

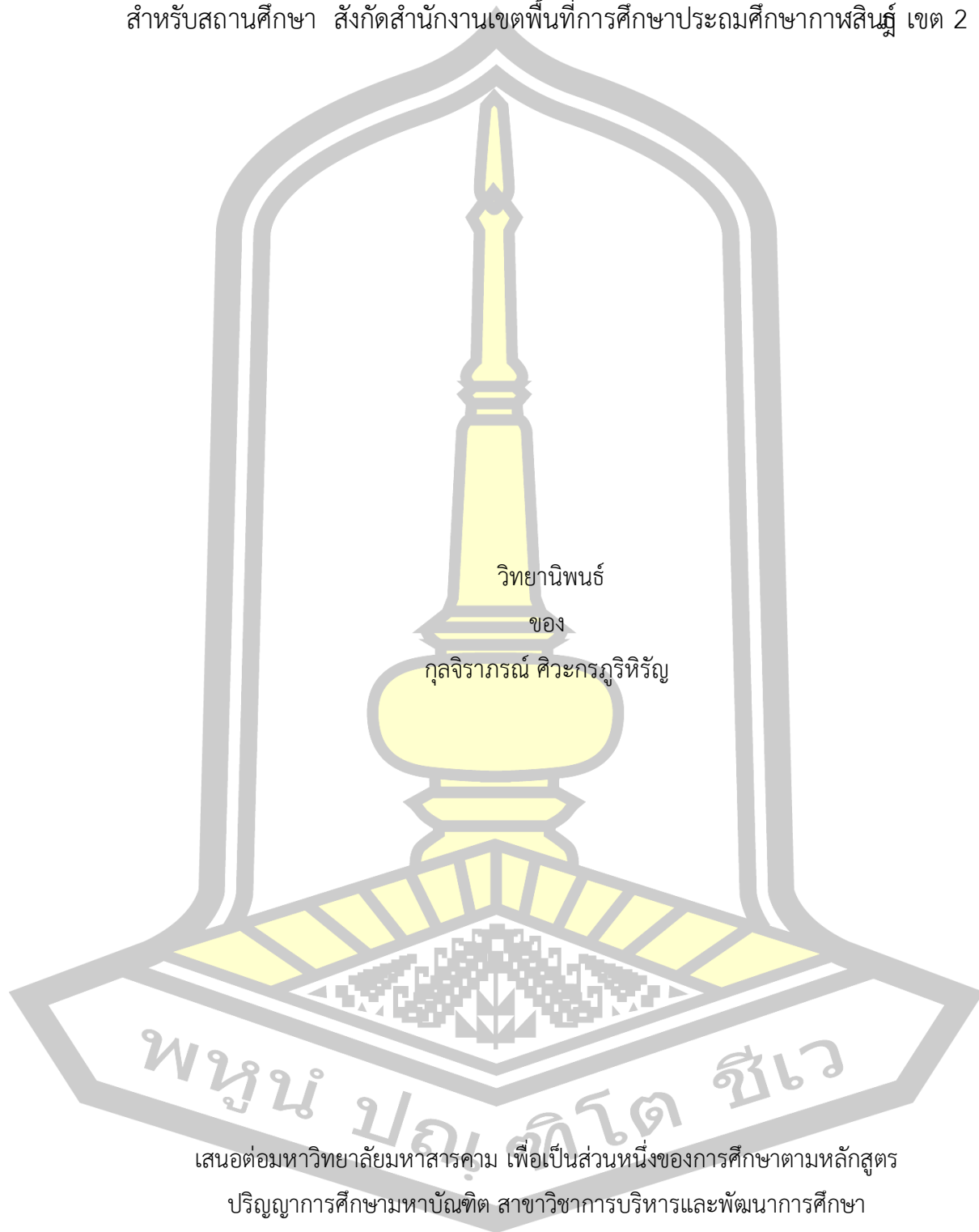
การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
กุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
กันยายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

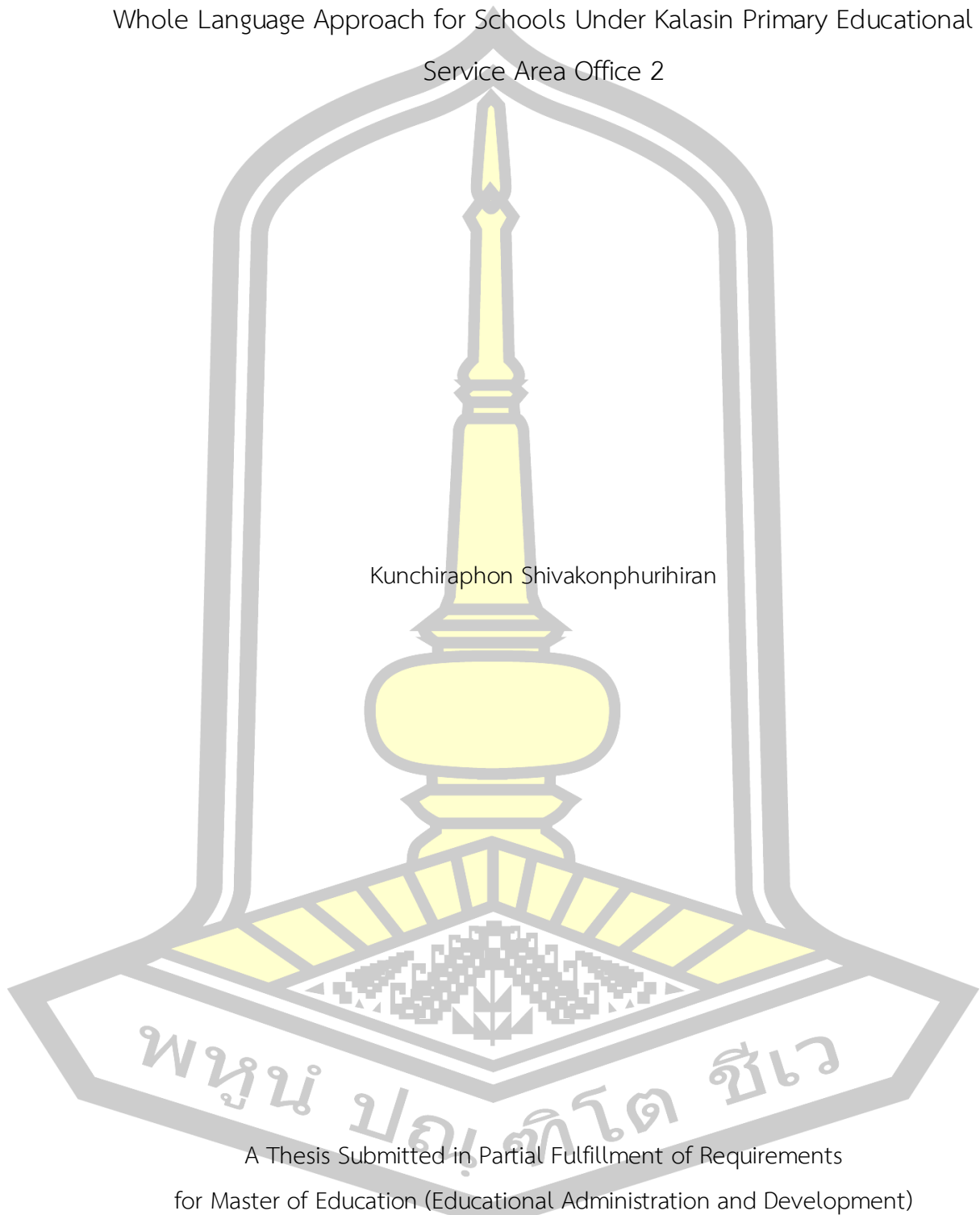

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กันยายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Early Childhood Teacher Development program on
Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational
Service Area Office 2

Kunchiraphon Shivakonphurahiran

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

September 2018

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริ
หิรัญ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2		
ผู้วิจัย	กุลจิราภรณ์ ศิวะกรภุริหิรัญ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชชัย จิตรนนท์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2 3) เสนอโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2 การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2 ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย จำนวน 152 คน และระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครู ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสภพ สิ้นธุ์ เขต 2 ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. องค์กรประกอบการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์กรประกอบ 24 ตัวชี้วัด ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. โปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมายของโปรแกรม 4) เนื้อหาและกิจกรรมพัฒนาของโปรแกรม ประกอบด้วย 6 Module คือ 4.1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 4.2) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 4.3) การกำหนดเนื้อหา 4.4) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ 4.5) การประเมินผล และ 4.6) ข้อมูลป้อนกลับ ใช้ระยะเวลา 118 ชั่วโมง วิธีการพัฒนา ได้แก่ การอบรม และการพัฒนาตนเองโดยดำเนินการพัฒนา 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การพัฒนา ขั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน และขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และ 5) การประเมินผลโปรแกรม ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้และความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์, ภาษาองค์รวม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

TITLE	The Development of Early Childhood Teacher Development program on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Kunchiraphon Shivakonphurihiran		
ADVISORS	Assistant Professor Thatchai Chiranun , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2018

ABSTRACT

The objectives of this research were : 1) to study the elements and indicators of Early Childhood Teacher Development on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, 2) to study current condition and desirable condition of Early Childhood Teacher Development on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, and 3) to offer an Early Childhood Teacher Development Program on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2. Research and Development was conducted including 3 phases; phase 1 : studying of elements and indicators of Early Childhood Teacher Development on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, validated by 7 experts, phase 2 : studying of current condition and desirable condition of Early Childhood Teacher Development on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, 152 early childhood teachers, phase 3 : the development of early childhood teacher development program on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, confirmed by 7 experts. The research tools were the questionnaire, interview and evaluation form. The statistics used for data analysis consisted of the Percentage, Mean, Standard Deviation and Modified Priority

Needs Index (PNI_{modified})

The research findings were as follows :

1. The elements of early childhood teacher development on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, consisted of 6 elements and 24 indicators, validated by 7 experts, in overall, were in the highest level.

2. The current condition of early childhood teacher development on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2 was in high level and the desirable condition, in overall, was in the highest level.

3. The developed program, an Early Childhood Teacher Development Program on Whole Language Approach for Schools Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, consisted of program elements including: 1) the rationale and approach of program, 2) the objectives of program, 3) goal of program, 4) content and activities : 4.1) the learning objective determination, 4.2) the consideration of early childhood student readiness, 4.3) the content determination, 4.4) experience activity management, 4.5) evaluation, and 4.6) feedback for 118 hours. The development techniques were training and self-development. The development was implemented by 4 steps including: step 1) pre-development assessment, 2) the development, 3) the integration during working, 4) post-development assessment, and 5) program assessment . The results of assessment by the qualified experts found that the utility, the feasibility and the propriety were in the highest level.

Keyword : Teaching, Whole Language Approach, Kalasin Primary Educational Service Area Office 2

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อคิด คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลวรรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรณามวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนระการ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทรสุมบัติ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง ดร.ประเสริฐ ต้นสินนท์ ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา ดร.ประคอง จุลสอน ดร.อารยันต์ แสงนิกุล ดร.ปิยะกุล อุทโท นางกัลยา ไชยสีหา และนางพรทิพา เรืองแท้ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรม

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวมข้อมูลการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนน้ำพอง โรงเรียนศิริคุรุราษฎร์ และโรงเรียนบ้านโนน ที่ได้กรุณาให้ศึกษาดูงานและให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ขอขอบคุณ นายการัณยภาส ศิวะกรภูริหิรัญ เด็กหญิงกนกพิชญ์ ศิวะกรภูริหิรัญ เด็กหญิงกิริติพิชญ์ ศิวะกรภูริหิรัญ และญาติพี่น้อง คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจ ตลอดจนผู้ที่เคารพนับถือทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน และขอเป็นกำลังใจให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย.....	50
โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	120
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2.....	125
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	130

งานวิจัยในประเทศ.....	130
งานวิจัยต่างประเทศ	155
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	160
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2.....	162
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2	166
ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์ รวม สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2....	171
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	178
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	178
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	178
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	179
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	270
ความมุ่งหมายของการวิจัย	270
สรุปผล	270
อภิปรายผล	274
ข้อเสนอแนะ	278
บรรณานุกรม	280
ภาคผนวก	295
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	296
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ	300
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	345

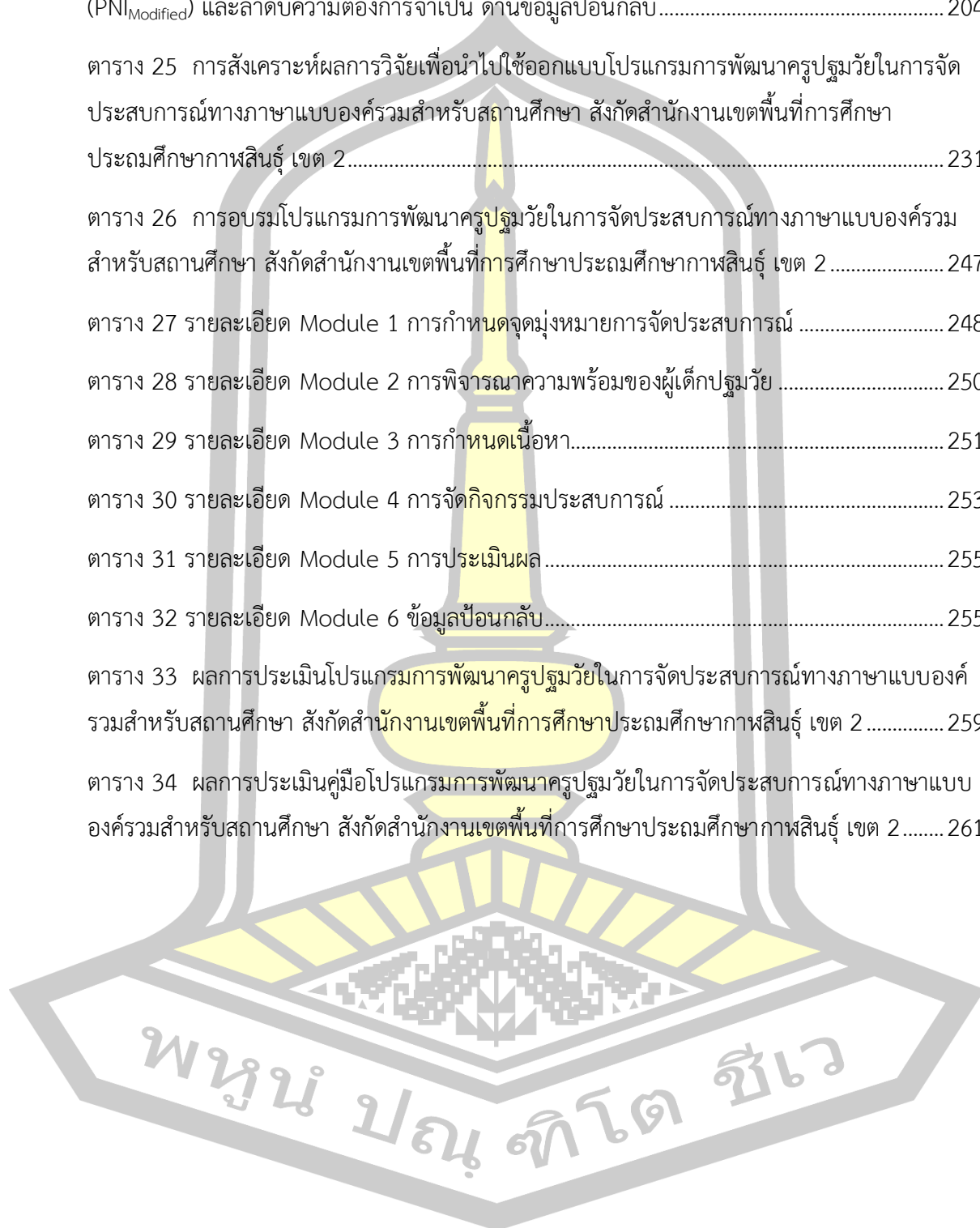

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์วิธีการของการพัฒนาครู	21
ตาราง 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์	55
ตาราง 3 ทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานที่นำไปใช้ในขั้นตอนการสอนประกอบโปรแกรมการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวม	105
ตาราง 4 ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย	105
ตาราง 5 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาขนาดโรงเรียนและจำนวนโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 (จำนวนข้าราชการครูทั้งหมด)	128
ตาราง 6 จำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาแยกตามขนาดโรงเรียนของสังกัด	128
ตาราง 7 การสุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 2	167
ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 2	167
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการ พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 2	179
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 2	184
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน	187
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครู ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์	188

ตาราง 13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	189
ตาราง 14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการกำหนดเนื้อหา	190
ตาราง 15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์	191
ตาราง 16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการประเมินผล	194
ตาราง 17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านข้อมูลป้อนกลับ	195
ตาราง 18	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม	196
ตาราง 19	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์	197
ตาราง 20	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	198
ตาราง 21	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดเนื้อหา	199
ตาราง 22	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์	200
ตาราง 23	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการประเมินผล	203

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านข้อมูลย้อนกลับ.....	204
ตาราง 25 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาคู่มือผู้ช่วยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.....	231
ตาราง 26 การอบรมโปรแกรมการพัฒนาคู่มือผู้ช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.....	247
ตาราง 27 รายละเอียด Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์	248
ตาราง 28 รายละเอียด Module 2 การพิจารณาความพร้อมของผู้เด็กปฐมวัย	250
ตาราง 29 รายละเอียด Module 3 การกำหนดเนื้อหา.....	251
ตาราง 30 รายละเอียด Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์	253
ตาราง 31 รายละเอียด Module 5 การประเมินผล.....	255
ตาราง 32 รายละเอียด Module 6 ข้อมูลย้อนกลับ.....	255
ตาราง 33 ผลการประเมินโปรแกรมการพัฒนาคู่มือผู้ช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์ รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.....	259
ตาราง 34 ผลการประเมินคู่มือโปรแกรมการพัฒนาคู่มือผู้ช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบ องค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.....	261

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ภาพประกอบ 2 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	161
ภาพประกอบ 3 โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.....	243
ภาพประกอบ 4 คู่มือการใช้โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์ รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.....	258

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะมนุษย์เราใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการคิด หากปราศจากความสามารถในการใช้ภาษาแล้วแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งควรเริ่มส่งเสริมและพัฒนาตั้งแต่ในระดับปฐมวัย (0-6 ปี) วัยนี้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีความเจริญเติบโตและสามารถพัฒนาทุกด้าน ได้อย่างเต็มตามศักยภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว (กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) ภาษาจึงนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้โลกรอบตัวของเด็กตั้งแต่เกิด เป็นสื่อในการเรียนให้ได้ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน วิธีการเรียนรู้ภาษาจึงเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณา ค้นหาหนทางที่เด็กเรียนรู้แล้วได้ผลดีมีความสุขในการเรียนรู้จนสามารถใช้ภาษาอย่างมีความหมาย ใช้ภาษาสื่อ ความเชื่อมโยงกับคนที่เด็กอยู่ใกล้ชิดได้จนถึงระดับที่เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ยุคสารสนเทศนี้ผ่านภาษานั้นเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2550)

การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอย่างเป็นธรรมชาติบูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เข้าด้วยกันทั้งรูปแบบระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครู ซึ่งต้องพึงพาอาศัยกัน การฝึกสร้างความสามารถทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในแต่ละด้านต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันโดยไม่แยกออกจากกัน จึงเรียกว่าการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, 2543) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จึงให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางสติปัญญาที่เกี่ยวกับทักษะทางภาษา โดยได้กำหนดทักษะทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งของจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจตัวบ่งชี้ที่ 2 อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ได้ และได้กำหนดสาระการเรียนรู้กับประสบการณ์สำคัญที่บูรณาการเข้ากับทักษะทางภาษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

พัฒนาการทางภาษาของเด็กกำลังเป็นประเด็นที่กล่าวถึงกันมากกระแสวิกฤตต้องการให้อ่านหนังสือให้ทารกและเด็กเล็กฟังทุกวัน ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้า ซึ่งการพัฒนาภาษาโดยรวมของเด็กไทยกำลังถดถอยลงไป ปัญหาเด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องกลายเป็น

ปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน (พรพีไล เลิศวิชา, 2553) ปัญหาการเรียนรู้อาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเกิดจากการสอนที่ครูมุ่งเน้นสาระทางภาษาเป็นหลักทำให้การเรียนการสอนไม่น่าสนใจไม่เป็นไปตามธรรมชาติ คือไม่เหมาะกับวัย ความสนใจและความสามารถของเด็กเมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจำเป็นต้องใช้ภาษาในการเรียนรู้กับการสื่อสารในชีวิตจริง การสอนภาษาแบบเดิมซึ่งเป็นความเข้าใจทักษะทางภาษาเป็นหลักนั้น ไม่เน้นความสำคัญของผู้เรียน ไม่นำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางภาษามาใช้ร่วมกัน ไม่เน้นความสำคัญของประสบการณ์ทางภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตจริง จึงไม่ได้ให้โอกาสเด็กเรียนรู้ภาษา และใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายเท่าที่ควร สอดคล้องกับรายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) จากผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ยังพบว่า การใช้ภาษาสื่อสาร และความเชื่อมั่นใจในตนเองมีพัฒนาการตามระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาจึงทำให้เกิดปัญหาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเด็กฟังแล้วไม่สามารถนำไปพูดถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้ และยังไม่กล้า แสดงออกส่งผลกระทบต่อการทำกิจกรรมและผลการพัฒนาการด้านต่างๆ ไม่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นปัญหาต้องรีบแก้ไขโดยเร่งด่วน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยและคุณภาพเด็กไทยในอนาคต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2560) ปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องมาจากเกิดจากครูผู้สอนในระดับปฐมวัยบางส่วน ที่ไม่ได้จบการศึกษาตรงสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และอาจเป็นเพราะขาดแคลนโปรแกรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ครูได้เลือกใช้ได้ตามความสนใจ

จากสภาพปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเพราะการจัดประสบการณ์การ เป็นทางเลือกหนึ่งของครูผู้สอนปฐมวัยสามารถที่จะนำมาใช้เป็นกระบวนการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนในชั้นเรียน (ภัทรดรา พันธุ์สีดา, 2551) โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามหลักพัฒนาการ หลักการเรียนรู้โดยการพัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์ที่มีความเหมาะสมจะต้องเน้นประสบการณ์สำคัญทางภาษาที่หลากหลายให้เด็กควรได้รับมากกว่าสาระการเรียนรู้ในการนำเสนอโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนสำคัญเพราะการนำเสนอที่ชัดเจน และเข้าใจง่ายจะช่วยให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้สามารถศึกษาหรือฝึกฝนตนเองให้ใช้โปรแกรมในการจัดประสบการณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครู

แนวทางแก้ไขและการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างต่อเนื่องนั้น จำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การสร้าง

หลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มให้สอดคล้องกับความสนใจ และความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาจึงเป็นสิ่งที่ครูปฐมวัยและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยควรคำนึงถึง และศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อที่จะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาให้เหมาะสมกับพัฒนาการ และมีความหมายต่อตัวเด็กเพื่อให้เด็กได้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็กอีกทั้งนำบริบททางวัฒนธรรม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาที่ติดตัวเด็กก่อนเข้าเรียนมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย (ภิญญาดาพัชญา เพ็ชรรัตน์, 2551) ดังนั้นครูปฐมวัยควรบูรณาการการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็ก ให้กลมกลืนกับกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง ครูจึงควรทำความเข้าใจความหมายของภาษาให้ชัดเจน เพื่อปรับมุมมองของตนที่มีต่อภาษาให้ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบการจัดประสบการณ์ทักษะทางภาษาให้เด็กปฐมวัยต่อไป

จากสภาพปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาขึ้นมา เพื่อแก้ไขปัญหาเพราะโปรแกรมการจัดประสบการณ์ เป็นทางเลือกหนึ่งของครูผู้สอนปฐมวัยสามารถที่จะนำมาใช้เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์เป็นลำดับขั้นตอนในชั้นเรียน (ภัทรตรา พันธุ์สีดา, 2551) โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน และมีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามหลักพัฒนาการหลักการเรียนรู้โดยโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม จะต้องเน้นประสบการณ์สำคัญทางภาษาที่หลากหลาย ที่เด็กควรได้รับมากกว่าสาระการเรียนรู้ในการนำเสนอโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเป็นขั้นตอนสำคัญเพราะการนำเสนอโปรแกรมที่ชัดเจน และเข้าใจง่ายจะช่วยให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้ สามารถศึกษา หรือฝึกฝนตนเองให้ใช้โปรแกรมการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลตามจุดมุ่งหมายของโปรแกรม

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ให้มีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายกับเด็กปฐมวัย ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการจัดประสบการณ์ของ Tyler (1950) ; Glaser (1965) ; Gerlach และ Ely (1971) ; Klausmeier และ Ripple (1971) ; Kemp (1977) ; Beyer (1985) และ ปริชมน กาลพัฒน์ (2558) เพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และออกแบบการจัดประสบการณ์ จากข้อมูลดังกล่าว พบว่าโปรแกรมการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของครูปฐมวัย ควรเป็นโปรแกรมที่ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับทักษะทางภาษา และพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งความสนใจของเด็กปฐมวัยผ่านประสบการณ์ตรงที่หลากหลายน่าสนใจไม่จัดเป็นรายวิชาจัดใน

รูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น หลักสำคัญของการจัดประสบการณ์ คือ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้อิสระในการเลือกและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สนองความต้องการความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทสังคมที่ได้ก้าวย่างอยู่การจัดประสบการณ์ให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลผลิต มีการประเมินอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้น การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมจึงจำเป็นต้องยึดหลักพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญมาประกอบ กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม พบว่า ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget's Cognitive Development Theory) ซึ่งพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กอายุ 5-6 ปี อยู่ในขั้นที่ 2 ขั้นก่อนการคิดเป็นรูปธรรม (Preoperational Thought Stage) วัยนี้ความคิดหรือมีพัฒนาการ ทางด้านภาษา โดยเริ่มพูดเป็นประโยค ใช้ภาษาเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาได้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2548) เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์สามารถใช้ภาษาบอกความรู้สึกหรือความต้องการของตนเองได้ เมื่อสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็มักจะซักถามจากบุคคลรอบข้าง (จิราภรณ์ พิมพีใจใส, 2550) ดังนั้นเด็กควรได้ลงมือกระทำ เล่น สำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวและได้สัมผัสสิ่งที่เป็นรูปธรรม ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมทางสังคมของไวทสกี้ (Vygotsky's Sociocultural Theory) ที่เห็นด้วยกับพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจท์ พัฒนาการทางภาษาและทางความคิดของเด็ก เริ่มด้วยการพัฒนาที่แยกจากกันแต่เมื่ออายุมากขึ้นพัฒนาการทั้ง 2 ด้านจะเป็นไปร่วมกัน (ทิศนา แคมมณี, 2550) เด็กจะเริ่มเรียนรู้ อ่านเขียนได้ด้วยตนเอง โดยการสร้างองค์ความรู้ผ่านประสบการณ์ทางภาษาและเข้าใจภาษาได้ดีหากสิ่งที่เรียนรู้เป็นเรื่องใกล้ตัวมีความหมายกับตัวเด็ก (ภิญญาดาพัชญา เพ็ชรรัตน์, 2551) เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันจนทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด มีความเข้าใจสัญลักษณ์ เมื่อสามารถใช้ภาษาสื่อสารความคิดของตนเองจะส่งผลให้เด็กพัฒนาความคิดที่ซับซ้อน ได้รับประสบการณ์วุฒิภาวะเพิ่มขึ้นจนทำให้เด็ก สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ (จิราภรณ์ พิมพีใจใส, 2553)

แนวคิดพื้นฐานและแนวการจัดประสบการณ์ของการพัฒนาโปรแกรมที่สนับสนุนทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย คือแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning) ในการจัดประสบการณ์ จะเป็นการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับวิธีการทำงานของสมองที่จะสอดคล้องกับอายุ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2542)

แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นแนวการสอนที่ไม่ใช้วิธีการไม่ใช่ข้อกำหนดใดๆ ที่จะชี้ความสำเร็จที่มีรูปแบบตายตัว แต่เป็นเรื่องของปรัชญาแนวคิดที่จะให้เด็ก

เรียนรู้ให้อ่านออกเขียนได้ (ภรณ์ คุรุรัตน์, 2542) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบองค์รวม ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยไม่แยกออกจากกัน การฟัง ฟังออกเสียงและฝึกใช้ภาษา ที่ถูกต้อง การอ่านให้เด็กเล่านิทานเล่าเรื่องจากภาพ เล่าเรื่องจากธรรมชาติจริงหรืออ่านในมุมหนังสือ รวมทั้งอ่านคำตามครู การเขียน การวาดภาพ การเขียนสัญลักษณ์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545) ได้สอดคล้องกับแนวคิด การจัดประสบการณ์ตามแนวทางของเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia Approach) เด็กบอกความรู้สึก ความต้องการผ่าน การใช้สัญลักษณ์ ซึ่งก็คือภาษาศิลปะ เด็กมีการแสดงตัวตนและการแปลความหมายที่ได้จากการเรียนรู้ที่ได้ด้วยการสื่อภาษา (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2551) และสอดคล้องกับแนวคิดการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป (High Scope) ที่สนับสนุนให้เด็กได้วางแผน ลงมือปฏิบัติ ทบทวนผลการปฏิบัติ ผ่านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบบทเรียนที่หลากหลายท่ามกลางบรรยากาศที่อบอุ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เด็กปฏิบัติตาม ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ หลังจากเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วก็จะสรุปทบทวนงานที่ตนปฏิบัติตามแผนที่ วางไว้ ฝึกการแก้ปัญหา โดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้การสนับสนุนความคิดของเด็ก และกระตุ้นในการใช้ เหตุผลสำหรับการแก้ปัญหาต่อไป (วรนาท รักสกุลไทย, 2551)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยโดยตรงได้มองเห็น ความสำคัญของปัญหาและแนวทางการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวมในระดับชั้น ปฐมวัยดังกล่าว ผ่านการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้โปรแกรมการพัฒนาครู ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในการจัดประสบการณ์ด้านภาษาของเด็กปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทและสถานการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องและสนองตอบ พัฒนาการ และธรรมชาติของเด็กปฐมวัย จึงได้ออกแบบคู่มือเพื่อพัฒนาครูปฐมวัยด้วยระบบ การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา ระดับปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนา ภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย ในการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในบริบท ชั้นเรียนในเหตุการณ์จริงให้ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ ของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียน การสอนระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครูได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์การพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นอย่างไร
3. โปรแกรมการพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ การพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อเสนอโปรแกรมการพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ การพัฒนารูปแบบวิทยุในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. ได้โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 องค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์
2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย
3. การกำหนดเนื้อหา
4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์
 - 4.1 ชั้นสร้างความสนใจ
 - 4.2 ชั้นเผชิญสถานการณ์
 - 4.3 ชั้นลงมือปฏิบัติ
 - 4.4 ชั้นแลกเปลี่ยนและสรุป
 - 4.5 ชั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผล

5. ประเมินผล

6. ข้อมูลป้อนกลับ

2. ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 171 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 250 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 152 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (อรนุช ศรีสะอาด, 2558) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินโปรแกรม ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ได้คู่มือที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีความสมบูรณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของเพียเจท์, ทฤษฎีวิวัฒธรรมเชิงสังคมของไวทก๊อตสกี, แนวทางการคิดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน, แนวการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวม, แนวการจัดประสบการณ์เรกจิโอ เอมีเลีย และแนวการจัดประสบการณ์ไฮ/สโคป เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด ในขั้นที่ 4 ขั้นการจัดกิจกรรมประสบการณ์ในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. องค์ประกอบการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดของ Tyler (1950) ; Glaser (1965) ; Gerlach และ Ely (1971) ; Klausmeier and

Ripple (1971) ; Kemp (1977) ; Beyer (1985) และ ปริชมน กาลพัฒน์ (2558) มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์
 2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย
 3. การกำหนดเนื้อหา
 4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์
 - 4.1 ชั้นสร้างความสนใจ
 - 4.2 ชั้นเผชิญสถานการณ์
 - 4.3 ชั้นลงมือปฏิบัติ
 - 4.4 ชั้นแลกเปลี่ยนและสรุป
 - 4.5 ชั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผล
 5. ประเมินผล
 6. ข้อมูลป้อนกลับ
2. องค์ประกอบโปรแกรม

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดของ เจนจิรา คงสุข (2540) ; พรรษา สุขกาล (2543) ; จำลอง ไชยา (2545) และ ปริญญา มีสุข (2552) มีองค์ประกอบ ดังนี้

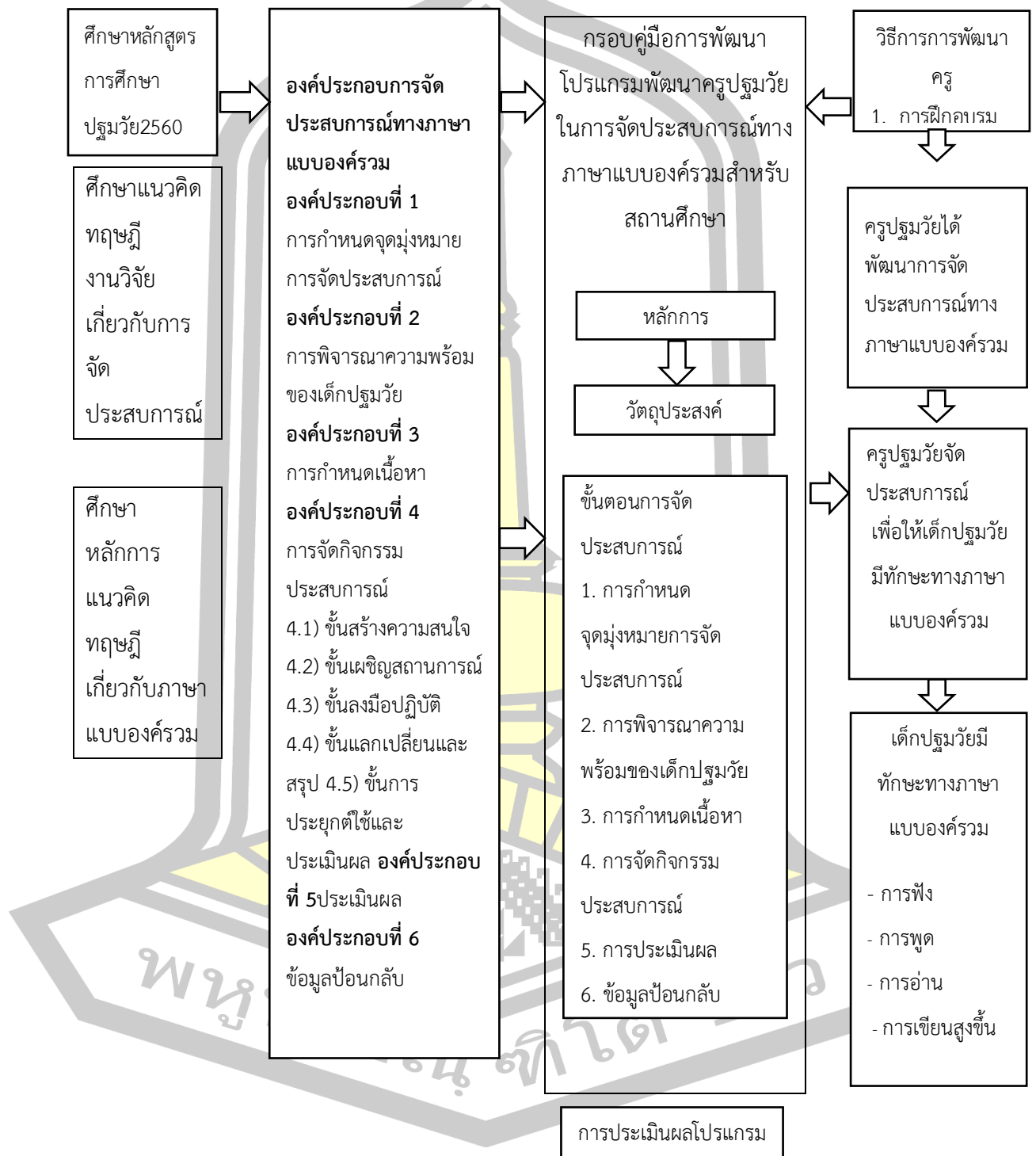
1. หลักการ
 2. วัตถุประสงค์
 3. ขั้นตอนการดำเนินการ
 4. การประเมินผลโปรแกรม
3. วิธีการพัฒนาครู

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครู จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดของ Palmer (1978), Nadler (1989), Spark (1989), Fullen และ Hargreaves (1992), Anthony perrew และ Kachmar (1996) และ Glickman (2004) มีวิธีการพัฒนาครู ดังนี้

1. การฝึกอบรม
2. การพัฒนาตนเอง

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

รวมทั้งได้ศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย
 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. โปรแกรม หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมอันเป็นมวลงประสบการณ์ที่วางแผนไว้ อย่างเป็นระบบระเบียบ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้นโดยการนำเอาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการแนวคิด และทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย

1.1 หลักการ หมายถึง แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม

1.2 วัตถุประสงค์ หมายถึง การระบุเป้าหมายของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

1.3 ขั้นตอนการดำเนินการ หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการที่จะนำมาพัฒนาครูในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา โดยวิธีการฝึกอบรมและการพัฒนาตนเอง

1.4 การประเมินผลโปรแกรม หมายถึง กระบวนการที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของโปรแกรมการพัฒนาครู เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

2. การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มพูนคุณภาพของครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการทำงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ ที่ได้รับผิดชอบสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ ส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งวิธีการพัฒนาครู ประกอบด้วย

2.1 การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาความรู้ ทักษะ จากการเข้ารับการฝึกอบรมโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

2.2 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถของตนให้มีศักยภาพมากขึ้นด้วยตนเอง โดยการศึกษาคู่มือการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

3. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา หมายถึง สาระสำคัญขององค์ประกอบพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ซึ่งเป็นขั้นตอนการพัฒนาครูที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ หมายถึง การระบุเป้าหมาย เพื่อให้เด็กปฐมวัยบรรลุวัตถุประสงค์ ในด้านการจัดประสบการณ์ทักษะทางภาษาแบบองค์รวม

3.2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย หมายถึง การวิเคราะห์ลักษณะ และความพร้อมของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

3.3 การกำหนดเนื้อหา หมายถึง การกำหนดสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยให้บรรลุความมุ่งหมายของการเรียนรู้

3.4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแบบองค์รวมประกอบด้วย

3.4.1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E) หมายถึง ขั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ -จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผ่านบรรยากาศที่ทำหายการเรียนรู้ โดยครูนำกิจกรรมประเภทเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกม การเล่านิทานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ฝึกให้เด็กคุ้นเคย และซึมซับภาษาด้วยการฟัง การพูดออกเสียง คำง่ายๆ และแสดงท่าทางประกอบได้วัตถุประสงค์ของขั้นนี้ เพื่อปรับอารมณ์ของเด็กให้เตรียมพร้อม และสนุกกับเหตุการณ์ก่อนเข้าสู่บทเรียน ด้วยบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด และเสริมบรรยากาศที่ทำหายการเรียนรู้

3.4.2 ขั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C) หมายถึง ขั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ผ่านประสบการณ์การเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์จริงหรือการจำลองสถานการณ์หรือบทบาทสมมุติด้วยการใช้คำศัพท์ในหน่วยการเรียนรู้ หรือเรื่องที่ได้สนใจโดยครูอ่านให้เด็กได้ฟัง เด็กพูดตาม อ่านตาม ท่องจำ (Recite) และเล่าเรื่องกลับ (Retell) จากเรื่องราวที่ฟังหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟังเรื่องราวในสถานการณ์เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงอ่าน และเขียนคำหรือประโยคสั้น ๆ ควบคู่ไปพร้อมด้วย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ

วัตถุประสงค์ของขั้นนี้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ได้ฝึกการฟัง (ฟังคำศัพท์) การพูด (ฝึกการท่องจำ ฝึกการเล่าเรื่องราว) การอ่าน (ฝึกการเปล่งเสียง ออกเสียงอ่าน) การเขียน (เขียนคำหรือประโยคสั้นๆ) จากเรื่องราวที่เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้หรือเรื่องที่ได้สนใจ

3.4.3 ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A) หมายถึง ชั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้วางแผนการทำงาน ลงมือปฏิบัติ และทบทวนประสบการณ์เรียนรู้ของตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและกลุ่ม ด้วยกิจกรรมศิลปะที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมวาดภาพระบายสี กิจกรรมเล่นกับสีน้ำ กิจกรรมการพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่างๆ ของร่างกายและวัสดุอื่น กิจกรรมการปั้น ขยำดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งโดกระดาษ กิจกรรมการพับ ฉีก ตัด ปะ กิจกรรมการร้อย สาน และการออกแบบ และกิจกรรม การผลิตรายการละครหรือวีดิทัศน์ของกิจกรรมนี้ เพื่อให้ผู้เรียนถ่ายทอดความสามารถทางภาษาผ่านผลงานศิลปะสร้างสรรค์

3.4.4 ชั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R) หมายถึง ชั้นกิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอผลงานด้วยการเล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนหรือกลุ่มให้เพื่อนและครูฟัง โดยครูจัดบันทึกการถ่ายทอดความคิดของเด็กแต่ละคนไว้ตรวจสอบความถูกต้องและความสำเร็จของการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของชั้นนี้ เพื่อให้เด็กฝึกสื่อสารถ่ายทอดความคิดเห็น นำเสนอผลงาน การเรียนรู้ของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาสื่อสาร

3.4.6 ชั้นประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A) หมายถึงชั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนประมวลความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยอธิบายและแสดงความคิดเห็นจากการตอบคำถามของครู และว่าจะนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยที่คำถามดังกล่าวมีความหลากหลาย ได้แก่ คำถาม อะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร โดยครูจัดบันทึกคำตอบลงบนกระดาษแผ่นใหญ่เพื่อสรุปร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมชั้นนี้ เพื่อการประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของเด็ก ครูสามารถตรวจสอบว่าความรู้ที่เด็กได้รับเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

3.4.7 การวัดและประเมินผล (Assessment of Learning Experience) หมายถึงการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่าน 4) ด้านการเขียน โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม ในขณะที่เรียน การประเมินพัฒนาการ การบันทึกประจำวัน การสรุปและสะท้อนผล

3.5 การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้ข้อมูลในการปรับปรุงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในการเรียนรู้

3.6 ข้อมูลป้อนกลับ หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ พิจารณา จากการประเมินผล ในการจัดประสบการณ์ เพื่อปรับปรุง แก้ไข และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

4. ครูปฐมวัย หมายถึง ครูปฐมวัยในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

5. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย และเด็กนักเรียนหญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ในโรงเรียนที่เปิดการศึกษาในระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

6. การพัฒนาภาษาแบบองค์รวม ประกอบด้วย

6.1 การฟัง หมายถึง การสร้างทักษะด้านการฟังให้เด็กมี พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้สมาธิ และความตั้งใจในการรับรู้เสียงที่ได้ยิน โดยประสาทสัมผัสของหู และส่งผ่านไปยังสมอง เพื่อแปลความหมายให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน และสามารถตีความเชื่อมโยง คำ วลี และประโยคได้อย่างกลมกลืนกับความรู้และประสบการณ์เดิม ได้แก่

6.1.1 การจำแนกเสียง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการรับรู้เสียงต่างๆ ได้แก่ เสียงสัตว์ คน ยานพาหนะ แล้วสามารถบอกเสียงที่ได้ยินได้ถูกต้อง

6.1.2 การเข้าใจความหมายและจับประเด็นเรื่องที่ฟัง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการรับรู้เสียงพูด และเกิดความเข้าใจ สามารถตีความคำ วลี และประโยคให้มีความหมายตามความรู้และประสบการณ์เดิมของตน

6.2 การพูด หมายถึง การสร้างทักษะด้านการพูดให้เด็กมี พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการเปล่งเสียงพูดที่มีความชัดเจน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และความรู้สึกไปสู่ผู้ฟัง โดยนำคำและวลีมาเชื่อมโยงเป็นประโยคที่สมบูรณ์อย่างมีความหมาย หรือโดยใช้ภาษาท่าทาง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ ได้แก่

6.2.1 การบอกชื่อสิ่งต่างๆ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการเปล่งเสียงเรียกชื่อสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้อย่างชัดเจน และสามารถบอกถึงบริบทที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงการรู้จักและเข้าใจคำศัพท์

6.2.3 การเล่าเรื่องราวจากภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการเปล่งเสียงพูดที่มีความชัดเจนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยา และกรรมว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความต่อเนื่อง เป็นเรื่องราวที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาพ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้ฟังเข้าใจ

6.3 การอ่าน หมายถึง การสร้างทักษะด้านการอ่านให้เด็กมี พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทางตา และสามารถแปลความหมาย หรือตีความจากสื่อ หรือสัญลักษณ์ที่เห็น จากของจริงภาพ ตัวอักษร เครื่องหมายได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว ได้แก่

6.3.1 การรู้คำศัพท์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการรู้ความหมายของคำ สามารถตีความคำ ให้มีความหมายตามความรู้และประสบการณ์ของตน สามารถเลือกภาพที่มีความหมายตรงกับคำที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง

6.3.2 การอ่านคำจากภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการแปลความหมายของคำจากภาพ สามารถเลือกภาพให้ตรงกับคำ หรือ ข้อความที่อ่านได้ ระบุและบอกชื่อตัวอักษรได้อย่างถูกต้อง

6.4 การเขียน หมายถึง การสร้างทักษะด้านการเขียนให้เด็กมี พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กับสายตา สามารถขีดเขียนเป็นภาพ สัญลักษณ์ ตัวอักษร เพื่อถ่ายทอดความคิดเพื่อสื่อเป็นข้อความภาษาเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ได้แก่

6.4.1 ทิศทางการเขียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการเขียนคำ หรือ ข้อความตามแบบ โดยจัดเรียงตำแหน่งสิ่งที่เขียนตามแนวนอนและแนวตั้ง เขียนจากซ้ายไปขวาได้อย่างถูกต้อง

6.4.2 การคิดเขียนคำตามวิธีการของตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการมองเห็น สังเกต และสามารถจดจำภาพ หรือ เส้นที่เป็นต้นแบบ เขียนคำ หรือ ข้อความตามแบบและตามวิธีการของตนเอง

7. โรงเรียนระดับชั้นปฐมวัย หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น อนุบาล 1-ระดับชั้น อนุบาล 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์แบ่งออกได้เป็น 3 ขนาด ได้แก่

7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121- 499 คน

7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 500 คนขึ้นไป

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบ ในการบริหารจัดการ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่ครอบคลุมไปด้วย 5 อำเภอได้แก่ อำเภอห้วยเม็ก อำเภอท่าคันโท อำเภอหนองกุงศรี อำเภอยางตลาด และอำเภอฆ้องชัย

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย
4. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู

1. ความหมายของการพัฒนาครู

สมาน รังสิโยภักข์ (2541) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูว่า เป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นผล การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จารึก ทองฤกษ์ (2542) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูว่า เป็นการดำเนินการให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ให้ได้ผลตามหน้าที่หน่วยงานต้องการหรือให้ได้รับความรู้ยิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยวิธีการต่างๆ คือ การพัฒนาโดยการฝึกอบรม การพัฒนาโดยส่งไปศึกษา หรือดูงาน การพัฒนาโดยการปฏิบัติงาน เป็นต้น

คำหามาน คนไค (2543) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูผู้สอนว่า หมายถึง การทำให้ครูประจำการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้น ด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

พยอม วงศ์สารศรี (2544) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูว่า เป็นการดำเนินการให้เพิ่มพูนความรู้ และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพประสบผลสำเร็จ

เป็นที่น่าพอใจแก่องค์กร การจะบรรลุผลการพัฒนาดังกล่าว ผู้เกี่ยวข้องการพัฒนาจำเป็นต้องวางแผน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปฐมนิเทศ การสอนงานและการฝึกอบรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ได้นำเสนอในเอกสารการพัฒนาครูประจำการว่า แนวทางการพัฒนาครูเป็นแนวทางการพัฒนาครูที่เชื่อมโยงจากระบวนการพัฒนาครูตามปกติกับ กระบวนการพัฒนาครูมีแนวทางการพัฒนาครูระหว่างการปฏิบัติงาน

ยนต์ ชุ่มจิต (2550) ได้เสนอว่าการพัฒนาครูผู้สอนว่า หมายถึง การดำเนินงาน ที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงานตลอดจนมี เจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมความเป็นครูที่ดีด้วย

พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ และคณะ (2551) ได้เสนอว่า ครูเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูต้องเป็นตัววิคุณในการนำเด็กเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้ บทบาทของครู ต้องเปลี่ยนจากผู้บอกความรู้ (Telling, Talking) มาเป็นผู้ให้เด็กปฐมวัยใช้กระบวนการ (Process) คิดค้นหาความรู้ ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน (Teacher) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอนให้เด็ก ปฐมวัยได้ศึกษาด้วยตนเอง

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2553) ได้เสนอว่า ครูต้องเป็นตัวอย่างของคุณธรรม มีคุณค่าความเป็นมนุษย์หรืออุปนิสัยที่ดีงาม เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เลียนแบบ ครูต้องเป็นแบบอย่าง ของสิ่งที่ครูครูปรรณนาจะให้นักเรียนเป็น ต้องเปลี่ยนบทบาทของตัวเองควรรหาทางแนะนำให้ เด็กปฐมวัยได้หาความรู้และคำตอบด้วยตัวเอง

ทิตนา แคมมณี (2554) ได้เสนอว่า ครูต้องพัฒนาการสอนอยู่เสมอไม่มีวิธีการสอนวิธีใด ที่ดีที่สุด ครูควรเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย เพราะจะช่วยให้การสอนบรรลุผล การที่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนยิ่งมากเท่าไรก็จะช่วยให้มีทางเลือกมากขึ้นเท่านั้นทำให้เด็กปฐมวัย มีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่เสมอ

ไพฑูรย์ สิ้นลรัตน์ (2554) ได้เสนอว่า ครูต้องพัฒนาการสอนใหม่ให้มีคุณค่าและ สอดคล้องกับโลกยุคใหม่ คำนี้ถึงหลักคิด 4 ประการ คือ มองปัญหาที่จะศึกษาเรียนรู้ (Problem-Based) สอนโดยนำการวิจัยมาแก้ปัญหา (Research-Based) ผลของการเรียนการสอนโดย กระบวนการวิจัยค้นคว้าจะต้องออกมาเป็นผลผลิต (Productivity-Based) และนำผลผลิตนั้นมา วิเคราะห์วิจารณ์อย่างดีจนตกผลึกในความรู้ (Crystal-Based) แล้วกระบวนการเหล่านี้มา ผสมผสานกันเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากนิยามข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาครู เป็นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุนและ เพิ่มพูนคุณภาพของครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการทำงานเพื่อให้

สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ ส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วิธีการพัฒนาครู

ครู คือ ผู้ที่ต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีนักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีพัฒนาครูหลายวิธี ดังนี้

Palmer (1978) สรุปรว่า วิธีการพัฒนาครูที่สำคัญต้องมี การฝึกอบรมที่ดำเนินการให้ ความรู้ แก่ ครูซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดี ในการเพิ่มพูนความรู้ ช่วยปรับปรุงการสอนในชั้นเรียนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและทำให้เกิดความต้องการที่จะปฏิบัติงานสอนได้ดียิ่งขึ้น การที่จะบรรลุจุดหมาย ต้องมี การจัดฝึกอบรม จะต้องเป็นไปตามความต้องการของเด็กปฐมวัย การฝึกอบรมจึงนำมาใช้เป็น เครื่องมือในการกระตุ้นที่สำคัญเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในงานสอนระดับสูงสุดได้ ถึงแม้ว่าการจัด โปรแกรมการฝึกอบรมจะมีจุดมุ่งหมายหลายประการ แต่ส่วนใหญ่จะมุ่งพัฒนาการสอน การพัฒนา โดยวิธีนี้จะช่วยเพิ่มความรู้ในเนื้อหาในสาขาวิชาที่เป็นความรู้เฉพาะทางรวมทั้ง เพื่อเพิ่มพูน ความชำนาญในการจัดการเรียนรู้ ประเภทของการฝึกอบรม จำแนกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) การฝึกอบรมก่อนการเข้าทำงาน
- 2) การฝึกอบรมปฐมนิเทศ
- 3) การฝึกอบรมหลังเข้าทำงานแล้ว
- 4) การฝึกอบรมก่อนจะได้รับการเลื่อนตำแหน่ง

Nadler (1989) สรุปรว่า วิธีการพัฒนาครูเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แบ่งเป็น 3 วิธี คือ

1. การฝึกอบรม (Training)
2. การศึกษา (Education)
3. การพัฒนาตนเอง (Development)

Spark (1989) สรุปรว่า วิธีการพัฒนาครูเป็นการพัฒนาวิชาชีพประกอบด้วย 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การฝึกอบรม (Training Model) เป็นรูปแบบที่ทุกคนต่างมีประสบการณ์ ซึ่งการฝึกอบรมนี้ อาจเป็นการนำเสนอและการอภิปรายผลงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การสาธิต บทบาทสมมุติ การจำลองสถานการณ์ หรือการสอนระดับจุลภาค เป็นต้น
2. รูปแบบการสังเกตหรือการประเมิน (Observation/Assessment Model) อาจเป็นการสังเกตคนอื่นหรือคนอื่นสังเกตตัวเรา อาจเป็นรายเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผล สะท้อนกลับ (Feedback)
3. รูปแบบการให้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาหรือการปรับปรุง (Involvement in a Development Improvement Process Model) เพราะการพัฒนา

หรือปรับปรุงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จำเป็นต้องอาศัยความรู้ใหม่ ๆ ทักษะใหม่ ๆ จะทำให้ผู้ที่เข้ามา มีส่วนร่วมนั้น ต้องมีการศึกษาหาความรู้และพัฒนาทักษะเพิ่มเติม มีโอกาสในการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนมีการตัดสินใจร่วม และผลจากการมีส่วนร่วม นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และการมีพันธะผูกพันต่อการนำไปปฏิบัติให้ บรรลุผล ซึ่งจะก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องนั้น ๆ ด้วย

4. รูปแบบการศึกษาเป็นกลุ่ม (Study Groups Model) ในกรณีที่โรงเรียน ต้องการหาทางแก้ปัญหาลักษณะร่วมกันจากทุกคนทุกฝ่าย โดยหากปัญหาลักษณะนั้นสามารถแยกย่อย เป็นปลายประเด็น ก็จะแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ อาจจะมีกลุ่มละ 4-6 ราย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาในส่วนของกลุ่มนั้น ในตอนท้ายเมื่อมีการนำเสนอและแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ ของแต่ละกลุ่มร่วมกัน จะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็นและข้อมูล ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และก่อให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งก็คือว่าเป็นการพัฒนาวิชาชีพอีกรูปแบบหนึ่ง

5. รูปแบบการสืบค้นหรือการวิจัยปฏิบัติการ (Inquiry/Action Research Model) เป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหาหรือหาคำตอบในข้อคำถามที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะทำได้ในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม หรือระดับโรงเรียน และสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่โดยทั่วไปมีขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดหรือเลือกปัญหาหรือคำถามที่สนใจ 2) รวบรวม จัดกระทำ และแปลความในข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น 3) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4) กำหนดทางเลือกเพื่อการปฏิบัติ 5) ลงมือปฏิบัติและสรุปเป็นเอกสาร

6. รูปแบบการพัฒนาตนเอง (Individually Guided Activities Model) โดยแต่ละบุคคลจะกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง แล้วเลือกกิจกรรม เพื่อการปฏิบัติที่เชื่อว่าจะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จ เป็นรูปแบบที่มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า บุคคลสามารถ จะตัดสินใจถึงความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ของตนเองได้ดีที่สุด สามารถที่จะกำหนดทิศทาง และริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และมีแรงจูงใจในตนเองได้มากขึ้นจากการที่ได้มีโอกาสได้ริเริ่ม และวางแผนในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring Model) นิยมจับคู่กันระหว่างผู้ที่มี ประสบการณ์และประสบผลสำเร็จแล้วกับบุคคลที่เริ่มงานใหม่ หรือที่มีประสบการณ์น้อยกว่า โดยให้มีการอภิปรายกันถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกลยุทธ์ ที่จะให้การปฏิบัติที่มีประสิทธิผล การสะท้อนถึงวิธีการที่ใช้กันอยู่ การสังเกตการทำงาน และการใช้เทคนิคเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

Fullen และ Hargreaves (1992) สรุปว่า วิธีการพัฒนาครูเป็นกิจกรรมการพัฒนา บุคลากรหรือการพัฒนาบุคคล (Individual Development) สามารถกระทำได้ด้วย

1. การฝึกอบรม (Training)

2. การศึกษา (Education)

3. การพัฒนาตนเอง (Development)

Anthony, Perrewe และ Kachmar (1996) สรุพบว่า วิธีการพัฒนาครู โดยการฝึกอบรมจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และช่วยพัฒนาความชำนาญให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ และมุ่งพัฒนาความชำนาญที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งการฝึกอบรม เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การฝึกอบรมพร้อมกับทำงานไปด้วย

2. การฝึกอบรมโดยไม่ได้ปฏิบัติงานด้วย

Glickman (2004) ได้สรุปว่า การพัฒนาครูเป็นงานที่ช่วยเหลือครูทางการจัดการ การเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. การช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance)

2. การพัฒนาทีมงานของครู (Group Development)

3. การพัฒนาวิชาชีพครู (Professional Development)

4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

มนตรี จุฬารัตนทล (2543) ได้เสนอวิธีการพัฒนาครู 4 ประการ คือ

1. วิธีการพัฒนาตนเองในระหว่างเป็นครู

2. วิธีการฝึกฝนกับครูพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญในระหว่างเป็นครู

3. วิธีการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ

4. วิธีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา (2544) สรุพบว่า การพัฒนาบุคคลประกอบด้วย 3 วิธี ดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง การพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ ไม่ว่าจะจากการศึกษาหรือการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการนำเอาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ทักษะทัศนคติ ตลอดจนแนวความคิดที่พึงได้รับความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การดำรงชีพอยู่ในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

2. การศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีความมุ่งหมายในการที่จะเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญค่านิยมศีลธรรม และความเข้าใจที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีชีวิตได้อย่างปกติสุขและทำประโยชน์แก่สังคมได้ แต่สำหรับผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้ว การศึกษาหมายถึง กิจกรรมด้านการพัฒนาคนที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน

3. การฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรที่หน่วยงานทุกหน่วยให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคลากร

ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน ให้มีความเจริญก้าวหน้าหรือบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี การฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้กับบุคคลในการทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลดียิ่งขึ้น

พฤษี ศรีบรรณพิทักษ์ (2546) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาครู คือ SWIPPA MODEL เป็นรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

S คือ Self Learning หมายถึง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

W คือ Whole School หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันทั้งโรงเรียน

I คือ Interaction หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

P คือ Participation หมายถึง การมีส่วนร่วมรับผิดชอบงาน

P คือ Process and Product หมายถึง ทำงานอย่างมีกระบวนการ

และมีผลงานตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

A คือ Application หมายถึง การนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนางาน

ให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษา แนวคิด วิธีการพัฒนาครู ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์และเป็นการรอบแนวคิดวิธีการพัฒนาครู ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์วิธีการของการพัฒนาครู

วิธีการของการพัฒนาครู	Palmer (1972)	Nadler (1989)	Spark (1989)	Fullen และ Hargreaves (1992)	Anthony perrew และ Kachmar (1996)	Glickman (2004)	ความถี่
1. การฝึกอบรม	✓	✓	✓	✓	✓		5
2. การพัฒนาตนเอง		✓	✓	✓			3
3. การศึกษาต่อ		✓		✓			2
4. การประชุมปฏิบัติการ						✓	1

ตาราง 1 (ต่อ)

วิธีการของการพัฒนาครู	Palmer (1972)	Nadler (1989)	Spark (1989)	Fullen และ Hargreaves (1992)	Anthony perrew และ Kachmar (1996)	Glickman (2004)	ความถี่
5. การช่วยเหลือครูโดยตรง						✓	1
6. การพัฒนาทีมงานของครู						✓	1
7. การพัฒนาวิชาชีพครู						✓	1
8. การวิจัยเป็นฐาน			✓			✓	2
9. การสังเกตหรือการประเมิน			✓				1
10. การศึกษาเป็นกลุ่ม			✓				1
11. ศึกษาเกี่ยวกับสิ่ง			✓				1
12. การพัฒนาหลักสูตร						✓	1
13. การให้คำปรึกษา			✓				1

จากตาราง 1 การสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครู ผู้วิจัยได้นำวิธีการพัฒนาครูมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคีสินธุ์ เขต 2 เพื่อใช้ดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 2 วิธี คือ 1) การฝึกอบรม 2) การพัฒนาตนเอง

2.1 หลักการ แนวคิดการฝึกอบรม

2.1.1 ความหมายของการฝึกอบรม

Harvey และ Bowin (1996) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมว่าเป็นวิธีดำเนินการที่องค์การริเริ่มสนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างสมาชิกขององค์การ ความมุ่งหมายเบื้องต้นของการฝึกอบรมก็เพื่อช่วยให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ในขณะเดียวกันโครงการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพต้องแสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจในเป้าหมายส่วนบุคคลของผู้รับการฝึกอบรม

นงลักษณ์ สิ้นสืผล (2542) สรุปว่าการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเสริมสร้าง เพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น พัฒนาทัศนคติให้เป็นไปในทางที่ดี มีขวัญกำลังใจ มีความคิดริเริ่มปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

วิเชียร ชิวพิมาย และคณะ (2545) สรุปว่า การฝึกอบรม (Training) เป็นกิจกรรม สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะช่วยองค์การเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสพผลสำเร็จในการบริหารเป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาขององค์การที่เกิดขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธงชัย สันติวงษ์ (2546) สรุปว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น อย่างเป็นระบบ เพื่อหาทางให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และหรือทัศนคติของพนักงาน เพื่อที่จะให้ สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและให้เกิดผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร

เสน่ห์ จุ้ยโต (2551) สรุปว่า การฝึกอบรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ กล่าวคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) มีรูปแบบสำคัญ 4 ประการ คือ การศึกษาเล่าเรียน (Education) การฝึกอบรม (Training) การพัฒนา (Development) การพัฒนาสภาพแวดล้อม (Environment Development) การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ที่พึงประสงค์กระทำได้ด้วยการฝึกอบรมโดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ที่สำคัญ 2 ประการ คือ ทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการอบรม ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้บริหารการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และบุคลากรอื่นที่สนับสนุนการฝึกอบรม ทรัพยากรที่มีไข่มนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ได้แก่ เงิน (Money) ที่ใช้ในการอบรม วัสดุอุปกรณ์ (Material) รวมทั้งเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ที่ใช้ในการฝึกอบรม

2.1.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม

นงลักษณ์ สิ้นสืผล (2542) สรุปความสำคัญการฝึกอบรมได้ ดังนี้

1. เพื่อความอยู่รอดขององค์กร เพราะปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันระหว่างองค์กร รุนแรงมาก การฝึกอบรมจะช่วยให้องค์กรเข้มแข็ง ช่วยให้บุคลากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เมื่อรับบุคลากรใหม่จำเป็นต้องให้เขารู้จักองค์กรเป็นอย่างดีในทุกด้าน ต้องฝึกอบรมให้รู้จักวิธีการทำงานขององค์กร แม้จะเคยทำงานมาจากที่อื่นแล้วก็ตาม เพราะสภาพการทำงานในแต่ละองค์กรย่อมแตกต่างกัน
3. ปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก จึงมีความจำเป็นต้อง ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ทันอยู่เสมอ ถ้าบุคลากรมีความล้าหลัง องค์กรก็จะล้าหลังไปด้วย
4. เมื่อบุคลากรทำงานมาเป็นเวลานานแล้วจะทำให้เฉื่อยชา เบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้น การฝึกอบรมจะช่วยกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. เพื่อเตรียมบุคลากรในตำแหน่งใหม่ที่สูงขึ้น โดยโยกย้ายหน้าทำงาน หรือแทนที่คนลาออกไป

6. ทำให้เกิดขวัญกำลังใจ มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ลดอัตราการขาดงาน และช่วยให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร

7. เพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร ทำให้บุคลากรมีความชำนาญงานสามารถเพิ่มผลผลิต รู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

8. ลดปัญหาการบริหารงาน ช่วยแก้ปัญหาในการบริหารงานช่วยลดความขัดแย้งในการทำงาน ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี

9. สร้างเสถียรภาพแก่องค์กร องค์กรมีความมั่นคง เนื่องจากการฝึกอบรม จะช่วยให้บุคลากรมีการพัฒนาอยู่เสมอ ถ้าขาดแคลนบุคลากรในตำแหน่งใดก็สามารถหาพนักงานแทนได้

สมคิด บางโม (2551) ได้สรุปถึงความสำคัญของการฝึกอบรม ดังนี้

1. เพื่อความอยู่รอดขององค์กร
2. เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโต
3. เมื่อรับพนักงานใหม่จำเป็นต้องให้เขารู้จักองค์กรเป็นอย่างดี
4. ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วมากจึงจำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ทันสมัยเสมอ

5. เมื่อพนักงานทำงานมาเป็นเวลานานจะทำให้เฉื่อยชา เบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้นการฝึกอบรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

6. เพื่อเตรียมพนักงานสำหรับรับตำแหน่งใหม่สูงขึ้น โยกย้ายงานหรือแทนคนที่ลาออกไป

เสน่ห์ จุ้ยโต (2551) ได้สรุปถึง ความสำคัญของการฝึกอบรม ดังนี้

1. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่ช่วยป้องกันปัญหา
2. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่ช่วยแก้ปัญหา
3. การฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้างวิทยาการอันทันสมัยให้กับบุคลากร
4. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก
5. ช่วยให้ผู้บุคลากรมีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำ
6. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างบุคลากรในที่ทำงานเดียวกัน
7. ช่วยให้ผู้บุคลากรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ปัญญา ธีระเวชวรุฒิ (2553) สรุปถึงความสำคัญการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่มีสำคัญและความจำเป็นเพราะว่าเป็นส่วนที่ไม่หยุดนิ่ง และเป็นกระบวนการด้านการบริหารจัดการ เป็นการพัฒนาพนักงานได้ดี เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลง

2. เป็นกิจกรรมที่น่าปรารถนาเป็นอย่างยิ่ง หลักเหตุผลที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นทุกปีที่พนักงานภายในองค์กรนั้นต้องการหรือควรที่จะมีการพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ก้าวตามทันความเปลี่ยนแปลง ทำให้สามารถทำสิ่งใหม่ ๆ วิธีการใหม่ ๆ ซึ่งนำไปสู่การทำงานด้วยวิธีการรูปแบบใหม่ให้แปลกออกไป และยังมีความสำคัญต่อปัจจัยในด้านการจูงใจในการทำงานของพนักงาน

2.1.3 กระบวนการฝึกอบรม

Nadler (1989) ได้สร้างระบบการฝึกอบรมที่เรียกว่า The Critical Events Model และกำหนดกระบวนการฝึกอบรมไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. กำหนดงานเฉพาะที่ต้องปฏิบัติ
3. กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
4. ตั้งจุดประสงค์ในการฝึกอบรม
5. สร้างหลักสูตร
6. เลือกเทคนิคการฝึกอบรม
7. เลือกอุปกรณ์การฝึกอบรม
8. ดำเนินการฝึกอบรม
9. ประเมินผลและติดตาม

Beck (1998) ผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนของประเทศไทยได้เขียนบทความเสนอแนะกระบวนการการฝึกอบรมไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. วางแผนการฝึกอบรม
4. กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม
5. กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
6. สร้างบรรยากาศการฝึกอบรมแบบผู้ใหญ่
7. กำหนดเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม
8. ประเมินผลและติดตามผล

สมคิด บางโม (2551) ได้สรุปถึงกระบวนการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs)
2. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม (Training Curriculum)
3. การออกแบบโครงการฝึกอบรม (training Project)
4. การดำเนินการฝึกอบรม (Training)
5. การประเมินผลการฝึกอบรม (Training Evaluation)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้สรุปถึงกระบวนการในการฝึกอบรม 7 ขั้นตอน

ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
2. พัฒนามาตรฐานการจัด เพื่อการประเมินผลการฝึกอบรม
3. จัดเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม
4. จัดเตรียมวิธีสอนและสื่อการฝึกอบรม
5. จัดโปรแกรมการฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
6. เปรียบเทียบผลการฝึกอบรมกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2
7. ดัดแปลงขั้นที่ 3 ถึงขั้นที่ 4 โดยใช้ผลจากขั้นที่ 6 เป็นการย้อนกลับของข้อมูล

ที่ได้รับ

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น พัฒนาทัศนคติ ให้เป็นไปในทางที่ดี ซึ่งจะช่วยองค์การเพิ่มประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จในการบริหารเป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาขององค์การที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

2.2.1 ความหมายของการพัฒนาตนเอง

สมณฑา พงษ์มาลา (2543) ได้สรุปว่า หน้าที่ของครูที่สำคัญ คือ การพัฒนาการเรียนการสอน แต่การที่ครูจะมีความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนได้นั้น ครูต้องมีการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มี ความรู้ ความสามารถ และมีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญอย่างจริงจัง และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดไป

วีรฉัตร สุปัญญา (2548) ได้สรุปว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนาความสามารถ หรือศักยภาพของบุคคล ซึ่งในปัจจุบันนอกจากความหมายของการพัฒนาตนเองจะมีนัยถึงการศึกษาหรือการฝึกอบรมแล้ว ยังกินความรวมถึงการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาวิชาชีพในเชิงธุรกิจ ตลอดจนกระบวนการที่เป็นความพยายามของบุคคลในการแก้ปัญหาทางสังคมและ

จิตวิทยา ของตนเองอันเป็นผลจากการมีบทบาทต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ ในสังคมอีกด้วย แต่สิ่งสำคัญ ก็คือการพัฒนาตนเองเป็นการปรับเปลี่ยนที่มีลักษณะถาวรเกิดขึ้นจากส่วนลึกภายในตัวของบุคคล มิใช่เพียงการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพชั่วคราวตามสถานการณ์เท่านั้น

2.2.2 ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

รุ่ง แก้วแดง (2542) ได้สรุป ภาวะวิกฤตของอาชีพครูไว้ว่าในภาวะที่อาชีพครูประสบกับวิกฤตและท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ครูจำเป็นต้องเร่งพัฒนาตนเองก่อนมากกว่าที่จะรอรับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด ครูควรได้มี การพัฒนาตนเองอยู่ เสมอให้พร้อมสำหรับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลง และภาวะวิกฤตความศรัทธาในวิชาชีพ เพื่อให้ทุกคนมองเห็นว่าอาชีพครูยังเป็นอาชีพที่มีเกียรติยังมีความจำเป็นต่อสังคมในฐานะที่เป็นวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไปในอนาคต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) การพัฒนาตนเองจึงเป็นการมุ่งเน้นการส่งเสริมการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ และทันสมัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ สร้างความรู้และความคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ และทันสมัย ตลอดจนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเพียงพอในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องรับกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หลักสำคัญที่สุดขององค์การเรียนรู้และบุคคลเรียนรู้ คือ การรู้จักใช้พลังในธรรมชาติที่ซ่อนเร้นนำมาใช้ประโยชน์ให้ได้ประกอบด้วยพลังอย่างน้อย 5 ประการ คือ

- 1) พลังของความต่างในแง่ของการสร้างสรรค์จะต้องมองที่ความต่างประโยชน์ของความต่าง และเมื่อนำความต่างมาใช้ต้องรู้จักใช้ให้เกิดผลบวก คือ การมีวิสัยทัศน์ และการกิจร่วมกัน
- 2) พลังแห่งทวิคูณ เป็นการเพิ่มในเชิงคุณภาพระดับความเข้าใจ ยกกระดับกระบวนการทัศน์
- 3) พลังแห่งอุดมทัศน์ร่วมกัน 4) หลักแห่งทักษะแลกเปลี่ยน 5) พลังแห่งตานกตาหนอน คือ การมองเชิงระบบ

2.2.3 ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

ณรงค์ รอดพันธ์ (2542) ได้สรุปว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเองไว้ว่า การที่ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ปลุกจิตสำนึกให้ครูเห็นคุณค่าของตัวเอง
2. เกิดความตระหนัก ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง
3. พัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2542) ได้สรุปว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการพัฒนาตนไว้

ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบัน เป็นการเตรียมพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้อินยอมที่จะรับสถานการณ์ ได้ด้วยความรู้สึที่ดีต่อตนเอง

2. เพื่อให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยการขจัดความรู้สึกที่ขัดแย้งภายในตัวบุคคลออกไปเพื่อก้าวมาสู่การยอมรับสภาพความเป็นจริง หรือโดยการพยายามที่จะขจัดคุณลักษณะที่สังคมไม่ต้องการออกไป และเสริมสร้างคุณลักษณะที่สังคมต้องการเข้ามา แทนที่การพัฒนาตนยังช่วยลดความรุนแรงของคุณลักษณะที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมให้เบาบางลงไป เช่น ลดความเห็นแก่ตัว ลดความกลัวและเพิ่มความเข้มของคุณลักษณะที่เป็นที่ต้องการของสังคมให้มากขึ้น เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีวุฒิ ภาวะทางด้านอารมณ์ ฝึกการคิดสร้างสรรค์

3. เพื่อเป็นการวางแนวทางในการที่จะพัฒนาไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพการที่บุคคลจะพัฒนาตนเองโดยปราศจากหลักการและการสร้างแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมย่อมจะทำให้ขาดความมั่นใจ

4. เพื่อเป็นการให้โอกาสที่บุคคลจะได้ทบทวนความรู้สึกและความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาตนเองในโอกาสที่เหมาะสมได้อย่างต่อเนื่อง

ไพบูลย์ แจ่มขำ (2543) ได้สรุปว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเองไว้ว่า เพื่อพัฒนาทัศนคติและสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพัฒนาทางด้านคุณธรรมหรือจิตใจให้เกิดความภาคภูมิใจตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพของตน โดยเฉพาะในวิชาชีพครูซึ่งต้องมีหน้าที่ไปพัฒนาเยาวชนของชาติ

2.2.4 กระบวนการพัฒนาตนเอง

อารี พันธมณี (2545) ได้สรุปว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูเพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถพัฒนาความเป็นปัญญาเลิศและความสามารถเฉพาะด้านของนักเรียน ไว้ว่า

1. รู้และเข้าใจวิธีการสอนที่ เน้นกระบวนการเรียนรู้
2. ต้องเป็นผู้ที่ ใจกว้างพอ ยอมรับความคิดใหม่ ๆ ไม่จำกัดอยู่เพียงความคิดของตนเท่านั้น
3. มีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
4. ต้องหมั่นศึกษาใฝ่หาความรู้เพื่อประเทืองสติปัญญาของตน
5. ฝึกจิตใจให้เป็นคนที่มีจิตใจกว้าง ไม่กลัวที่จะเผชิญและยอมรับความจริง
6. ต้องพัฒนาความสนใจให้เป็นผู้ที่มีความสนใจรอบด้าน
7. พัฒนาความสามารถในการอ่าน ทั้งความรู้ในสาขาวิชาชีพและข่าวสาร

บ้านเมือง

8. ควรเป็นคนที่มีความว่องไว กระฉับกระเฉง และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างดี

9. ต้องมีความเชื่อว่า “การศึกษาไม่ได้จบสิ้นเมื่อครูก้าวออกจากห้องเรียน แต่การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ” ฉะนั้นครูจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

10. ต้องให้ความสนใจกับนักเรียนอย่างจริงจัง โดยการให้ความเอาใจใส่ศึกษาสังเกตเด็กอย่างละเอียดถี่ถ้วน

11. ควรสนใจและร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างกระตือรือร้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง เป็นการการพัฒนาความสามารถหรือศักยภาพของบุคคล ตลอดจนกระบวนการที่เป็นความพยายามของบุคคลในการแก้ปัญหาทางสังคมและจิตวิทยาของตนเองอันเป็นผลจากการมีบทบาทต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ ในสังคม การพัฒนาตนเองเป็นการปรับเปลี่ยนที่มีลักษณะถาวรเกิดขึ้นจากส่วนลึกภายในตัวของบุคคล มิใช่เพียงการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพชั่วคราวตามสถานการณ์เท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

แนวคิด ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.1 แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาศึกษาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนทั้งนี้หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจแตกต่างกันได้ขึ้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้า

อีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติกจะทำให้ด้านอื่น ๆ ผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่านคนลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุด ในร่างกายของเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ 5 ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง 3 ปีแรกของชีวิตสมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ 3 ปี สมองจะมีขนาดประมาณ 80% ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้นและความสามารถทางการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมากก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่าง ๆ ของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลา

ต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า ”หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้นๆ ได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้วโอกาสนั้นจะฝึดยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ 3 หรือ 4 เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคือ อายุ 3-6 ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัด คล่องและถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำ ๆ มาเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

1.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติและ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงสร้างและสัญลักษณ์ตามลำดับ

1.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดกและความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัวและชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมเช่น ความคล้อยคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศ พม่า ลาว กัมพูชา ก็จะคล้อยคลึงกับคนไทยในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมแบบ

อิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนามนับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมเนียมแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

1.2 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

1.3 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวมมีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
 2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
 3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ
 4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
 5. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของบุคคล

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ ได้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน มีรายละเอียด ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของร่างกายในด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหว และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือประสานกัน ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กอายุ 3-6 ปี มีการเจริญเติบโตรวดเร็วโดยเฉพาะในเรื่องน้ำหนัก และส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี มีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดิน สามารถวิ่ง กระโดด ควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดี จึงชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง พร้อมทั้งจะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ ส่วนกล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือยังไม่สมบูรณ์ การสัมผัสหรือการใช้มือ มีความละเอียดขึ้น ใช้มือหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ ได้มากขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวลจะสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดีและนานขึ้น

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ สนใจ เกียต โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดี และการนับถือตนเอง เด็กอายุ 3-6 ปี จะแสดงความรู้สึกอย่างเต็มที่ที่ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธแต่จะเกิดเพียงชั่วครู่แล้วหายไปการที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่ายเพราะมีช่วงความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจไปตามสิ่งนั้น เด็กวันนี้นักหวาดกลัวสิ่งต่าง ๆ เช่น ความมืด หรือสัตว์ต่างๆ ความกลัวของเด็กเกิดจากจินตนาการ ซึ่งเด็กว่าเป็นเรื่องจริงสำหรับตน เพราะยังสับสนระหว่างเรื่องปรุงแต่งและเรื่องจริง ความสามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมกับวัย รวมถึงชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น เพราะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงและต้องการความสนใจจากผู้อื่นมากขึ้น

3. พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา

เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อม ๆ กับรู้จักร่วมมือในการเล่น กับกลุ่มเพื่อน เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และจะแฝงแน่น ยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกนั้นเป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ 4-6 ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อย ๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว พัฒนาการอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุย การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนเอง และใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้ คำพูดของเด็กวัยนี้อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

1.4 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
 - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ใน การจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์

1.5 การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปี การศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 180 วันต่อ 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง โดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.6 สาระการเรียนรู้รายปี สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1.6.1 ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นการสนับสนุน ให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่าง กล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กมี โอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย

2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการ สนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัยตระหนักถึง ลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใสการเห็นอกเห็น ใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง ขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเป็นการสนับสนุนให้ เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งต่างๆ

4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นการ สนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสิ่ง ต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1.7 สารที่ควรเรียนรู้ สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็น สื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้ เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียด ขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริง ของเด็ก ดังนี้

1.7.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหาร ที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติ ต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี

ของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพัง หรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

1.7.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับ ครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนาแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทยหรือแหล่ง เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

1.7.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงแรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

1.7.4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของ เครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

1.8 การจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เป็น การจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.8.1 หลักการจัดประสบการณ์

1.8.1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

1.8.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.8.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก

1.8.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.8.1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเด็ก

1.9 แนวทางการจัดประสบการณ์

1.9.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

1.9.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

1.9.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

1.9.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

1.9.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

1.9.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

1.9.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

1.9.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ดีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้น ในสภาพจริงโดยไม่ได้ออกการณไว้

1.9.9 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัย ในชั้นเรียน

1.9.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

1.10 การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1.10.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.10.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

- 1) วัย 3-4 ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8-12 นาที
- 2) วัย 4-5 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12-15 นาที
- 3) วัย 5-6 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15-20 นาที

1.10.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

1.10.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

1.10.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

1.11 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

1.11.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว ความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

1.11.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและระบบประสาทตามือได้อย่าง

คล้องแคล่วและประสานสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

1.11.3 การพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

1.11.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของร่วมกัน เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

1.11.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และรายบุคคล

1.11.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่านและบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

1.11.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

1.12 การประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อตนเอง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้

จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสาร
 อย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือ
 ประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูล
 ผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละ
 คนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรมีหลัก ดังนี้

- 1). วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
- 2) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือ

และวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

5) สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก
 สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึก
 พฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ
 ประเภทของการประเมินพัฒนาการ

การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ (Objective)
 ซึ่งตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 หมายถึง จุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะ
 ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning) ซึ่งเป็น
 กระบวนการได้มาของความรู้หรือทักษะผ่านการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่สำคัญตามหลักสูตรการศึกษา
 ปฐมวัยกำหนดให้หรือที่เรียกว่า ประสบการณ์สำคัญในการช่วยอธิบายให้ครูเข้าใจถึงประสบการณ์ที่
 เด็กปฐมวัยต้องทำเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และช่วยแนะผู้สอนในการสังเกต สนับสนุน และ
 วางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็กและ 3) การประเมินผล (Evaluation) เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมหรือ
 ความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดขึ้นบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตาม
 ธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เรียกว่า สภาพที่พึงประสงค์ ที่ใช้เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการประเมิน
 พัฒนาการเด็ก เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพเด็กทั้งนี้ประเภท
 ของการประเมินพัฒนาการ อาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1) การประเมินความก้าวหน้าของเด็ก (Formative Evaluation) หรือการ
 ประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) หรือการประเมินเพื่อเรียน (Assessment for
 Learning) เป็นการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลพัฒนาการ
 และการเรียนรู้ของเด็กในระหว่างทำกิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวันปกติอย่างต่อเนื่อง บันทึก
 วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของเด็ก และ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอน การประเมินพัฒนาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก็ขาดประสิทธิภาพ เป็นการประเมินผลเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ควรส่งเสริม ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การใช้แฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด สิ่งที่สำคัญที่สุดในการประเมินความก้าวหน้าคือ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในลักษณะการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ทำให้การเรียนรู้ของเด็กเพิ่มพูน ปรับเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้

1.2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือการประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการ (Summative Assessment) หรือการประเมินสรุปผลของการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินสรุปพัฒนาการ เพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็กว่ามีความพร้อมตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ดังนั้น ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าของเด็กในระดับห้องเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการของเด็กเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

2) แบ่งตามระดับของการประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

2.1) การประเมินพัฒนาการระดับชั้นเรียน เป็นการประเมินพัฒนาการที่อยู่ในกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและตัดสินผลการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากกิจกรรมหลัก/หน่วยการเรียนรู้ (Unit) ที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ผู้สอนประเมินผลพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ของหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การแสดงกิริยาอาการต่างๆของเด็กตลอดเวลาที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบและประเมินว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ละตัวบ่งชี้ หรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้เพียงใด แล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้สอนควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการว่า เด็กมีผลอันเกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมหรือสะสมผลการประเมินพัฒนาการในกิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน/หน่วยการเรียนรู้ หรือผลตามรูปแบบการประเมินพัฒนาการที่สถานศึกษากำหนด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเป็นข้อมูลในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการในระดับสถานศึกษาต่อไปอีกด้วย

2.2) การประเมินพัฒนาการระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลเป็นรายภาค/รายปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กในระดับปฐมวัยของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กตามเป้าหมายหรือไม่ เด็กมีสิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กในระดับสถานศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โครงการหรือวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการจัดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพเด็กต่อผู้ปกครอง นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อสาธารณชน ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

อนึ่ง สำหรับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับประเทศนั้นหากเขตพื้นที่การศึกษาใดมีความพร้อม อาจมีการดำเนินงานในลักษณะของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยเข้ารับการประเมินก็ได้ ทั้งนี้ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยขอให้ถือปฏิบัติตามหลักการการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2. ความหมายของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2545) ให้นิยาม การเรียนรู้ ว่าหมายถึง กระบวนการรับสารสนเทศเข้าสมองเพื่อให้เกิดความจำ ความเข้าใจ และตีความหมายออกว่าสิ่งได้รับ คือ อะไร เพราะอะไร จึงเป็นเช่นนั้นจะนำไปใช้อย่างไร การเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างของคนจะนำไปสู่การจำที่สามารถนำไปใช้กับประสบการณ์ต่อ ๆ ไปได้

พัชรี สวนแก้ว (2545) ให้ความหมายการเรียนรู้ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ได้รับ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ วุฒิภาวะ และความพร้อมซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและความสามารถที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิมเป็นพฤติกรรมค่อนข้างถาวร

สุรางค์ โค้วตระกูล (2548) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัดรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงปริมาณความรู้ของเด็กปฐมวัย

ดุชฎี อาษากิจ (2553) ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม หรือจากการที่ได้ฝึกหัดจนกลายเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร โดยสังเกตได้จากการแสดงออกทางการพูด

การเขียนการแสดงออกของท่าทาง หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนกระบวนการเรียนรู้คือ การเรียนรู้ที่เป็นโปรแกรมพัฒนาครู มีแบบแผนที่ทำให้เด็กปฐมวัยเข้าใจจนสามารถจดจำ และนำไปเป็นประสบการณ์ของตนเอง

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมจากลักษณะที่ไม่สามารถกระทำกิจกรรมได้ เปลี่ยนมาเป็นการกระทำกิจกรรมได้ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝน และต้องมีประสบการณ์ด้วย トラบใดที่คนมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม และสังคม ก็จะทำให้เกิด การเรียนรู้ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งโดยตั้งใจ และไม่ได้ตั้งใจ บางครั้งอาจเป็นการเรียนรู้ที่มีแบบแผนหรือไม่มีแบบแผนก็ได้ เด็กทุกคนจึงควร ต้องมีการเรียนรู้ เพื่อให้ตนเองสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ด้วยการฝึกฝนทางด้านความนึกคิดสร้างเสริมประสบการณ์ที่ได้รับจากการกระทำ การได้มองเห็น การได้ยินเสียงการได้สัมผัส ดังนั้น ประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยได้รับทั้งเชิงบวกและเชิงลบทั้งทางตรง และทางอ้อม มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3. ลักษณะของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ภรณ์ี คุรุรัตน์ และคณะ (25423) เสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะ เฉพาะตัวและจำเป็นต้องเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย การส่งเสริมศักยภาพ ของเด็กโดยเน้นการสร้างองค์ความรู้ และการรับความรู้ (Construct VS. Instruct) ให้ผลต่างกัน ผลจากการให้เด็กเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้เป็นการสร้างพลังการเรียนรู้ที่แท้จริงอันจะนำไปสู่ การศึกษาที่ช่วยให้เด็กเป็นคนเก่งคนดี มีความสุข

พัชรี สวนแก้ว (2545) อธิบายว่า เด็กปฐมวัยจะมีลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นเฉพาะของตน ซึ่งอาจแบ่งลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้เป็น

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้ที่เด็กได้รับมาจากสภาพแวดล้อม โดยการกระทำ การรับรู้และการพบเห็น ประสบการณ์ตรงที่เด็กได้รับจากสภาพแวดล้อมนั้นมีผลต่อ การเรียนรู้และการสร้างเสริมลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังสามารถเป็น ตัวกำหนดลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยอีกด้วย ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์ ตรงนี้ อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 การเสริมแรงทางบวก ได้แก่ สิ่งที่ทำให้เด็กพึงพอใจหลังจากแสดงพฤติกรรม บางอย่างซึ่งเป็นผลทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซ้ำอีก

1.2 การลงโทษ ได้แก่ สิ่งที่ทำให้เด็กไม่พึงพอใจ หลังจากแสดงพฤติกรรม บางอย่างซึ่งเป็นผลทำให้เด็กยุติการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ในเวลาต่อมาจากปัจจัยทั้ง 2 ประการ ดังกล่าว ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองและครูอาจช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่เหมาะสม

ให้แก่เด็กได้ โดยการเสริมแรงทางบวกแก่เด็ก เมื่อต้องการสร้างให้เด็กมีลักษณะนิสัยนั้น ๆ ต่อไป และให้การลงโทษเมื่อต้องการให้เด็กหยุดลักษณะนิสัยที่ไม่เหมาะสม

2. การเรียนรู้จากการบอกเล่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้น นอกจากจะเกิดจากประสบการณ์ตรงแล้ว เด็กปฐมวัยยังสามารถที่จะเรียนรู้ได้จากการบอกเล่าของบุคคลต่าง ๆ หรือจากการบอกเล่าจากหนังสือ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม เนื่องจากตัวเด็กเอง ไม่มีประสบการณ์ตรงต่อสิ่งเหล่านั้น การเรียนรู้จากการบอกเล่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบแต่การเรียนรู้จากการบอกเล่านี้ เด็กจะสร้างภาพพจน์ขึ้นในสมองของตนแทนที่จะได้เห็นจากตัวแบบที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงแต่ในบางครั้งที่เราไม่สามารถที่จะจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงได้ก็อาจจะต้องเลือกใช้วิธีการบอกเล่าแทน

3. การเรียนรู้จากการสังเกต โดยปกติแล้วเด็กปฐมวัยมักจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจว่าเด็กเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ๆ มาจากตัวแบบรอบ ๆ ตัวเด็กนั่นเอง ในระยะแรกเด็กจะเลียนแบบบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด เมื่อเด็กเริ่มเข้าสังคม เด็กจะเริ่มสังเกต และลอกเลียนแบบกิจกรรมของบุคคลที่เด็กสนใจ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู จึงควรระมัดระวังในการที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็กด้วย

ดุซงกี อาซากิจ (2553) กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมคือการเรียนรู้จากการสัมผัส การเล่นเกมมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง การบอกเล่าจากผู้อื่น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อและกระตุ้นต่อการเรียนรู้ของเด็ก

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นผลมาจากประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมและมีการฝึกฝนตั้งแต่วัยทารก ในการเรียนรู้ของเด็กนั้นสิ่งที่มีอิทธิพล ได้แก่ สภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์ ความต้องการและความสนใจของเด็ก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความสามารถต่างๆ ของเด็กถูกนำออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีขอบเขต คือ ใช้ช่วงเวลาสั้น การรับรู้เนื้อหาแบบรูปธรรม วิธีการเรียนรู้ในแบบของการเล่น ลงมือปฏิบัติ สำรวจสิ่งรอบตัว ตามความพอใจของตนเอง

4. วิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี มีวิธีการเรียนรู้ที่ซับซ้อนมากขึ้นกว่ากลุ่มอายุ 2-3 ปี นอกจากการได้สัมผัสแล้วยังเป็นการคิด จินตนาการ การค้นคว้า และลงมือปฏิบัติ การสร้างให้เด็กเกิดการเรียนรู้ยังต้องคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของเด็ก เด็กอยากรู้อยากเห็น สนใจ ค้นหาสิ่งที่ตนอยากรู้อยากเห็น ทั้งนี้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของสมอง การพัฒนาทางปัญญาจะเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เด็กค้นหาไม่อยู่นิ่งเด็กจะต้องการสืบค้นทุกอย่างที่ได้สัมผัส การให้โอกาสเด็กได้สัมผัสทำให้เด็กซึมซับประสบการณ์ สรุปความรู้

โดยกระบวนการปรับตัว (Adaptation) กระบวนการปรับตัวนี้ต้องใช้การย้ำประสบการณ์ ดังนั้น เด็กจึงชอบทำอะไรซ้ำๆ ทำนานๆ เมื่อเป็นที่พอใจแล้วเด็กจะเลิก

พัชรี สวนแก้ว (2545) กล่าวว่า ลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าเด็กปฐมวัยมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากบุคคลในวัยอื่นๆ กล่าวคือ เด็กปฐมวัยมีวิธีการเรียนรู้โดยผ่านสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. เด็กเรียนรู้โดยผ่านความต้องการของเด็กเองการที่บุคคลจะเรียนรู้ในสิ่งใดได้ดีก็ต่อเมื่อบุคคลมีความต้องการในสิ่งนั้นๆ เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีความต้องการที่แตกต่างไปจากบุคคลวัยอื่น จึงมีวิธีการเรียนรู้โดยผ่านสิ่งต่างๆ ดังนี้

1.1 เด็กต้องการยอมรับและได้รับความสนใจ ความเอาใจใส่ จากผู้ที่อยู่ใกล้ซึ่งเป็นความต้องการของเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็ก ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง การตอบสนองความต้องการของเด็ก การให้ความสนใจ ตลอดจนการให้คำชมเชยหรือการแสดงกิริยารักใคร่พอใจชื่นชม จะทำให้เด็กมีความมั่นใจ เด็กจะมีความพยายามทำในสิ่งที่ได้รับการยกย่องจากผู้ใหญ่

1.2 เด็กต้องการการตอบสนองเพื่ออยู่รอดของชีวิต เด็กต้องการสิ่งที่จำเป็นต่อร่างกาย การตอบสนองเมื่อเด็กหิวกระหาย ไม่สบาย เหนื่อย หนาว ฯลฯ

1.3 เด็กต้องการแสดงความสามารถ ในขวบปีแรกของชีวิต เด็กต้องการที่จะแสดงและทดลองความสามารถต่าง ๆ ของตน ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำสิ่งต่างๆ ที่เด็กสามารถ และต้องการมีเวลาให้กับเด็กพอสมควรในการทดลองความสามารถ และเพื่อให้เกิดความชำนาญ ซึ่งจะพบว่าเด็กจะทำกิจกรรมต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยไม่เบื่อหน่ายและเป็นการสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นด้วย

1.4 เด็กต้องการที่จะเหมือนบุคคลที่เขารัก การที่เด็กทำตามบุคคลต่าง ๆ นำไปสู่การเรียนรู้ได้ บางครั้งเด็กอาจจะเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ แสดงออกให้เห็นจากการเล่น ควรจัดสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อต่อลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก

2. เด็กเรียนรู้โดยผ่านความสนใจที่มีต่อสิ่งต่างๆ บุคคลจะเรียนรู้สิ่งใดต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความสนใจในสิ่งนั้นๆ ซึ่งเด็กปฐมวัยจะมีวิธีการเรียนรู้โดยผ่านความสนใจดังนี้

2.1 เด็กมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมตนเอง เป็นธรรมชาติของเด็กถ้าหากสิ่งของหรือวัตถุใดน่าสนใจ สะดุดตาเร้าความสนใจให้เด็กเข้าไปใกล้และต้องการจะศึกษา

2.2 เด็กมีความสนใจในประสบการณ์หลายๆ อย่างที่จัดให้ เช่น การหาวัสดุ เครื่องใช้และของเล่นที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กได้เล่น การตอบคำถามที่เด็กสนใจใคร่รู้ การหาหนังสือที่มีคุณค่าให้ลูกได้อ่านหรือดูรูปภาพ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยขยายประสบการณ์ของเด็ก

2.3 เด็กที่มีความสนใจคำถามที่กระตุ้นให้เด็กคิดหาคำตอบ การตอบคำถามและการตั้งคำถามเพื่อให้เด็กพยายามค้นหาคำตอบจะทำให้เด็กได้รู้จักสังเกตและหาข้อเสนอหรือข้อคำตอบต่าง ๆ มาตอบคำถาม ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ของเด็กได้

2.4 เด็กมีความสนใจในคำอธิบายและข้อเสนอแนะ การแนะนำให้คำอธิบายบ้างจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การประสบความสำเร็จในการทำงานต่าง ๆ นอกจากจะทำให้เกิดการเรียนรู้แล้วในทางจิตวิทยา เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าที่จะคิดค้นและหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีความภาคภูมิใจในผลงานของตน

2.5 เด็กมีความสนใจในเกมที่มีรางวัล ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสมาธิในการตั้งใจเรียนรู่มากขึ้น ซึ่งจะต้องคำนึงความเหมาะสมในการสนับสนุนได้เด็กไปร่วมเล่นเกม เพราะอาจจะทำให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าว เพราะมุ่งหวังแต่ชัยชนะเพื่อรางวัลก็ได้

3. เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและการเล่นเด็กปฐมวัยอยู่ในระยะที่กำลังชุกชุกวิธีการที่เด็กได้ลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการเล่น ก็เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ซึ่งแบ่งออกเป็น

3.1 เด็กเรียนรู้จากการกระทำซ้ำๆ หรือเลียนแบบ เช่น การต่อภาพตัดต่อในครั้งแรกเด็กอาจจะทำด้วยความยุ่งยาก และเสียเวลามากในการค้นหาชิ้นส่วนที่เหมาะสม แต่ถ้าทำซ้ำๆ กัน เด็กจะทำได้รวดเร็วขึ้นและสามารถนำไปสู่การเล่นการตัดต่อที่ยากขึ้น เป็นต้น

3.2 เด็กเรียนรู้จากการสำรวจ สัมผัส ค้นคว้า เปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ เช่น การเล่นเครื่องเล่นต่างๆ เด็กมักจะเกิดความเข้าใจและสามารถสังเกตเปรียบเทียบได้ด้วยการลงมือเล่นด้วยตนเอง เป็นต้น

3.3 เด็กเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติ การที่เด็กได้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาจะนำไปสู่การแก้ปัญหาอื่นๆ ในภายหน้า โดยเด็กจะพบทวนประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อนำมาสู่ การแก้ปัญหา จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น ได้ลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

4. เด็กเรียนรู้โดยผ่านสิ่งที่ตนเองได้รับประสบการณ์ทั้งดีหรือไม่ดี ทั้งพอใจหรือไม่พอใจจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เสมอ ถ้าเป็นประสบการณ์ที่เด็กพึงพอใจจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเด็กจะทำในสิ่งนั้นอีก แต่ถ้าเป็นสิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจเด็กจะหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้นและไม่ทำต่อไปอีก

5. เด็กเรียนรู้โดยผ่านความพร้อมที่จะเรียนความพร้อมมีความสัมพันธ์กับการฝึกหัด ถ้าฝึกหัดเมื่อเด็กพร้อมย่อมทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้ปฏิบัติหรือได้สัมผัส จะช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมได้เร็วขึ้น การเตรียมความพร้อมที่จะเรียนของเด็กปฐมวัยมีดังนี้

5.1 การเตรียมและจัดหาประสบการณ์ต่างๆ ให้ จะช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการรับรู้ ได้ดู ได้สัมผัส ฯลฯ กับสิ่งนั้นๆ

5.2 เด็กจะมีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งที่ยากขึ้นและแตกต่างไปจากเดิมอีกเล็กน้อยหากเด็กได้รับความสำเร็จจากการเรียนรู้มาแล้วบ้างวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังกล่าวสรุปได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ได้จากความต้องการ ความสนใจ และการสังเกตของตัวเด็กเองต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวทั้งได้ลงมือปฏิบัติด้วยกิจกรรมที่จัดไว้อย่างเหมาะสมทั้งทางตรงและทางอ้อม

ดุซงกี อาซากิจ (2553) กล่าวว่า สรุปได้ว่าวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเกิดจากการที่เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองทั้งนี้ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบค้นหาและมีปฏิสัมพันธ์ด้านการใช้สื่อตามความสามารถความสนใจ และเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมตนเอง ซึ่งเกิดจากความต้องการและสนใจของเด็กหรือเกิดจากการกระตุ้นโดยบุคคลอื่น

สรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เรียนรู้โดยการใช้ประสาทสัมผัสกระทำกับวัตถุด้วยความอยากรู้อยากเห็น เด็กเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น เด็กต้องการเรียนรู้บุคคลอื่นทำให้เด็กได้ตรวจสอบความคิดของตน แต่เมื่อมีปัญหาเด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่ควรให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจหรือให้เด็กได้แสดงออกในแนวทางที่เขาสนใจ บทบาทของครูเป็นผู้ให้คำแนะนำเมื่อเด็กต้องการและให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสม

5. องค์ประกอบของการเรียนรู้

มาลี จุฑา (2544) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของวงจรการเรียนรู้ว่า ประกอบด้วย

1. ความพร้อม (Readiness) เด็กปฐมวัยจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจอุปกรณ์การเรียนและสิ่งแวดล้อม การเตรียมตัวให้พร้อมย่อมจะช่วยให้การเรียนรู้ดำเนินไปด้วยดี

2. สถานการณ์ (Situation) ได้แก่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เช่น ครู บทเรียน สื่อการสอน สภาพอากาศ และมลพิษต่าง ๆ ถ้าสถานการณ์เป็นบวกสำหรับเด็กปฐมวัย จะช่วยให้การเรียนรู้ได้ดี ในทางตรงกันข้ามถ้าสถานการณ์เป็นลบจะเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้

3. ระดับสติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคล บุคคลใดก็ตามที่มีระดับสติปัญญาสูง มักจะทำให้บุคคลผู้นั้นมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลที่มีระดับสติปัญญาต่ำ แม้แต่งานใดก็ตามซึ่งเป็นงานที่ยากซับซ้อนเด็กปฐมวัยที่มีระดับสติปัญญาสูงมักจะเรียนรู้สิ่งนั้นได้สะดวกและรวดเร็วกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

4. การจำการลืม การจำจะมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว และเรียนรู้ได้ดีส่วนการลืมจะเป็นอุปสรรคอันสำคัญ เพราะจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นได้ยาก

5. แรงจูงใจในการเรียนรู้ ในการเรียนรู้ใดก็ตาม ถ้าเด็กปฐมวัยมีความรู้สึกที่อยากจะเรียนเต็มใจ และพร้อมที่จะเรียนแล้ว นั้นแสดงว่า เด็กปฐมวัยเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน ผลก็คือทำให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

6. ความเหนื่อยล้ากับการเรียนรู้ บุคคลที่มีความรู้สึกเหนื่อยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสมอง จะรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการเรียนรู้

7. ความตั้งใจและความสนใจที่จะเรียน การที่เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้สิ่งใดให้ได้ผลดีจึงควรต้องเริ่มจากความตั้งใจและความสนใจที่อยากจะเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551) อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. วุฒิภาวะและความพร้อม วุฒิภาวะ (Maturity) หมายถึง ความเจริญเติบโตของเด็กโดยธรรมชาติทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ส่วนความพร้อม (Readiness) คือ สภาพความเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย รวมทั้งความสนใจและความรู้พื้นฐานที่จะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งที่จะเรียนได้

2. ความสามารถ หมายถึง เชี่ยวชาญ คนที่มีเชี่ยวชาญน้อยย่อมเรียนรู้แต่ในเรื่องง่ายและไม่สลับซับซ้อน ส่วนคนที่มีเชี่ยวชาญสูงย่อมจะเรียนรู้ในเรื่องยากได้ ความสามารถนี้จะวัดได้จากแบบทดสอบเชี่ยวชาญซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้และนำมาพิจารณาร่วมกับวิธีการอื่นเพื่อให้ได้ผลใกล้กับความสามารถของเด็กปฐมวัยและใช้ทำนายความสำเร็จในอนาคต

3. ความสนใจ เป็นตัวกระตุ้นอย่างสำคัญที่จะทำให้เกิดกิจกรรมความสนใจช่วยให้การเรียนรู้นั้นมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน บางครั้งความสนใจเกิดจากความถนัด และเจตคติที่ดีต่อเรื่องนั้น รวมทั้งอยู่ที่วิธีการเสริมแรงและเครื่องล่อความอยากเรียน และเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เด็กปฐมวัยเรียนได้ดี

4. ประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยมีความรู้ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงไร ถ้าเคยรู้มาบ้าง เคยมีประสบการณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่อาจมีผลต่อการเรียนรู้ในอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งก็คือความรู้เดิมที่มีอยู่จะช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ เช่น ความสามารถในการคำนวณดีก็จะเรียนบัญชีได้ดี เป็นต้น

5. ความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ อวัยวะที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ตา หู ปาก สมอง มือ เป็นต้น หากเสียไปก็ทำให้การเรียนนั้นหยุดชะงัก หรือเรียนไม่ได้หรือไม่ได้ดีเท่าที่ควร เป็นต้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยที่มาจากเด็กปฐมวัยที่เรียกว่า ปัจจัยภายในซึ่งเกี่ยวข้อง กับองค์ประกอบของความพร้อมทางร่างกาย และปัจจัยภายนอกซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การพิจารณาองค์ประกอบของการเรียนรู้

อย่างรอบด้านทั้งจากความพร้อมจากการเรียนรู้จากเด็ก และสภาพแวดล้อมด้วยการจัดเตรียมให้เหมาะสมสามารถสร้างแรงจูงใจให้เด็กก็จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

Zimbardo (1979) ได้สรุปว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงสัมพันธ์ของพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถาวร

Richey (1986) ได้สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ คือ ศาสตร์ (Science) ในการกำหนดรายละเอียดรายการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการประเมินและการทำนุบำรุงรักษาให้คงไว้ของสภาวะต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งในเนื้อหาจำนวนมาก หรือเนื้อหาสั้น ๆ

Klien (19912) ได้สรุปว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเชิงทดลองที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเชิงสัมพันธ์ที่ถาวรของพฤติกรรมซึ่งอธิบายไม่ได้ด้วยสภาวะทางอารมณ์ชั่วคราว วุฒิภาวะหรือการตอบสนองโดยกำเนิด

Smith (1999) ได้สรุปว่า การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่มีเด็กปฐมวัยได้ ดำเนินการเอง โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลทักษะ เกิดเจตคติใหม่ เกิดความเข้าใจและเกิดค่านิยมใหม่ ๆ ขึ้น โดยปกติแล้วผลของการเรียนรู้จะกระทบไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้นั้น

บุญชม ศรีสะอาด (2541) ได้สรุปว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ต้องอาศัยการสอน ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนจักต้องมีอุดมการณ์ ซึ่งอุดมการณ์ที่สำคัญอย่างยิ่งของการสอนคือ การมุ่งให้เด็กปฐมวัยทุกคนบรรลุผลการเรียนรู้ในระดับสูง

ชนาธิป พรกุล (2551) สรุปว่า การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยเนื่องจาก

1. เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้ได้รับทั้งความรู้และกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เด็กปฐมวัยสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ แสวงหาความรู้อื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง
2. เด็กปฐมวัยมีโอกาสค้นพบวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองและเลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัด เพื่อแสดงความรู้หรือผลงาน
3. เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข
4. เด็กปฐมวัยมีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่แก่เด็กปฐมวัยตนเองและวิชาชีพ
5. ผู้สอนมีความสุขที่เห็นเด็กปฐมวัยมีความสุข

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้สรุปการจัดประสบการณ์ คือ กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการแสวงหาความรู้

ประสบการณ์การฝึกอบรม การพัฒนาตนเอง ตามความมุ่งหมาย ตามความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล เพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของครู

Good (1973) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงแคบหมายถึงวิธีการที่ครูถ่ายทอดความรู้ อบรมนักเรียน ให้มีความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะดังที่จุดประสงค์การศึกษาได้ระบุไว้ ส่วนความหมายในระดับกว้าง หมายถึง การกระทำและการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของครูภายใต้สภาพการณ์การสอนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน และกระบวนการตัดสินใจและวางแผนก่อนสอนซึ่งได้แก่ การวางแผนการสอน การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ การออกแบบกิจกรรมให้กับนักเรียนทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะครอบคลุมความหมาย ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์และสอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ โดยผ่านกระบวนการวิจัย และได้รับการพิสูจน์และทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ ซึ่งรูปแบบการสอนจะแสดงขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยจะได้เรียนรู้และผู้สอนต้องดำเนินการตามขั้นตอนในรูปแบบดังกล่าวเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายของรูปแบบนั้น ๆ

2. เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แนวปฏิบัติที่ผู้สอนดำเนินการให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะ

3. เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้สอนจัดตามแนวคิดเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และตรงตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของกระบวนการสอนนั้น ๆ เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสอนส่วนใหญ่มักแบ่ง ออกเป็น 3 ส่วน คือ ขั้นเตรียม ขั้นสอน และขั้นสรุป

4. เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กลวิธี ต่าง ๆ ที่ใช้เสริมวิธีการและกระบวนการสอน เพื่อช่วยให้วิธีการและกระบวนการสอนนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น เทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน เทคนิคการจัดกลุ่ม เทคนิคการใช้คำถาม เทคนิคการสรุปบทเรียน เป็นต้น

5. เป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง ทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

5.1 คน (People)

5.2 วัสดุ (Material)

5.3 สถานที่ (Settings)

5.4 เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools and Equipment)

5.5 กิจกรรม (Activities)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ดำเนินการรวบรวมแนวคิดทางทฤษฎี การเรียนรู้และเสนอแนวทางการจัดกระบวนการการเรียนรู้ แนวปฏิบัติการศึกษา ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาเต็มตามความสามารถทั้งด้านความรู้จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ
2. ลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง เด็กปฐมวัยและผู้สอน มีบทบาทร่วมกันใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการแสวงหาความรู้ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนจากสถานการณ์จริงที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริง เรียนรู้ความจริงในตัวเองและความจริงในสิ่งแวดล้อม จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ครูทำหน้าที่เตรียมการจัดสิ่งเร้าให้คำปรึกษาวางแผนกิจกรรมและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้แนวปฏิบัติการศึกษา ไว้หลายลักษณะเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย สารกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้เด็กปฐมวัยได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติและเทคโนโลยี เด็กปฐมวัยได้ค้นคว้าทดลองฝึกปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกวิถีคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการและสามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล

2. ครูมีบทบาทปลุกเร้าและเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรม ให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการร่วมทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ความมีวินัยรับผิดชอบในการทำงาน เด็กปฐมวัยมีโอกาสฝึกประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดี

3. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา เกิดขึ้นได้ในหลายระดับทั้งในตัวเด็กปฐมวัย ในห้องเรียนและนอกเหนือไปจากห้องเรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

4. จัดการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเองปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเองรวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

5. จัดการเรียนรู้เสริมสร้างการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัย ได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง ให้แก่เด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลทั้งในระดับห้องเรียนและนอกเหนือห้องเรียน คือ

5.1 การจัดการกระบวนการการเรียนรู้ระดับห้องเรียนนี้ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้นอกจากครูและเด็กปฐมวัยแล้ว ผู้ที่มีบทบาทสนับสนุนสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรสนับสนุนการสอน ตลอดจนการจัดหาสื่อการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็กปฐมวัย

5.2 ระดับนอกเหนือห้องเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของเด็กปฐมวัยให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ได้ให้หลักคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แนวปฏิรูปการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมและเป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และมุ่งประโยชน์ของเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ สอดคล้องกับที่ นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2544) ได้เสนอไว้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นเด็กปฐมวัยสำคัญที่สุดว่ามีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัย
 2. เด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุดได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้คิดเอง ได้ทำเอง และได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 3. เด็กปฐมวัยมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
 4. เด็กปฐมวัยสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
 5. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
- จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สรุปการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง วิธีการที่ครูถ่ายทอดความรู้ อบรมนักเรียน ให้มีความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะดังที่จุดประสงค์การศึกษาได้ระบุไว้หลายลักษณะเพื่อการกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนาให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของเด็กปฐมวัย

2. องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์

Tyler (1950) ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบการจัดประสบการณ์ที่เรียกว่า ไทเลอร์ลูป (Tyler Loop) ไว้ 3 ส่วนด้วยกันคือ 1) จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ ข้อมูลจากการประเมินผลจะสามารถใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับไปยัง กิจกรรมการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เพื่อปรับปรุง

Glaser (1965) มีความคล้ายคลึงกับระบบของไทเลอร์มาก แต่มีองค์ประกอบ มากกว่า คือ 1) จุดประสงค์ของการสอน 2) การประเมินสถานะของเด็กปฐมวัยก่อนสอน 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) ข้อมูลป้อนกลับ

Gerlach และ Ely (1971) ได้จัดขั้นตอนสำคัญ ๆ ของการจัดการเรียนรู้ไว้ 6 ส่วนด้วยกัน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การเลือกเนื้อหาวิชา 3) การประเมินพฤติกรรม ก่อนการเรียน 4) การดำเนินการสอนซึ่งครอบคลุมการพิจารณาวิธีการสอน การจัดกลุ่มเด็กปฐมวัย การจัดห้องเรียน การจัดเวลาเรียน และการเลือกแหล่งวิทยาการ 5) การประเมินผลการเรียน 6) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของระบบ

Klausmeier และ Ripple (1971) กำหนดองค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 7 ส่วน คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน 2) การพิจารณาความพร้อมของเด็ก ปฐมวัย 3) การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การดำเนินการสอน 6) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ 7) สัมฤทธิ์ผลของนักเรียน

Kemp (1977) กำหนดองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์จัดการเรียนรู้ไว้ 9 ประการ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) กำหนดหัวข้อที่จะสอนและเขียนวัตถุประสงค์ทั่วไป 2) ศึกษาคุณลักษณะของเด็กปฐมวัย 3) ระบุจุดมุ่งหมายของการสอนในเชิงพฤติกรรม 4) กำหนด เนื้อหาวิชาที่สนับสนุนวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ 5) ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนที่จะทำ การสอน 6) เลือกกิจกรรมและแหล่งวิชาการสำหรับการเรียนรู้ เพื่อจะนำเนื้อหาวิชาไปสู่จุดหมาย ปลายทางที่วางไว้ 7) ประสานงานในเรื่องต่างๆ เช่น การเงิน บุคลากร อาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ และดำเนินการไปตามแผนการที่กำหนดไว้ 8) ประเมินผลการเรียนของเด็กปฐมวัยว่า บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใดและ 9) พิจารณาดูว่าควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงแผนการเรียนรู้ ให้ดีขึ้นอย่างไร

จากการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้กำหนด องค์ประกอบและจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเป็นสำคัญจากการศึกษา แนวคิด และทฤษฎี การจัดประสบการณ์ของ Tyler (1950) ; Glaser (1965) ; Gerlach และ Ely (1971) ; Kemp (19779) และ Klausmeier และ Ripple (1971) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และนำมาเป็นกรอบแนวคิด แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์

องค์ประกอบการจัดประสบการณ์	Tyler (1950)	Glaser (1965)	Gerlach และ Ely (1971)	Klausmeier และ Ripple	Kemp (1977)	ความถี่
1. กำหนดจุดมุ่งหมายจัดประสบการณ์	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย		✓	✓	✓	✓	4
3. การกำหนดเนื้อหา			✓	✓	✓	3
4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์	✓	✓	✓	✓	✓	5
5. การประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	5
6. ข้อมูลป้อนกลับ	✓	✓	✓			3
7. ปรับปรุงแก้ไข				✓		1

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้น ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน ผู้วิจัยได้กำหนดชื่อองค์ประกอบใหม่ให้ความครอบคลุมคำอธิบายของปัจจัยที่คล้ายคลึงกัน ได้จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเนื้อหา องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล และองค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ

3. องค์ประกอบด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

3.1. ความหมายของจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

รัศมี ภิบาลแทน (2551) ได้ให้ความหมายของจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ที่กำหนดขึ้นสำหรับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อเป็นเป้าหมายในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์เฉพาะมุ่งไปที่การกระทำหรือแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่เฉพาะเจาะจงเขียนเป็นประโยคสมบูรณ์ในรูปของอนาคต ซึ่งบอกละเอียดที่คาดหวังว่าเด็กปฐมวัยแต่ละคนจะทำได้ หลังจากผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดไว้ให้ในการกำหนดจุดประสงค์การ

เรียนรู้จะระบุพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยจะต้องแสดงออก เพื่อแสดงว่าเด็กปฐมวัยบรรลุผลสำเร็จ พฤติกรรมที่ระบุจะต้องเฉพาะเจาะจงและชัดเจน จึงต้องกำหนดในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ หมายถึง เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการ ให้เด็กปฐมวัยมีหรือบรรลุซึ่งมีทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้จะได้อาจมาจาก ระดับของหลักสูตร คือ ตั้งแต่จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของสาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพ สาขาวิชาและสาขางาน จนถึงระดับรายวิชา คือ จุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชาและ คำอธิบายรายวิชาที่ต้องการจัดการจัดประสบการณ์ เพื่อมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ระดับ หลักสูตรองค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเรียนรู้ (Objectives) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เด็กปฐมวัยมีหรือบรรลุซึ่งมีทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้จะได้อาจมาจากระดับของหลักสูตร คือ ตั้งแต่จุดหมายของ หลักสูตร จุดประสงค์ของสาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา และสาขางาน จนถึงระดับรายวิชา คือ จุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชาและคำอธิบายรายวิชาที่ต้องการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งไปสู่ ผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ระดับหลักสูตร

3.1.1 ประเภทของจุดประสงค์ทางการศึกษา

1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) คือ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่เน้น ความสามารถทางสมองหรือความรู้ในเนื้อหาวิชาหลักการหรือทฤษฎีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านนี้ สามารถวัดได้จากการให้เด็กปฐมวัยแจกแจงความรู้ เขียนรายการสิ่งที่รู้จักตัวอย่าง ประยุกต์กฎต่าง ๆ ที่เรียนไป หรือวิเคราะห์สถานการณ์ เป็นต้น พฤติกรรมตามระดับการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยแบ่งไว้ 6 ชั้น ซึ่งการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป ต้องอาศัยระดับการเรียนรู้ที่ต่ำกว่าเสมอ

2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) คือ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่เน้นหนักใน ด้านความสนใจ เจตคติ ค่านิยม อารมณ์และความประทับใจซึ่งวัดได้โดยการสังเกต แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง การระบุพฤติกรรมที่คาดหวังให้เด็กปฐมวัยแสดงออกนั้น ต้องอาศัย การรวบรวมพฤติกรรมที่ชี้ถึงความรู้สึก เจตคติและค่านิยมของตนเองและผู้อื่น แล้วนำมาใช้ในการ กำหนดเป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง

3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) คือ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางกาย เน้นหนักด้านการวางท่าทางให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับ การปฏิบัติงานแต่ละชนิด สามารถระบุพฤติกรรมที่แสดงออกได้จากการตีความทักษะหรือการปฏิบัติ ออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งสังเกตได้จากความถูกต้องแม่นยำ ความว่องไว คล่องแคล่ว และสม่ำเสมอ

3.1.2 ระดับของจุดประสงค์การเรียนรู้

1) จุดประสงค์ทั่วไปหรือจุดประสงค์ปลายทาง คือ จุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมาย สำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยในการเรียนรู้แต่ละเรื่องหรือแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ลักษณะ

ของจุดประสงค์ทั่วไป คือ มีการตอบสนองพฤติกรรมสำคัญของจุดหมายหลักสูตร จุดประสงค์ สาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพ สาขาวิชา/สาขางาน จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชา สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นผลจากการเรียนรู้ โดยครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติ เจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ การเขียนจุดประสงค์ทั่วไปจะใช้คำกริยา กว้าง ๆ โดยเขียนเป็นข้อ ๆ แต่น้อยข้อครอบคลุมสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยตามคำอธิบาย รายวิชา เช่น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักเห็นคุณค่า

2) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์นำทาง หรือจุดประสงค์เฉพาะคือ จุดประสงค์ที่วิเคราะห์ออกมาจากจุดประสงค์ทั่วไป โดยกำหนดพฤติกรรมสำคัญที่คาดหวังให้ เกิดกับเด็กปฐมวัยในการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ลักษณะของ จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม คือ สอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปโดยแยกย่อยออกมาจากจุดประสงค์ ทั่วไป และแสดงถึงรายการพฤติกรรมคาดหวังที่จะทำให้การเรียนรู้บรรลุตามที่กำหนดไว้ใน จุดประสงค์ทั่วไป แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยหลังจบการเรียนรู้ในเรื่องหรือ หน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้สอนควรพิจารณาโดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1) ควรเขียนให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย แต่การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านจิตพิสัยนั้นอาจทำได้ยากเพราะผู้สอนไม่สามารถสังเกตได้ โดยตรง ในกรณีนี้ถ้าไม่สามารถเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม อาจเขียนเป็นจุดประสงค์เฉพาะ เช่น ใช้คำว่า บอกคุณค่า บอกประโยชน์เพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยว่า มีความตระหนักหรือเห็นถึงคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ

2.2) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องมีลักษณะชัดเจน รัดกุม ไม่คลุมเครือ เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ตรงกันและสามารถสังเกตได้หรือวัดได้

2.3) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สมบูรณ์จะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ พฤติกรรมที่คาดหวัง สถานการณ์/เงื่อนไข และเกณฑ์ อธิบายได้ดังนี้ พฤติกรรมที่คาดหวัง โดยแต่ละข้อจะต้องระบุพฤติกรรมที่คาดหวังเพียง 1 พฤติกรรมและควรพิจารณาเลือกคำกริยาที่ แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังให้ถูกต้องตามระดับขั้นของพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย สังเกตได้ เช่น อ่าน เล่าเรื่อง อธิบาย บอก ชี้ หยิบ เลือก ตอบ สรุป ทำ เขียน ฟัง ปฏิบัติ จับใจความ สถานการณ์/เงื่อนไข ที่ทำให้เกิดพฤติกรรม ได้แก่ โอกาสหรือสภาพ ทำให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรม ออกมา เช่น เมื่อกำหนดข้อความให้ เมื่อฟังโฆษณาแล้ว หลังจากฟังเพื่อนเล่านิทานแล้ว อ่านในใจ จากบทเรียนแล้ว และเกณฑ์หรือระดับความสามารถที่เด็กปฐมวัยแสดงออกมาขั้นต่ำสุดที่จะยอมรับ ได้ว่าเด็กปฐมวัยเกิดความรู้จริง นั่นคือ ผ่านหรือไม่ผ่านจุดประสงค์

2.4) การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจะเขียนเป็นข้อ ๆ เรียงตามลำดับพฤติกรรมที่เกิดก่อนจำนวนข้อจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งเวลาที่กำหนดในการจัดการเรียนรู้แต่ละเรื่อง/หน่วยการเรียนรู้

3.1.3 การวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัยเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์

การที่ผู้สอนจะสอนหรือทดสอบ จำเป็นที่จะต้องศึกษารายละเอียดของวิชานั้นว่ามี โครงสร้างหรือกรอบให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างไร ซึ่งมักจะประกอบด้วยจุดมุ่งหมายกับเนื้อหา โดยเรียกว่า การวิเคราะห์หลักสูตรหรือการกำหนดรายละเอียดของวิชา เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการสอนว่าควรจะสอนเนื้อหาอะไร ให้เด็กปฐมวัยบรรลุพฤติกรรมอะไร มากน้อยเท่าไร และสะดวกแก่การเขียนข้อสอบให้ได้ตรงกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้วางแผนไว้ ผู้สอนควรแสดงตารางกำหนดรายละเอียดที่จะสอนทุกครั้งเพื่อหาความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมายและเนื้อหา

การวิเคราะห์หลักสูตร เป็นการพิจารณารายละเอียดของจุดมุ่งหมาย และเนื้อหา แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ทั้งจุดมุ่งหมายและเนื้อหาเพื่อนำมาวางแผนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการสอบ

3.1.4 วัตถุประสงค์ของการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร

- 1) เพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดขอบเขตและควบคุมการบริหารการสอนและการสอบ ให้ได้สัดส่วนสัมพันธ์กันอย่างสมดุลและสมบูรณ์ตามความคาคหมาย
- 2) เพื่อให้การดำเนินการสอนและการสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของระยะเวลาตามความสำคัญของเนื้อเรื่องและของพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 3) เพื่อแสดงสัดส่วนของความสัมพันธ์เป็นปริมาณตัวเลขของแต่ละเนื้อหาวิชาและแต่ละพฤติกรรมที่สัมพันธ์กันตามความมุ่งหมายและตามที่หลักสูตรต้องการ
- 4) เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาความเที่ยงตรงของข้อสอบทั้งในด้านเนื้อหาวิชา และโครงสร้างที่เป็นอยู่ลักษณะของตารางวิเคราะห์หลักสูตร

3.1.5 การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้

จุดมุ่งหมาย คือ จุดที่ต้องพยายามไปถึงเป็นสิ่งหวังไว้ในอนาคตเป็นเครื่องบอกทิศทางให้ผู้ทำงานอย่างหนึ่งพยายามไปถึงจุดนั้น เปรียบเสมือนผู้กำหนดทิศทาง ดังนั้นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาจึงเป็นการกำหนดทิศทางของกิจกรรมทางการศึกษาให้ได้ตั้งที่พึงประสงค์ไว้

การกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นงานที่มีความสำคัญ เพราะจุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นจะเห็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา การเลือกวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผล จึงควรมีลักษณะที่ชัดเจนและเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ สิ่งที่สำคัญอยู่ตรงที่ว่าต้องรู้ให้แน่ชัดเสียตั้งแต่ต้นว่าหน่วยประสบการณ์นี้ จะต้องวัดอะไรบ้าง จะต้องวัดมากน้อยอย่างไร และจะต้องวัดด้วยวิธีใด

ซึ่งจัดว่าเป็นสิ่งแรกที่สำคัญที่สุดของกระบวนการวัดผล ดังนั้นการที่จะตอบคำถามดังกล่าวนี้ได้ จึงจำเป็นต้องรู้ถึงจุดมุ่งหมายของหน่วยประสบการณ์หรือบทเรียนนั้นเสียก่อนว่าต้องการให้เกิดสิ่งใดกับเด็กปฐมวัยบ้างจึงจะสามารถทำการวัดได้อย่างถูกต้องซึ่งประกอบด้วย

1) จุดมุ่งหมาย (Objective) การเรียนการสอนเพื่อให้เด็กปฐมวัย

เกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นที่เป้าหมายของการสอนซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความคิด (ด้านพุทธิพิสัย) ด้านเจตคติ (ด้านจิตพิสัย) คือการได้เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญและด้านทักษะ (ด้านทักษะพิสัย) คือการปฏิบัติได้ถูกต้องตามวัย ดังนั้น ในการสอนจึงต้องตั้งจุดมุ่งหมายให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน มิใช่เพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว จึงจะถือว่าเป็นการสอนที่สมบูรณ์ ตลอดจนมุ่งให้เด็กปฐมวัยสามารถนำประสบการณ์ใหม่ไปใช้ได้

2) การเรียนการสอน (Learning Experience) เป็นกิจกรรมที่สำคัญ

ในกระบวนการทางการศึกษา เพราะเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ คุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่นั้น การสอนเป็นสำคัญซึ่งจะทำหน้าที่พัฒนาและเสริมสร้างเด็กปฐมวัยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมีประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น

3) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการติดตามผลการจัดการเรียน

การสอนว่าเด็กปฐมวัยบรรลุผลมากน้อยเพียงใด ตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยแต่ละคนขึ้นอยู่กับการพัฒนาทางสติปัญญาและทางร่างกายซึ่งมีความแตกต่างกัน การประเมินผลการเรียนจะเชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและวิธีการเรียนการสอน กล่าวคือ ผู้สอนมักจะตั้งความหวังก่อนสอนว่าต้องการจะให้เด็กปฐมวัยรู้อะไร เกิดพฤติกรรมอะไร หรือทำอะไรได้บ้าง ซึ่งความหวังนี้เรียกว่าจุดมุ่งหมายทางการศึกษาซึ่งมี 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย วิธีการวัดและประเมินผลจึงต้องเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายการศึกษา

ดังนั้น ครูหรือผู้ประเมินต้องสามารถตีความหมายของจุดมุ่งหมายรายวิชานั้น ๆ ให้ถูกต้อง ครอบคลุมและชัดเจน จึงจะสามารถวัดและประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ แต่ปัญหาที่มักพบในทางปฏิบัติ คือ จากจุดมุ่งหมายของรายวิชาเดียวกัน ครูผู้สอนแต่ละคนมักจะตีความต่างกันไปตามเฉพาะในแง่ของขอบข่าย อันส่งผลให้การดำเนินการสอนและการสอบวัดในประเด็นที่แตกต่างกันไป

สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดของการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ได้แก่

1) การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูในการกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย

ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม 2) การฝึกอบรมให้ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตร
ปฐมวัย 2546 ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม 3) จัดให้ครู
มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในการการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
4) ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย เพื่อมีทักษะทางภาษาทางองค์รวมให้ดีขึ้น
และเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนขั้นประถมศึกษาต่อไป

3.2 องค์ประกอบด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

3.2.1 ความหมายการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

สุทัศน์ ขุนเทียน (2555) การวิเคราะห์ลักษณะเด็กปฐมวัยเพื่อให้ผู้สอนทราบว่า
เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะการที่จะใช้สื่อให้ได้ผลดี ย่อมจะต้อง
เลือกสื่อให้มีความสัมพันธ์กับลักษณะเด็กปฐมวัย ดังนั้นผู้สอนจะต้องคำนึงถึงลักษณะทั่วไปและ
ลักษณะเฉพาะของเด็กปฐมวัย เช่น การกำหนดลักษณะทั่วไป ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับความรู้ สังคม
เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยแต่ละคน ถึงแม้ว่าลักษณะทั่วไปของเด็กปฐมวัยจะไม่มี
ความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียนก็ตามแต่ก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถตัดสินระดับของบทเรียน
และเพื่อเลือกตัวอย่างของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้ ส่วนลักษณะเฉพาะของเด็กปฐมวัยแต่
ละคนนั้น นับว่ามีส่วนสำคัญโดยตรงกับเนื้อหาบทเรียนตลอดจน สื่อการสอนและวิธีการที่จะนำมาใช้
ในการสอน สิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย

- 1) ทักษะที่มีมาก่อน (Prerequisite Skill) เพื่อให้ทราบว่าเด็กปฐมวัย
มีความรู้พื้นฐานหรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนนั้นว่ามีอะไรบ้างก่อนที่จะเรียน
- 2) ทักษะเป้าหมาย (Target Skill) เด็กปฐมวัยมีความชำนาญในทักษะ
ที่จะสอนนั้นมาก่อนหรือไม่ เพื่อจะได้สอนให้ตรงกับที่วางจุดมุ่งหมายไว้
- 3) ทักษะในการเรียน (Study Skill) เด็กปฐมวัยมีความสามารถขั้นต้น
ทางด้านภาษา การอ่านเขียน การคำนวณ ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยในการเรียนรู้นั้นในระดับ
มากน้อยเพียงไร
- 4) เจตคติ (Attitudes) เด็กปฐมวัยมีเจตคติอย่างไรต่อวิชาที่จะเรียนนั้นการ
วิเคราะห์ลักษณะเด็กปฐมวัยนั้นถึงแม้ว่าจะเป็นการกระทำเพียงผิวเผินก็ตาม แต่ก็สามารถนำไปใช้ในการ
การเลือกสื่อที่เหมาะสมเช่น หากเด็กปฐมวัยมีทักษะในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์ก็สามารถช่วยได้ด้วยการ
ใช้สื่อประเภทที่มีใช้สื่อสิ่งพิมพ์ หรือถ้าหากเด็กปฐมวัยในกลุ่มนั้นมีความแตกต่างกันมากก็สามารถให้
เรียนด้วยชุดการเรียนรายบุคคลได้ การวิเคราะห์ลักษณะเด็กปฐมวัยอาจจะทำได้ยากเป็นบางครั้ง
ทั้งนี้เพราะผู้สอนอาจมีเวลาน้อยที่จะสังเกตหรือเด็กปฐมวัย อาจเป็นผู้มาจากที่อื่นที่เข้ามาเรียนหรือ

รับการอบรม แต่ก็สามารถกระทำได้ด้วยการสนทนากับเด็กปฐมวัยหรือผู้ร่วมชั้นอื่น ๆ หรืออาจมีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อดูพื้นฐานของเด็กปฐมวัยก็ได้

การวิเคราะห์ความพร้อมเด็กปฐมวัย ชั้นแรกของการวางแผนคือ การระบุคุณสมบัติของเด็กปฐมวัย อาจารย์ผู้สอนหรือผู้วางแผนการสอนจะต้องทำความเข้าใจและรู้จักเด็กปฐมวัยที่จะเรียนบทเรียนเป็นอย่างดี จึงจะสามารถเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมที่สุด และจะทำให้การสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ในที่สุด การวิเคราะห์เด็กปฐมวัย ได้แก่

1) การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของเด็กปฐมวัยเป็นการพิจารณาภาพรวมของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับสติปัญญา เชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา เป็นต้น

2) การระบุความสามารถขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย เมื่อจะสอนเนื้อหาใด ผู้สอนควรพิจารณาว่า ก่อนที่เด็กปฐมวัยจะเรียนเนื้อหาดังกล่าว เด็กปฐมวัยควรมีพื้นฐานความรู้และทักษะด้านใดมาก่อนบ้าง (Prerequisite Skill) และเพื่อให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เด็กปฐมวัยต้องมีความรู้ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติอย่างไรบ้าง (Target Skill)

3) สไตล์การเรียนรู้ (Learning Styles) หมายถึง ลักษณะทางจิตวิทยา (Trait) ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อม ในการเรียนรู้ของบุคคล ผลจากการศึกษาและการวิจัยยืนยันว่าลักษณะทางจิตวิทยาของเด็กปฐมวัยมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เรียนจากวิธีการและสื่อการสอนต่าง ๆ เมื่อจะสอนเนื้อหาใด ๆ ผู้สอนควรพิจารณาว่า ก่อนที่เด็กปฐมวัยจะเรียนเนื้อหาดังกล่าวเด็กปฐมวัยควรมีพื้นฐานความรู้และทักษะด้านใดมาก่อนบ้าง (Prerequisite Skill) และเพื่อให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เด็กปฐมวัยต้องมีความรู้ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติอย่างไรบ้าง (Target Skill) หากพบว่าเด็กปฐมวัยยังขาดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการเรียนรู้ เนื้อหาของหลักสูตรผู้สอนควรทำการสอนเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ก่อน และในทางตรงกันข้ามหากพบว่าเด็กปฐมวัยมีความรู้ในเนื้อหาของหลักสูตรมาก่อนที่จะเรียนผู้สอนก็ไม่ควรสอนเนื้อหาส่วนนั้นให้เสียเวลาและทรัพยากร ควรใช้เวลาไปสอนเสริมในส่วนที่เด็กปฐมวัยยังไม่มีความรู้ และการที่จะทราบว่าเด็กปฐมวัยมีความรู้ความสามารถพื้นฐานในระดับใด อาจทำได้โดยการสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการให้เด็กปฐมวัยทำแบบทดสอบ ได้จัดประเภทของแนวคิดเกี่ยวกับสไตล์การเรียนรู้ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

3.1 บุคคลเลือกที่จะรับรู้ และบุคคลมีความสามารถในการรับรู้ต่างกัน

3.2 รูปแบบของการประมวลผลข้อมูล โดยแบ่งประเภท

การประมวลผลข้อมูลของเด็กปฐมวัยไว้ 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ได้แก่ รูปธรรม (Concrete)

หรือนามธรรม (Abstract) และด้านลำดับขั้นในการคิด ได้แก่ การคิดตามลำดับขั้น (Sequential) หรือการคิดแบบสุ่ม (Random)

3.3 ปัจจัยเกี่ยวกับการจูงใจ

3.4 ปัจจัยทางจิตวิทยา

3.2.2 ทักษะการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์

กิดานันท์ มลิทอง (2544) สรุปว่า คำว่า สื่อ และสื่อการสอนและการฝึกอบรม ว่า สื่อมาจากคำภาษาตามลาติน Medium แปลว่า ะหว่าง หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงวัตถุประสงค์ สื่อการสอนและการฝึกอบรมเป็นสื่อที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและฝึกอบรมในรูปแบบวัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ โดยอาจเป็นหนังสือ แผนภูมิ รูปภาพ สไลด์ แล็บวีดีทัศน์ แผ่นโปร่งใส เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องวิซวลไลเซอร์ เครื่องเล่นวีซีดี ลำโพง ไมโครโฟน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การสาธิตการศึกษาณสถานที่ ฯลฯ รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเครือข่ายมาใช้ในการสอนและฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและได้ประสิทธิผลเพิ่มพูนยิ่งขึ้นด้วย

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) สรุปว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจระหว่างสารที่ครูส่งไปยังนักเรียน ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ครูกำหนดไว้ โดยสื่อที่ครูใช้สอนเรียกว่า สื่อการเรียนการสอนก็แปลว่านักเรียนก็เรียนรู้ครูก็ใช้สอนด้วยนั่นเอง

3.2.3 วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อการสอน

เฉลิมพล มลิลา (2526) สรุปว่า วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อการสอนมี ดังนี้

1. เพื่อให้ประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และเป็นจริงแก่นักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนได้โดยง่ายและสะดวกขึ้น
3. เพื่อเร้าให้นักเรียนให้มีความสนใจในบทเรียนอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนและตลอดเวลา
4. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความสามารถเนื่องจากได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทดลองและฝึกปฏิบัติ (Learning by Doing)
6. เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางความคิดและการแสดงบทบาทอย่างสมควรและโดยสมเหตุสมผลตามแนวทางที่ดีและเป็นที่ยังประสงค์ของสังคม
7. เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน
9. เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี (Interaction) ระหว่างนักเรียนครู

10. เพื่อให้ประหยัดเวลา วัสดุ อุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย และบุคลากร
ในขณะเดียวกันทำให้นักเรียนจำนวน มากเกิดการเรียนรู้อย่างคุ้มค่าภายใต้สถานการณ์ที่ดี
และได้มาตรฐานอย่างเดียวกัน

3.2.4 ประโยชน์ของการใช้สื่อการสอน

ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2552) สรุปว่าประโยชน์ของสื่อการสอน ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความคิดนักเรียน การที่นักเรียนได้รู้เห็นสภาพของปัญหาต่าง ๆ
ได้ยินหรือได้สัมผัสโดย การใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น จากภาพยนตร์ รูปภาพจะสามารถ
พัฒนาความคิดเห็นของนักเรียน โดยการคิดค้นหาวิธีการแก้ไขอย่างมีหลักการและมีเหตุผล ทำให้มี
ความคิดกว้างไกลมากขึ้น

2. เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้น
เนื่องจากได้เห็นของจริง ได้ยินหรือสัมผัส ทำให้สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่ได้เห็นในปัจจุบันกับ
ความก้าวหน้าต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ใหม่จากสื่อการเรียนต่างๆ เช่น จากภาพยนตร์หรือจากการ
ทัศนศึกษา

3. กระตุ้นหรือสร้างความสนใจของนักเรียน ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่นำมาเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนปกติในชั้นเรียนสามารถทำให้นักเรียนสนใจการเรียน
มากขึ้นมีความกระตือรือร้น ใคร่รู้เห็นสิ่งที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งจะกระตุ้นความคิดของนักเรียนได้
สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยได้
ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดของการพิจารณาความพร้อมของเด็ก
ปฐมวัยในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้แก่ 1) การฝึกอบรมให้ครูสามารถ
สร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 2) ให้คำปรึกษาครูในการวิเคราะห์
ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูล
ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม 3) จัดอบรมให้ครูมีความรู้ในการเลือกใช้สื่อ
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย 4) นิเทศติดตามครู
ในการนำข้อมูลนักเรียนเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
ของเด็กปฐมวัย

3.3 องค์ประกอบด้านการกำหนดเนื้อหา

3.3.1 ความหมายและการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา

อัจฉรา ไวยพัฒน์ (2555) การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ การใช้แหล่งความรู้
มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพราะเด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้จาก
สภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน

องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งเด็กปฐมวัยผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่น่าสนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ชุมชนและธรรมชาติเป็นชุมชนทรัพยากรมหาศาลที่เราสามารถค้นพบความรู้ได้ไม่รู้จบ ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ คือ

1. เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
2. เด็กปฐมวัยได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่มร่วมคิดร่วมทำแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ

3. เด็กปฐมวัยได้ฝึกทักษะการสังเกตการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

การตีความหมายและการสรุปความคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

4. เด็กปฐมวัยได้ประเมินผลการทำงานด้วยตนเอง
5. เด็กปฐมวัยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ความรู้ได้
6. ผู้สอนเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุนแนวคิดของ

จัดการเรียนรู้เน้นให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนสามารถกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยได้คิดได้ปฏิบัติงานด้วยเอกลักษณ์ของตัวเอง แนวคิดที่สำคัญก็คือ 1) การจัดการเรียนรู้เน้นความสำคัญที่เด็กปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ 2) ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยการฝึกทักษะการใช้กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การสังเกต การรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติจริง ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น 3) เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ได้คิด แสดงออกอย่างอิสระ บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตร 4) เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งระบบ 5) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอนให้มาเป็นผู้รับฟัง ผู้เสนอแนะผู้ร่วมเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษาผู้สร้างโอกาส สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นนักร้องออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยมีบทบาทมากที่สุด 6) ต้องการให้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต คือ สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวจากง่ายหายากจากรูปธรรมสู่นามธรรม โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นสื่อ ประสบการณ์ชีวิต ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมาเป็นฐานการเรียนรู้และประยุกต์ใช้กับการป้องกันและแก้ปัญหา 7) ให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสฝึกจัดกิจกรรมได้เรียนรู้ตามความต้องการความสนใจใฝ่เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง 8) ถือว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาทุกสถานที่ 9) ปลูกฝังสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกสาระการเรียนรู้

3.3.2 ความสำคัญและความจำเป็นของแหล่งเรียนรู้

ดิเรก พรสีมา (2543) สรุปว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่าเป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนสามารถไปค้นคว้าหาความรู้ได้ทั้งในเวลาก่อนและหลังเลิกเรียนและในวันหยุดราชการ และยังเน้นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนจากหลายชุมชนมาใช้ร่วมกันได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้สรุปว่า ความสำคัญ
ในลักษณะของการใช้แหล่งเรียนรู้สนับสนุนการจัดการเรียนว่า ช่วยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้อย่างมี
ความสุข เรียนรู้แบบองค์รวม ได้ฝึกคิดและฝึกปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นและได้เรียนรู้ตาม
ความถนัดของตนเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) สรุปว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้
ว่าเป็นแหล่งวิชาการสำหรับนักเรียนได้ฝึกสืบค้นข้อมูล ฝึกทักษะการสังเกต ฝึกคิดฝึกพัฒนาการช่วย
ให้เด็กปฐมวัยเห็นคุณค่าของความงาม ความสุนทรีย์ และก่อให้เกิดความสามารถทางการเรียนรู้
แบบองค์รวมทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะนิสัยซึมซับสิ่งที่ดีงามจาก
ภูมิปัญญา หล่อหลอมจิตใจเกิดความรัก ความศรัทธาและห่วงใยทรัพยากรของประเทศชาติจาก
ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้สรุปความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ได้ว่า เป็นแหล่งให้ความรู้
ที่แต่ละบุคคลต้องการแสวงหา สามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต้นกำเนิดเฉพาะด้าน
และสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ความรู้อื่นได้อย่างหลากหลายเป็นการส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้ทั้งใน
ระบบ และนอกระบบตลอดชีวิต

3.3.3 การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์

การกำหนดเนื้อหาหลายวิธี แต่ละวิธีเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา
ที่แตกต่างกัน จึงต้องใช้การจัดหลายวิธีการผสมผสานกันตามธรรมชาติของวิชา ซึ่งสามารถสรุปได้
3 ประการ คือ

1. จัดลำดับเนื้อหาสาระโดยยึดหลักการทางตรรกะและจิตวิทยา

1.1 เนื้อหาสาระที่จากง่ายไปหายาก (The Simple-to-Complex
Approach)

1.2 ความจำเป็นที่ต้องเรียนก่อนหลัง (The Pre-Requisite Learning
Approach)

1.3 ลำดับกาลเวลาหรือเหตุการณ์ (The Chronological Approach)

1.4 ตามหัวข้อหรือเป็นเรื่องอิสระ (The Thematic Approach)

1.5 ลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม (The Part-to-Whole Approach)

1.6 ลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนย่อย (The Whole-to-Part Approach)

2. จัดเนื้อหาสาระให้มีความต่อเนื่อง (Continuity) เพื่อให้เอื้อเพื่อการ
การสะสมความรู้ให้เกิดความมั่นคงและเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ต่อไป

3. จัดเนื้อหาสาระให้ความสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการ
และการถ่ายทอดความรู้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา

กระบวนการจัดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ โดยใช้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติไว้ ดังนี้

1. พิจารณาตัวประกอบที่สำคัญ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายหลักของหลักสูตรที่จัดทำ

2. ระบุจุดมุ่งหมายย่อย ภายใต้จุดมุ่งหมายใหญ่แต่ละข้อ

3. ระบุชนิดของประสบการณ์ที่มีความเหมาะสม ซึ่งจะสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายย่อย

4. ในแต่ละจุดมุ่งหมายหลักนั้น ควรเลือกรูปแบบเดียวหรือมากกว่าก็ได้ในการจัดเนื้อหาสาระในหลักสูตรอาจทำได้ในรูปแบบต่อไปนี้

4.1 การยึดเอาสาขาวิชาหรือรายวิชาเป็นหลัก

4.2 การยึดเอาความต้องการและความสนใจของเด็กปฐมวัยเป็นหลัก

4.3 การยึดเอากิจกรรมและปัญหาของสังคมเป็นหลัก

4.4 การยึดเอาทักษะกระบวนการเป็นหลัก

4.5 การยึดเอาสมรรถภาพเป็นหลัก

3.3.4 การบูรณาการเนื้อหาสาระในหน่วยประสบการณ์

วรรณน โลกานุกวัตรเสถียร (2556) บูรณาการ หมายถึง การรวมวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นเนื้อเดียวกัน ไม่แยกเนื้อหาตามศาสตร์ของสาขานั้น ๆ แต่ใช้แทนการเน้นการเป็นศูนย์กลางของการจัดการบูรณาการนี้จะทำให้เด็กปฐมวัยเข้าใจความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากกว่าเรียนวิชาเดียว รูปแบบการบูรณาการ ประเภทที่ 1 การบูรณาการเนื้อหา และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประเภทที่ 2 การบูรณาการระหว่างวิชา ประเภทที่ 3 บูรณาการหลักสูตรและวิธีการบูรณาการการดำเนินการเพื่อการบูรณาการไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนได้แนะนำวิธีการบูรณาการเนื้อหาวิชาตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไปว่าควรประกอบด้วยวิธีการบูรณาการ 4 วิธีคือ

1. บูรณาการความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชา หมายถึง ในการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละหัวข้อเรื่อง ครูต้องจัดเรียงหัวข้อเรื่องหรือ หน่วยที่สอนเกี่ยวข้องกันมาสอนในเวลาเดียวกัน แล้วลำดับเรื่องจากง่ายไปยาก จากใหญ่ไปย่อยโดยให้เกิดความต่อเนื่อง เช่น ครูสอนเรื่องสัตว์เลี้ยงควรต่อจากเรื่องปศุสัตว์ เป็นต้น

2. บูรณาการระหว่างวิชา หมายถึง การจัดระเบียบการสอนมโนทัศน์หรือเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนกันใหม่ ด้วยการร่วมมือกันเป็นทีมระหว่างครูผู้สอน เพื่อลดหรือย้ายเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนออกให้มากที่สุด เพื่อลดความซ้ำซ้อนนี้ ควรใช้วิชาที่เกี่ยวข้องกันประสานกัน เช่น วิชาสุขศึกษา การงาน พลศึกษา ร่วมบูรณาการกันเป็นทีมได้

3. การบูรณาการโดยสร้างข่ายใยแมงมุม หลักสูตร ข่ายใยแมงมุมหลักสูตรจะเป็นภาพทัศนศาสตร์แสดงให้เห็นกระบวนการบูรณาการการเรียนรู้ต่างๆ กับเนื้อหาที่เด็กต้องการ ประโยชน์ที่ได้ คือ ทำให้ครูกู้ทิศทางเนื้อหาว่าจะสอนอย่างไร สามารถตรวจสอบขอบเขตเนื้อหาได้และยังช่วยครูในการ วางแผนเนื้อหาและแจกกิจกรรมได้อย่างครอบคลุม

4. การบูรณาการตามแนวหลักสูตรที่กำหนด การบูรณาการประเภทนี้หมายถึงการที่หลักสูตรนั้น ๆ มีแนวของหลักสูตรที่เน้นการสอนภาษาแบบ เน้นธรรมชาติ หลักสูตรที่เน้นการสอนแบบโครงการ เป็นต้น การบูรณาการตามแนวหลักสูตรนี้จะนำไปตามมโนทัศน์ของแนวคิดหรือทฤษฎีที่เป็นแนวของหลักสูตรนั้น ๆ

ลักษณะสำคัญของการสอนแบบบูรณาการ

1. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ กระบวนการ และการปฏิบัติ
2. เป็นการบูรณาการระหว่างวิชาได้อย่างกลมกลืน
3. เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง
4. เป็นการบูรณาการเพื่อจัดความซับซ้อนของเนื้อหาต่างๆ
5. เป็นการบูรณาการให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดรวบยอดของวิชาต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ประโยชน์ของการบูรณาการ

1. เป็นการนำวิชาหรือศาสตร์ต่าง ๆ เชื่อมโยงกันภายใต้หัวข้อเดียวกัน
2. ช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนที่ลึกซึ้งและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง
3. ช่วยให้เด็กปฐมวัยได้รับความรู้ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม
4. ช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถแสวงหาความรู้ความเข้าใจจากสิ่งต่าง ๆ

ที่มีอยู่รอบตัว

5. เป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานร่วมกันอย่างมีความสุข

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้คิดวิธีการหรือนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการกำหนดเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดของการกำหนดเนื้อหาในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภสสินธุ์ เขต 2 ได้แก่ 1) จัดให้ครูศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย 2) ประชุมปฏิบัติการให้ครูมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย 3) ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถการจัด

ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย 4) จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 2 และครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1

3.4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบ องค์รวม ในองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการ การการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) นำทฤษฎีของเพียเจท์, ทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคมของไวทสกอสกี , แนวความคิดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน, แนวการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวม, แนวการจัด ประสบการณ์เรกจิโอเอมีเลีย และแนวการจัดประสบการณ์ไฮ/สโคป มาสังเคราะห์ และออกแบบ ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 5 ชั้น ดังนี้

3.4.1 แนวความคิดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน

3.4.1.1 ความหมายของการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน

สถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (2548) ให้ความหมายของการเรียนรู้ที่ใช้สมอง เป็นฐานว่า เป็นการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองไปใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบ กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์แต่ละช่วงวัย สมองเป็นอวัยวะที่ สำคัญที่สุดที่มนุษย์ต้องใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งถูกสร้างขึ้นตั้งแตอยู่ในครรภ์

ชัยเลิศ พิชิตรพชัย (2550) ให้ความหมายของการการเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐานว่าหมายถึง การเรียนรู้ของมนุษย์โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับกลไกการทำงานของ ระบบประสาทโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมอง และตัวรับความรู้สึกทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย ซึ่งทำหน้าที่รับรู้ความรู้สึกจากตัวกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปประมวลผลที่สมอง

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550) ได้สรุปว่า การเรียนโดยใช้สมองเป็นฐานคือ การเรียนรู้ที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสลงมือ ปฏิบัติจริง รู้จักฝึกฝน ศึกษาองค์ความรู้หรือผลงานโดยการร่วมคิดร่วมทำและยังมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ทำให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสฝึกฝนความสามารถหรือทักษะ

ฉันทนา ภาคบงกช (2551) ได้สรุปว่า การเรียนโดยใช้สมองเป็นฐานคือ เป็นการจัดกิจกรรม ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้คำพูดและคำถามที่ ถูกต้องและเหมาะสม โดยสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้บนพื้นฐานของสมองขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ที่ สร้างสรรค์ ได้แก่ การสบสายตา วาจาสร้างสรรค์และสัมผัสที่อบอุ่น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดพัฒนาการและการเรียนรู้ของสมอง คือ การนำองค์ความรู้เรื่องสมองและธรรมชาติการ เรียนรู้ของสมองมาใช้ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในด้านการจัดการกิจกรรม การเสริมสร้างประสบการณ์ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมและกระบวนการอื่น ๆ ร่วมกับสื่อ

เพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้เด็กสนใจเข้าใจ เรียนรู้และรับไว้ในความทรงจำระยะยาว ทั้งยังสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยมีความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ทุกคนมีสมองพร้อมที่จะเรียนรู้ได้ตั้งแต่กำเนิด ซึ่งรับความรู้สึกได้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5

3.4.1.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

Caine และ Caine (2004) เสนอว่า ภาวะที่ดีที่สุดในการใช้สมองของมนุษย์ คือ การใช้ขีดความสามารถทางสมองเพื่อการเชื่อมโยงและการเข้าใจสิ่งที่เป็นเงื่อนไขสูงสุดในกระบวนการมีองค์ประกอบ 3 ข้อ ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ซับซ้อน คือ

1. Orchestrated Immersion คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ซับซ้อน และเป็นประสบการณ์ที่แท้จริง
2. Relaxed Alertness คือ พยายามกำจัดความกลัวของเด็กปฐมวัยและเพิ่มเติมบรรยากาศที่ท้าทายให้มากขึ้น

3. Active Processing คือ การกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยเกิดความกระตือรือร้นว่าจะเรียนรู้ได้โดยวิธีการใด เรียนรู้อย่างไร ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน คือ การบรรยากาศในการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดความกลัวจากตัวเด็กปฐมวัย และจัดให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรงด้วยการปฏิบัติเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

3.4.1.3 หลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

Caines และ Caines (2004) แนะนำว่า หลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานไม่ใช่ให้ใช้เพียงข้อเดียว แต่ให้เลือกใช้ข้อที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นมากที่สุด และการเรียนการสอนบรรลุสูงสุดเท่าใดก็ได้ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้ผู้สอน ซึ่งหลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมี 12 ประการ ดังนี้

1. สมองเรียนรู้พร้อมกันทุกระบบ แต่ละระบบมีหน้าที่ต่างกันและสมองเป็นผู้ดำเนินการที่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้หลายอย่างในเวลาเดียวกันโดยผสมผสานทั้งด้านความคิด ประสบการณ์และอารมณ์ รวมถึงข้อมูลที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบ เช่น สามารถชิมอาหารพร้อมกับกลิ่นของอาหาร การกระตุ้นสมองส่วนหนึ่งย่อมส่งผลกับส่วนอื่น ๆ ด้วยการเรียนรู้ทุกอย่างมีความสำคัญ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. การเรียนรู้มีผลมาจากด้านสรีรศาสตร์ ทั้งสุขภาพพลานามัย การพักผ่อนนอนหลับภาวะโภชนาการ อารมณ์และความเหนื่อยล้า ซึ่งต่างส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมองผู้สอนควรให้ความสนใจ มิใช่สนใจเฉพาะความรู้สึกนึกคิดหรือสติปัญญาด้านเดียว

3. สมองเรียนรู้โดยการหาความหมายของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การค้นหาความหมายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญตั้งแต่เกิด สมองจำเป็นต้องเก็บข้อมูลในส่วนที่เหมือนกันและค้นหาความหมายเพื่อตอบสนองกับสิ่งเร้าที่เพิ่มขึ้นมา การสอนที่มีประสิทธิภาพต้องยอมรับว่าการให้ความหมายเป็นเอกลักษณ์แต่ละบุคคลและความเข้าใจของนักเรียนอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์แต่ละคน

4. สมองค้นหาความหมายโดยการค้นหาแบบแผน (Pattern) ในสิ่งที่เรียนรู้ การค้นหาความหมายเกิดขึ้นจากการเรียนรู้แบบแผน ขั้นตอน การจัดระบบข้อมูล เช่น $2+2 = 4$, $5+5 = 10$, $10+10 = 20$ แสดงว่า ทุกครั้งที่เราบวกผลของมันจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนเราสามารถเรียนรู้แบบแผน (Pattern) ของความรู้ได้และตรงกันข้ามเราจะเรียนรู้ได้น้อยลง เมื่อเราไม่ได้เรียนรู้แบบแผน (Pattern) การสอนที่มีประสิทธิภาพต้องเชื่อมโยงความคิดที่กระจัดกระจายและข้อมูลที่หลากหลายมาจัดเป็นความคิดรวบยอดได้

5. อารมณ์มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก อารมณ์เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้แบบแผนเราไม่สามารถแยกอารมณ์ออกจากความรู้ความเข้าใจได้และอารมณ์เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้สร้างสรรค์ การเรียนรู้ได้รับอิทธิพลจากอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติ

6. กระบวนการทางสมองเกิดขึ้น ทั้งในส่วนรวมและส่วนย่อยในเวลาเดียวกันหากส่วนรวมหรือส่วนย่อยถูกมองข้ามไปในส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้ยาก

7. สมองเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การสัมผัสจับต้อง ลงมือกระทำจึงเกิดการเรียนรู้หากได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อมมากเท่าใดจะยิ่งเพิ่มการเรียนรู้มากเท่านั้น การเรียนรู้จากการบอกเล่าจากการจดตามคำบอก และจากการฟังอย่างเดียว อาจทำให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ส่งผลให้สมองเกิดการเรียนรู้น้อยลง

8. สมองเรียนรู้ทั้งในขณะรู้ตัวและไม่รู้ตัว เด็กปฐมวัยสามารถเกิดการเรียนรู้จากการได้รับประสบการณ์และสามารถจดจำได้ ไม่เพียงแต่ฟังจากคนอื่นบอกอย่างเดียว นอกจากนี้เด็กปฐมวัยยังต้องการเวลาเพื่อจะเรียนรู้ด้วย รวมทั้งเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องรู้ด้วยว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไรเท่า ๆ กับจะเรียนรู้อะไร

9. สมองใช้การจำอย่างน้อย 2 ประเภท คือ การจำที่เกิดจากประสบการณ์ตรงและการท่องจำ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นหนักด้านการท่องจำ ทำให้เด็กปฐมวัยไม่เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้สัมผัสและเรียนรู้โดยตรง เด็กปฐมวัยจึงไม่สามารถให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากสิ่งที่ท่องจำมาได้

10. สมองเข้าใจและจดจำเมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นได้รับการปลูกฝังอย่างเป็นธรรมชาติเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุดเกิดจากประสบการณ์

11. สมอจะเรียนรู้มากขึ้นจากความท้าทายและการไม่ข่มขู่ บรรยากาศ
ในชั้นเรียนจึงควรจะเป็นการทำท่าแต่ไม่ควรข่มขู่เด็กปฐมวัย

12. สมอแต่ละคนเป็นลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้นรูปแบบการเรียนรู้และ
วิธีการเรียนรู้จึงเป็นเอกลักษณ์ส่วนบุคคล ในการสอนต้องเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ในสิ่งที่
ชอบ บางคนชอบเรียนเวลาครูพาไปดูของจริงแต่บางคนชอบนั่งฟัง ชอบจดบันทึกบางคนชอบให้เขียน
ๆ แล้วจะเรียนได้ดีแต่บางคนชอบให้มีเสียงเพลงเบา ๆ เพราะสมอทุกคนต่างกัน

วิโรจน์ ลักขณาอดิศร (2548) ได้ให้หลักการการเรียนรู้โดยใช้สมอเป็นฐาน
ดังนี้

1. สมอเป็นเครื่องประมวลผลที่ทำงานในเชิงขนาน โดยต้องใช้การเรียนรู้
หลาย ๆ แนวทาง หลาย ๆ วิธีการทำให้เด็กมุ่งมั่นในสิ่งกำลังเรียนอยู่

2. การเรียนรู้ต้องอาศัยการทำงานของระบบสรีระทั้งหมดโดยการควบคุม
อารมณ์การสร้างความสุขสนาน โภชนาการ การออกกำลังกาย การเล่นเพื่อผ่อนคลาย มีส่วนสำคัญ
ต่อการเรียนรู้

3. มนุษย์มีความอยากที่จะค้นหาความหมายแต่กำเนิด การสร้าง
ความท้าทายการเรียนรู้ด้วยคำถาม

4. การค้นหาความหมายของมนุษย์เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้
จะต้องมีรูปแบบมีระบบมีความเข้าใจ เน้นการประยุกต์ใช้ หรือยกตัวอย่างจริง หรือตัวอย่าง
เปรียบเทียบ

5. อารมณ์มีความสำคัญต่อการทำงานแบบมีรูปแบบการให้ความสำคัญ
ต่อความรู้สึกมีความเข้าใจว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

6. สมอประมวลข้อมูลแบบเป็นส่วนย่อย ๆ และแบบทั้งหมดพร้อม ๆ กัน
การสร้างความสำเร็จแบบทีละส่วนแล้วจะเน้นการเชื่อมโยงของสิ่งที่เรียนรู้และเชื่อมโยงกับชีวิตเสมอ
ให้รู้สึกว่าคุณรู้ที่ได้นั้นมีประโยชน์

7. การเรียนรู้อาศัยทั้งการจดจำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การรับรู้ต่อสภาพรอบข้าง
สภาพแวดล้อมที่สอดคล้องเหมาะสมกับหัวข้อการเรียนรู้จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น

8. การเรียนรู้เกิดเกี่ยวข้องกับกระบวนการรับรู้ต่าง ๆ ทั้งขณะที่มีสติรับรู้
และขณะไม่มีสติรับรู้อยู่เสมอ การเรียนรู้ที่ดีควรทิ้งโจทย์อะไรให้เด็กได้ไปคิดต่อ

9. เรามีวิธีการจดจำอย่างน้อยสองวิธี การจดจำเป็นกระบวนการหนึ่ง
ในการเรียนรู้แต่การจดจำวิธีที่ 1 ก็คือ การจดจำโดยมีรูปแบบในการจดจำ และอีกวิธีหนึ่งก็คือ การจูง
ใจให้เด็กสนุกที่จะจดจำหรือรับรู้โทษของการจำไม่ได้ การจดจำจะทำให้เด็กสามารถเรียกความรู้นั้นมา
ใช้ได้ทันที

10. เราสามารถเข้าใจได้ง่ายและจดจำได้อย่างแม่นยำเมื่อสิ่งนั้นหรือทักษะนั้นมีอยู่ในระบบการจดจำแบบองค์รวมที่ความสัมพันธ์กับตัวเรา การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือสิ่งที่มีอยู่จริงในภาวะแวดล้อม การเรียนนอกสถานที่ การให้เด็กเล่าเรื่องที่พบ การใช้สังคมเป็นตัวที่ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้

11. การเรียนรู้แบบซับซ้อนจะถูกระตุ้นโดยความท้าทายและถูกยับยั้ง โดยการถูกข่มขู่การลงโทษ เมื่อนักเรียนทำผิดพลาดจะเป็นการหยุดยั้งการเรียนรู้ควรให้โอกาสเด็กได้ลองปฏิบัติตามแนวคิดของเขา

12. สมอของแต่ละคนมีความเฉพาะตัวไม่เหมือนกัน เด็กควรมีทางเลือกในศาสตร์ที่ต้องการที่จะเรียนรู้และได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่พร้อมกับการปรับปรุงทักษะที่ด้อยให้อยู่ในระดับปกติมาตรฐาน

สุนทร โคตรบรรเทา (2548) ได้ให้หลักการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากสิ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ดีโดยใช้สมองเป็นฐาน มีดังต่อไปนี้

1. บรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ทำนั้งสื่อการเรียนรอบข้าง ปัจจัยด้านครู

2. การเรียนรู้แบบองค์รวมหรือการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย จิตใจความรู้สึก ความเชื่อ ปัญหาส่วนตัว และเจตคติ ล้วนมีผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

3. สมอกับการนอนหลับ ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ความเครียด ความกังวลหรืออุปสรรคต่าง ๆ ทำให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่ไม่ดี การนอนหลับสนิทซึ่งเป็นการนอนพักผ่อนโดยไม่มีความเครียดใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อให้สมองสามารถใช้ระยะของการเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสมทำให้สมองมีเวลาทำความสะอาวจิตใจ จัดเครือข่ายเซลล์สมองใหม่และประมวลเหตุการณ์ทางอารมณ์ ดังนั้นจึงส่งเสริมให้เด็กได้นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอในเวลากลางคืน

4. การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ดีซึ่งไม่จำเป็นต้องยากเกินไปในการบรรลุหรือง่ายเกินไปในการทำงานให้สำเร็จ เป้าหมายต้องเป็นสิ่งที่ทำสำเร็จได้และบรรลุได้ในเวลาเดียวกันดังนั้นการตั้งเป้าหมายจำเป็นต้องอยู่ในบริบทของระบบความเชื่อและความสามารถของนักเรียนนักศึกษาภายในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยเท่านั้นเป้าหมายจึงจะบรรลุได้สำเร็จ

5. อุปสรรคต่อการเรียนรู้ เมื่อสมองรับรู้การตกใจ ร่างกายจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบได้โดยอัตโนมัติปรากฏของสมองเช่นนี้ เรียกว่า การเปลี่ยนต่ำ เมื่อสมองเปลี่ยนต่ำจะทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ การคิด การวางแผน การแก้ปัญหา การหาข้อมูลข่าวสารการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการตัดสินใจลดต่ำลง

6. โภชนาการกับการเรียนรู้ นักเรียนนักศึกษาต้องได้รับการส่งเสริมให้เอาใจใส่ในการบริโภคอาหารและโภชนาการที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้และความสามารถในการคิด สิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือ ออกซิเจน ถ้าสมองขาดออกซิเจนแล้วตัวถ่ายทอดเซลล์สมองอื่น ๆ อาจทำให้การเรียนรู้และการคิดช้าลงหรือเร็วขึ้นก็ได้ สารไทโรซีน ซึ่งปกติพบในอาหารที่มีโปรตีนสูงช่วยกระตุ้นความตื่นตัวและการทำงานของสมอง อาหารที่อุดมด้วยโปรตีน ได้แก่ ไข่ ปลา หมู ไก่ โยเกิร์ตและเนยแข็ง เป็นต้น

7. ความตั้งใจในการเรียนรู้ การทำให้นักเรียนนักศึกษามีความตั้งใจและคงความตั้งใจไว้เป็นภารกิจที่ทำทนายสำหรับครูอาจารย์ ระดับความตั้งใจมีขีดจำกัด จากการเปลี่ยนแปลงในด้านอารมณ์ ระดับกรดอะมิโน ฮอโมนและเนื้อหาวิชา ตามปกติ ช่วงความสนใจของนักเรียนมีช่วงอยู่ระหว่าง 20-25 นาที ระหว่างการเริ่มต้นเสนอเนื้อหากับการจบเสนอเนื้อหา และระหว่างการเสนอแนวคิดสำคัญกับการส่งงานพิเศษแก่นักเรียน ดังนั้นครูอาจารย์ต้องมีสิ่งกระตุ้นที่แปลกใหม่หรือมีความเข้มข้นทางอารมณ์ระดับสูงเพื่อให้ได้ความตั้งใจของเด็กปฐมวัย

8. ระดับความคงทนในการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับวิธีการได้รับข้อมูลข่าวสารนั้น ซึ่งระดับอัตราดังต่อไปนี้การอ่าน 10% การได้ยิน 20% การเห็น 30% การฟัง การเห็น 50% การฟัง การเห็น 70% การฟัง การเห็น การพูด 90%

9. การเรียนรู้แบบเน้นและผ่อนคลาย การเรียนรู้จะทำได้ดีที่สุดเมื่อนักเรียนนักศึกษามีการเรียนรู้แบบเน้นหรือมีใจจดจ่อ และการเรียนรู้แบบผ่อนคลายหรือกระจายทั่วไปสลับไป เช่นมีการคิดเน้นหนัก 10 นาที และคิดกระจาย 2-5 นาที สลับกันไปตลอดช่วงการเรียนรู้ เวลาเรียนสูงสุดสำหรับการเรียนรู้แบบเน้นประมาณ 20-25 นาที แล้วให้เวลาสำหรับการคิดแบบผ่อนคลายหรือคิดทั่วไปอีก 2-5 นาที ในกิจกรรมหรือการประมวลผลข้อมูลทางสมอง จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

10. การเรียนสามขั้นตอน ในห้องเรียนโดยทั่วไปปกติครูเป็นผู้ถ่ายทอดหรือเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนนักศึกษาหรือให้ปัจจัยป้อน ต่อมาอีกระยะหนึ่งทำการทดสอบหรือให้เด็กทบทวนหรือท่องจำ เพื่อวัดความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนหรือปัจจัยผลผลิต ส่วนสิ่งที่อยู่ระหว่างปัจจัยป้อนกับปัจจัยผลผลิตคือ การบูรณาการ ซึ่งโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยป้อน ชีวิตของเด็กปฐมวัยถ้าปัจจัยป้อน ไม่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับชีวิตเด็กปฐมวัยแล้ว ปัจจัยผลผลิตคงได้น้อยมาก ดังนั้นการเรียนรู้จึงมี 3 ขั้นตอน คือ ปัจจัยป้อนการบูรณาการ และปัจจัยผลผลิต

11. การฟักตัวในการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเพิ่มให้แนวคิด ความรู้ และข้อมูลข่าวสารมีการชะลอตัวหรือการปล่อยทิ้งไว้ชั่วขณะจนกว่าจะมีการรู้แจ้งหรือประสบการณ์ “อ้อใช่เลย” ในสิ่งนั้น

12. คุณสมบัติของข้อมูลข่าวสารที่ทำให้จำได้ดีที่สุด เด็กปฐมวัยจะจำได้ดีที่สุดถ้าข้อมูลข่าวสารมีคุณสมบัตินี้ ดังนี้

- การเห็น
- หรืออารมณ์โศก
- 12.1 มีความสัมพันธ์กับประสาทสัมผัส โดยเฉพาะประสาทสัมผัส
 - 12.2 อยู่ในบริบทของอารมณ์ เช่น อารมณ์ความรัก อารมณ์ความสุข หรืออารมณ์โศก
 - 12.3 มีคุณสมบัติโดดเด่นหรือแตกต่าง
 - 12.4 มีความสัมพันธ์อย่างหนักแน่น
 - 12.5 มีความจำเป็นต่อการอยู่รอด
 - 12.6 มีความสำคัญในทางส่วนตัว
 - 12.7 มีการทำซ้ำบ่อย
 - 12.8 เป็นสิ่งแรกหรือสิ่งสุดท้ายในเวลาเรียน

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนั้น ต้องยึดหลักการ 12 ประการ ดังนี้คือ

1. การเรียนรู้ทุกอย่างเกี่ยวข้องกับระบบสรีระ
2. สมองหรือการเรียนรู้เป็นหน่วยทางสังคม
3. สมองสนใจแสวงหาความหมายของสิ่งต่างๆ
4. สมองหาความหมายผ่านแบบแผนประสบการณ์
5. สมองส่วนอารมณ์มีผลสำคัญยิ่งต่อแบบแผน
6. สมองประมวลผลทั้งจากส่วนย่อยและภาพรวมในขณะเดียวกัน
7. สมองเรียนรู้ทั้งสิ่งที่มุ่งความสนใจและการรับรู้จากสิ่งที่อยู่รายล้อม
8. สมองเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งภาวะรู้สำนึกและไร้สำนึก
9. สมองจัดการความจำ 2 วิธีเป็นอย่างน้อย
10. การเรียนรู้เป็นพัฒนาการ
11. การเรียนรู้ที่ซับซ้อนจะเพิ่มขึ้นได้ด้วยการทำทหายและลดลงโดยการคุกคาม
12. สมองแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัว

จากหลักการที่สำคัญทั้ง 12 ประการ เทคนิคคำแนะนำ ข้อบ่งชี้ ข้อควรสังเกต และข้อมูลอื่น ที่ได้จากพื้นฐานงานวิจัยทางประสาทวิทยา รวมถึงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ ผู้วิจัยสามารถนำไปประยุกต์ ใช้ตั้งแต่การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิด

ความท้าทายอยากเรียนรู้ยากเรียนจนกระทั่งถึงขั้นการวัดผลประเมินผลที่กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยใช้สมองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

3.4.1.4 บทบาทของสมองที่เกี่ยวข้องกับภาษา

บริเวณของสมองที่ทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับภาษาของมนุษย์อยู่ส่วนเปลือกนอกของสมองซีกซ้าย ประกอบด้วย Broca's Area และ Wernicke's Area

ศรีเรื่อน แก้วกังวาน (2549) ได้สรุปว่า บริเวณของสมองที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับภาษาไว้บริเวณสมองที่เกี่ยวข้องกับภาษา ดังนี้

1. Broca's Area มีหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดได้แก่ สายเสียง กล่องเสียง ปาก ขากรรไกร ลิ้น เพดาน กล้ามเนื้อของใบหน้าในระหว่างการพูด และยังทำหน้าที่ในการเรียบเรียงการทำงานก่อนหลังของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดตามลำดับอีกด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นบริเวณที่มีหน้าที่ในการสร้างคำ

2. Wernicke's Area ทำหน้าที่ในการแปลความหมายที่รับเข้ามาจากสมองส่วนต่าง ๆ สมองส่วนนี้จึงมีหน้าที่ในการสื่อภาษา ได้แก่ การแปลความหมายการเลือกคำ คิดคำ และวางแผนเรียงลำดับคำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ สมองส่วนนี้มีภาษาภายในที่เก็บสะสมจากประสบการณ์ไว้ซึ่งจะมีความสำคัญต่อความสามารถทางเชาว์ปัญญาและสื่อความหมายโดยตรง

ความเสื่อมของสมองซีกซ้ายตรงบริเวณทั้งสองจะด้วยเหตุใดก็ตามจะทำให้เกิดความสูญเสียแลหย่อนประสิทธิภาพในการใช้คำ ใช้สัญลักษณ์ หรือความคิดต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดแบบใช้เหตุผล การคิดเชิงคณิตศาสตร์ การอ่าน การเขียน และการเรียกชื่อย่อประสิทธิภาพในการใช้คำ ใช้สัญลักษณ์ หรือความคิดต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับ

นอกจากสมองทั้งสองส่วนดังกล่าว ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านภาษาอีก คือ Angular Gyrus ซึ่งเป็นส่วนของการเชื่อมระหว่าง Wernicke's Area กับศูนย์การเห็นในสมองส่วนท้ายทอยทำหน้าที่ในการแปลความหมายคำที่อ่าน และ Name Region ซึ่งอยู่ด้านหน้าของสมองส่วนท้ายทอยและด้านหลังของสมองส่วนขมับ ทำหน้าที่ในการบอกชื่อสิ่งที่เห็นมีความสำคัญมากในการพัฒนาด้านความเข้าใจภาษาและความสามารถทางเชาว์ปัญญา

สมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพูด เป็นส่วนสมองที่ควบคุมการเคลื่อนไหวและความรู้สึก (Motor System and Sensory System) พื้นที่ควบคุมการเคลื่อนไหวเรียกว่า Penfield's Motor Homunculus เน้นที่กล้ามเนื้อ นิ้ว หน้า ลิ้น ตา และส่วนล่างของร่างกาย พื้นที่ควบคุมประสาทสัมผัสเรียกว่า Penfield's Sensory Homunculus ควบคุมการสัมผัสปลายนิ้วมือ ปาก และลิ้น ทั้งสองระบบนี้ทำงานสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด พยาธิสภาพหรือความบกพร่องในด้านการพูดหรือ

เปล่งเสียงใด ๆ ก็ตาม มีต้นตอมาจากความบกพร่องของระบบการเคลื่อนไหวและความรู้สึก ซึ่งควบคุมโดยสมอง

พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จารุภากร (2551) สมองมีตำแหน่งรับรู้ต่าง ๆ กัน ได้แก่ ส่วนรับภาพ (Visual Cortex) ส่วนรับเสียง (Auditory Cortex) ส่วนรับสัมผัสรับรู้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (Sensory Cortex) สมองส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะพัฒนาขึ้นมาได้มาช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมภายนอก สมองของเด็กที่เข้าใจเกี่ยวกับภาพ เสียง และสัมผัสเหล่านี้จะก่อรูปขึ้นเป็นเรื่องราวที่จะรับรู้ เข้าใจซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ได้ในที่สุด สมองส่วนหน้านั้นมีหน้าที่คิดตัดสินใจเชื่อมโยงการรับรู้ไปสู่การกระทำที่เป็นลำดับขั้นตอน เช่น ฟังเข้าใจ พูดสื่อสารออกมาได้อ่านได้ก็โดยการที่สมองส่วนหน้าจัดการเชื่อมโยงข้อมูลจากภาพ เสียง และสัมผัสมาประมวลผลแล้วเปลี่ยนเป็นปฏิบัติเป็นลำดับก่อนหลังอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ได้สรุปขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้เด็กพัฒนาการรับรู้เสียง ดังนี้

1. สมองของเด็กมีความจำผ่านการฟัง เด็กจะจำบทร้องเล่น

จำบทกลอนง่าย ๆ ได้ การจดจำและจำแนกเสียงนี้เกิดขึ้นเองโดยเด็กไม่ต้องใช้ความพยายาม สิ่ง que ช่วยให้สมองรับรู้แบบแผนของเสียงได้อย่างรวดเร็ว คือ เนื้อหาที่สนุก ตลก ง่าย และจังหวะที่ชวนฟัง

2. สมองของเด็กต้องการรับรู้ข้อมูลเสียงพร้อมกับมองเห็นภาพ

เมื่อสมองตำแหน่งรับรู้เสียงและตำแหน่งรับรู้ภาพทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพก็เกิดขึ้น ดังนั้น หนังสือสำหรับเด็กจึงเน้นหนังสือที่มีภาพประกอบชัดเจน เมื่อออกเสียงอ่านให้เด็กฟัง เด็กก็มองเห็นภาพคู่กันไปและเข้าใจความหมายได้ทันที

3. สมองเด็กเริ่มรู้จักเสียงที่เหมือนและแตกต่าง การฟังบทกลอนสั้น ๆ

บทร้องเล่นและบทกลอนเด็กช่วยให้เด็กเริ่มรู้จักเสียงที่เหมือนและแตกต่างกันได้ง่าย เพราะสมองของเด็กจดจำเสียงได้ทั้งหมด ในขณะที่ตามองเห็นคำที่มีแบบแผนต่างกัน ทำให้เด็กรู้เสียงที่ต่างกันยอมใช้ตัวอักษรที่ต่างกันออกไป

4. สมองของเด็กสามารถเรียนรู้จังหวะของคำได้จากการฟังซ้ำ ๆ และเด็ก

จะรู้เองโดยอัตโนมัติว่าเสียงยาว ๆ ที่ได้ยินนั้น ที่แท้แล้วแยกออกเป็นเสียงสั้น ๆ หลายเสียง เช่น คำว่าแมงมุมมี 2 เสียง นกขุนทองมี 3 เสียง การจัดระบบรับรู้เสียงเหล่านี้เด็กรับรู้โดยไม่ได้ตั้งใจเป็นการรับรู้เอง (Subconscious Learning) เป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การเข้าใจเรื่องพยางค์ในสมองของเด็ก

สรุปว่า ส่วนของสมองที่เกี่ยวข้องกับภาษามี 2 ส่วนคือ Broca's Area มีหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด และ Wernicke's Area ทำหน้าที่ในการแปลความหมายที่รับเข้ามาจากสมองส่วนต่าง ๆ สมองส่วนนี้จึงมีหน้าที่ในการสื่อภาษา สมองจะพัฒนาได้เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมภายนอก

3.4.1.5 แนวทางการจัดประสบการณ์โดยใช้สมองเป็นฐาน

พรรณี เกษกมล (2549) ได้สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองควรดำเนินการ ดังนี้

1. ด้านเทคนิคการสอน ครูควรใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมดังนี้
 - 1.1 จัดสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ ใช้ดนตรีประกอบจะช่วยให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 1.2 การผ่อนคลายความตึงเครียดที่อาจเกิดขึ้น พยายามลบบรรยากาศความกลัวในตัวเด็กปฐมวัยขณะที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ทำท่าย
 - 1.3 กระบวนการที่ใช้กิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้รวบรวมข้อมูลและเกิดการเรียนรู้
 2. ด้านหลักสูตร ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ตามความสนใจของเด็กปฐมวัยและครอบคลุมบริบททางการสอน ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้เป็นทีมและใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์รอบตัว โครงสร้างการเรียนรู้ของครูจะเกี่ยวข้องกับปัญหาจริง ๆ สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียน การประเมินครูต้องรู้จักลีลาการเรียนรู้และความชอบของนักเรียนเพื่อที่จะได้กำกับ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละคน
 3. ด้านการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม สมองมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นโดยหลักการปฏิสัมพันธ์ ดังนี้
 - 3.1 ครูให้ประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและเป็นจริง เช่น วัฒนธรรมต่างชาติการเรียนภาษาที่สอง ครูให้นักเรียนใช้สมองทุกส่วนพร้อมกัน
 - 3.2 นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตื่นตัวที่จะรับรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่พึงปรารถนา
 - 3.3 การให้นักเรียนเกิดการหยั่งรู้ในวิธีการแก้ปัญหาต้องใช้วิธีการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ
 - 3.4 การให้ผลย้อนกลับควรให้อยู่ในรูปประสบการณ์ตรง
 - 3.5 คนเราจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อเจอปัญหาจริง
 - 3.6 สมองแต่ละคนแตกต่างกันต้องปล่อยให้เด็กนักเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
 - 3.7 ปัญหาที่ดีที่สุด ต้องสร้างเสียงหัวเราะ
- สรุปว่า ประสบการณ์ที่ครูควรจัดให้นักเรียน ดังนี้
1. มีบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อนักเรียน ตั้งแต่การจัดห้องเรียนให้สว่างสดใส สบายงามสะอาด ครูควรทำความสะอาดแล้วให้นักเรียนช่วย แต่ครูต้องไม่ติดอุปกรณ์รูปภาพให้เปราะ

ฝาผนัง ห้องเรียนควรมีบอร์ดจัดแสดงผลงานนักเรียนและมีคำศัพท์ใหม่หรือรูปภาพเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เรื่องที่ติดบอร์ดควรเปลี่ยนตลอดเวลา เรื่องที่ติดแล้วควรเข้าเล่มเพื่อให้เด็กได้ค้นคว้า ฝาผนังอาคารเรียนควรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครูนำเด็กออกมาดูและทบทวนรูปภาพ หรือเรื่องที่ติดบอร์ดแล้วทิ้งอยู่เป็นเวลานาน ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะไม่ดู เพราะฉะนั้นควรเปลี่ยนให้ทันต่อเหตุการณ์ เพราะเด็กจะเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม

2. ร่วมกับครูอื่นในการนำต้นไม้มาวางตามระเบียบ เพื่อให้ได้ออกซิเจนจากต้นไม้ รวมทั้งร่วมในโครงการของโรงเรียนในการทำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีต้นไม้คายออกซิเจน

3. จัดการสอนให้เด็กได้ฝึกทำด้วยตนเอง ครูต้องหาโอกาสสอนและพูดคุยกับเด็กตัวต่อตัว ครูต้องได้เห็นการทำงาน ได้ฟังนักเรียนพูดหรืออ่านให้ครูฟัง

4. นำทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองของเคนและเคนมาใช้โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายและตื่นตัวที่จะเรียน (Relaxed Alertness) นักเรียนไม่เครียดเพราะบรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นมิตร นักเรียนรักใคร่เพื่อนฝูง ครูรักและให้ความยุติธรรมต่อเด็กทุกคน เด็กมีปัญหาทางอารมณ์ครูควรแก้ไข ส่วนวิธีสอน ครูให้เด็กมีประสบการณ์หลากหลาย เช่น ทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานเดี่ยว สอนให้มีโอกาสฝึกปฏิบัติและทำด้วยตนเอง ให้เด็กทำงานโครงการนอกสถานที่ ได้ศึกษาจากสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง

5. ครูศึกษาและส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็ก ให้โอกาสเด็กได้แสดงความสามารถด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น จัดงานแสดง จัดนิทรรศการ

6. ครูใช้วิธีสอนที่ช่วยให้เด็กที่มีสไตล์การเรียนรู้ต่าง ๆ กัน

7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้มีโอกาส “เล่น” เช่น แทรกดนตรี เกม การแสดง

8. แนะนำและรณรงค์การกินอาหารที่เหมาะสม

9. ส่งเสริมให้เด็กได้เคลื่อนไหว

10. สอนให้เด็กคิด

กัญนิกา พราหมณ์พิทักษ์ (2551) ได้สรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง ดังนี้

1. ใช้ยุทธวิธีการสอนที่หลากหลาย ทำท่ายให้เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับกลุ่ม

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กระตุ้นความสนใจและมีความหมายเชื่อมโยงเข้ากับชีวิตจริง

3. เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาและสร้างวิธีการเรียนรู้ของตนเอง

4. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยใช้ประสาทสัมผัสแบบต่าง ๆ คือ การฟัง การเห็นภาพ การเคลื่อนไหวทางกายภาพอย่างเหมาะสม

5. ปล่อยให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสคิดสร้างสรรค์และสะท้อนกลับ ยืดหยุ่น ให้เด็กปฐมวัยมีเวลาเท่าที่เขาต้องการ มีอิสระที่จะใช้เวลาคิดได้ตามใจชอบโดยไม่เครียด มีการสะท้อนกลับ (Feed-Back) ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้อะไรไปแค่ไหน เพื่อช่วยให้เด็กปฐมวัยเข้าใจตนเอง เรียนรู้และพัฒนาตัวเองได้ดียิ่งขึ้น

6. ประเมินผลให้สอดคล้องกับการทำงานของสมอง ต้องเข้าใจว่าสิ่งที่สมองแสดงออกมาคือ สิ่งที่เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ การพูด การกระทำสะท้อนถึงสิ่งที่สมองกำลังคิดอยู่ ครูต้องสังเกตและตีความด้วยความเอาใจใส่ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะมีผลต่อแรงจูงใจ ทักษะคิดและการกระตุ้นการเรียนรู้ ครูต้องรู้ว่าเด็กรู้อะไร และยังไม่รู้อะไร เพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็กให้ก้าวหน้าขึ้น

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดประสบการณ์แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้หรือการทำงานของสมองอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพของสมอง มีดังนี้ 1) บุคคลเรียนรู้ได้ดีเมื่อต้องเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง 2) ภาพรวมไม่สามารถแยกออกจากรายละเอียดได้ 3) สมองแต่ละคนแตกต่างกัน และ 4) การประเมินผลที่ดีที่สุด คือ การประเมินผลตามสภาพจริง

จากการสังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ หรือการทำงานของสมองอย่างเป็นธรรมชาติ ครูควรต้องมีเทคนิคในการจัดประสบการณ์ ใช้กลยุทธ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์รอบตัว กระตุ้นความสนใจและมีความหมายเชื่อมโยงเข้ากับชีวิตจริง ซึ่งเด็กปฐมวัยได้พัฒนาและสร้างวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ครูต้องตระหนักเสมอว่าวิธีที่ดีที่สุดของการเรียนรู้ไม่ใช่การบรรยาย แต่เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมหรือได้ปฏิบัติจริงซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างประสบความสำเร็จและปลอดภัย สิ่งสำคัญที่ครูควรรู้และนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพของสมอง

สรุปองค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E) ที่มาจากแนวทางการคิดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน เชื่อว่าการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้หรือการทำงานของสมองทางธรรมชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพสมองของเด็กตามช่วงวัย การจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับวิธีการทำงานของสมอง ข้อที่ 5 อารมณ์มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ และข้อที่ 11 บรรยากาศที่ท้าทาย ผ่อนคลาย ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

3.4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์

3.4.2.1 ความหมายของการเรียนรู้โดยทฤษฎีของเพียเจท์

ภัทธรา พันธุ์สีดา (2551) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget's Cognitive Development Theory) ภาษาและการคิดมักถูกเรียกว่าเป็นกระบวนการของ ความรู้ความเข้าใจ คนเราใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการคิดหากปราศจากความสามารถ ในการใช้ภาษาแล้วก็แทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังนั้นเพียเจท์ (Piaget) นักจิตวิทยาชาว สวิสเซอร์แลนด์จึงได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่กล่าวถึงหน้าที่ของภาษาและการคิดกับ ลักษณะที่มามีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็ก เพียเจท์เชื่อว่า พัฒนาการทางสติปัญญาเกิดจากการที่บุคคล ปะทะสังสรรค์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมสร้างและทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาษา และรวบรวม ประสบการณ์ใหม่ไปยังสิ่งที่ตนเข้าใจ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับข้อมูลเดิมเพื่อปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางสติปัญญาดังกล่าวจะมีลักษณะเดียวกันในช่วงอายุเท่ากันและแตกต่างกัน ในช่วงอายุต่างกันทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. โครงสร้างทฤษฎี ประกอบด้วย การจัดและรวบรวม (Organization) และการปรับตัว (Adaptation) การปรับตัวนี้ประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ การซึมซับและ ดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) ซึ่ง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของทฤษฎีดังกล่าวจำเป็นต้องศึกษาต่อไปนี้

1.1 การจัดและรวบรวม หมายถึง การจัดและรวบรวมกระบวนการ ต่าง ๆ ภายในเข้าเป็นระบบอย่างต่อเนื่องกัน และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามที่มีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม

1.2 การปรับตัว หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่ออยู่ใน สภาพสมดุลประกอบด้วย การซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา

1.3 การซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์มี ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ได้พบประสบการณ์ใหม่และให้ประสบการณ์เก่าที่มีอยู่รับประสบการณ์ใหม่ เพื่อซึมซับรวมเข้าอยู่ในโครงสร้างทางสติปัญญา (Cognitive Structure)

1.4 การปรับโครงสร้างทางสติปัญญา หมายถึง การเปลี่ยนโครงสร้าง ของสติปัญญาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ใหม่

1.5 สกีม่า (Schema) หมายถึง กระบวนการของพฤติกรรมซึ่งเป็นผล มาจากโครงสร้างทางชีววิทยา สกีม่าแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ สกีม่าเกิดจากความรู้สึกของอวัยวะ

เคลื่อนไหว (Sensorimotor Schema) เป็นสกีมาเบื้องต้นเกี่ยวกับประสาทสัมผัส และสกีมาเกิดจากกระบวนการคิดการเข้าใจ (Cognitive Schema) เป็นสกีมาในขั้นแรกที่ผ่านมากระบวนการในสมอง (Internalization) เพื่อตีความโดยนำประสบการณ์เก่ามาประยุกต์เข้ากับสภาวะการณ์ใหม่

1.6 การสมดุล (Equilibration) หมายถึง การที่เด็กใช้ความสามารถเดิมที่มีอยู่มาปรับให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างประสบการณ์ใหม่กับการรับรู้

3.4.2.2 องค์ประกอบที่เสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2548) องค์ประกอบที่เสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา มี 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรกคือ วุฒิภาวะ (Maturation) ในการพัฒนาสติปัญญาจะต้องจัดประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความพร้อมหรือวัยของเด็ก องค์ประกอบที่ 2 คือ ประสบการณ์ (Experience) มี 2 ชนิดได้แก่ ประสบการณ์ที่เนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (Physical Environment) และประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผลและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Experience) องค์ประกอบที่ 3 คือ การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social Transmission) หมายถึง การที่พ่อแม่ครูและคนที่อยู่รอบตัวเด็กจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กด้วยกระบวนการซึมซาบประสบการณ์และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา และองค์ประกอบที่ 4 คือ กระบวนการพัฒนาสมดุลหรือการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง (Self-Regulation) เพื่อปรับความสมดุลของพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นต่อไปอีกขั้นหนึ่งซึ่งสูงกว่า

3.4.2.3 หลักพัฒนาการ

พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2551) พัฒนาการของเด็กเป็นไปตามวุฒิภาวะ เป็นกระบวนการที่แน่นอน นั่นคือ พัฒนาการวัยหลังอาจทำนายได้จากลักษณะของวัยตอนต้น และพัฒนาการของเด็กเป็นไปตามการสะสมการเรียนรู้ (Learning) ที่ได้จากประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อม และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พัฒนาการของเด็กยังอธิบายได้ด้วยการผสมผสานระหว่างทฤษฎี วุฒิภาวะ (Maturational Theory) และทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) อีกด้วย

3.4.2.4 ชั้นพัฒนาการทางสติปัญญา

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ชั้นพัฒนาการทางสติปัญญา มี 4 ชั้น คือ ชั้นการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส (Sensorimotor) ชั้นเตรียมสำหรับความคิดที่มีเหตุผล (Preoperational) ชั้นการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operations) และชั้นการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal Operations) โดยชั้นพัฒนาการที่อยู่ในช่วงปฐมวัย ได้แก่ ชั้นการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสแรกเกิด-2 ปี เด็กจะซุกซนเคลื่อนไหวอยู่เสมอ เป็นความพยายามเข้าใจสิ่งแวดล้อมของเด็กโดยอาศัยประสาทสัมผัสและอวัยวะมอเตอร์ ทั้งนี้เป็นการสร้าง

สติปัญญาพื้นฐานของเด็กและเป็นการเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม และขั้นเตรียมสำหรับความคิดที่มีเหตุผล อายุ 2-7 ปี พัฒนาการที่เด่นชัดที่สุดของเด็ก คือ พัฒนาการพูด เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและเข้าใจท่าทางที่สื่อความหมาย เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี แต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถคิดหาเหตุผลและยกเหตุผลขึ้นอ้างอิงได้ เริ่มเข้าใจสัญลักษณ์และใช้ภาษาแทนความหมายของเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ (Piaget, 1976) ขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensorimotor Period) มีอายุอยู่ในช่วง 0-2 ปี ขั้นก่อนปฏิบัติการการคิด (Preoperational Period) มีอายุอยู่ในช่วง 2-7 ปี 2 ขั้นนี้จะมีการรับรู้และการกระทำส่วนขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operational Period) มีอายุอยู่ในช่วง 7-11 ปี ขั้นนี้นอกจากเรียนรู้แบบรูปธรรมได้ยังสามารถเรียนรู้และใช้สัญลักษณ์ได้ด้วย ขั้นสุดท้ายเป็นขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal Operational Period) มีอายุอยู่ในช่วง 11-15 ปี ขั้นนี้คิดเป็นนามธรรม, ตั้งสมมติฐาน และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

3.4.2.5 หลักการจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

ภัทรตรา พันธุ์สีดา (2551) หลักการจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) มีดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนให้เด็กปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กระตุ้นให้เด็กได้ลงมือกระทำโดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก เรียนรู้ ตอบคำถามของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออก
2. จัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมมีความเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ
3. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ให้เด็กได้รับประสบการณ์เรียนรู้ที่มีความหลากหลายในขอบเขตเนื้อหาที่แตกต่างกัน
4. จัดให้เด็กเรียนรู้จากแรงจูงใจและวินัยในตนเองครูเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เด็กได้แสดงพฤติกรรม และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
5. จัดการเรียนการสอนโดยไม่ควรเร่งขั้นพัฒนาการ
6. จัดการเรียนการสอนภาษาโดยคำนึงว่าเด็กรับรู้ส่วนรวม มากกว่าส่วนย่อย ดังนั้น ผู้สอนจึงควรสอนภาพรวมก่อนแล้วจึงแยกสอนทีละส่วน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) กล่าวถึง ภาษาและกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่ กระบวนการทางสติปัญญามีลักษณะการซึมซับหรือการดูดซึม (Assimilation) และการปรับและการจัดระบบ (Accommodation) การซึมซับหรือดูดซับเป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราวและข้อมูลต่างๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การปรับและการจัดระบบเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการ

ปรับเป็นไปอย่างผสมผสาน กลมกลืนจะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้นในตัวบุคคล โครงสร้างทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์เริ่มตั้งแต่เด็กปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อมสร้างและทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับภาษาและชิมชาบหรือดูดชิมประสบการณ์ เมื่อมีประสบการณ์ใหม่เข้ามาเด็กจะเชื่อมโยงให้เข้ากับประสบการณ์เดิม ซึ่งเรียกว่าการปรับตัวเพื่อให้เกิดการสมดุล องค์ประกอบที่มีส่วนเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา คือ วุฒิภาวะประสบการณ์ การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม และกระบวนการพัฒนาสมดุล ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและการคิด คนเราใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการคิด หากปราศจากความสามารถในการใช้ภาษาแล้วก็แทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ขึ้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ มี 4 ชั้นโดยชั้นพัฒนาการที่อยู่ในช่วงปฐมวัยคือ ชั้นการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส (Sensorimotor) และขั้นเตรียมสำหรับความคิดที่มีเหตุผล (Preoperational) ในขั้นเตรียมสำหรับความคิดที่มีเหตุผลพัฒนาการที่เด่นชัดที่สุด คือ พัฒนาการพูด ในแต่ละชั้นพัฒนาการต้องอาศัยเวลาในการรวบรวมความรู้คิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางสติปัญญา การพัฒนาสติปัญญาทั้ง 4 ชั้น เป็นสิ่งที่มีความต่อเนื่องกันและเป็นไปตามขั้นตอน โดยชั้นพัฒนาการแต่ละชั้นจะเป็นรากฐานของการพัฒนาในขั้นต่อไป ซึ่งทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยซึ่งอยู่ในขั้นของพัฒนาการขั้นที่ 2 ชั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Period) ช่วงอายุ 2-7 ปี ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้ลงมือกระทำ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget's Cognitive Development Theory) วัยนี้ความคิดขึ้นอยู่กับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่สามารถที่จะใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้งได้ มีโครงสร้างทางสติปัญญาที่จะใช้สัญลักษณ์แทนวัสดุสิ่งของที่อยู่รอบๆ ตัวได้หรือมีพัฒนาการทางด้านภาษาโดยเริ่มพูดเป็นประโยคและเรียนรู้คำต่างๆ เพิ่มขึ้นใช้ภาษาเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาได้สามารถเล่นสมมติหรือสร้างทำได้ เช่น เล่นทำเป็นนอนหลับนำกล่องกระดาษมาทำเป็นรถยนต์เด็กวัยนี้มีความตั้งใจทำสิ่งต่างๆ ทีละอย่าง จึงทำให้เด็กมีการคิดที่บิดเบือนจากความเป็นจริง โครงสร้างทางสติปัญญาด้านการอนุรักษ์บางอย่างไม่พัฒนาเต็มที่ทำให้เด็กยังไม่สามารถเข้าใจความคงตัวของสสาร (Conservation) ได้อย่างแท้จริง เช่น วัตถุยังคงมีปริมาณเท่ากันแม้ว่าจะเปลี่ยนแปลงรูปร่างหรือเปลี่ยนที่วาง ไม่สามารถคิดย้อนกลับได้ และมีความคิดยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่สามารถที่จะเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นได้ ผู้วิจัยประยุกต์แนวคิดของเพียเจต์ มาใช้ในการจัดประสบการณ์มีหลักการคือ ต้องให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติการด้วยตนเอง โดยการพัฒนาเด็กควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเขา ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนใน

สิ่งที่ยังไม่พร้อมหรือยากเกินพัฒนาการตามวัยเพราะจะทำให้เด็กเกิดเจตคติที่ไม่ดีในสิ่งที่เรียน และการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัยของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาไปสู่พัฒนาการขั้นสูงขึ้นได้
2. เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกัน ถึงแม้อายุจะเท่ากันแต่ระดับพัฒนาการอาจไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา
3. ผู้สอนควรสอนสิ่งที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะต่าง ๆ ได้ดีขึ้น
4. การให้ความสนใจและสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดจะช่วยให้ได้ทราบลักษณะเฉพาะของเด็กในการสอนสิ่งใดให้กับเด็ก ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อนแล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่าการทำเช่นนี้จะช่วยเด็กซึมซับและจัดระบบความรู้ได้ดี การเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์แล้วมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมาก ๆ จะช่วยให้เด็กซึมซับข้อมูลเข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กได้ดี

3.4.3 การเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม

3.4.3.1 ความหมายการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม

กูดแมน (Goodman, 1986) (What's Whole in Whole Language) ให้นิยามความหมายของการเรียนรู้สอนภาษาแบบองค์รวมว่า เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย โดยเด็กปฐมวัยจะอาศัยประสบการณ์ของตนเองประกอบการเรียนไม่แบ่งแยกภาษาเป็นส่วนย่อย เป็นการเรียนที่สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยเกิดความกล้าและมั่นใจในตนเองในการที่จะใช้ภาษาไม่เกรงว่าจะผิด ทั้งนี้เพราะผู้สอนไม่เน้นการลงโทษเมื่อเด็กใช้ภาษาผิด แต่พยายามชี้ให้เห็นข้อบกพร่องโดยทางอ้อม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยแก้ไขตนเอง การเรียนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง อารี สันทรวี (2550) ให้นิยามของการสอนภาษาแบบองค์รวมควรจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาให้เด็กมีโอกาสเล่นและปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้ใหญ่ และสื่ออุปกรณ์ ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ให้เด็กมีแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ให้เด็กได้รับการยอมรับจากผู้ใหญ่ และให้กำลังใจ ให้เด็กเลือกเล่นและทำกิจกรรมที่ตนสนใจ และให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมาย

ดุชฎี อาษากิจ (2553) สรุปว่า ความหมายของการสอนภาษาแบบองค์รวม นั่นคือ การจัดประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะทางภาษาทุกด้านมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาทุกด้านอย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องกันทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนเป็นการเปิดโอกาสให้เลือกเล่นหรือทำงานที่เด็กแต่ละคนชอบหรือสนใจ มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู การเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็ก โดยนำสิ่งที่เขาประสบพบเห็นในชีวิตประจำวันวัฒนธรรม และ

การดำรงชีวิตของเด็กแต่ละคนมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนเป็นการเรียนอย่างมีชีวิตชีวา จากสิ่งที่เป็นธรรมชาติจากสภาพแวดล้อมที่เป็นชีวิตจริงและจากสิ่งที่เป็นอยู่จริงในชีวิตประจำวันจากทุกสภาพการณ์เด็กจะได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

จารุวรรณ ธุดธนนันท์ (2553) สรุปว่า การสอนภาษาแบบองค์รวม หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็กโดยนำสิ่งที่เขาประสบพบเห็นในชีวิตประจำวันซึ่งหมายรวมถึงภูมิหลังและวัฒนธรรม การดำรงชีวิตของเด็กแต่ละคนมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม หมายถึง การสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach) หมายถึง การจัดสภาพการณ์ให้เด็กเรียนรู้การสื่อสารซึ่งกันและกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์และมีความหมายด้วยสถานการณ์จริง และเรียนรู้การใช้ภาษาเป็นองค์รวมโดยไม่แยกกิจกรรมการอ่าน การเขียน การพูด และการฟังออกจากกัน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้การอ่านจากผลงานการเขียน เรียนรู้การเขียนจากการอ่าน เรียนรู้ภาษาจากสภาพแวดล้อม วรรณกรรมและการเลียนแบบ กระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา และใช้ภาษาจากแรงจูงใจภายในไม่ใช่การบังคับส่งเสริมให้เด็กกล้าพูด กล้าอ่าน และกล้าเขียน โดยไม่กลัวผิด

3.4.3.2 หลักการสอนภาษาแบบองค์รวม

อารี สันทรวี (2550) สรุปว่า หลักการสอนแบบภาษาแบบองค์รวมว่าควรจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาให้เด็กมีโอกาสเล่นและปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้ใหญ่ และสื่ออุปกรณ์ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ให้เด็กมีแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ให้เด็กได้รับการยอมรับจากผู้ใหญ่ และให้กำลังใจ ให้เด็กเลือกเล่นและทำกิจกรรมที่ตนสนใจ และให้เด็กมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่มีความหมาย

อัญชลี ไสยวรรณ (2553) สรุปว่า หลักการของการสอนภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กปฐมวัยมี ดังนี้

1. สร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กคุ้นกับหนังสือ เพื่อซึมซับเรื่องราวในหนังสือ โดยครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน สนทนาพูดคุยกับเด็ก ให้เด็กเล่าเรื่องโดยการพูด การเขียน และการวาดและการแสดง จัดพื้นที่ อุปกรณ์เพื่อสนับสนุนให้เด็กทำกิจกรรมสื่อสารภาษาในลักษณะเป็นองค์รวมโดยใช้การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนร่วมกันไม่แยกเป็นทักษะย่อยตลอดทั้งวัน
2. จัดการเรียนรู้แบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูจะต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ศึกษาความสนใจความสามารถ และสอนเด็กตามระดับความสามารถที่แตกต่างกันให้เด็ก

ได้เลือกกิจกรรมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเตรียมและวางแผนการสอนตามความสนใจของเด็ก เด็กมีโอกาสใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและอย่างมีความสุข

3. จัดการเรียนรู้ให้เด็กสนใจและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง การที่จะทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจภายในต้องให้เด็กมีโอกาสเลือกเรื่องหรือหนังสือที่สนใจ เพราะฉะนั้นจึงควรมีหนังสือวรรณกรรมเด็กเป็นจำนวนมากเพียงพอ

4. เปิดโอกาสให้เด็กได้สื่อสารภาษาบนพื้นฐานประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อเด็ก จัดเวลาให้เด็กได้อ่านและเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายจริง ๆ เช่น การศึกษาออกสถานที่การทดลองวิทยาศาสตร์ การประกอบอาหาร การทำสวน การเลี้ยงสัตว์

สรุปได้ว่า หลักการสอนภาษาแบบองค์รวมต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กคุ้นเคยกับภาษาด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษา ให้เด็กมีโอกาสแสดงออกทางภาษาด้วยการเล่นการมีปฏิสัมพันธ์ และการมีประสบการณ์ตรง รวมทั้งจัดกิจกรรมทางภาษาให้แก่เด็กด้วยการบูรณาการมีครูเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา

3.4.3.3 บทบาทครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบองค์รวม

วชิรา อยู่สุข (2545) เสนอว่า บทบาทครูมีส่วนสำคัญที่ทำให้การสอนตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมประสบผลสำเร็จ เพราะบทบาทครูตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมทำให้เด็กมีความสนใจอยากรู้ อยากเห็น อยากทำกิจกรรมด้วยตนเอง อันเป็นความต้องการที่เกิดจากแรงจูงใจภายในตัวเด็ก ดังนั้นบทบาทครูตามการสอนภาษาแบบองค์รวมน่าจะทำให้เด็กมีความสนใจในการอ่านเขียนสูงขึ้น

นภเนตร ธรรมบวร (2546) สรุปว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบภาษาแบบองค์รวมว่า ครูต้องเข้าใจพัฒนาการทางภาษาของเด็กกว่าภาษาประกอบด้วยทักษะ 4 ประการ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทักษะทั้ง 4 ด้าน สอดแทรกไปในทุกกิจกรรมการเรียนการสอนโดยหาวิธีการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัดขึ้น ครูควรจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสใช้การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ควรอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังเป็นประจำทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ควรจัดเตรียมหนังสือให้เด็กอ่านอย่างหลากหลาย จัดมุมหนังสือและมุมการเขียน มีแบบบันทึกให้เด็กวาดรูปจัดสิ่งแวดล้อมให้เด็กได้มีโอกาสอ่านและเขียนจากภาษาที่เขาเห็นรอบตัวในการเล่น การสนทนา และการพูดคุยกับเด็ก ครูควรถามคำถามที่กระตุ้นให้เด็กคิดขณะเดียวกันครูควรตั้งใจฟังคำตอบของเด็กและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือกับเด็ก

ดุซงกี อาษาากิจ (2553) สรุปรว่า ครูมีส่วนสำคัญที่ทำให้การสอนภาษาแบบองค์รวมประสบผลสำเร็จ เพราะบทบาทของครูตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมนั้นส่งผลให้เด็กเกิดความสนใจ อยากรู้้อยากเห็น อยากทำกิจกรรมด้วยตนเองอันเป็นความต้องการที่เกิดแรงจูงใจภายในตัวเด็ก ดังนั้นบทบาทครูตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมนั้นจะส่งผลให้เด็กมีทักษะภาษาสูงขึ้น

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบภาษาแบบองค์รวมครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นองค์รวมโดยครูเป็นผู้สนับสนุนและเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ของเด็ก

3.4.3.4 การประเมินผลการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม

การประเมินผลการเรียนรู้แบบภาษาแบบองค์รวมต้องใช้การสังเกตของครู การรวบรวมผลงานของเด็ก (อารี สันหวี, 2550) นอกจากนี้ พอลสัน (Pualson, 1990) กล่าวว่า ต้องประเมินโดยยึดเด็กปฐมวัยมากกว่าการยึดเกณฑ์ ประเมินจากสิ่งที่เด็กรู้ ประเมินตนเองและประเมินโดยเพื่อน ครูและผู้ปกครอง ประเมินให้สอดคล้องกับกระบวนการ ประเมินต่อเนื่อง ทั้งหลักสูตรประเมินโดยไม่กำหนดล่วงหน้า ประเมินโดยไม่แยกทักษะย่อยของภาษา ประเมินเนื้อหา ภาษา ความคิดและการสนทนา ประเมินทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และประเมินบนพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับแนวการสอนแบบภาษาแบบองค์รวม

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ตามแบบภาษาแบบองค์รวมมีวิธีการประเมินผลจากการสังเกตของครู และการรวบรวมผลงานของเด็ก ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์แบบภาษาแบบองค์รวม

จากการสังเคราะห์การจัดประสบการณ์ตามแบบภาษาแบบองค์รวมเป็นนวัตกรรมเชิงปรัชญาดังนั้น การนำไปใช้จึงต้องเริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดเตรียมการลงมือปฏิบัติการ ประเมินผลและการสะท้อนกลับ (Reflect) ข้อมูล เพื่อการพัฒนาคุณภาพการสอนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยสามารถประยุกต์ใช้การจัดประสบการณ์ตามแบบภาษาแบบองค์รวม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็กโดยนำสิ่งที่เด็กประสบพบเห็นในชีวิตประจำวันครูเป็นผู้เชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัดขึ้น เน้นให้เด็กได้ประสบการณ์การสื่อสารด้วยทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนไปพร้อมกัน เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ครูควรคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูเร้าความสนใจสร้างความสนุกสนาน โดยมีองค์ประกอบการเรียนรู้ 3 ส่วน คือ 1) หลักการจัดสภาพแวดล้อม หรือจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมตามแนวภาษาแบบองค์รวม 2) กระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวมตามวัย วุฒิภาวะของเด็ก 3) การจัดประสบการณ์ของครูให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาทุกๆด้านไปพร้อมๆกันโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

สรุปองค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) ขั้นที่ 2 ชั้นเผชิญสถานการณ์ Confrontation of Events : C) ที่มาจากทฤษฎีของเพียเจท์ เชื่อว่า เด็กวัยนี้เรียนรู้จากการสัมผัสจับต้องสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กรับรู้เกี่ยวกับส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย ควรสอนส่วนรวมก่อน แล้วจึงแยกสอนทีละส่วน เด็กสามารถแยกแยะลักษณะสิ่งต่าง ๆ ทั้งความเหมือนและความแตกต่างได้ ดังนั้นเด็กควรได้ลงมือกระทำ เล่น สำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัว และได้สัมผัสสิ่งที่เป็นรูปธรรม และแนวการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวมเชื่อว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยเกิดจากการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมทั้งการฟังการพูด การอ่าน และการเขียน อย่างมีความหมาย เด็กอาศัยประสบการณ์ของตนเองประกอบการเรียนโดยไม่แยกภาษาเป็นส่วนย่อย การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยเกิดจากการที่เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาซ้ำ ย้ำทวนประสบการณ์เรียนรู้

3.4.4 แนวคิดการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป

3.4.4.1 ความหมายของการเรียนรู้แนวคิดการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป

วรนาท รักสกุลไทย (2542) ได้สรุปว่า หลักสูตรไฮ/สโคป (High/Scope) ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (Cognitive Theory) ของเพียเจท์ (Piaget) เป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ของเด็กปฐมวัยซึ่งเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning)

พัชรี ผลโยธิน (2550) ได้สรุปว่า ในระยะเริ่มต้นการพัฒนาโปรแกรมไฮ/สโคป (High/Scope) ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) ของเพียเจท์ (Piaget) เป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ของเด็กปฐมวัยซึ่งเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) ระยะต่อมา มีการผสมผสานทฤษฎีและแนวคิดอื่นๆ เช่น ทฤษฎีของอีริกสัน (Erikson) ในเรื่องการให้โอกาสเด็กเป็นผู้ริเริ่มการเล่นหรือกิจกรรมต่างๆ อย่างอิสระ และทฤษฎีของไวทสกี้ (Vygotsky) ในเรื่องปฏิสัมพันธ์และการใช้ภาษา เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้สรุปการสอนแบบไฮ/สโคป (High/Scope) ว่า มีพื้นฐานแนวคิดจากทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget's Theory) ว่าด้วยการพัฒนาทางสติปัญญาที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติที่เด็กสามารถสร้างความรู้ได้เอง โดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์การเรียนรู้ (Constructive Process of Learning) เด็กจะเรียนรู้จากการกระทำของตน เด็กสามารถเลือกเรียนเลือกปฏิบัติจัดกระทำ ดำเนินการเรียนรู้และประเมินผลงานของตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป (High/Scope) นั้นมีพื้นฐานจากทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget's Theory) ซึ่งจะเน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติที่เด็กสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

3.4.4.2 หลักการการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป (High/Scope)

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้สรุปว่า การเรียนการสอนแบบไฮ/สโคป (High/Scope) เป็นการสร้างองค์ความรู้จากการที่ได้ลงมือกระทำกับอุปกรณ์หรือสิ่งแวดล้อมซึ่งถือเป็นประสบการณ์ตรงโดยใช้หลักปฏิบัติ 3 ประการ คือ

1. การวางแผน (Plan)
2. ปฏิบัติตามแผน (Do)
3. ทบทวนการปฏิบัติ (Review)

ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการได้คิดแก้ปัญหาและการทบทวนหลักการสอน

สำคัญคือ

1. เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการวางแผนลงมือปฏิบัติ และทบทวนผลงานของตนเองโดยมีครูเป็นผู้สังเกตให้คำปรึกษาและแนะนำ
2. การใช้เวลาดำเนินกิจกรรมอาจมีช่วงยาวกว่ากิจกรรมปกติ เช่น นานกว่า 60 นาทีหรือต้องมีช่วงต่อระหว่างกิจกรรมประจำวัน เช่น เด็กอาจพักรับประทานอาหารว่างก่อนแล้วกลับมาต่องานเดิม
3. ศูนย์หรือมุมการเรียนรู้ต้องมีอุปกรณ์พร้อมใช้มีความหลากหลาย มีเครื่องหมายแสดง มีการจัดวางชัดเจน ง่ายสำหรับเด็กในการตัดสินใจเลือกใช้และจัดเก็บเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม
4. ครูและผู้ปกครองมีหน้าที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กด้วยการสนับสนุนอุปกรณ์การให้คำแนะนำปรึกษา และให้ความสนใจในความสามารถของเด็กและผลงานเด็ก
5. เด็กได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ครู 1 คนต่อเด็ก 5-6 คน หรือกลุ่มใหญ่ครู 1 คนต่อเด็ก 25 คน

สรุปได้ว่า โปรแกรมไฮ/สโคป (High/Scope) เน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านมุมเล่นที่หลากหลาย ด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและการแก้ปัญหาอย่างกระตือรือร้น

3.4.4.3 วิธีการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป (High/Scope)

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้สรุปว่า การเรียนการสอนแบบไฮ/สโคป (High/Scope) เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำของเด็ก เริ่มตั้งแต่เลือกเรื่องที่น่าสนใจแล้ววางแผนลงมือปฏิบัติตามแผน และทบทวน ซึ่งมีขั้นตอนของการสอน ดังนี้

1. การเตรียม พื้นที่และสื่ออุปกรณ์มีความหมายกับการเรียนแบบไฮ/สโคป (High/Scope) เนื่องจากเป็นการเรียนเป็นกลุ่ม มีกิจกรรม และต้องใช้สื่ออุปกรณ์ในการคิดและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ครูต้องเตรียมให้พร้อม โดยเฉพาะสื่อต้องมี

ความหลากหลายสามารถให้ประสบการณ์สำคัญตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน ห้องเรียนมีพื้นที่พอที่จะทำให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างคล่องตัว

2. การดำเนินการ

2.1 ขั้นนำ ครูเตรียมเด็กเข้าสู่เวลาการเรียนด้วยกิจกรรมที่เชื่อมโยงสู่การคิดทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ครูนำเด็กไปสู่การคิดหาหัวเรื่องที่ต้องการเรียนด้วยการสนทนาอภิปรายเพื่อเสนอเรื่องที่ต้องการเรียน ด้วยการให้เด็กช่วยกันคิดเลือกและตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก เช่น ครูสนทนากับเด็กว่า “วันนี้ครูได้กระดาษสวย ๆ มาเยอะเลย เราจะเอามาทำอะไรกันดี” การสนทนานี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของการคิดของเด็กที่เข้าสู่การเรียน

2.2 ขั้นสอน เป็นขั้นที่ครูนำเด็กสู่การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติตามแผน (Do) และการทบทวน (Review) ดังนี้

2.2.1 ขั้นดำเนินการวางแผน เมื่อเด็กตกลงเรื่องที่จะเรียนแล้ว ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดว่าทำอะไรจึงจะทำได้ หรือทำอะไรที่เป็นคำตอบได้ ครูจะกระตุ้นด้วยคำถามให้เด็กวางแผนด้วยการวาดภาพแสดง หรือทำสัญลักษณ์ หรือบอกครู และจดบันทึกไว้ด้วยภาพหรือสัญลักษณ์ประจำตัวเด็ก ขั้นนี้เป็นขั้นของการคิดและตัดสินใจของเด็ก

2.2.2 ขั้นปฏิบัติตามแผน เด็กจะเริ่มจากการค้นหาอุปกรณ์เพื่อใช้ตามแผนส่วนตัวที่มีอุปกรณ์พร้อมแล้วจะเริ่มจากการใช้อุปกรณ์นั้นดำเนินการตามแผน ครูสังเกตการณ์ทำงานของเด็กแต่ละกลุ่ม บันทึกพฤติกรรมเด็ก ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือร่วมแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มสนับสนุนให้เด็กดำเนินกิจกรรมตามแผนด้วยตนเองหรือกลุ่มอย่างอิสระตามเวลาที่กำหนด สิ่งที่ครูปฏิบัติในระหว่างการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ ครูจดบันทึกการวางแผนของเด็ก ครูต้องเตือนเด็กเมื่อจะหมดเวลา และเมื่อเด็กทำงานเสร็จแล้ว ครูชักชวนให้เด็กทำ ความสะอาดและเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

2.2.3 ขั้นทบทวน เมื่อเด็กทำผลงานเป็นที่เรียบร้อยแล้วก่อนที่จะมีการทบทวนแผนการทำงานและผลงาน ครูให้เด็กเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยก่อนแล้วจึงมาทบทวนแผนงานการปฏิบัติและผลงานที่เกิดว่า การทำงานตามแผนมีปัญหาอะไร อย่างไร แก้ไขอย่างไรใครช่วยอะไรบ้างแล้วทำไม จึงทำสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนประสบการณ์ของเด็กจากการทำงานตามแผนและทำงานร่วมกับเพื่อน การสนทนาและอภิปรายกับครูเป็นการตรวจสอบ เปรียบเทียบ ทบทวนงานที่ทำ ครูต้องให้โอกาสเด็กในการพูดอธิบายสิ่งที่เด็กทำ ปัญหาและแนวทางแก้ไขของเด็ก เพื่อสร้างการเรียนรู้และความมั่นใจให้กับเด็กจากการปฏิบัติจริง ก่อนจบกิจกรรมแต่ละครั้งครูต้องให้เด็กสรุปผลของการเรียนรู้จากผลงานของเด็ก ด้วยการให้ออกมาเล่าให้เพื่อนฟังและเปิดโอกาสให้เพื่อนซักถามได้ครูอาจกำหนดเวลาสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตารางกิจกรรมประจำวันดังต่อไปนี้

9.00–10.00 น. กิจกรรมสันทนาการเช้า

10.00–10.05 น. กิจกรรมเคลื่อนไหว กำหนดเรื่องที่สนใจ

10.05–10.15 น. วางแผน

10.15–10.30 น. อาหารว่าง

10.30–11.20 น. ทบทวนการปฏิบัติงาน

11.20–11.40 น. สรุปและเสนอผลงาน

3.4.4.4 การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546) ได้สรุปว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็กตามหลักการของไฮ/สโคป (High/Scope) ถือว่าสิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนครูคนที่ 3 และเป็นส่วนหนึ่งของวงล้อการเรียนรู้ซึ่งมีสาระครอบคลุม 3 เรื่อง ได้แก่ พื้นที่ สื่อ และการจัดเก็บ โดยแต่ละเรื่องมีรายละเอียด ดังนี้

1. พื้นที่ (Space) เด็กปฐมวัยเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำเด็กจึงต้องการพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้พื้นที่ในการใช้สื่อต่าง ๆ สำรวจ เล่นก่อสร้างและแก้ปัญหาพื้นที่ในการเคลื่อนไหว พื้นที่ส่วนตัว พื้นที่สำหรับเล่นคนเดียว และเล่นกับผู้อื่น พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว และจัดแสดงผลงาน พื้นที่สำหรับผู้ใหญ่ที่จะร่วมเล่นและสนับสนุนความสนใจของเด็ก การจัดแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1.1 พื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัวของเด็ก เช่น ผ้ากันเปื้อน แปรงสีฟัน แก้วน้ำ ฯลฯ อาจจะเป็นตู้ยาวแยกเป็นช่องรายบุคคลหรือชั้นวางของเป็นช่อง ๆ โดยมีชื่อเด็กติดแสดงความเป็นเจ้าของ

1.2 พื้นที่กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เช่น กิจกรรมฟังนิทาน ร้องเพลง เคลื่อนไหว ฯลฯ ที่ทำร่วมกันทั้งชั้นเรียน

1.3 พื้นที่กิจกรรมกลุ่มย่อย เช่น กิจกรรมศิลปะร่วมมือ กิจกรรมทำหนังสือนิทานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ฯลฯ โดยสมาชิกกลุ่มที่เหมาะสม คือ 4-6 คน ทั้งนี้เพื่อครูจะได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ได้ใกล้ชิดและทั่วถึงมากขึ้น

1.4 พื้นที่สำหรับมุมเล่น ไฮ/สโคป (High/Scope) ได้กำหนดให้มีมุมพื้นฐาน 5 มุม ประกอบด้วย มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมศิลปะ และมุมของเล่นซึ่งหมายถึง เครื่องเล่นสัมผัสและของเล่นบนโต๊ะ ทั้งนี้ ไฮ/สโคป (High/Scope) มีหลักการเรียกชื่อมุมต่าง ๆ ด้วยภาษาที่เด็กเข้าใจจะไม่ใช้ภาษาซึ่งเป็นนามธรรมมากๆ เช่น มุมบทบาทสมมติ มุมเครื่องเล่นสัมผัส นอกจากนี้ ไฮ/สโคป (High/Scope) เชื่อว่า มุมเล่นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามความสนใจของเด็ก เช่น

เมื่อเด็กเกิดความสนใจหลากหลาย มุมบ้านก็อาจเปลี่ยนเป็นมุมร้านเสริมสวยมุมหมอบ หรือมุมร้านค้าได้ตามบริบทของสิ่งที่เด็กสนใจในขณะนั้น

1.5 พื้นที่เก็บของใช้ครู เช่นหนังสือ คู่มือครู เอกสารโปรแกรมสื่อการสอนส่วนรวมของชั้นเรียน เช่น วัสดุศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ไฮ/สโคป (High/Scope) ได้ระบุรายละเอียดของแนวปฏิบัติเรื่องจัดพื้นที่ไว้เพิ่มเติม ดังนี้

1) พื้นที่ต้องน่าอยู่ น่าเข้าไปเล่น ทำให้รู้สึกอบอุ่นวัสดุที่ใช้มีความนุ่มอ่อนโยนไม่แข็งกระด้าง มีส่วนโค้งส่วนมน สีอ่อน สบายตา สบายใจ เน้นวัสดุธรรมชาติ และแสงตามธรรมชาติ

2) มีการจัดแบ่งที่ตั้งบริเวณของมุมต่าง ๆ อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล บริเวณในแต่ละมุมมีพื้นที่เพียงพอ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการบำรุงรักษาที่ดี เช่น มุมทรายและมาน้ำควรรออยู่ใกล้อ่างล้างมือ มุมบล็อกและมุมบ้านอยู่ใกล้กัน มุมศิลปะอยู่ใกล้อ่างล้างมือหรือห้องน้ำ และมุมของเล่นและมุมหนังสืออยู่ไกลจากมุมที่เสียงดัง

2. สื่อ (Materials) สื่อ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ทั้งประเภท 2 มิติ 3 มิติ สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยมีการจัดการใช้สื่อที่เริ่มต้นจากสื่อที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม กล่าวคือ เริ่มต้นจากสื่อของจริงของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง สัญลักษณ์ตัวอย่างเช่น เรื่องกล้วย ให้เรียงลำดับสื่อจากกล้วยจริง กล้วยจำลอง ภาพถ่าย กล้วยภาพวาด หรือภาพโครงร่าง และคำว่า “ กล้วย ” อยู่ท้ายสุด ทั้งนี้เพราะการใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลายตลอดจนสื่อที่สะท้อนชีวิตครอบครัวของเด็ก ไฮ/สโคป (High/Scope) เน้นหลักการข้อนี้มาก ดังนั้น หนังสือนิทาน นิตยสารภาพถ่าย ตุ๊กตา เสื้อผ้า มุมบ้าน มุมดนตรี หรือของเล่น เช่น ภาพตัดต่อ วรรณคดีภาษา บรรยายอากาศอาชีพ และสิ่งก่อสร้างหรือสถาปัตยกรรมในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยโปรแกรมไฮ/สโคป (High/Scope) ได้กำหนดหลักการเรื่องสื่อที่เพียงพอไว้ด้วยคำว่า “เพียงพอ” คือสื่อทุกอย่างควรมีอย่างน้อย 2 ชุดตัวอย่างรายการสื่อในมุมต่างๆ มีดังนี้ มุมบล็อกควรมีสื่อสำหรับก่อสร้าง สื่อที่แยกออกและประกอบได้สื่อที่บรรจุและเทออก สื่อสำหรับเล่นสมมุติ และภาพถ่ายต่างๆ มุมหนังสือ มีชั้นวางหนังสือประเภทต่างๆที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ภายในมุมควรมีบรรยากาศที่สบายๆ สงบ อบอุ่นเชิญชวนให้เด็กๆ เข้ามาอ่านหนังสือตลอดจนควรมีอุปกรณ์สำหรับการเขียนด้วยมุมศิลปะ ควรมีกระดาษประเภทต่างๆสำหรับวาดและตัดอุปกรณ์สำหรับการระบายสี พิมพ์ภาพ และทำของจำลองต่างๆ มุมบ้าน มีชุดเครื่องครัว อุปกรณ์สำหรับเล่นบทบาทสมมติ สื่อที่เหมือนของใช้ในบ้านซึ่งสะท้อนชีวิตครอบครัวของเด็กอุปกรณ์ประกอบอาหารจริง (ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่) ภาพถ่ายของเมนูอาหาร มุมของเล่น มีอุปกรณ์เล็กๆ สำหรับเล่นแยกประเภทอุปกรณ์ที่แยกส่วนและประกอบใหม่ได้ อุปกรณ์สำหรับเล่นเลียนแบบและเกมต่างๆ

3. การจัดเก็บ (Storage) ไฮ/สโคป (High/Scope) ให้ความสำคัญกับระบบจัดเก็บสื่อด้วยวงจร “ค้นหา-ใช้-เก็บคืน” ตามกรอบแนวคิด ดังนี้ สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน ภาชนะบรรจุสื่อควรโปร่งใสเพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่าย และควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย และการใช้สัญลักษณ์ (Labels) ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ทำมาจากสื่ออุปกรณ์ของจริงภาพถ่ายหรือภาพสำเนา ภาพวาดภาพโครงร่างหรือภาพประจุดหรือบัตรคำติดคู่สัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ไฮ/สโคป (High/Scope) เชื่อว่าวงจร “ค้นหา-ใช้-เก็บ” ส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะเด็กๆ ได้ฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ จัดกลุ่มเด็กได้สั่งสมประสบการณ์ส่งเสริมความรับผิดชอบรู้มีน้ำใจ ช่วยเหลือเป็นการเรียนรู้ทางสังคม ดังนั้น ครูจึงควรจัดเวลา “เก็บของเล่น” ทุกวันอย่างเพียงพอมีสัญญาณเตือนก่อนเวลาจะสิ้นสุด ครูควรจะช่วยเด็กเก็บของเล่นเพื่อเป็นตัวอย่าง และทำให้เด็กสนุกสนาน ครูต้องไม่ใช้การเก็บของเล่นเข้าที่เป็นการลงโทษเด็กนอกจากนี้สื่อจะต้องจัดวางไว้ในระดับสายตาเด็ก เพื่อให้เด็กมองเห็นได้ชัดเจน สามารถหยิบใช้และจัดเก็บได้ด้วยตนเองไม่ใช้อยู่สูงจนเป็นอันตรายเวลาเอื้อมหยิบ หรือต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ให้หยิบให้ตลอดเวลาสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียนหมายถึงพื้นที่ทำกิจกรรมกลางแจ้ง และสนามเด็กเล่นโดยทั่วไปจะประกอบด้วยเครื่องเล่น ประเภทต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลอด ใต้ ปีน ลื่น ฯลฯ ที่เล่นน้ำ ที่เล่นทราย รถจักรยานขนาดเล็กและใหญ่ บางแห่งจะมีขากหยั่งวาดรูปชนิดไม้และกระจกบ้านตุ๊กตาใหญ่ๆ และเสื้อผ้า ไว้เล่นบทบาทสมมติแปลงเพาะปลูก พื้นที่สวนครัวเล็กๆ ดังนั้นลักษณะของกิจกรรมจึงไม่จำกัดเพียงการออกไปเล่นเครื่องเล่นสนามเพื่อพัฒนาด้านร่างกายและกล้ามเนื้อใหญ่เท่านั้นครูในฐานะผู้จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กควรมีบทบาท ดังนี้

1. ครูต้องตรวจสอบความเชื่อของตนเองในเรื่องการเรียนรู้ด้วยสิ่งแวดล้อม
 2. ครูต้องช่วยเด็กค้นหาสื่อที่เด็กต้องการ
 3. ครูต้องสนทนากับเด็ก และตอบสนองความต้องการของเด็ก
 4. ครูต้องส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาเองมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับเด็ก
 5. ครูต้องนำกิจกรรมสู่บทสรุป โดยอาจกล่าวว่า “อีก 5 นาทีต้องเก็บของเล่นเราจะไปเล่นที่สนามกันคะ”
 6. ครูต้องช่วยเด็กเก็บของเล่น และทำให้บรรยากาศผลิตเพลินมากที่สุด
- สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดแบบไฮ/สโคป (High/Scope)

สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม เพราะกระบวนการและวิธีการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเปิดกว้างมีการคิดการปฏิบัติเป็นลำดับ ตามวงจรของการวางแผนการปฏิบัติ และการทบทวนจากการสังเคราะห์การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดแบบไฮ/สโคปเป็นแนวทางเสริมทักษะ

กระบวนการทำงานโดยยึดการฝึกทักษะการเรียนรู้ผ่านการกระทำ (Active Learning) การคิด การวิเคราะห์ปัญหา การลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน ทักษะการใช้ประสาทสัมผัส และการสื่อสารแนวคิด แบบไฮ สโคป เน้นการเรียนรู้แบบลงมือทำ เพราะได้ผ่านประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้วยวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมในขณะเด็กวางแผนในแต่ละวันว่าจะทำอย่างไร ปฏิบัติตามที่วางแผน และทบทวนสิ่งที่เด็กได้ทำ ผู้วิจัยสามารถประยุกต์ใช้ในการครูใช้การจัดประสบการณ์กลุ่มย่อย เพื่อกระตุ้นพัฒนาการการใช้คำถา การสนับสนุน และการขยายการเรียนรู้ของเด็ก ๆ ไปพร้อม ๆ กับการเพิ่มพูนทักษะการสื่อสาร โดยสามารถประยุกต์กระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ขั้นตอนนี้เด็กจะได้พัฒนาความสามารถในการสื่อถึงความตั้งใจของตัวเอง สนับสนุนความคิด การเลือก และการตัดสินใจของเด็กที่ชัดเจน ช่วยส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้จักรับผิดชอบตนเอง ทำให้เด็กมีความสนใจการเล่นที่ได้วางแผนไว้ช่วยส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

2. การลงมือปฏิบัติ (Do) เด็กได้สำรวจ ทดลอง ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และเลียนแบบ เมื่อเด็กได้ลงมือทำตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ เด็กจะได้ค้นพบความคิดใหม่ ๆ ได้เลือกหรือตัดสินใจด้วยตัวเองว่าทำอะไรอย่างไร เด็กจะได้แก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมายด้วยความตั้งใจ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ เด็กจะได้มีส่วนร่วมในสังคมจากการวางแผนการเล่นเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม หรือแม้แต่การทำงานคนเดียว แต่เด็กจะคำนึงถึงผู้อื่น และได้แก้ปัญหาจากการลงมือปฏิบัติ เด็กจะพบว่าสิ่งที่เป็นไปตามที่เขาคาดหวัง และมีปัญหาที่ต้องแก้ไข

3. การตรวจสอบทบทวน (Recall Time) เด็กจะพูดคุยและนำเสนอประสบการณ์ของตนเองที่ได้ลงมือปฏิบัติหรือเล่น ผลจากกระบวนการวางแผนที่เด็กได้ตั้งเป้าหมายและคาดเดาการลงมือปฏิบัติล่วงหน้าเอาไว้ เป็นการทบทวนการวางแผน การลงมือปฏิบัติ และผลที่ได้รับ เด็กจะได้ฝึก การเล่าเรื่อง การบรรยาย แสดงออกให้ผู้อื่นเห็น และเข้าใจประสบการณ์ของตน นับเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

4. การประเมิน (Assessment) ครูที่จะต้องเอาใจใส่อย่างเต็มที่ในแต่ละวันครูทุกคนจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่ได้จากการสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ครูจะจดบันทึกสั้น ๆ จากการสังเกตและได้ยิน ในแบบที่เรียกว่าเห็นและได้ยินอย่างไร ต้องบันทึกอย่างนั้นเพื่อเตรียมการวางแผนสำหรับวันต่อไป

3.4.5 แนวคิดการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

3.4.5.1 ความหมายและเป็นมาของแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

กรมวิชาการ (2550) ได้เสนอว่า ประวัติความเป็นมาของการจัดการศึกษาตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) ว่า เป็นเมืองที่อยู่ทางตอนเหนือของประเทศอิตาลีมี

จุดเริ่มต้นของความงอกงามของแนวคิดนี้ ในปี พ.ศ. 2488 หลังสงครามโลกครั้งที่สอง แม่บ้านกลุ่มหนึ่งในวิลลา เซลลา (Villa Cella) ซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็กที่อยู่ห่างจากเมืองเรกจิโอเอมีเลีย 2-3 ไมล์ มีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ๆ ในหมู่บ้านท่ามกลางซากปรักหักพังจากผลของสงครามจากจุดเริ่มต้นนี้และภายใต้การนำของ ลอริส มาลากูซซี่ นักการศึกษา และกลุ่มผู้ปกครองได้ฟื้นฟ้างานในปี พ.ศ. 2506 การปกครองท้องถิ่นในระดับเทศบาล ยอมรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสวัสดิการการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นบริการทางสังคมเทศบาลจัดสรรให้แก่ประชาชน ผู้ปกครองต้องการโรงเรียนปฐมวัยรูปแบบใหม่ที่มีคุณภาพดีขึ้น นอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ดูแลเด็กเท่านั้น

มาลากูซซี่และกลุ่มนักการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี บทความงานวิจัย ข้อคิดเห็นจากศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทดลองปฏิบัติแล้ววิเคราะห์สะท้อนผลการปฏิบัติทำการปรับปรุง จนได้แนวคิดและการปฏิบัติในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และประสบความสำเร็จจนเป็นที่รู้จักของนักการศึกษาในกลุ่มประเทศยุโรป อเมริกาเหนือและอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เรกจิโอ เอมีเลีย ได้กลายเป็นชื่อของแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นต้นมา

กุลยา ตันดิฟลาชีวะ (2545) การเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลียมีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ ประการแรกคือ เด็กมีความสามารถในการรับรู้ตั้งแต่กำเนิดและเจริญตามพัฒนาการ กิริยาท่าทางและการแสดงออกของเด็กไม่ว่าจะเป็นแวตตา สีหน้า การสื่อสาร การสัมผัส จำต้องเป็นสิ่งแสดงออกถึงการรับรู้ และความต้องการที่จะมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับบุคคลแวดล้อมรอบตัว ประการที่ 2 คือ เด็กมีความพร้อมและศักยภาพในการเรียนรู้ หากสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้นั้น จูงใจได้รับการยอมรับสนับสนุนจากผู้ใหญ่ซึ่งอาจเป็นทั้งครูและผู้ปกครองให้สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้ และความเข้าใจด้วยภาษาที่เด็กถนัด เช่นงานศิลปะ แล้วเด็กสามารถบอกสิ่งที่เด็กเรียนรู้ อธิบายสิ่งที่เข้าใจได้จากงานศิลปะสร้างสรรค์ที่เขาแสดงได้ บรรยายภาคของการเรียนที่สร้างให้เด็กมีความสุขและคุ้นเคยจะช่วยเสริมการเรียนรู้ของเด็กสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกับสภาพสังคมที่เด็กอาศัยอยู่จะส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และประการที่ 3 คือ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีครูเป็นสื่อของการสอนนำพาเด็กให้เรียนรู้ด้วยการกระทำการแสดงออก การจัดสิ่งแวดล้อม และการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย มีแนวคิดพื้นฐานคือ การเข้าใจว่าเด็กมีความสามารถในการรับรู้ มีความพร้อมและมีศักยภาพแห่งตน ครูจึงต้องจัดการเรียนการสอนให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ

3.4.5.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเรกจิโอ เอมีเลีย

Edward Gandini และ Forman (2005) การเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย มีหลักการสอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การมองเด็ก (The Image of the Children) เด็กทุกคนมีความพร้อม มีศักยภาพมีความอยากรู้ อยากเห็น กระตือรือร้น และมีความสนใจที่จะเรียนรู้
2. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ของเด็ก (Children's Relationship and Interaction) การจัดการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงระบบความสัมพันธ์ของเด็กกับเด็กคนอื่นเด็กกับครอบครัว เด็กกับครู เด็กกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เด็กกับชุมชนใกล้ตัวและเด็กกับสังคม
3. บุคคล 3 ฝ่ายของการศึกษา (The Three Subjects of Education) การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพของเด็กเกิดจากความสัมพันธ์อันดีร่วมกันระหว่างเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู
4. บทบาทของผู้ปกครอง (The Role of Parents) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีทั้งปฏิสัมพันธ์ในโรงเรียนแต่ละวัน การอภิปรายประเด็นทางการศึกษาและทางด้านจิตวิทยาเด็กการมีส่วนร่วมในโอกาสพิเศษ การไปทัศนศึกษา และการเฉลิมฉลองเทศกาลหรือวันสำคัญ
5. บรรยากาศที่เพลิดเพลินใจในโรงเรียน (An Amiable School) มีการจัดวางสื่อ วัสดุอุปกรณ์ จัดเตรียมกิจกรรม และจัดเตรียมบริเวณซึ่งครูต้องคำนึงถึงพื้นที่สำหรับทำงานกับเด็กหลายคนหรือทำงานกับเด็ก 2-3 คน หรือพื้นที่ที่เด็กต้องการทำงานคนเดียว
6. เวลาไม่ได้ถูกกำหนดด้วยนาฬิกา (The Time Not Set by Clock) เด็กมีการรับรู้เวลาและมีจังหวะเวลาในตัวเอง (Personal Rhythm) ดังนั้นการวางแผนงาน การดำเนินกิจกรรมและโครงการสำหรับเด็กจึงสามารถยืดหยุ่นได้
7. บทบาทของครูในฐานะเป็นผู้ร่วมงาน (Teacher as Partners) ครูทำงานร่วมกับเด็กโดยวางแผนและสร้างกระบวนการทำงาน เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ ฟัง สังเกต ถามคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากการค้นพบ และเรียนรู้ร่วมกับเด็กในการค้นพบองค์ความรู้ใหม่
8. ความร่วมมือกันเป็นพื้นฐานของระบบ (Cooperation as the Foundation of the System) ครูจะต้องมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะนักวิจัยร่วมงานกับเด็กในการจัดเตรียมเอกสาร วัสดุ และอุปกรณ์ กลุ่มผู้ประสานงานทางวิธีการสอนสำหรับเด็ก (Pedagogical Coordinators) จะให้การสนับสนุนส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูทุกคน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งผู้บริหารระดับท้องถิ่น
9. ความสัมพันธ์กันระหว่างความร่วมมือและองค์การดำเนินการ (The Interdependent of Co-Operator and Organization) ความร่วมมือเกิดจากการวางโครงสร้าง

หรือการจัดการตั้งแต่ตารางเวลาของครูแต่ละคน การนัดหมายพบปะครอบครัวการจัดโภชนาการสำหรับเด็กจะมีการอภิปรายดำเนินการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง

10. การปรากฏของหลักสูตร (The Emergent Curriculum) การเรียนการสอนแบบเรกจิโอเอมีเลียไม่มีการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า หลักสูตรมาจากความสนใจของเด็กครูเพียงตั้งเป้าหมายทั่วไป ทิศทางของกิจกรรม และโครงการที่อาจเกิดขึ้น

11. โครงการ (Projects) ครูต้องสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อเด็กในการสำรวจหัวข้อโครงการทั้งระยะสั้นและระยะยาว และทำงานเพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วง

12. ครูศิลปะ และห้องศิลปะ (Atelierista and Atelier) การเรียนการสอนแบบเรกจิโอเอมีเลียจะต้องมีครูที่ได้รับการฝึกอบรมด้านทัศนศิลป์ (Atelierista) บริเวณสำหรับทำกิจกรรมศิลปะ (Atelier) เพื่อให้เด็กและครูมาทำงานร่วมกัน จะมีสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในการทำงานที่ทัศนศิลป์มีผลงานของเด็กเกี่ยวกับโครงการหรือประสบการณ์ของเด็ก

13. พลังของการแสดงนิทรรศการ (The Power of Documentation) ภายหลังจากการเรียนรู้การพูดคุยอภิปรายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของเด็ก ผลงานของเด็กที่สื่อความคิดการเรียนรู้ ภาพถ่ายโดยครู ผลงานทางศิลปะ ครูทัศนศิลป์หรือครูที่ได้บันทึกเอกสารของงานและกระบวนการการเรียนรู้จะรวบรวมและจัดนิทรรศการแสดงผลงานของเด็ก

กรมวิชาการ (2543) แนวคิดสำคัญที่นำไปสู่การปฏิบัติในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยนี้ คือ

1. วิธีการมองเด็ก (The Image of the Child) เด็กในสายตาครูเรกจิโอเอมีเลีย คือ เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ตั้งแต่วินาทีแรกที่เกิดมา เด็กมีวิถีของการเรียนรู้เป็นไปตามระยะของพัฒนาการในแต่ละวัย เด็กแต่ละคนจะเติบโตไปด้วยพลังความปรารถนาที่จะเจริญเติบโตงอกงาม ความอยากรู้อยากเห็นความสามารถในการแสดงออกทางแวตาสีหน้า อากัปกริยา การจับต้องสัมผัส ฯลฯ โดยเฉพาะความต้องการที่จะสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นปรากฏออกมาตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถในการสื่อสารนี้เป็น องค์ประกอบสำคัญสำหรับเด็กเพื่อการอยู่รอดและคงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับเผ่าพันธุ์ที่ตนกำเนิดมา

2. โรงเรียนเป็นสถานที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายการใช้ชีวิตมีสัมพันธภาพร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก โรงเรียนเปรียบเสมือนสิ่งก่อสร้างที่ดำเนินการอยู่ตลอดเวลา และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวแล้ว ชุมชนก็จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตของเด็กโรงเรียนนอกจากครอบครัวแล้ว ชุมชนก็ต้องมีส่วนร่วมและรับรู้ความเป็นไปในโรงเรียนเช่นกัน เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงสิทธิที่พึงได้ของเด็กปฐมวัย และการยอมรับเด็กในฐานะของการเป็นผู้รับช่วงหน้าที่ในการจรรโลงสังคมในอนาคต

3. ครูและเด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน การสอนและการเรียนต้องควบคู่กัน

แนวคิด เรกจิโอเอมีเลีย จะให้ความสำคัญของการเรียนรู้มากกว่าการสอน มาลากูซซี่ สรุปรว่า ก่อนจะเริ่มเข้าสู่การสอนถ้าครูยื่นสังเกตอยู่ข้าง ๆ สักคู่ และเรียนรู้จากห้องเรียนในขณะนั้นว่าเด็กกำลังทำอะไรอยู่ ถ้าครูสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง บางทีการสอนในวันนั้น อาจแตกต่างจากที่ผ่านมา วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในแนวเรกจิโอ เอมีเลีย คือ การจัดสิ่งแวดล้อมและให้โอกาสเด็กได้คิด ประดิษฐ์ และค้นพบด้วยตนเองการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กจึงไม่ใช่การสอนจากครูที่เป็นการบอกเล่าโดยตรงแต่เป็นการจัดสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การสอนวิธีใหม่โดยครูเป็นผู้ประสานงาน ส่งเสริมและจัดสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ครูต้องมีการนำเสนอทางเลือกที่หลากหลาย การเสนอความคิดเห็นและเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ครูสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ต้องปฏิบัติตัวเป็นนักศึกษา ค้นคว้าวิจัยเป็นนักสำรวจ ตระเวนเก็บข้อมูลจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนจากการประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา หรือการมีโอกาสพบปะกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการในสาขาวิชาชีพหรือกิจกรรมที่นำเด็กไปสู่ประสบการณ์เรียนรู้ที่ก้าวสู่การพัฒนาทางสติปัญญาในขั้นต่อๆ ไปสิ่งที่นักการศึกษาได้จากการพูดคุยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วนำไปสู่การปฏิบัติแนวใหม่สิ่งเหล่านี้ใช้เป็นเพียงเครื่องมือในการทำงานเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักปฏิบัติในการทำงานการศึกษา วิจัย ค้นคว้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มนักการศึกษาและกลุ่มปฏิบัติการ การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ นำมาซึ่งสิ่งที่มีคุณค่า คือ การเป็นหนึ่งอันอย่างเหนียวแน่นจากแนวคิดสำคัญประการต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นปรัชญาทางการศึกษาที่กลุ่มนักการศึกษาในเรกจิโอ เอมีเลีย กำหนดเงื่อนไข เป็นกรอบความคิดเป็นฐานของความเชื่อเป็นเข็มทิศที่นำไปสู่การกำหนดหลักสูตร และการปฏิบัติจัดสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดขึ้นในเด็ก โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า หลักการเรียนการสอนตามแนวคิด เรกจิโอ เอมีเลีย คือ การจัดให้เด็กมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ โดยมีมุมกิจกรรมที่ให้เด็กได้ลงมือทำจริงเป็นการเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยใช้ทุกประสาทสัมผัส และมีครูผู้ดูแลอยู่อย่างใกล้ชิดแต่ไม่รบกวนเด็กโดยครูจะต้องทำหน้าที่ในการจัดบันทึกการเรียนรู้ และความสนใจของเด็ก นอกจากนี้ยังเน้นให้เด็กกับครูปฏิบัติกิจกรรมเป็นโครงการ โดยครูจะทำหน้าที่วางกรอบ เพื่อให้เด็กได้มีการวางแผนและทำงานร่วมกันโดยโครงการนั้นจะมีอายุตามความสนใจของเด็ก ไม่จำกัดด้วยเวลา คือโครงการจะเสร็จสมบูรณ์เมื่อเด็กได้เรียนรู้และหมดความสนใจในโครงการนั้นแล้ว

3.4.5.3 บทบาทครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย

กรมวิชาการ (2543) สรุปรว่า บทบาทสำคัญของครูในการดำเนินกิจกรรมโครงการ คือ การเตรียมคำถามที่จะกระตุ้นหรือช่วยให้เด็กได้สื่อออกมาถึงพลังของความคิดหรือการรับรู้ของเด็กในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหัวข้อโครงการ บรรยากาศของการพูดคุยกันตอบคำถาม

ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันครูเรียนรู้เด็กจากวิถีของการสื่อความหมายที่เด็กบรรยายออกมา คำตอบ บางคำตอบจากเด็กอยู่เหนือความคาดหมายจากครู เด็กเรียนรู้ซึ่งกันและกันจากเพื่อน คำตอบของ เพื่อนสะกิดให้เด็กสามารถระลึกถึงประสบการณ์ของตนเองที่คล้ายคลึงกันเกิดการหมุนเวียนของการ แลกเปลี่ยนและการระดมข้อมูลของการเรียนรู้กันระหว่างเด็กกับเด็กเด็กกับครู บรรยากาศของ การพูดคุย อภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิด การใช้ภาษา เด็กมี โอกาสในการทบทวนความรู้ที่สะสมอยู่ในตัวเด็กในการรู้จักรอบ และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนการแบ่งปันข้อมูลความรู้ และประสบการณ์ของตนเองให้กับผู้อื่น เด็กสามารถรวบรวมข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ รูปภาพ ทัศนศึกษา เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองขอความร่วมมือ (จะเขียนโดยเด็กเอง หรือเด็กพูดแล้วครูช่วยเขียนแทนเด็ก) ซี.ดี.รอม หนังสือพิมพ์ ฯลฯ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) สรุปว่า การเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย เน้นการใช้ศิลปะสร้างสรรค์เป็นสื่อการแสดงออกถึงความคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหาของเด็ก ผ่านโครงการ ครูมีบทบาทกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้จากการกระทำ และสื่อให้ครูทราบด้วยงานศิลปะ บทบาทของครูมีดังนี้

1. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้แก่เด็ก สนับสนุนจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อ สร้างงานศิลปะ
2. ครูคือผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก รายบุคคล
3. ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำตามแนวคิดของเด็กด้วยการประสานและ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้พลังงานเลือกในการเรียนรู้
4. ครูคือผู้ใช้ศักยภาพของครูในการประสานการค้นหาประสบการณ์ของ เด็กเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ต้องการเรียนรู้
5. ครูเป็นผู้ประเมินความคิดเห็น ติดตาม สนับสนุนให้เด็กบรรลุ จุดมุ่งหมาย
6. ครูเป็นผู้จัดการเวลาและโอกาสให้เด็กจัดทำผลงานและสนับสนุนให้ เกิดการแสดงศิลปะ หรือประสานเพื่อการสร้างงานศิลปะจากการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ครูมีบทบาท สำคัญในการอำนวยความสะดวกเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ใช้ศักยภาพของ เด็กอย่างเต็มที่เก็บข้อมูลและผลงานของเด็ก และนำเสนอผลงานของเด็ก

จากการสังเคราะห์การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอเอมีเลีย เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนามาจากความเชื่อว่า การจัด ประสบการณ์นั้น ไม่ใช่การถ่ายโอนข้อมูลความรู้จากผู้สอนไปสู่เด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์ให้เด็ก

ปฐมวัยจึงไม่ใช่ว่าการมองว่าเด็กเป็นแก้วที่ว่างเปล่า ที่ครูจะเทน้ำตามความต้องการของครูลงไป ผู้วิจัยสามารถประยุกต์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็ก จะช่วยเด็กในการเรียนรู้สังคมเพิ่มขึ้นมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สังเกตการณ์ทำงานร่วมกัน เกิดการยอมรับ สร้างความอดทน ทำให้เกิดพัฒนาการด้านสังคม เด็กจะถ่ายทอดผ่านงานศิลปะซึ่งประกอบด้วย รูปภาพ และการบรรยายสภาพการณ์ของแต่ละเรื่องที่เด็กอยากรู้ ครูจะบันทึกเขียนตามคำบอกของเด็ก เพื่อให้เด็กได้บอกเล่าและสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เมื่อเด็กพร้อมเด็กก็จะเกิดแรงจูงใจในการอ่านการเขียน เด็กบรรยายงานของตนเอง นำไปสู่การฝึกเขียนตามแบบลงในชิ้นงานของตนเอง เน้นอุปนิสัยของการทำงานที่ริเริ่มด้วยตนเอง นอกจากนี้การใช้งานศิลปะเป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของเด็ก และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือต้องพัฒนาเด็กให้รู้จักการจัดการความรู้ ต้องให้รู้จักกระบวนการทางความคิดที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมตามสถานการณ์ในชีวิตจริงที่เกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลาตั้งนั้น เพื่อให้เด็กพัฒนาครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาในระหว่างกระบวนการจัดประสบการณ์ด้วย

สรุปองค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A) ที่มาจากแนวการจัดประสบการณ์ไฮ/สโคป เชื่อว่า เด็กได้วางแผน (Plan) ปฏิบัติหรือทำ (Do) และทบทวน (Review) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผ่านสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กกระทำลงมือปฏิบัติสัมผัส เล่น และควบคุม เด็กมีการเลือกตัดสินใจ ตลอดจนใช้ภาษาในการสื่อความหมายภายใต้การสนับสนุนจากผู้ใหญ่ และแนวการจัดประสบการณ์ เรกจิโอ เอมิเลีย เชื่อว่า การเรียนรู้ของเด็กจะต้องเปิดโอกาส ให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และความต้องการผ่านการใช้สัญลักษณ์ซึ่งก็คือภาษาศิลปะ การแสดงออกทางศิลปะของเด็กที่ผ่านสื่อกลางที่หลากหลาย การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงต้องให้เด็กมีโอกาสแสดงออกถึงการเรียนรู้และนำเสนอผลงานของตนเอง

3.4.6. ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวก็อตสกี

3.4.6.1 ความหมายทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวก็อตสกี (Vygotsky's Sociocultural Theory)

Vygotsky (2005) นักจิตวิทยาชาวรัสเซียได้เสนอทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม ซึ่งมีจุดเด่นในการให้ความสำคัญกับภาษาในฐานะเครื่องมือในการเรียนรู้ รวมทั้งให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคม ไวก็อตสกี (Vygotsky) เชื่อว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กแต่ละวัยจะเพิ่มขึ้นสูงสุดตามศักยภาพได้ก็ต่อเมื่อได้รับการช่วยเหลือจากครูและเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวก็อตสกี (Vygotsky) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ระดับของสติปัญญา แบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นแรกคือระดับสติปัญญาขั้นเบื้องต้น (Elementary Mental Processes) หมายถึง สติปัญญามูลฐานตามธรรมชาติบนพื้นฐานของระบบทางชีวภาพที่มนุษย์ทุกคนมีเหมือนกันโดยไม่ต้องเรียนรู้ และชั้นที่ 2 คือ ระดับสติปัญญาขั้นสูง (High Mental Processes) หมายถึง สติปัญญาที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูถ่ายทอดวัฒนธรรมให้โดยใช้ภาษา เด็กจะเรียนรู้ภาษา ทำให้เด็กเรียนรู้ความคิดรวบยอดสัญลักษณ์ต่างๆ ช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งแวดล้อม ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการคิด ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญใน การพัฒนาสติปัญญา

2. ชั้นพัฒนาการทางภาษา

Berk (1998) ชั้นพัฒนาการทางภาษา มี 3 ชั้น ชั้นแรกคือ ภาษาสังคม (Social Speech) แรกเกิดถึง 3 ปี เด็กใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดหรืออารมณ์และควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น โดยใช้คำพูดพยางค์เดียว เช่น “ไม่” หมายความว่า “ไม่ชอบ” “ไม่ต้องกร” “ไม่ได้” ภาษาสังคมเป็นภาษาที่เด็กใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ชั้นที่ 2 คือ ภาษาที่พูดกับตนเอง (Egocentric Speech) อายุ 3-7 ปี เด็กใช้ภาษาพูดกับตนเองโดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับใคร เด็กมักจะใช้ภาษาคลายกับสิ่งที่สั่งให้ทำงาน แม้ว่าจะพูดคนเดียวแต่มักจะออกเสียงให้ผู้อื่นได้ยินด้วย ภาษาที่พูดกับตนเองมีบทบาทสำคัญ ในการประสานความคิดและพฤติกรรม ชั้นที่ 3 คือ ภาษาที่พูดในใจเฉพาะตนเอง (Inner Speech) อายุ 7 ปีขึ้นไป การคิดทุกอย่างใช้ภาษาที่พูดในใจ ภาษาที่พูดในใจเป็นตัวแปรในการพัฒนาสติปัญญาขั้นสูง

3. ขอบเขตการเรียนรู้ (Zone of Proximal Development) หมายถึง ช่วงห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นอยู่หรือความรู้ความสามารถเดิมที่ได้จากปัญหาที่แก้ได้ด้วยตนเองกับระดับของศักยภาพของพัฒนาการทางสติปัญญาที่ดูได้จากปัญหาที่ยังแก้ด้วยตนเองไม่ได้ แต่อาจแก้ได้ถ้าได้รับการแนะนำ (Guidance) และการร่วมงาน (Collaboration) กับผู้ใหญ่และเพื่อนวัยเดียวกันที่มีความสามารถมากกว่า เป็นการช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้ (Scaffolding) เด็กจะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถหรือพัฒนาการทางสติปัญญาจนแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้ในที่สุด

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2548) ได้สรุปถึงหลักการสอน คือ ขอบเขตการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางให้ครูสามารถช่วยเหลือเด็กให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ไวก็อตสกี เรียกวิธีสอนนี้ว่าการสอนโดยการช่วยเหลือของครู (Teacher Assisted Teaching) หลักการสอนของไวก็อตสกี คือ เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเด็กทุกคนมีขอบเขตการเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องทราบว่าเด็กมีขอบเขตการเรียนรู้ต่างกันบางคนอยู่เหนือ บางคนอยู่ระหว่าง บางคนอยู่ต่ำกว่าการช่วยเหลือจากครูจะช่วยให้เด็กทุกคนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน

3.4.6.2 หลักการจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของไวทือตสกี

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของไวทือตสกี (Vygotsky) ที่ให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่แรกเกิดและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กพัฒนาได้ ถึงขั้นสูงสุดตามศักยภาพเกิดจากปัจจัยทางภาษาและการให้ความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ที่ใกล้ชิดหรือเพื่อนวัยเดียวกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ผ่านการปฏิบัติการจริง โดยครูเป็นต้นแบบและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้เด็ก เด็กต้องฝึกฝนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. จัดประสบการณ์ที่หลากหลายอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะถึงขั้นทำได้และแก้ปัญหาได้จริง
3. จัดประสบการณ์สร้างแรงจูงใจแก่เด็กในการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นของจริง และมีความสอดคล้องกับความสนใจของเด็กปฐมวัย โดยเด็กปฐมวัยสามารถจัดกระทำ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้นๆ จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจนั้น
4. จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมการร่วมมือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก หรือเด็กกับผู้อื่น ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างกว้างขวาง ชับซ้อน และหลากหลาย
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
6. ครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้
7. วิธีการประเมินผลที่หลากหลายทั้งจากการประเมินจากเด็ก แฟ้มผลงานหรือผู้อื่นประเมิน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคมของไวทือตสกี (Vygotsky) ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมากโดยสถาบันสังคมต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของแต่ละบุคคล ส่วนภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิดและการพัฒนาสติปัญญาขั้นสูง พัฒนาการทางภาษาและทางความคิดของเด็กเริ่มด้วยการพัฒนาที่แยกจากกัน แต่เมื่ออายุมากขึ้นพัฒนาการทั้ง 2 ด้านจะเป็นไปร่วมกัน ไวทือตสกี (Vygotsky) เน้นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคลและการให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยเพื่อให้ก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการที่เป็นอยู่ไปถึงระดับพัฒนาการที่เด็กมีศักยภาพจะไปถึงได้ แนวคิดเกี่ยวกับ “Zone

of Proximal Development” หรือ “Zone of Proximal Growth” ที่ไวโกตสกี (Vygotsky) เสนอส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับการสอน ซึ่งเคยมีลักษณะเป็นเส้นตรง (Linear) หรืออยู่ในแนวเดียวกันเปลี่ยนแปลงไปเป็นอยู่ในลักษณะที่เหลื่อมกัน โดยการสอนจะต้องนำหน้าระดับพัฒนาการเสมอ นอกจากนี้ ไวโกตสกี (Vygotsky) ยังมีความเชื่อว่าการให้ความช่วยเหลือชี้แนะแก่เด็ก ซึ่งอยู่ในลักษณะของ “Assisted Learning” หรือ “Scaffolding” เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะสามารถช่วยพัฒนาเด็กให้ไปถึงระดับที่อยู่ในศักยภาพของเด็กได้ ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวโกตสกี มีจุดเด่นในการให้ความสำคัญกับภาษาในฐานะเครื่องมือในการเรียนรู้ไวโกตสกี (Vygotsky) แบ่งระดับสติปัญญาของมนุษย์ออกเป็น 2 ระดับ โดยระดับสติปัญญาขั้นเบื้องต้นเป็นระดับสติปัญญาที่มีในตัวมนุษย์ทุกคนและไม่ต้องเรียนรู้ส่วนระดับสติปัญญา ขั้นสูงนั้นต้องอาศัยการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการใช้ภาษา ขั้นพัฒนาการทางภาษาของเด็กมี 3 ขั้น เริ่มจากภาษาสังคมที่เด็กใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภาษาที่เด็กพูดกับตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับใคร และภาษาที่เด็กพูดในใจเฉพาะตนเอง ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของไวโกตสกี (Vygotsky) มีหลักการสำคัญ คือขอบเขตการเรียนรู้ซึ่งเป็นช่วงห่างระหว่างระดับพัฒนาการ ที่เป็นจริงกับพัฒนาการที่สามารถทำได้โดยได้รับการช่วยเหลือจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่า ครูควรทราบว่ขอบเขตการเรียนรู้ของเด็กอยู่ที่ใดและพยายามส่งเสริมด้วยการจัดการเรียนการสอนให้เด็กบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเอง ซึ่งนำไปสู่หลักการสอนของไวโกตสกี (Vygotsky) คือ การสอนโดยการช่วยเหลือของครูโดยให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นครูคอยให้ความช่วยเหลือเด็กผ่านการสังเกตขอบเขตการเรียนรู้ของเด็กจึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวโกตสกี (Vygotsky) ทฤษฎีให้ความสำคัญเรื่อง ภาษา การสื่อสาร และการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทางสติปัญญา และพัฒนาการส่วนบุคคล การแสดงออกของผู้ใหญ่ในฐานะ ผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ (Scaffolding) จะทำให้เด็กเข้าใจโลกรอบตัวของเขาเด็กบางคนไม่สามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่สามารถจำประสบการณ์ของตนได้ ถ้าผู้ใหญ่ให้ความช่วยเหลือหรือแนะนำอาจทำให้เขาประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง ดังนั้นทักษะภาษาของเด็กต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยใช้ภาษาเป็นสื่อและการแก้ปัญหาที่ประสบผลสำเร็จด้วยการให้เด็กได้รับการสอนหรือช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ หรือผู้มีประสบการณ์มากกว่าทำให้เด็กสามารถสื่อสารภาษาได้ ผู้วิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ผ่านการปฏิบัติจริงที่หลากหลายให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้น ๆ จนเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจ
2. สร้างแรงจูงใจแก่เด็กในการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นของจริง

3. จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมการร่วมมือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก หรือเด็กกับผู้อื่น ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างกว้างขวาง ชับซ้อน และหลากหลาย

4. ครู ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้

5. วิธีการประเมินผลที่หลากหลายทั้งจากการประเมินจากเด็ก
แฟ้มผลงานหรือผู้อื่นประเมิน

สรุปองค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) ขั้นที่ 4
ขั้นแลกเปลี่ยนและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R) ที่มาจากทฤษฎีของเพียเจท์ เชื่อว่า
เด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารความคิดของตนเองในการนำเสนอผลงาน ทำให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด
ของตนเองได้ มีความเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์สามารถใช้ภาษาบอกความรู้สึก หรือความ
ต้องการของตนเองได้ ส่วนทฤษฎีวิวัฒธรรมเชิงสังคมของไวทส์ทสกีเชื่อว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้
เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีการร่วมมือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างครูกับ
เด็ก เด็กกับเด็ก หรือเด็กกับผู้อื่น จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างกว้างขวาง
ซับซ้อน และหลากหลาย และแนวการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวม เชื่อว่า เด็กเรียนรู้ด้วย
ประสบการณ์จริงจากทุกสภาพการณ์ และเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือทั้งการฟัง
การพูด การอ่าน และการเขียน

สรุปองค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ขั้นตอน
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) ขั้นที่ 5 ขั้นการ
ประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A) ที่มาจากทฤษฎีของเพียเจท์ เชื่อ
ว่า การเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ปรับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับให้ เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่
จนเกิดความสมดุลและซึมซาบ รวมเข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญา เด็กปฐมวัยต้องนำประสบการณ์เดิม
ที่มีอยู่มาใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจตอบคำถามของครู โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งถือ
เป็นการปรับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับให้เข้ากับประสบการณ์เดิมของตน ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มี
ความเหมาะสมขึ้น และทฤษฎีวิวัฒธรรมเชิงสังคมของไวทส์ทสกี เชื่อว่า การที่เด็กเรียนรู้ภาษาจาก
ผู้อื่น (Zone of Proximal Development) กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทีละน้อยโดยการได้รับคำแนะนำ
จากผู้อื่นจนเด็กสามารถคิดเกิดเป็นความรู้ภายในตนเองได้ การช่วยเหลือจากครู และเพื่อน
(Scaffolding) จะช่วยให้เด็กทุกคนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน รายละเอียดดังตาราง 3-4

ตาราง 3 ทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานที่นำไปใช้ในขั้นตอนการสอนประกอบโปรแกรมการจัดประสบการณ์
ทางภาษาแบบองค์รวม

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน (Background Theory)	1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ เพียเจท์	2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสังคม ของไวท์ฮอลล์	3. การเรียนรู้โดยใช้ตนเองเป็นฐาน	4. แนวคิดภาษาแบบองค์รวม	5. แนวคิดแบบเรกจิโอ เอมีเลีย	6. แนวคิดแบบเบเนดิกโต
ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ (Steps for Providing of Learning Experience)						
1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E)			✓			
2. ขั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C)	✓			✓		
3. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A)					✓	✓
4. ขั้นแลกเปลี่ยนและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R)	✓	✓		✓		
5. ขั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A)	✓	✓				

ตาราง 4 ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย

ทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย	1. ทักษะการฟัง	2. ทักษะการพูด	3. ทักษะการอ่าน	4. ทักษะการเขียน
ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ (Steps for Providing of Learning Experience)				
1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E)	✓	✓		

ตาราง 4 (ต่อ)

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ (Steps for Providing of Learning Experience)	ทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย			
	1. ทักษะการฟัง	2. ทักษะการพูด	3. ทักษะการอ่าน	4. ทักษะการเขียน
2. ชั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)	✓	✓	✓	✓
3. ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)	✓	✓	✓	✓
4. ชั้นแลกเปลี่ยนและสรุป (Reciprocation and conclusion : R)	✓	✓	✓	✓
5. ชั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment : A)	✓	✓	✓	

จากตาราง 3-4 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของขั้นตอนการจัดประสบการณ์ทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย คือ ทักษะด้านการฟัง ทักษะด้านการพูด ทักษะด้านการอ่าน ทักษะด้านการเขียน จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Steps for Providing of Learning Experience) นำทฤษฎีของเพียเจต์, ทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคมของไวทส์ทสกี, แนวความคิดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน, แนวการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวม, แนวการจัดประสบการณ์เรกจิโอ เอมีเลีย และแนวการจัดประสบการณ์ไฮ/สโคป มาสังเคราะห์และออกแบบขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 5 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E) 2) ชั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C) 3) ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A) 4) ชั้นแลกเปลี่ยนและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R) 5) ชั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A)

3.5 องค์ประกอบด้านการประเมินผล

3.5.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อพัฒนาการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลพัฒนาการที่ดีควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ความสนใจและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลพัฒนาการที่ดีนั้น มิได้มีแต่เฉพาะการ

ทดสอบหรือการตัดเกรดให้คะแนนเด็กหรือเด็กปฐมวัยเท่านั้นแต่ควรรวมถึงเครื่องมือชนิดอื่นๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการด้วย เช่น การสังเกตและแฟ้มผลงานเด็ก เป็นต้นเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อประเมินการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่าเด็กปฐมวัยมีความเก่งหรืออ่อนเพียงใด บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ซึ่งคือการสรุปผลการเรียนนั่นเอง

3.5.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผลพัฒนาการเด็กการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อที่จะศึกษาหรือทำความเข้าใจพฤติกรรมของเด็กคนใดคนหนึ่งหรือทั้งกลุ่มในวันใดวันหนึ่ง หรือเพื่อที่จะศึกษาพัฒนาการของเด็กคนนั้นหรือทั้งกลุ่มในช่วงระยะเวลาที่กำหนด เป็นการประเมินอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่มีความสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มของผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก

Mcafee และ Leong (1994) ได้สรุปถึงวัตถุประสงค์ของประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยเกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการที่จะเข้าใจพัฒนาการ และความก้าวหน้าของเด็กเนื่องจากครูอนุบาลเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กบางครั้งอาจเป็นการยากสำหรับครูที่จะสังเกตเห็นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป การเรียนรู้ของเด็กที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากกลุ่มเพื่อน หรือสิ่งแวดล้อมที่เด็กทำงานหรือเล่นด้วย เพราะฉะนั้นครูควรมีการประเมินผลพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครูอาจมีการเปรียบเทียบผลงานของเด็กที่ทำในเดือนนี้กับผลงานที่เด็กทำในเดือนที่ผ่านมาเพื่อดูพัฒนาการของเด็ก และประเมินผลหรือดูพัฒนาการปฏิสัมพันธ์และบทบาทของเด็กในขณะที่อยู่ในกลุ่มเพื่อน ว่าเด็กมีปฏิสัมพันธ์ พัฒนาการ และบทบาทเป็นไปอย่างไร เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กทั้งสิ้น

2. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะมีประโยชน์ในการวางแผนการเรียนการสอนและการตัดสินใจต่างๆ ที่มีผลต่อเด็กปฐมวัย โดยส่วนใหญ่ครูอนุบาลจะนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอมาใช้ในการทำความเข้าใจเด็กแต่ละคน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยครูในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตน เช่น ครูอาจนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กในชั้นของตนเอง นอกจากนั้นข้อมูลต่าง ๆ ที่ครูได้ยังช่วยให้ครูวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมที่จัดแต่ละอย่างควรใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใดการจัดศูนย์การเรียนรู้อย่างไรในรูปแบบไหน เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการจดบันทึกไว้อย่างดี สามารถช่วยเปลี่ยนหรือยืนยันทัศนคติ ความคิดเห็นหรือความคาดหวังที่ครูหรือพ่อแม่ผู้ปกครองมีต่อเด็กของตนได้

นอกจากนั้นยังช่วยให้ครูเรียนรู้และรับรู้ถึงพัฒนาความเข้าใจและยอมรับเด็กที่ตนเองสอนได้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลที่ดีช่วยให้ครูเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของเด็กที่ตนเองสอนมากขึ้น

3. การประเมินผลเด็กปฐมวัย จะช่วยให้ทราบถึงเด็กซึ่งเด็กอาจต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เช่น เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพูดหรือการได้ยินอาจต้องมีการแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้นำเด็กไปปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยเฉพาะ นอกจากนี้ การประเมินผลพัฒนาการยังช่วยให้ครูสามารถค้นพบเด็กซึ่งมีพัฒนาการบางด้านล่าช้ามาก ซึ่งต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

4. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีจุดประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก โดยมีการรายงานผลและการสื่อสารให้พ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องควรเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ภาพพจน์ที่ชัดเจนและถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับตัวเด็ก ข้อมูลไม่ควรมาจากความคาดหวังของครูหรือข้อสรุปแบบกว้าง ๆ ขาดตัวอย่างที่ชัดเจน ข้อมูลต่าง ๆ ที่รายงานหรือสื่อสารกับผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก ควรมีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับเด็กแต่ละกลุ่มข้อมูลที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ควรมีการพูดคุยหรือเปิดเผยกับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง ยกเว้นจะได้รับการอนุญาตหรือยินยอมจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองเท่านั้น (นภเนตร ธรรมบวร, 254) ถึงแม้ว่าเด็กอนุบาลหรือเด็กปฐมวัยในสายตาของผู้ใหญ่ อาจรู้สึกว่ายากยิ่งเล็กลงไม่เข้าใจอะไรมากนัก แต่ถึงอย่างไรเด็กในวัยนี้มีความต้องการทราบถึงผลงานพัฒนาการและความก้าวหน้าของตนเอง

ดังนั้น ครูควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทราบถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองด้วย นอกจากนั้นครูควรมีการรายงานผลพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง การประเมินผลสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จะมีลักษณะแตกต่างไปจากการประเมินผลในระดับอื่น ๆ ซึ่งจะไม่สามารถใช้ในการสอบข้อเขียนได้ แต่ควรอาศัยการสังเกต สัมภาษณ์จดบันทึก พฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อให้เห็นภาพพจน์ของพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (เยาวพา เตชะคุปต์, 2542) ในการวัดและการประเมินผลพัฒนาการของเด็กควรครอบคลุมในหัวข้อ

1. การวัดและการประเมินผลทางด้านร่างกาย ซึ่งวัดจากการเจริญเติบโต (Growth) ของเด็กการวัด และประเมินผลทางจิตใจ ซึ่งควรศึกษาถึงพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็กในด้านต่อไปนี้

- 1.1 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา (Cognitive Development)
- 1.2 พัฒนาการทางการเคลื่อนไหว (Motor Development)
- 1.3 พัฒนาการทางด้านภาษา (Language Development)

1.4 พัฒนาการทางด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวและด้านสังคม (Personal & Social Development)

3.5.3 หลักการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

Hendrick (1990) ได้สรุปว่า หลักการต่าง ๆ ในการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องประเมินทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง
2. การประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจำเป็นต้องทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าของเด็ก นอกจากนั้น ครูสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้ตลอดเวลา
3. ผลการประเมินเด็กแต่ละคนควรเก็บไว้เป็นความลับ ไม่ควรนำไปเปิดเผยแก่ผู้ไม่เกี่ยวข้อง
4. การเลือกวิธีการประเมินผล ต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของ เรื่องที่จะประเมิน
5. ในการเปรียบเทียบระดับพัฒนาการเด็กกับเกณฑ์ ต้องใช้เกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งใช้กับเด็กวัยเดียวกัน หรือใช้เครื่องมือที่มีความยาก-ง่าย ระดับเดียวกันกับเด็กวัยเดียวกัน
6. ในการประเมินพฤติกรรม ครูควรประเมินหลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่จะสรุปผล
7. การเลือกพฤติกรรมที่จะประเมินควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของ การประเมินสอดรับกัน เช่น เมื่อสังเกตเห็นว่าเด็กที่มีปัญหาเกิดขึ้น คือติดผ้าห่ม ควรเฝ้าติดตาม ประเมินพฤติกรรมดังกล่าวไปสักระยะหนึ่ง โดยเน้นพฤติกรรมที่โดดเด่นพฤติกรรมเดียว

3.5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

Logan และ Logan (1974) ได้เสนอเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการของเด็ก ทางด้านสติปัญญา ทักษะคิด การรับรู้การเคลื่อนไหวและพัฒนาการทางร่างกาย ฯลฯ ของเด็ก ดังนี้

1. แบบทดสอบมาตรฐานต่าง ๆ (Standardized Test) ทั้งที่ทำเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล
2. แบบทดสอบพัฒนาการทางด้านร่างกาย
3. แบบทดสอบความพร้อมทางด้านต่าง ๆ
4. แบบวัดสติปัญญา
5. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์

6. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ การสังเกตจากตัวครู พ่อแม่ ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ

7. การสัมภาษณ์และการถามคำถามจากบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน พ่อแม่ ตัวเด็ก และผู้เชี่ยวชาญ

8. การเขียนรายงานจากการสัมภาษณ์

9. การพิจารณาจากผลงานในด้านต่าง ๆ ของเด็ก

3.5.5 การสื่อสารผลที่ได้จากการประเมินผลที่ได้จากการประเมิน ควรมีการนำไป สื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

3.5.5.1 สื่อสารกับเด็ก ครูและเด็กควรมีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการ ความก้าวหน้าของตัวเด็กเป็นประจำสม่ำเสมอ และถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนการรายงาน พัฒนาการความก้าวหน้าของเด็ก ครูอาจใช้รูปภาพหรือคำพูดง่าย ๆ เพื่อสื่อสารให้เด็กเกิดความเข้าใจ ได้ ในขณะเดียวกันเด็กสามารถช่วยครูเลือกผลงานที่ตนชอบเก็บรวบรวมในแฟ้มผลงาน (Portfolios) และอธิบายเหตุผลที่ตนเลือกแก่ครูและผู้ปกครอง ในบางสถานการณ์ครูสามารถเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการความก้าวหน้าของตนบ้าง

3.5.5.2 สื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองเด็กเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการ ของเด็ก วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่บ้านมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนหรือสกัดกั้น พัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็กต้องอาศัยสถานการณ์ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเป็นองค์ประกอบ ในการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอก่อนที่จะมีการรายงานพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กให้ผู้ปกครอง ทราบ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเด็ก จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง ครูควรมีโอกาสพูดคุยให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิด ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการประเมินผลที่แท้จริง

3.5.5.3 สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ที่ครูจำเป็นต้องสื่อสารเกี่ยวกับผลการประเมิน ได้แก่ ครูใหญ่หรือผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นคนใหม่หรือครูในโรงเรียนใหม่ที่เด็กจะต้องเลื่อนชั้น ไปอยู่ด้วย นักจิตวิทยาหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เป็นต้น รูปแบบของการสื่อสารอาจเป็นได้ หลายรูปแบบ เช่น ผลงานจากแฟ้มของเด็ก สมุดรายงานความก้าวหน้าของเด็ก เป็นต้น หรือมีฉะนั้น ครูอาจมีการรายงานโดยการพูดคุย สนทนาโดยตรงเลยก็ได้ เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปอย่างถูกต้อง ที่สุด ครูควรใช้รูปแบบของการสื่อสารได้หลากหลาย (นภเนตร ธรรมบวร, 2549) การประเมิน พัฒนาการเด็ก เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียนการสอนซึ่งควรเป็นไป อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ความสนใจและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน โดยอาศัยการสังเกต สัมภาษณ์ จดบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กเพื่อให้เห็นภาพพจน์ของ พัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งการประเมินผลเด็ก

ต้องประเมินทุกด้าน ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง วิธีการประเมินผลต้องเหมาะสม ต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะประเมิน ใช้เกณฑ์มาตรฐาน หรือใช้เครื่องมือที่มีความยาก-ง่าย ระดับเดียวกันกับเด็กวัยเดียวกันนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการทำความเข้าใจเด็กแต่ละคน ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก หลังจากประเมินหลาย ๆ ครั้งแล้ว แจ้งผลการประเมินและสรุปให้เด็ก ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กทราบ เพื่อมีส่วนร่วมในการรับรู้พัฒนาการของเด็ก

สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการประเมินผล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดของการประเมินผลการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยได้แก่ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการประเมินพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การวิเคราะห์จุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดผลให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร การบันทึกและสรุปพฤติกรรม การรายงานผล การนำผลงาน การวัดผลและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

3.5.6 ความหมายของการวัดการประเมินผล

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลข (Assignment of Numerals) ให้แก่สิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายการวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และการแปลผลและนำไปใช้ ส่วนการประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์หรือมาตรฐาน

ไพศาล หวังพานิช (2545) การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการสืบค้นหารายละเอียดหรือจำนวนปริมาณเกี่ยวกับสมบัติหรือคุณลักษณะ (Trait) ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเป็นวัตถุสิ่งของสภาพต่าง ๆ หรือของบุคคล โดยอาศัยวิธีการหรือเครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วนการประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินลงสรุปเกี่ยวกับสมบัติหรือคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ หรือของบุคคลโดยใช้ผลที่ได้จากการวัดและอาศัยเกณฑ์ (Criteria) ในการตัดสินพิจารณา

สรุปว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนระหว่างและเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ โดยจะต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ ลักษณะนิสัย และคุณธรรม โดยเน้นที่พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นสำคัญและจำต้องตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3.5.7 ความสำคัญของการวัดและประเมินผล

การประเมินผลพัฒนาการของเด็ก หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อพัฒนาการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลพัฒนาการที่ดีควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ความสนใจและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลพัฒนาการที่ดีนั้น มิได้มีแต่เฉพาะการทดสอบหรือการตัดเกรดให้คะแนนเด็กหรือเด็กปฐมวัยเท่านั้นแต่ควรรวมถึงเครื่องมือชนิดอื่นๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการด้วย เช่น การสังเกตและแฟ้มผลงานเด็ก เป็นต้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) โดยผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้สอนทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนของตนและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังนั้นข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นประโยชน์ ตรงตามเป้าหมาย และคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริงจะได้นำไปกำหนดเป้าหมายและวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการ แนวคิด วิธีดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 หากการวัดและประเมินการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดข้อมูลสำคัญ ในการสะท้อนผลการดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ การผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ต้นสังกัดส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผล และสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายส่งผลให้การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยระยะต่อไป ไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าจะสอดคล้องกับสภาพปัญหา และมีความเหมาะสมกับระดับความสำเร็จของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระยะที่ผ่านมา

3.5.7.1 แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้จะบรรลุตามเป้าหมายของการเรียนการสอนที่วางไว้ได้ควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. ต้องวัดและประเมินผลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม รวมทั้งโอกาสในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
2. การวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. ต้องเก็บข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลตามความเป็นจริง และต้องประเมินผลภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่

4. ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยต้องนำไปสู่ การแปลผลและข้อสรุปที่สมเหตุสมผล

5. การวัดและประเมินผลต้องมีความเที่ยงตรงและเป็นธรรม ทั้งในด้านของวิธีการวัด โอกาสของการประเมิน

3.5.7.2 วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียน การสอน วิธีการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงของเด็กปฐมวัยและ ครอบครัวกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ด้านทักษะและกระบวนการ และด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จึงต้องวัดและประเมินผล จากสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อวินิจฉัยความรู้ความสามารถ ทักษะและกระบวนการ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของเด็กปฐมวัย และเพื่อส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะได้เต็มตามศักยภาพ

2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ตัวเด็กปฐมวัยเองว่าบรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้เพียงใด

3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบถึง ระดับพัฒนาการของการเรียนรู้

3.5.7.3 ประเภทของการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

การทราบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งประเภทเป็นอย่างไรบ้าง จะช่วยให้ผู้สอนออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยิ่งขึ้น ในที่นี้ได้นำเสนอประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามขั้นตอนการจัด การเรียนการสอน ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน มี 4 ประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันตาม บทบาท จุดมุ่งหมาย และวิธีการวัดและประเมิน ดังนี้

1) การประเมินเพื่อจัดวางตำแหน่ง (Placement Assessment) เป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียนเพื่อต้องการข้อมูลที่แสดงความพร้อม ความสนใจ ระดับความรู้ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียน เพื่อให้ผู้สอนนำไปใช้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และรายชั้นเรียน

2) การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Assessment)

เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อค้นหาว่าเด็กปฐมวัยรู้อะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน สิ่งที่อยู่มาก่อนนี้ถูกต้องหรือไม่ จึงเป็นการใช้ในลักษณะประเมินก่อนเรียน นอกจากนี้ยังใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลที่มักจะเป็นเฉพาะเรื่อง เช่น ปัญหาการออกเสียงไม่ชัด แล้วหาวิธีปรับปรุงเพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาและเรียนรู้ขั้นต่อไป วิธีการประเมินใช้ได้ทั้งการสังเกตการพูดคุย สอบถาม หรือการใช้แบบทดสอบก็ได้

3) การประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment)

เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอนโดยมิใช่ใช้แต่การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างเดียว แต่เป็นการที่ครูเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างไม่เป็นทางการด้วย ขณะที่ให้เด็กปฐมวัยทำภาระงานตามที่กำหนด ครูสังเกตซักถาม จดบันทึก แล้ววิเคราะห์ข้อมูลว่าเด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้หรือไม่ จะต้องให้เด็กปฐมวัยปรับปรุงอะไร หรือผู้สอนปรับปรุงอะไร เพื่อให้ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดการประเมินระหว่างเรียนดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างผู้สอนกับเด็กปฐมวัยเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล การสัมภาษณ์ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการสอบ เป็นต้น

4) การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment)

มักเกิดขึ้นเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามตัวชี้วัด และยังใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียน ทำให้ทราบพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การประเมินสรุปผล การเรียนรู้อย่างเป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัยตอนปลายปี/ปลายภาคอีกด้วย การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินได้อย่างหลากหลาย โดยปกติมักดำเนินการอย่างเป็นทางการมากกว่าการประเมินระหว่างเรียน

3.5.7.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

1) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning : AaL)

เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยขณะเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เด็กปฐมวัยตระหนักในการเรียนรู้ของตน สามารถวางแผนการเรียนรู้ กำกับการเรียนรู้ วินิจฉัย ประเมิน และปรับปรุงการเรียนรู้ของตน การให้เด็กปฐมวัยออกแบบแผนการเรียนรู้ ฝึกให้เด็กปฐมวัยคิดทบทวนเกี่ยวกับการเรียนรู้และกลยุทธ์ในการเรียนรู้จะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา

2) การประเมินเพื่อเรียนรู้ (Assessment for Learning : AfL)

เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ต่าง ๆ ตามสภาพจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก

ปฐมวัย เพื่อระบุและวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้ และให้ข้อติชมที่มีคุณภาพแก่เด็กปฐมวัยเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น โดยใช้วิธี การประเมินหลากหลายและเพื่อให้เข้าใจการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในแง่มุมต่าง ๆ อย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : AoL)

เป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริงต่าง ๆ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อตัดสินคุณค่าในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์ การเรียนรู้เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแสดงถึงมาตรฐานทางวิชาการในเชิงสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารสนเทศดังกล่าวนำไปใช้ในการกำหนดระดับคะแนนให้เด็กปฐมวัย รวมทั้งใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

3.5.7.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามวิธี การแปลความหมายผลการเรียนรู้ มี 2 ประเภทที่แตกต่างกันตามลักษณะการแปลผลคะแนน ดังนี้

1) การวัดและประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Assessment)

เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบกับตนเองภายในกลุ่มหรือในชั้นเรียน

2) การวัดและประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Assessment)

เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

3.5.8 วิธีการประเมินแบบต่าง ๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กำหนดวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ สำหรับครูผู้สอนไว้ ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการดูการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กปฐมวัย โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของเด็กปฐมวัย การสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการและจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบมาตรฐานค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เพื่อประเมินเด็กปฐมวัยตามตัวชี้วัด และควรสังเกตหลายครั้ง หลายสถานการณ์หลายช่วงเวลาเพื่อขจัดความลำเอียง

2. การสอบปากเปล่า เป็นการให้เด็กปฐมวัยได้แสดงออกด้วยการพูดตอบประเด็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ผู้สอนเก็บข้อมูล จดบันทึก รูปแบบการประเมินนี้ ผู้สอนและเด็กปฐมวัย มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงสามารถมีการอภิปรายโต้แย้ง ขยายความ ปรับแก้ไขความคิดกันได้มีข้อที่พึงระวัง คือ อย่าเพิ่งขัดความคิดขณะที่เด็กปฐมวัยกำลังพูด

3. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร 2 ทางอีกประเภทหนึ่ง ระหว่างผู้สอนกับเด็กปฐมวัย สามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ โดยทั่วไปมักใช้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อติดตามตรวจสอบว่าเด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้เพียงใด เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนา วิธีการนี้อาจใช้เวลา แต่มีประโยชน์ต่อการค้นหา วินิจฉัยข้อปัญหา ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เช่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

4. การใช้คำถาม การใช้คำถามเป็นเรื่องปกติ มากในการจัดการเรียนรู้ แต่ข้อมูลงานวิจัยบ่งชี้ว่าคำถามที่ครูใช้เป็นด้านความจำ และเป็นเชิงการจัดการทั่ว ๆ ไปเป็นส่วนใหญ่ เพราะถามง่ายแต่ไม่ท้าทายให้เด็กปฐมวัยต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ให้ลึกซึ้ง การพัฒนาการใช้คำถามให้ มีประสิทธิภาพแม้จะเป็นเรื่องที่ยาก แต่สามารถทำได้ผลรวดเร็วขึ้น หากผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินในชั้นเรียน โดยทำการประเมินเพื่อพัฒนาให้แข่งขัน

5. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journals) เป็นรูปแบบการบันทึกการเขียนอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยเขียนตอบกระทู้ หรือคำถามของครู ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความรู้ทักษะที่กำหนดในตัวชี้วัด การเขียนสะท้อนการเรียนรู้นี้ นอกจากทำให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าในผลการเรียนรู้แล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือประเมินพัฒนาการด้านทักษะการเขียนได้อีกด้วย

6. การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้เด็กปฐมวัยปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาของเด็กปฐมวัยการประเมินลักษณะนี้ ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมที่จะให้เด็กปฐมวัยปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ/โครงงาน การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลองการท่องปากเปล่า การสาธิต การทดลองวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น

7. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) แฟ้มสะสมงานเป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของเด็กปฐมวัยเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของเด็กปฐมวัย เช่น แฟ้มสะสมงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย ต้องมีผลงานในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย หากเป็นแฟ้มสะสมงานดีเด่นต้องแสดงผลงานที่สะท้อนความสามารถของเด็กปฐมวัย

8. การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นการประเมินตัวชี้วัดด้านการรับรู้ข้อเท็จจริง (Knowledge) ผู้สอนควรเลือกใช้แบบทดสอบให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบความเรียง เป็นต้น ทั้งนี้ แบบทดสอบที่จะใช้ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อมั่นได้ (Reliability)

9. การประเมินด้านความรู้สึกรู้สึกคิด เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ และเจตคติที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้

10. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของเด็กปฐมวัย จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ควรสะท้อนสภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ดังนั้นการประเมินตามสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

11. การประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย (Student Self-assessment) การประเมินตนเองนับเป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพราะทำให้เด็กปฐมวัยได้คิดใคร่ครวญว่าได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไร และผลงานที่ทำนั้นดีแล้วหรือยัง การประเมินตนเองจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้การประเมินตนเองของเด็กปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จได้ดีจะต้องมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน ภาระงาน และมาตรการการปรับปรุงแก้ไขตนเอง

12. การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) เป็นเทคนิคการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ เพราะการที่เด็กปฐมวัยจะบอกได้ว่าชิ้นงานนั้นเป็นเช่นไร เด็กปฐมวัยต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบอะไรในงานของเพื่อน ฉะนั้น ผู้สอนต้องอธิบายผลที่คาดหวังให้เด็กปฐมวัยทราบก่อนที่จะลงมือประเมิน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการประเมินผล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดของการประเมินผลการจัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยได้แก่ 1) จัดการฝึกอบรมให้ครูเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 2) นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลของครูตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้ 3) ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูในการวัดผลประเมินผลการจัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย

3.6 องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ

โชติมา หนูพริก (2557) การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันต้องการให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้แนวคิดนี้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนระหว่างเด็กปฐมวัยและครู พัฒนาความรู้ความสามารถของเด็ก

ปฐมวัยโดยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในระยะยาวมากกว่าข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับ จากครู รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้แบบมิตร การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เด็กปฐมวัยใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้ (Feed Up) การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด (Feed Forward) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยตระหนัก ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการประเมินเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญกับการประเมิน เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (Improve Student Learning) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และใช้การประเมินเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายการประเมินระหว่างเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับบริบทของการจัดการเรียนรู้ การให้ข้อมูลนักเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องตรงประเด็น อธิบายผลที่เกิดตามจริงและทันเวลาเพื่อให้นักเรียนจะได้แก้ไขได้ทันเวลาที่ จะไม่ตัดสินใจถูก-ผิด แต่จะบอกให้นักเรียนเห็นประเด็นตามเกณฑ์แล้วสรุป การปฏิบัติของตนเองว่าเป็นอย่างไร ห่างจากเป้าหมายอย่างไร และต้องทำอะไรต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การให้ข้อมูลแก่นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะนักเรียนได้ฝึกฝนการประเมินตนเอง การให้ผลสะท้อนกลับและการให้นักเรียนแก้ไขผลงาน เป็นอีกแนวทางในการใช้การประเมิน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การตรวจงานของครูควรให้ข้อเสนอแนะ แทนการให้เป็นคะแนนหรือเกรดเพื่อให้นักเรียนและครูสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าได้ข้อเสนอเหล่านั้นควรมีการจดบันทึกไว้สม่ำเสมอ อาจทำในรูปแบบ บันทึกการเรียนรู้ การให้ผลสะท้อนกลับของครูควรมีลักษณะเชิงบวก ควรมีการชมเชย และระบุจุดเด่นของงาน ในขณะที่เดียวกันก็ควรให้การแนะนำแนวทางเพื่อปรับปรุง ให้นักเรียนรู้ว่าจะพัฒนางานได้อย่างไร ครูอาจจะเป็นแม่แบบในการให้ผลสะท้อนกลับ เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ในการประเมินผลงานของเพื่อนได้ด้วย ครูอาจนำงานหรือการบ้านที่นักเรียนทำผิดมาเป็นประเด็นในการอธิบาย เพื่อช่วยแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน อย่างไรก็ตามครูไม่ควรสร้างบรรยากาศเชิงลบ หรือทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเข้มงวดจากการให้ผลสะท้อนกลับแล้วครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแก้ไข ผลงานของนักเรียนเอง ซึ่งครูควรจัดเวลาเพื่อไว้ หลังจากการตรวจงานนักเรียน นอกจากนั้นครูควรมีการติดตามให้นักเรียนได้แก้ไขงานตามผลสะท้อนกลับที่ได้รับ การให้ข้อมูลย้อนกลับของครูสามารถดำเนินการได้ 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การให้ผลสะท้อนกลับเกี่ยวกับผลงาน (Task) ว่าผลงานที่ปฏิบัติดีหรือไม่ถูกต้องหรือไม่เช่นการแก้โจทย์ปัญหาข้อนี้ถูกต้อง หรือการแก้โจทย์ปัญหาข้อนี้ผิด
2. การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการ (Process) ว่ากระบวนการที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องของกระบวนการอย่างไร มีทางเลือกในการปฏิบัติงานด้วยวิธีอื่นหรือไม่ เช่น นักเรียนลองตรวจสอบดูใหม่ซิ ว่าการแก้โจทย์ปัญหาข้อนี้ยังมีข้อบกพร่องตรงไหน

หรือการแก้โจทย์ปัญหาข้อนี้ถูกต้องแล้วแต่มีวิธีการแก้โจทย์ปัญหาวิธีการอื่นหรือไม่ หรือขณะที่
แก้โจทย์ปัญหานักเรียนคุยกับเพื่อนอยู่ นักเรียนลองนั่งทำคนเดียวไม่คุยกับเพื่อนดูซิว่าคำตอบจะ
เหมือนเดิมหรือไม่

3. การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการกำกับติดตามตนเอง (Self-Regulation) ว่า
นักเรียนต้องตรวจสอบงานได้อย่างไร เช่นนักเรียนทำแบบฝึกหัดไม่ทันเวลา คราวหน้านักเรียนจะทำ
อย่างไรให้ทันเวลาหรือ คราวนี้นักเรียนลืมนำงานมาส่งครู จะทำอย่างไรไม่ให้นักเรียนลืมนึก

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการประเมินตนเอง (Self-Personal
Evaluation) ว่าผลงานของตนเองเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับเกณฑ์มีคุณภาพระดับใด เช่น นักเรียน
พอใจในผลงานของตนเองหรือยัง หรือผลงานของนักเรียนมีคุณภาพระดับใด หรือถ้าครูให้โอกาสใน
ผลงานอีกครั้ง นักเรียนจะปรับปรุงหรือไม่ ถ้าปรับปรุงจะปรับปรุงอย่างไรการให้ผลสะท้อนกลับไปยัง
นักเรียนเป็นสิ่งที่ครูต้องปฏิบัติเป็นประจำและต้องคำนึงว่าการ Feedback จะต้องไม่เป็นการสร้าง
แรงกดดันให้กับนักเรียน แต่ต้องเป็นการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยอาจเป็นการให้รางวัล
การกล่าวชมเชยหรือการประทับรูปภาพที่แสดงนัยในทางบวก เช่น ภาพใบหน้าที่มีรอยยิ้มการติด
สติ๊กเกอร์รูปที่สวยงามมากกว่าที่จะเป็นการให้คะแนนที่เป็นตัวเลข หรือการเขียนข้อความเพื่อให้
พัฒนาหรือปรับปรุงเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้การ Feedback ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควร
มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้นักเรียนได้ทราบเทคนิค/วิธีการในการปรับปรุงผลงาน และเพื่อสะท้อนให้
เห็นแนวทางในการสร้างผลงานที่มีประสิทธิผลต่อสิ่งสำคัญเกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ

4.1 ควรให้ข้อมูลย้อนกลับที่ส่งเสริมความสำเร็จแก่เด็กปฐมวัย

4.2 ถ้านักเรียนรู้สึกปลอดภัยจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้มากขึ้น

4.3 ข้อมูลย้อนกลับจากเด็กปฐมวัยจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ

การจัดการเรียนรู้

4.4 ให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างหลากหลาย ครอบคลุมคุณภาพผลงาน

กระบวนการทำงาน การกำกับตนเองและคุณลักษณะส่วนบุคคล

4.5 ข้อมูลย้อนกลับที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมักจะเกิดขึ้นในระหว่าง

การจัดการเรียนรู้

4.6 การให้เพื่อนให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกันเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ให้

นักเรียนกำหนดเป้าหมายของนักเรียนอยู่เสมอ แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการบรรลุ
เป้าหมายของแต่ละคน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตัวชี้วัดของการให้ข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาภาพลัทธิ เขต 2 ได้แก่ 1) จัดการอบรมให้ครูได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน 2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูสามารถจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน และสืบค้นได้ง่าย 3) ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมิน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม

โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

1. ความหมายของโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

Barr และ Keating (1990) ให้ความหมายไว้ว่าโปรแกรมมีความหมายได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลโดยทั่วไปคำว่าโปรแกรมใช้ใน 3 ความหมาย คือ

1. โปรแกรม หมายถึง หน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล
2. โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่ได้วางแผนไว้ (Series of Planned Intervention) เพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ
3. โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมที่วางแผนไว้ (Planned Activity) เพื่อเป้าหมาย โดยเฉพาะ

อุณา นพคุณ (2546) ได้อธิบายถึงความแตกต่างกันของคำว่าโปรแกรมและโครงการไว้ อย่างสนใจว่าโปรแกรม (Program) คือ งานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่วนโครงการจะมี ลักษณะที่เป็นงานเฉพาะกิจตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่ถ้าหากโครงการมีการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ยาวนานในกรณีเช่นนี้โครงการก็จะกลายเป็นโปรแกรมได้ดังนั้นระยะเวลา จึงจำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาประเมินผลเพื่อการคงอยู่ของกิจกรรมเป็น ปัจจัยที่สำคัญของโปรแกรม

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิทักษ์ (2553) ได้ให้ความหมายว่าโปรแกรม คือ แผนหรือกิจกรรม อันเป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบและมีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้น โดยการประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของ การพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป็นหมายภายใต้บริบทของการ พัฒนาในแต่ละองค์กร

ศิริลักษณ์ หนองเส (2545) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมว่า เป็นชุดกิจกรรมที่หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเสาะแสวงหาความรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ ให้เกิดประโยชน์โดยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

เพชรรัตดา เทพพิทักษ์ (2545) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมว่า เป็นชุดการเรียนรู้หรือชุดการสอนนั่นเองซึ่งหมายถึง สื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้างประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดและองค์ประกอบอื่นเพื่อให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำเหลือและมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ในการประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จ

สุธินันท์ ภักดิ์วุฒิ (2556) ได้สรุปว่า โปรแกรมพัฒนาเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนกระบวนการวิธีการพัฒนาอย่างชัดเจนเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยให้ความสำคัญกับผู้ที่พัฒนาได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ตั้งไว้

รังสรรค์ สุธารมย์ (2556) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมไว้ว่าหมายถึง โครงการและกิจกรรมที่มีกระบวนการอย่างเป็นระบบในการดำเนินต่างๆโดยมีกิจกรรมที่มีการกระทำระยะเวลาหลักสูตรเนื้อหาที่แน่นอน

จากความหมายข้างต้นสรุปว่า โปรแกรมพัฒนา คือ การจัดกิจกรรมที่มีแผนขั้นตอนและมีกระบวนการการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีวิธีการพัฒนาอย่างชัดเจนสัมพันธ์กับหลักการแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตอบสนองวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ตั้งไว้ภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร

2. รูปแบบและกระบวนการพัฒนาโปรแกรม

Barr และ Keating (1990) กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) มีรูปแบบ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment) เป็นความต้องการของผู้เข้าร่วมโปรแกรมประเมินสิ่งแวดล้อมประเมินทรัพยากรทั้งบุคลากรงบประมาณและทรัพยากรทางกายภาพขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การพัฒนาที่วางแผน การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และการประเมินผล การเลือกวิธีการปฏิบัติการจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องการจัดหางบประมาณที่จะใช้การกำหนดเวลาที่ใช้จนสิ้นสุดโปรแกรมขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย การกำหนดผู้รับผิดชอบให้เหมาะกับทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำตามแผนที่วางไว้การประเมินผลกระบวนการและการประเมินผลผลิตขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-Assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรมและขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) เป็นการตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไปหรือยุติโปรแกรมหรือจะดำเนินการแก้ไข

อუნตา นพคุณ (2546) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการพัฒนาโปรแกรมมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มผู้รับบริการว่า เป็นมีภูมิหลังอย่างไร
2. ขั้นตอนที่ 2 ระบุเนื้อหาให้สอดคล้องกับประสบการณ์และภูมิหลังของกลุ่มผู้รับบริการ
3. ขั้นตอนที่ 3 กำหนดการเรียนการสอน
4. ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนการสอนไปปฏิบัติ
5. ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลโครงการ

ผู้รับบริการ

รังสรรค์ สุทาร์มย์ (2556) กล่าวโดยสรุปว่า กระบวนการพัฒนาคุณภาพงานเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือการวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) ซึ่งการดำเนินกิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรย่อมส่งผลให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นจากการแนวคิดของนักวิชาการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปได้ว่าโปรแกรม หมายถึง กิจกรรมหรือชุดกิจกรรมที่มีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีระบบมีการประเมินการวางแผนการลงมือปฏิบัติการประเมินการตัดสินใจ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์

3) ขั้นตอนดำเนินการ 4) การประเมินผลโปรแกรม

3. การพัฒนาโปรแกรม

Knowles (1980) ได้นำเสนอการวางแผนโปรแกรมการพัฒนาศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1. ขั้นที่ 1 การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้
2. ขั้นที่ 2 การจัดตั้งโครงสร้างองค์การสำหรับการวางแผน
3. ขั้นที่ 3 การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้
4. ขั้นที่ 4 การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับเรียนรู้
5. ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามโปรแกรม (การสรรหาและการฝึกอบรมการจัดการเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการเรียนรู้และกระบวนการ การปรึกษาทางด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา)
6. ขั้นที่ 6 การออกแบบด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้
7. ขั้นที่ 7 การประเมินผล และการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Barr และ Keating (1990) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) โดยเสนอรูปแบบ 5 ขั้น เพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-Step Model for Program Development) คือ

1. ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)
 - 1.1 ประเมินความต้องการ
 - 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อมสถานศึกษา
 - 1.3 ประเมินทรัพยากร เช่น บุคลากร เงิน ทรัพยากรทางกายภาพ
2. ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)
 - 2.1 การพัฒนาที่วางแผน
 - 2.2 การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และการประเมินผล
 - 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
 - 2.4 ฝึกรอบมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
 - 2.6 กำหนดเวลาที่ใช้จนสิ้นสุดโปรแกรม
3. ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)
 - 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
 - 3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
 - 3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)
4. ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-Assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม
5. ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไปหรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Boone (1992) ได้นำเสนอโปรแกรมการพัฒนาการศึกษาของระบบโรงเรียนไว้ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และขั้นตอนย่อยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผน
 - 1.1 องค์กรและกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย
 - 1.1.1 การทำความเข้าใจและยอมรับกับหน้าที่ขององค์กร คือ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมาย
 - 1.1.2 การทำความเข้าใจและยอมรับกับโครงสร้างขององค์กรทางด้านบทบาทและความสัมพันธ์
 - 1.1.3 การจัดการความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการองค์ทางด้าน การอำนวยความสะดวก การพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลและการตรวจสอบได้
 - 1.1.4 การทำความเข้าใจและการยอมรับกับการทดสอบกรอบแนวคิด สำหรับการวางโปรแกรม

1.1.5 การทำความเข้าใจและการยอมรับความต่อเนื่องของการปรับปรุง
องค์การต่อไป

1.2 การเชื่อมต่อองค์การกับสาธารณะ

1.2.1 การระบุกลุ่มเป้าหมายขององค์การ

1.2.2 การระบุและการพบปะผู้นำของกลุ่มเป้าหมาย

1.2.3 การร่วมกันระบุ ประเมิน และวิเคราะห์ความต้องการการโดยมุ่งที่

กลุ่มเป้าหมาย

2. การออกแบบและการนำไปใช้ ประกอบด้วย

2.1 การออกแบบโปรแกรม

2.1.1 การแปลงความต้องการอย่างเร่งด่วนเป็นความต้องการระดับมหภาค

2.1.2 การแปลงความต้องการระดับให้เป็นวัตถุประสงค์มหภาค

2.1.3 การชี้เฉพาะกลยุทธ์ทางการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.4 การชี้เฉพาะผลที่ตามมาระดับมหภาคของโปรแกรม

2.2 การนำโปรแกรมที่วางไว้แล้วไปปฏิบัติ

3. การประเมินผลและการตรวจสอบ

3.1 การกำหนดและการวัดผลลัพธ์ของโปรแกรม

3.2 การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม

3.3 การใช้ข้อค้นพบจากการประเมินสำหรับการปรับปรุงโปรแกรม

การเปลี่ยนแปลงองค์การ และสำหรับการตรวจสอบได้จากสาธารณะขององค์การที่เหนือขึ้นไปผู้ให้เงินทุน
องค์การวิชาชีพและรัฐบาล

Houle (1996) ได้นำเสนอการวางโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์ ซึ่งประกอบไปด้วย
7 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและระบุกิจกรรมที่เป็นไปได้

2. ขั้นที่ 2 การตัดสินใจทางด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้

3. ขั้นที่ 3 การระบุวัตถุประสงค์และการปรับให้เหมาะสม

4. ขั้นที่ 4 การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมทางด้านทรัพยากรผู้นำวิธีการตาราง
กำหนดการลำดับเรื่องการเสริมแรงทางสังคมการทำให้อยู่ในรูปปัจเจกบุคคลบทบาทและเกณฑ์
ทางด้านประเมินผลและความชัดเจนของการออกแบบ

5. ขั้นที่ 5 รูปแบบที่ใช้มีความเหมาะสมกับแบบแผนของชีวิตใหญ่กว่าทั้งด้าน
การแนะนำผู้เรียน รูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้เรียนงบประมาณการเงินที่สนับสนุน
และการตีความหมาย

6. ขั้นที่ 6 นำแผนไปสู่ผลกระทบเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นในองค์กรทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์กร

7. ขั้นที่ 7 การวัดผลลัพธ์และการประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา ตามกระบวนการของโปรแกรม

Caffarella (2002) ได้นำเสนอการวางแผนโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ใน หนังสือซึ่งประกอบไปด้วย 9 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นที่ 1 การสร้างข้อมูลพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน
2. ขั้นที่ 2 การระบุแนวความคิดของโปรแกรม
3. ขั้นที่ 3 การจัดลำดับแนวความคิดของโปรแกรม
4. ขั้นที่ 4 การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
5. ขั้นที่ 5 การเตรียมการสำหรับถ่ายโอนการเรียนรู้
6. ขั้นที่ 6 การสร้างแผนการประเมินผล การกำหนดรูปแบบ ตารางเวลา

และความต้องการทางด้านเจ้าหน้าที่

7. ขั้นที่ 7 การออกแบบแผนการสอน
8. ขั้นที่ 8 การประสานงานผู้เกี่ยวข้อง
9. ขั้นที่ 9 การศึกษาคุณค่าของโปรแกรม

ผู้วิจัยสรุปกระบวนการพัฒนาโปรแกรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการเป็นขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 2) ขั้นการออกแบบโปรแกรมเป็นขั้นตอนการออกแบบ โปรแกรมให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมโดยใช้องค์ประกอบของโปรแกรมเป็นหลักในการออกแบบ ประกอบด้วยหลักการวัตถุประสงค์เนื้อหาวิธีดำเนินการการประเมินผลโปรแกรม

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สภาพทั่วไปเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็น 1 ใน จำนวน 3 เขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 ตามประกาศการเตรียมความพร้อมเขตพื้นที่ การศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปองพล อดิเรกสาร) เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นองค์กรทางการกำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมประสานงาน

ในเชิงนโยบายดำเนินการตามภารกิจงานที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตามเป้าหมายการพัฒนาทางการศึกษาของเขตพื้นที่

สถานที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ - หมู่ - ถนนฮ้างฮี-กระนวน ตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอฆ้องชัย อำเภอยางตลาด อำเภอห้วยเม็ก อำเภอหนองกุงศรี และอำเภอท่าคันโท รวมมีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น จำนวน 171 โรงเรียน

สภาพการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยการยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการภายในจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 ดังนี้

1. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ 5 อำเภอ คือ อำเภอฆ้องชัย อำเภอยางตลาด อำเภอห้วยเม็ก อำเภอหนองกุงศรี และอำเภอท่าคันโท

2. สำนักงานการประถมศึกษา 5 อำเภอ คือ อำเภอฆ้องชัย อำเภอยางตลาด อำเภอห้วยเม็ก อำเภอหนองกุงศรี และอำเภอท่าคันโท

สภาพการจัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จัดระบบการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งดำเนินการ 2 รูปแบบคือการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ การศึกษาในระบบจัด 2 ระดับคือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น) ซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐทั้งใน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยดำเนินงานไปตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงการศึกษา

ภารกิจหลัก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ดำเนินการใหม่เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ตามความใน มาตรา 8 และมาตรา 34 วรรค 4 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 37 และมาตรา 38 โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้อง กับนโยบายมาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับใหม่หน่วยงานรับทราบและกำกับตรวจสอบติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับดูแลติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆรวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคลองค์กรชุมชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสานงานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
10. ประสานส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะที่ทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหน่วยงานภาครัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผูกพันกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

ตาราง 5 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาขนาดโรงเรียนและจำนวนโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (จำนวนข้าราชการครูทั้งหมด)

ที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	ประชากร
1	อำเภอยางตลาด	62	430
2	อำเภอหนองกุงศรี	39	324
3	อำเภอห้วยเม็ก	31	299
4	อำเภอท่าคันโท	19	275
5	อำเภอฆ้องชัย	16	113
	รวม	171	1,441

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (2560)

ตาราง 6 จำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาแยกตามขนาดโรงเรียนของสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขนาดสถานศึกษา	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	110	76
ขนาดกลาง	104	64
ขนาดใหญ่	36	12
โดยรวม	250	152

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (2560)

วิสัยทัศน์ (VISION)

การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พร้อมก้าวสู่สากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ (Mission)

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
และมีคุณภาพ

2. ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการ ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา และบูรณาการการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

เป้าประสงค์

1. นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเสมอภาค

3. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

4. นักเรียนมีทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะที่เหมาะสม และทำงานมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เน้นการทำงานแบบบูรณาการ บริหารแบบมีส่วนร่วม มีความเข้มแข็ง จัดการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ ตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จึงกำหนดกลยุทธ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างและเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมนักเรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ดังนี้

อัญชลี ไสยวรรณ (2548) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้ ตอนที่ 1 สร้างโครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหา ความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน และทดลองประเมินโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม กรุงเทพมหานคร ตอนที่ 2 ศึกษา นำร่องรูปแบบการเรียนการสอนโดยทดลองใช้กับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 3 ห้องเรียน ที่โรงเรียนอนุบาล วัดไตรรัตนาราม กรุงเทพมหานคร ตอนที่ 3 ทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัยและเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา 3 แห่งคือ โรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดนวลจันทร์ สังกัดฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เขตบึงกุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มใช้ระยะเวลาในการทดลอง รวม 6 สัปดาห์ จัดการเรียนการสอน 6 หน่วยการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้เป็นฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1

การเริ่มต้นคิดเป็นขั้นเริ่มต้นด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นโดยใช้ประสาทสัมผัส
 อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างกับวัสดุอุปกรณ์หรือสถานการณ์ แล้วสื่อสารสิ่งที่คิดด้วยการพูดหรือ
 อธิบาย และกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งที่คิดด้วยการบอกเหตุผลที่คิด ขั้นที่ 2 การสร้างความคิด
 เป็นขั้นกระตุ้นให้คิดย้อนกลับด้วยการทดลอง กระตุ้นให้คิดค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง กระตุ้นให้ทดสอบ
 ซ้ำ และกระตุ้นให้คิดทบทวนจุดบอดของความไม่เข้าใจตั้งแต่เริ่มต้นคิดขั้นที่ 3 การประมวลความคิด
 เป็นขั้นการกระตุ้นให้เด็กบอกข้อความรู้ด้วยการคิดย้อนกลับไปขั้นเริ่มต้นคิดและขั้นสร้างความคิด
 ขั้นที่ 4 การขยายความคิดเป็นขั้นการกระตุ้นให้ขยายความคิดโดยใช้คำถามว่า “ถ้า” กระตุ้นให้ค้นหา
 คำตอบเพื่อยืนยันความคิด และกระตุ้นให้ทดสอบความคิดใหม่อย่างอิสระ 2) การประเมิน
 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
 ผลการประเมินพบว่า 2.1) เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดแสวงหาความรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ
 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2.2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยการสนทนากับ
 เด็กปฐมวัยจำนวน 92 คน พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับ
 มาก มีจำนวนร้อยละ 78.2–85.1 2.3) ครูปฐมวัยที่ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเห็นว่ารูปแบบ
 การเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก

มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร (2549) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 จริยธรรมแบบ MCCP สำหรับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 จริยธรรมแบบ MCCP สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ 1) สร้างและหาคุณภาพ
 ของรูปแบบ 2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้จริยธรรม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3
 อายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนมาเรียลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ได้มาโดยการสุ่มห้องเรียนมา 2 ห้อง เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน
 36 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้จริยธรรมแบบ MCCP กลุ่มควบคุมจำนวน 35 คน ได้รับการจัดเรียนรู้
 แบบปกติเรียนรู้เนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 9 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน วันละ 1 ชม.
 ในช่วงของกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 ครั้ง เครื่องมือวัด
 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณาและความมีวินัยในตนเอง
 สำหรับเด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่น .81, .87, และ .86 ตามลำดับ แบบวัดเจตคติต่อจริยธรรม
 มีความเชื่อมั่น .90 และแบบสังเกตความประพฤติเชิงจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่น .92 แบบแผน
 การวิจัยใช้แบบ Quasi Experimental Design แบบ Randomized Control-Group Pretest-
 Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test
 แบบ Dependent Sample และแบบIndependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้จริยธรรมแบบ MCCP ที่มีหลักการตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา และรูปแบบการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของ CCP มีขั้นตอน การจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนประสบการณ์ขั้นการร่วมมือ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุป ขั้นนำไปใช้/ปฏิบัติ ซึ่งมีคุณภาพโดยประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและการนำไปใช้มีค่าตั้งแต่ 0.80–1.00

2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณาและความมีวินัย ในตนเองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ (สูงขึ้นร้อยละ 38.62) ความเมตตากรุณา (สูงขึ้นร้อยละ 35.64) และความมีวินัยในตนเอง (สูงขึ้นร้อยละ 36.1 2) เจตคติต่อจริยธรรม (สูงขึ้นร้อยละ 28.50) ความประพฤติเชิงจริยธรรม (สูงขึ้นร้อยละ 27.45) และมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ในด้านความรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ($t = 9.50, p = .001$) ความเมตตากรุณา ($t = 10.85, p = .001$) ความมีวินัยในตนเอง ($t = 10.13, p = .001$) เจตคติต่อจริยธรรม ($t = 20.31, p = .001$) และความประพฤติเชิงจริยธรรม ($t = 7.8, p = .001$)

ชบา พันธุ์ศักดิ์ (2550) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมพัฒนาครูการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการจัดการอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โปรแกรมพัฒนาครูร่วมมือโดยการ ร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูมี 3 ขั้นตอน (1)การสร้างกลุ่มของแบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู

(2) การปฏิบัติของผู้ปกครองและครู (3) การประเมินการปฏิบัติโปรแกรมพัฒนาครูมีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน (1)การเตรียมการก่อนรับประสบการณ์ (2) การได้รับประสบการณ์จริงการปฏิบัติเป็นการปฏิบัติของเด็กปฐมวัยด้วยการสืบสอบแบบกลุ่ม (3) การทบทวนความคิด (4) การสรุปข้อความรู้ (5) การนำไปใช้ 2) ผลการทดลองใช้โปรแกรมพัฒนาครู พบว่า (1) นักเรียนอยู่ในกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (1) นักเรียนอยู่ในกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนอยู่ในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ปิยลักษณ์ อัครรัตน์ (2551) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองการใช้รูปแบบภาษาอังกฤษแบบ 6P และเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองการใช้รูปแบบภาษาอังกฤษแบบ 6P กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยเชื้อชาติไทยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ชาย-หญิง อายุ 3-5 ปี เกิดและเติบโตในนครลอสแอนเจลิส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน กลุ่มเผยแพร่ 1 มีจำนวน 5 คน กลุ่มเผยแพร่ 2 มีจำนวน 5 คน รวมจำนวนเด็กปฐมวัย จำนวน 17 คน แต่ละกลุ่มใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 24 ครั้ง 72 ชั่วโมง ดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยและครูอาสาสมัคร 3 คน รวมทั้งสิ้น 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบบประเมินความสามารถภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง Preschooler Assessment Checklist แบบทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษ Preschool Language Scales-4 Screening Test พี แอล เอส 4 (PLS-4) แบบประเมินเพื่อวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยที่ใช้รูปแบบภาษาอังกฤษแบบ 6P และแบบแสดงความคิดเห็นต่อซองการบ้าน (Homework Packet) สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One Way Repeated Measures ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ t-test และการเปรียบเทียบเชิงของ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองมีความสอดคล้องและเหมาะสมเชิงเนื้อหาและการนำไปใช้

2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองสำหรับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเผยแพร่ 2 มีความสามารถทางภาษาอังกฤษก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับกลุ่มเผยแพร่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หลังการทดลองเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเผยแพร่ 1 และกลุ่มเผยแพร่ 2 มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนทดลอง 3) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเผยแพร่ 1 และกลุ่มเผยแพร่ 2 หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P มีเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทรตรา พันธุ์สีดา (2551) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทดสอบประสิทธิภาพ และเผยแพร่รูปแบบการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ 6 ชั้น ดังนี้ ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ชั้นที่ 1 สังเคราะห์รูปแบบ การเรียนการสอนแบบ SPARPS จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ประกอบด้วยชั้นการเรียนการสอน 6 ชั้น คือ ชั้นกระตุ้นเร้า (Stimulus : S) ชั้นวางแผน (Plan : P) ชั้นเรียนรู้ (Active Learning : A) ชั้นซ้ำย้ำทวน (Repeat : R) ชั้นนำเสนอ (Presentation : P) และชั้นแบ่งปัน (Share Ideas : S) ชั้นที่ 2 ประเมินรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ทำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ผลการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00-4.60 ชั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS คือแผนการจัดประสบการณ์ แบบสังเกตทักษะทางภาษา และแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา และชั้นที่ 4 ทดลองนำร่องรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS โดยทดลองสอนกับเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 27 คน เวลา 1 สัปดาห์ ระยะที่ 2 การทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ชั้นที่ 5 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยกำหนดแบบแผนการทดลองเป็นแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจากประชากร เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน

และกลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test for Dependent Samples และ Independent Samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และโดยรวมทั้ง 4 ด้าน 2) เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาด้านการฟังเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติมีทักษะทางภาษาก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และโดยรวมทั้ง 4 ด้าน 4) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS มีทักษะทางภาษาหลังการทดลองเพิ่มขึ้นมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และโดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ภิญญาพัชญ์ ปลากัดทอง (2551) วิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ด้วยการวิจัยและพัฒนาวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อตรวจสอบยืนยันนิยามองค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบและแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเผชิญอุปสรรคโดยผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนรู้ และเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ ได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้ โดยทำการศึกษานำร่องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชพิตร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 ห้องเรียน ขั้นตอนที่ 4 ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ โดยใช้แบบแผน การทดลองแบบ Pretest-Posttest Control Group Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งได้รับ การสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 36 คน รวม 72 คน ใช้เวลาในการทดลอง 18 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 54 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำสำหรับตัวแปร ตามหลายตัว (Multivariate Repeated Measures ANOVA–Repeated Measures MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ระบุอุปสรรค (Realizing the obstacles) ขั้นที่ 2 สืบหาสาเหตุ (Finding Out the Primary Causes) ขั้นที่ 3 กำหนดเป้าหมาย (Assigning the Goal) ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการ (Taking Action) ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินผล (Summarizing and Assessing) 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 พบว่า 2.1) รูปแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสามารถเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคได้ ในระดับมาก 2.2) กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเผชิญอุปสรรคแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเผชิญอุปสรรคก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.4) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการประเมินพฤติกรรมตนเองในระดับมาก 2.5) นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการมีความสามารถในการเผชิญอุปสรรคขณะเรียนรู้ในระดับปานกลาง 2.6) ครูผู้สอน และนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรค มีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคให้กับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ได้

เอรินทร์ แสงสาย (2551) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์ตามปกติ มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจด้านสังคม และด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานก่อนและหลังการทดลองและ (2) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์ตามปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบสุ่ม จากโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งหมด 7 โรงเรียน และทำการสุ่มมา 2 โรงเรียน 2 ห้องเรียน เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 27 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 13 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 14 คน ผู้วิจัยได้ทำการประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสังเกต เกมการศึกษาเพื่อวัดความสามารถด้านสติปัญญาแล้วจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้กับกลุ่มทดลองและจัดกิจกรรมตามกิจกรรมประจำวันตามแบบปกติให้กับกลุ่มควบคุม เป็นเวลา 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน แบบสังเกตความสามารถด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจด้านสังคม และแบบวัด

ความสามารถด้านสติปัญญา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Dependent Samples) และ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพิ่มขึ้นทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยเฉพาะด้านสติปัญญามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านอารมณ์-จิตใจ ตามลำดับ 2) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาสูงกว่านักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัชรา พุ่มชาติ (2552) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์พื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยาม ความสามารถ พฤติกรรมบ่งชี้และแนวทางการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ และเครื่องมือประกอบการใช้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการศึกษานำร่อง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ก่อนนำไปทดสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกำหนดกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด (Control-Group Interrupted Time-Series Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัย จำนวน 3 คน และเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 1-3 จำนวน 74 คนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ระยะเวลา การจัดประสบการณ์ 12 สัปดาห์ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่ายู ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือการจัดประสบการณ์ คือ รูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเครื่องมือการประเมิน คือ 1) เครื่องมือประเมินครูปฐมวัย ได้แก่ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความสามารถในการจัด

ประสบการณ์ของครูปฐมวัยตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ และแบบประเมินความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ 2) เครื่องมือประเมินเด็กปฐมวัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงานความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4 ระยะ คือ ก่อนการจัดประสบการณ์หลังการจัดประสบการณ์ครั้งที่ 1 หลังการจัดประสบการณ์ครั้งที่ 2 และติดตามผลการจัดประสบการณ์ มีพัฒนาสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ และมีความคงทนของพฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในระยะติดตามผลการจัดประสบการณ์ พบว่าเด็กปฐมวัยเกิดจินตนาการ การคิดสร้างสรรค์ การคิดหาเหตุผล ในการนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตามระดับพัฒนาการมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4) ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับดีมากมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยตามรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสม และอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่แสดงแนวคิดกระบวนการจัดประสบการณ์ สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมและการประเมินที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ตามสภาพจริง

วิจัย ศรีมหันต์ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษแบบ B-SLIM Model โรงเรียนบ้านปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 โรงเรียนบ้านปะอ่าวให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ B-SLIM Model ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ในการพัฒนาใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็กแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart, 1988) ดำเนินการ 2 วงรอบ เครื่องมือที่

ใช้ได้แก่ แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ B-SILM Model แบบสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู แบบประเมินผลการวิจัย แบบสังเกต และแบบทดสอบ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ภายหลังจากการดำเนินการพัฒนาครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามแบบ B-SILM Model ครูและนักเรียนได้พัฒนาการในทางที่ดีขึ้นดังนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบในการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 มีความรู้ความสามารถและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแบบ B-SILM Model ได้
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ในจำนวนทั้งหมด 182 คน ในการสำรวจก่อนดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแบบ B-SILM Model ชอบเรียนภาษาอังกฤษ 90 คน คิดเป็นร้อยละ 49.45 ไม่ชอบเรียน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 50.55 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแบบ B-SILM Model นักเรียนชอบเรียนภาษาอังกฤษ 136 คน คิดเป็นร้อยละ 74.73 ไม่ชอบเรียน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 25.27

ศิริพรรณ สิทธิพูนอนุภาพ (2552) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หาดชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ และเพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโต้งใต้ตำบลโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 9 คน จาก 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มี 3 ชนิด คือ แผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope) จำนวน 16 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 50 นาที แบบวัดทักษะทางคณิตศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากรายข้อตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.78 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 0.87 ค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 และแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาโดยการสังเกตพฤติกรรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า 1) แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.62/85.55 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope) มีค่าเท่ากับ 0.7778 3) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวนร้อยละ 88

ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope) มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย (2552) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย เป็นการวิจัยและพัฒนา มีรูปแบบการวิจัยกึ่งการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้มาจากการอาสาสมัครและการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน นักเรียนปฐมวัยที่ได้มาจากการเป็นบุตรของผู้ปกครองจำนวน 15 คน กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนปฐมวัยที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 คน กำหนดเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และครูผู้สอนจำนวน 4 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (Two Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า 3P DIE มีองค์ประกอบหลัก คือ หลักการที่อยู่บนพื้นฐานมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอน วัตถุประสงค์รูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนปฐมวัยด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปัน สารและกระบวนการกิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลา และการวัดประเมินผล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ (Participation in decision making : PD) 2) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in implementation : PI) 3) มีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation PE) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมการเรียนรู้ (2) ขั้นการปฏิบัติกิจกรรม และ (3) ขั้นการประเมินผล 2) ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า (1) นักเรียนชั้นปฐมวัยกลุ่มทดลองมีทักษะทางสังคมสูงขึ้นภายหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีผล การประเมินทักษะทางสังคมทั้งสองด้านคือด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปันสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ โดยที่ไม่พบว่าตัวแปรทดลองและตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองที่กำหนดส่งผลร่วมกันให้เกิดผลทักษะทางสังคมของนักเรียนแต่อย่างใด (3) ภายหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก

โดยครูและผู้ปกครองมีความเห็นว่ารูปแบบ 3P DIE ที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรูปแบบ 3P DIE ยังส่งผลให้ครูและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอันเป็นผลจากการพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนร่วมกัน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันคือผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่าประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจและมีรายได้มากกว่าส่งผลให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงกว่าอีกด้วย

นาริรัตน์ จันทวฤทธิ (2553) ได้ศึกษาการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning) มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผล และเพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี ของโรงเรียนเพชรม่วงพันธุ์วิทยา อำเภอซ่งชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตการศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ จำนวน 4 แผน ซึ่งมีค่าคุณภาพเท่ากับ 4.40 แบบทดสอบทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน จำนวน 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.23 ถึง 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาประสิทธิภาพค่าดัชนีประสิทธิผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วย t-test

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะทางภาษาโดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เท่ากับ 81.52/80.20ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75 2) ดัชนีประสิทธิผลของการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมท่องคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีค่าเท่ากับ 0.5796 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมท่องคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนหลังการเรียนรู้อ เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บังอร ศรีกาล (2553) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง ผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีความมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์

พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานตามเกณฑ์ 80/80 หาดัชนี ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ เปรียบเทียบพัฒนาการทักษะภาษาก่อนการจัดประสบการณ์ และหลังการจัดประสบการณ์ และศึกษาผลการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 22 คนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มี 4 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 20 แผน แบบทดสอบแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาก่อน-หลังการจัดประสบการณ์ จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) 0.28 ถึง 0.66 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.41 แบบทดสอบย่อยเป็นชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 4 ฉบับและแบบสังเกตพฤติกรรมทางภาษาทั้ง 4 ทักษะสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ทดสอบด้วยวิธีของ Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะทางภาษา ของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.23/87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.7179 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทักษะทางภาษาหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมที่แสดงถึงทักษะทางภาษาระหว่างจัดประสบการณ์ โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ดีขึ้นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สุภา บุญพิงพันธ์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบองค์รวมกับแบบฮาร์ทส มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบองค์รวมกับแบบฮาร์ทส กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จากการศึกษาอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากได้โรงเรียนวัดปรีดาราม และ โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากนั้นทำการจับฉลาก เพื่อจัดกลุ่มในการจัดประสบการณ์ กลุ่มทดลองที่ 1 จัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบองค์รวม 1 ห้องเรียนจำนวน 20 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 จัดประสบการณ์แบบฮาร์ทส 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน ระยะเวลาในการทดลอง 27 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบองค์รวมกับแบบฮาร์ทส แบบทดสอบความสามารถทางภาษา แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 เป็นไปไม่ได้ที่คะแนนความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบองค์รวมกับ แบบฮาร์ทส จะแตกต่างกัน

เบญจพร สมานมาก (2554) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้แบบองค์รวม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ศึกษาผลการเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบ และศึกษาผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม โดยใช้รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ใช้วิธีวิจัยเอกสาร ศึกษาดูงาน สนทนา กลุ่มเพื่อสังเคราะห์เป็นโครงร่างรูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบ ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูปฐมวัยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 4 คน ที่ทำการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 รวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกประจำวัน สังเกต และการสะท้อนผลร่วมกันของครูและผู้วิจัย ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 19 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม และแบบบันทึกความสนใจ เข้าเล่นศูนย์การเรียนรู้ของเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเปรียบเทียบพัฒนาการแบบองค์รวมก่อนและหลังการทดลอง ใช้สถิติทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและความเป็นมา 2) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 3) วัตถุประสงค์ 4) ขั้นตอนการสอน 5) ระบบสนับสนุน 6) การจัดการศูนย์การเรียนรู้ และในขั้นตอนการสอนประกอบด้วยกิจกรรม (1) เตรียมความพร้อม (2) แนะนำศูนย์การเรียนรู้ (3) เด็กเลือกศูนย์การเรียนรู้ (4) ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ (5) สรุปการเรียนรู้ร่วมกัน และผลการเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจร เพียงพอต่อการทำให้ครูปฐมวัยมีความเข้าใจ และมีทักษะใน การสังเกต การสะท้อนผล และอภิปรายการจัดการศูนย์การเรียนรู้ และการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยจากการศึกษา ผลการใช้รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนพัฒนาการแบบองค์รวมหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากผลการบันทึกความสนใจ เข้าเล่นศูนย์การเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมายสนใจเข้าเล่นมากที่สุด คือ ศูนย์วิทยาศาสตร์ร้อยละ 22.10 รองลงมาคือ ศูนย์ศิลปะ ร้อยละ 18.50 และศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ 16.24 ศูนย์ที่มีจำนวนกลุ่มเป้าหมาย สนใจเข้าเล่นน้อยที่สุดคือ ศูนย์บล็อก ร้อยละ 14.11

สุจิตตรา สุตขารี (2554) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย 2) เปรียบเทียบความคิด

สร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังจัดกิจกรรม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิด เรกจิโอ เอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุตั้งแต่ 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย จำนวน 2 โครงการซึ่งมีคุณภาพเท่ากับ 4.91 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดกิจกรรมที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 1.53/82.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7546 หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 75.46 3) นักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวม และในแต่ละด้าน 4) นักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดคือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมได้ปฏิบัติตามกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจนักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ นักเรียนรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อน ๆ นักเรียนพึงพอใจที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และนักเรียนภูมิใจเมื่อทำงานสำเร็จ ค่าเฉลี่ย 2.86 โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเท่ากัน

กาญจนา ซ่องผม (2555) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ระหว่างการใช้แนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ

- 1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย และแผนตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ตามเกณฑ์ 80/80 2) หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย และแผนตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้
- 3) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย และตามแนวคิดของ

จอห์น ดิวอี้ระหว่างก่อนและหลัง การจัดประสบการณ์ 4) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมิเลีย และตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม และสุ่มอย่างง่ายได้โรงเรียนบ้านนาแปน จำนวน 27 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมิเลีย และโรงเรียน บ้านอีเลิศ จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมิเลียและแผนตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ 2) แบบทดสอบพัฒนาการด้านสติปัญญา 3) แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา 4) แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Hotel ling T2 และ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของ เรกจิโอ เอมิเลีย และแผนตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีประสิทธิภาพ 88.93/90.13 และ 88.91/91.00 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัด ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมิเลีย และแผนตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีค่า 0.6835 และ .5707 คิดเป็นร้อยละ 68.35 และ 57.07 ตามลำดับ 3) พัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมิเลีย และตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยไม่แตกต่างกัน

นันทนภพ ปาลินทร (2554) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน PICC เพื่อส่งเสริมทักษะสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนที่ส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R & D) 4 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 สร้างรูปแบบการสอน เป็นการสร้างรูปแบบการสอนและเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการสอน ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ แบบทดสอบทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย แบบสังเกต พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยและแบบสอบถามความคิดเห็นของครูปฐมวัย โดยการวิเคราะห์เอกสาร และผลงานวิจัยและประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีปฐมวัย จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล จำนวน 1 คน และครูปฐมวัย จำนวน 3 คน รวม 7 คน ชั้นที่ 2 ชั้นปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการสอน โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กับกลุ่มที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาล 3 จำนวน 30 คน โรงเรียน อำนวยวิทย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยการจัดประสบการณ์ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้และการศึกษานำร่อง (Pilot Study)

โดยครูปฐมวัยโรงเรียนอำนวยการ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ทดลองจัด
 ประสพการณ์ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 3 จำนวน 66 คน พร้อมกับสังเกต
 พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยทุกวัน ชั้นที่ 3 ชั้นทดลองใช้รูปแบบการสอนเป็นการทดลองใช้รูปแบบ
 การสอนแบบ PICC เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ โดยการวิจัยเชิงทดลองแบบ
 Nonrandomized Control Group Pretest-Posttest Design กับเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง คือ
 เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านนาบัว อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 21 คน ส่วนเด็ก
 ปฐมวัยกลุ่มควบคุม คือ เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านโสมมะตูม อำเภอกอนสาร จังหวัด
 ชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553
 จำนวน 22 คน วิเคราะห์ผลการทดลองด้วยสถิติ t-test for Dependent และสถิติ One-way
 MANOVA ชั้นที่ 4 ขยายผลของรูปแบบการสอน เป็นการนำรูปแบบการสอน PICC เพื่อส่งเสริม
 ทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัยไปให้ครูปฐมวัยกลุ่มโรงเรียนตำบลโนนคูณ อำเภอกอนสาร
 จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 4 คน โรงเรียนทดลอง
 จัดประสพการณ์ด้วยแผนการจัดประสพการณ์ ที่ปรับปรุงมาจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนและ
 แผนการจัดประสพการณ์ที่ครูปฐมวัยเขียนขึ้นเอง โดยทดลองจัดประสพการณ์กับเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ และวิเคราะห์ข้อมูลจาก
 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูปฐมวัยผลการศึกษารูปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการสอนแบบ PICC
 เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบดังนี้ การวางแผน (Plan)
 เป็นกระบวนการกำหนดเรื่องเนื้อหา วิธีการและแนวปฏิบัติในการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่เลือกไว้
 ล่วงหน้า การแสวงหาความรู้ (Inquiry) เป็นกระบวนการค้นหาและรวบรวมความรู้จากผู้และสถานที่
 ในการเรียนรู้โดยการสังเกตสนทนาและบันทึกข้อมูล การจัดความรู้ (Classification) เป็น
 กระบวนการจัดกลุ่ม หมวดหมู่ จำแนกประเภทของวัสดุ สิ่งของหรือการเรียงลำดับขั้นตอนการทำ
 กิจกรรม สรุปการเรียนรู้ (Conclusion) เป็นกระบวนการนำความรู้ไปสร้างผลงานและนำเสนอ
 ผลงาน 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบ PICC เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ของเด็ก
 ปฐมวัย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้างความรู้ของเด็ก
 ปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า 2.1) คะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้างความรู้ของเด็ก
 ปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบ PICC
 เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน 2.2) คะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้าง
 ความรู้เด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบ PICC
 เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 0.01 2.3) คะแนนเฉลี่ยทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลัง

การทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบ PICC เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 3) ครูปฐมวัยที่ทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบ PICC เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย เห็นว่ารูปแบบการสอนมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด

วาสนา จักรแก้ว และคณะ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาความต้องการการพัฒนา ศักยภาพและสมรรถภาพด้านการเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2) เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง 3) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน และการเข้ารับการอบรม/สัมมนา 4) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน และการเข้ารับการอบรม/สัมมนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือครูปฐมวัยในโครงการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในเขตภาคเหนือตอนล่างประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ พิษณุโลก พิจิตร เพชรบูรณ์ ตาก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ และสุโขทัย ประจำปี 2555 ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Clustered Random Sample) จากรายชื่อนักศึกษาโครงการร่วมมือพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดละ 50 คน จาก 7 จังหวัด รวมสุทธิจำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในงานวิจัยคือค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยมีดังนี้ ครูปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 26-35 ปี มากที่สุดมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีรายได้ 5,000-10,000 บาท ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 1-5 ปี ส่วนการเข้ารับอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมีประสบการณ์การฝึกอบรมจำนวน 1-5 ครั้ง ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมครูปฐมวัยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเรื่องที่ต้องการพัฒนามากเป็นอันดับแรก คือ การเลือกวิธีการสอน และเทคนิคการสอน รองลงมา คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการเลือกใช้สื่อ และจัดทำสื่อการสอน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

เทพนารี คงอูน (2556) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟัง และพูดของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้บทบาทสมมติ มีความมุ่งหมาย

1) เพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้บทบาทสมมติ 2) เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน โดยใช้บทบาทสมมติ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนศรีแก้งคร้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 จำนวน 1 ห้อง นักเรียนจำนวน 33 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 20 แผน ซึ่งมีค่าคุณภาพเท่ากับ 4.54 2) แบบประเมินความสามารถทางภาษา ด้านการฟังและการพูดเป็นแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการฟัง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.22-60 มีค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.73 และแบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการพูดเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นเรื่องและการพูดเหมาะสมกับสถานการณ์ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องในการให้คะแนนของผู้ประเมิน จำนวน 2 คน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (r_{xy}) และพบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ 0.83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาพบว่า 1) เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาความสามารถทางภาษา ด้านการฟังและการพูดหลังการจัดประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้บทบาทสมมติส่งผลต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย 2.1) ความสามารถ ทางภาษาด้านการฟังเด็กสามารถฟังเรื่องราวได้อย่างเข้าใจความหมาย สามารถตีความ และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ฟังแล้วนำมาถ่ายทอดได้ 2.2) ความสามารถทางภาษาด้านการพูด เด็กสามารถพูดได้เป็นเรื่องราว สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้

ปริชมน กาลพัฒน์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาและข้อมูลทักษะภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ยังมีปัญหาและต้องการพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก การกำหนดนิยามพฤติกรรมบ่งชี้ในองค์ประกอบของทักษะทางภาษาแบบองค์รวม พบว่า ทักษะทางภาษาควรประกอบด้วยความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับแนวทางการพัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวม ควรจัดประสบการณ์ทางภาษาให้มีความหมายกับเด็กปฐมวัย ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กปฐมวัยรายบุคคล เพื่อจะได้เรียนรู้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความท้าทาย จูงใจให้ร่วมปฏิบัติ และสามารถประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนแนวทางการพัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยให้บรรลุผลนั้นควรจัดประสบการณ์โดยประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องสนับสนุน ได้แก่ กรอบแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ ทฤษฎี

การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสังคมของไวก็อตส์กีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน การจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวม การจัดประสบการณ์แบบเรกจิโอเอมีเลีย และแนวความคิดการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป 2. การสร้างและทดลองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษา สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดประสบการณ์ตามขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการสร้าง ความสนใจ 2) ขั้นเผชิญสถานการณ์ 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ 4) ขั้นแลกเปลี่ยนและสรุปความรู้ และ 5) ขั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผล ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมระดับมาก 3. การศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ มีทักษะทางภาษาทั้งองค์รวมและรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

กาญจนา จันทะโยธา (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 15 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ด้วยตนเอง และ องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากระบบการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษาได้เริ่มให้ความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาการคิด เริ่มส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยเน้นการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ((กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ตลอดจนกำหนดเป็นคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ และกำหนดเป็นสมรรถนะเด็กปฐมวัย ด้านความสามารถในการคิด ที่ว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ปี 2556 เป็นปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาและได้กำหนดเป้าหมาย

มุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สามารถคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) จากที่กล่าวมาแล้วการปฏิรูปการศึกษาจะต้องปรับรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครู รูปแบบและวิธีการในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาและต่อสู้ชีวิต ซึ่งกระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาททำหน้าที่จัดกิจกรรม ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติ คิดเป็นทำเป็นและรักการเรียนรู้ (วรรณจริย มั่งสิงห์, 2541) นอกจากนั้น ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างดีต้องเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและเด็กปฐมวัยอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นการแสดงความคิดเห็น การฝึกให้เด็กปฐมวัยได้มองกว้างและมองไกล มีความเข้าใจในระดับมหัพภาคและสามารถวิเคราะห์ แยกแยะได้ในระดับจุลภาค ยิ่งไปกว่านั้นครูให้เด็กปฐมวัยเข้าใจว่าความรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในเฉพาะหนังสือหรือในชั้นเรียนเพียงเท่านั้น ดังนั้นครูควรเชื่อมช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความชำนาญในเรื่องที่เด็กปฐมวัยสนใจ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิต สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ เด็กปฐมวัยต้องได้รับโอกาสในการเรียนรู้ จากการได้ปฏิบัติจริง ลงมือทำจริงด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีหน้าที่สร้างความกระตือรือร้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ คอยกระตุ้น แนะนำในสิ่งที่นักเรียนสงสัย ต้องสร้างความใฝ่รู้ใฝ่เรียน พร้อมกันนั้นก็ฝึกฝนเด็กปฐมวัยให้มีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตร อันได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยให้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วยพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถ

ในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าสามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษและการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน และมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะครูเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ ครูเป็นผู้ให้การศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์ ตลอดจนเป็นผู้มีความเสียสละดูแลเอาใจใส่ สั่งสอนอบรมให้เด็กปฐมวัยได้พบกับแสงสว่างแห่งปัญญา อันเป็นหนทางแห่งการประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเอง รวมทั้งนำพาสังคมประเทศชาติก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ครูผู้สอนจึงจะจ้องมีความรู้ความเข้าใจ และเรียนรู้เทคนิควิธีการที่จะพัฒนาการสอนให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสที่จะเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้นเพื่อให้เกิดพัฒนาครูจึงควรได้รับการพัฒนาจากโปรแกรมการพัฒนาเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้ การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย การส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ด้วยตนเอง และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ซึ่งครูในยุคนี้นี้ต้องเป็นคนที่สามารถจัดการเรียนรู้ไม่เพียงแต่ให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพด้านความรู้ ยังต้องทำให้เด็กปฐมวัยมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ความต้องการในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูของบุคลากรครูโรงเรียนพระหฤทัยจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูในระดับมากที่สุด 9 ด้าน คือ ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้จิตวิทยาสำหรับครู การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียน การวิจัยทางการศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและความเป็นครู นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรครูมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองในการประกอบวิชาชีพครูอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนสถานศึกษาและสังคมให้มีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้นสำหรับวิธีการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาดูงานและกอบ
 รมระยะสั้น ความต้องการพัฒนาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า
 ความต้องการพัฒนาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับความต้องการเป็นรายด้านพบว่า
 ครูมีความต้องการการพัฒนาเป็นอันดับหนึ่งคือ ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา
 ตามลำดับคือ ด้านการฝึกอบรม ด้านการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นครูมืออาชีพ ด้านการพัฒนาเกี่ยวกับ
 กระบวนการบริหาร ด้านการพัฒนาสุขภาพและจิตใจ ด้านการส่งครูไปศึกษาดูงาน ด้านการพัฒนา
 ความรู้ทางการวิจัย ด้านการพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงาน

3. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่
 บทนำ หลักการและเหตุผล ความมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการพัฒนา ระยะเวลา โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา
 วิธีการพัฒนาสื่อ และการวัดและการประเมินผล สำหรับโครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ประกอบด้วย
 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย โมดูล 2 การส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ด้วย
 ตนเอง และโมดูล 3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ สำหรับวิธีการครูด้านการจัดการเรียนรู้
 เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 5 วิธีการ ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 การฝึกอบรม การสอนแนะ และการเป็นพี่เลี้ยง การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยน
 เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาโดยมุ่งวัดและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา
 3. ผลการประเมินการใช้โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะการเป็นวิทยากรนันทนาการของนักศึกษา
 สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยรวมในระดับมาก โดยสรุปโปรแกรม
 การพัฒนาสมรรถนะการเป็นวิทยากรนันทนาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษามีประสิทธิภาพ
 เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เชษฐา คำคล่อง (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา
 โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบ
 ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ
 ทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์เนื้อหาสาระกิจกรรม สื่อ/แหล่งเรียนรู้และการวัด
 และประเมินผลนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธินันท์ ภักดิ์วิวัฒน์ (2556) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนา
 โปรแกรมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัย
 พบว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
 มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โปรแกรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา
 กระบวนการของโปรแกรมพัฒนา การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโปรแกรมพบว่า
 โปรแกรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่สร้างขึ้นโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โปรแกรมพัฒนาสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะมาศ ทองเปลว (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 จากข้อค้นพบการวิเคราะห์ความสำคัญของความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย คือ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 4.87$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ($\bar{X} = 4.55$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 4.25$) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการบูรณาการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.03$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนาจักรแก้ว และคณะ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพการเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างพบว่าโดยรวมครูปฐมวัยมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่ครูต้องการพัฒนามากเป็นอันดับแรกคือการเลือกวิธีการสอนและเทคนิคการสอน รองลงมาคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการเลือกใช้สื่อและจัดหาสื่อการสอนด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยยศ ชาวระนอง (2556) ได้ศึกษาการพัฒนามาตรวัดสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบระดับพบว่า ปกติวิสัยของมาตรวัดสมรรถนะครูปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคะแนนเต็มเท่ากับ 270 คะแนน จำแนกเป็น 5 ระดับได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 269 มีสมรรถนะอยู่ในระดับดีมาก ระหว่าง 249 ถึง 268 มีสมรรถนะอยู่ในระดับดี ระหว่าง 228 ถึง 248 มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ระหว่าง 206 ถึง 227 มีสมรรถนะอยู่ในระดับต่ำ และคะแนนน้อยกว่า 206 มีสมรรถนะอยู่ในระดับต้องปรับปรุงจึงเกิดการพัฒนา ได้ศึกษาการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า สภาพปัจจุบันครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมากและยังสอดคล้องผลการวิจัยของ พิมพิกา จันทร์ไทย (2558) ได้การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนเทศบาล

พบว่าสภาพปัจจุบันในการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ส่วนปัญหาการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนเทศบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า มีการเสริมสร้างสมรรถนะ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเอง เช่น การฝึกอบรมการปฏิบัติงาน การประชุมทางวิชาการการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การช่วยเหลือเพื่อนครูปฐมวัยในการทำงาน การนำเสนอรายงานพัฒนาเด็กปฐมวัยและกิจกรรมอื่นๆซึ่งเป็นการฝึกฝนที่ครูเลือกปฏิบัติด้วยตนเอง ตามศักยภาพจุดเด่นจุดด้อยและโอกาสของตน 2) การพัฒนาโดยสถานศึกษา เช่น การศึกษาดูงาน และ 3) การพัฒนาครูโดยหน่วยงานต้นสังกัด ได้ศึกษาการปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรที่วิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐแคนซัส ใน 19 แห่ง พบว่าการปฏิบัติที่ทำการมากในวิทยาลัยต่างๆ คือ การทำศนศึกษาด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ได้แก่การประชุมนอกสถานที่ทำงานอยู่การแสดงผลงาน การประชุมเรื่องเทคนิคการสอน การเยี่ยมเยียนสถาบันการศึกษาอื่น ๆ และการปฐมนิเทศ การปฏิบัติที่ได้รับการประเมินผลมาก คือ การทำศนศึกษาด้านวิชาชีพ การประชุมนอกสถานที่ การทำงานในวิทยาลัย การแสดงผลงาน การประชุมเทคนิคการสอนและการฝึกอบรม และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพิภา จันทไทย (2558) ได้การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนเทศบาล พบว่ามีวิธีการพัฒนา ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน

3. การสร้างโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา ส่วนที่ 2 การพัฒนา มี 3 Module คือ Module 1 การวิเคราะห์หลักสูตร Module 2 การสอนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ และModule 3 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้กระบวนการพัฒนาไว้ 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ชั้นที่ 2 การพัฒนา และชั้นที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนา พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือการสร้างและพัฒนาหลักสูตรความสามารถในเนื้อหาสาระที่สอนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญการใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักการของรูปแบบมี 4 หลักการ คือ 1) สมองความต้องการของผู้รับการพัฒนา 2) การยึดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ 3) การมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา 4) ความแตกต่างระหว่างบุคคลกระบวนการพัฒนามี 5 ขั้นตอนคือ 1) การสร้างความต้องการในการพัฒนา 2) การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา 3) การออกแบบและวางแผนการพัฒนา 4) การดำเนินการตามแผนพัฒนา 5) การประเมินผลการพัฒนา 3) หลังการทดลองใช้รูปแบบ

การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อรูปแบบระดับมากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

งานวิจัยต่างประเทศ

Shiel และคณะ (2005) ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพบว่า ครูโดยทั่วไปมีการปฏิบัติการสอนภาษาพูดในทางบวกแต่ครูบางคนที่ร่วมการสนทนากลุ่มหรืออภิปรายแสดงความคิดเห็นสับสนเกี่ยวกับถ้อยคำที่ใช้ในการพูด (การรับรู้ทางภาษา ฯลฯ) แม้ว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่จากทุกระดับชั้นให้ความคิดเห็นว่า องค์ประกอบของภาษาพูดของ PSEC มีผลกระทบที่รุนแรงต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ก็เป็นเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น แต่กิจกรรมการเรียนการสอนของภาษาพูดต่างหากที่จะส่งผลต่อความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุด (ร้อยละ 62 ที่เลือกการอ่านออกเขียนได้ของเด็ก) นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2005 เอกสารหลักสูตรภาษาอังกฤษ : การสนับสนุนวัสดุเพิ่มเติม PSEC ได้นำเสนอสาระหลักอันได้แก่ ภาษาพูด การอ่านและการเขียนและสาระเติม (การรับรู้ทางภาษา ฯลฯ) ซึ่งยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับขอบเขตการปรับโครงสร้างของ PSEC เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจของครูผู้สอนและการดำเนินการสอนภาษาพูดและด้านอื่นๆ ของ PSEC

Choi (2000) ได้ศึกษาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูในประเทศเกาหลีจำนวน 110 คน เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้เกมและเพลงเป็นการจูงใจในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลการปรากฏว่า เกมและเพลงสามารถเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสื่อสารได้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะอย่างผสมผสานกลมกลืน เป็นการเรียนการสอนที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญเป็นการเรียนการสอน ที่ใช้ได้ทั้งเรียนรู้เชิงสื่อสารและ เรียนรู้ไวยากรณ์ไปพร้อมๆ กัน

Stone (2001) ได้วิจัยบทบาทของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านหาความสัมพันธ์ ของเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี พบว่า การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาติดตาม ปรับปรุงงานวิจัยเดิม โดยให้สารสนเทศเชิงพัฒนาเกี่ยวกับโอกาสรู้หนังสือที่สัมพันธ์กับการอ่าน ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กได้จัดหนังสือที่หลากหลายเนื้อหาไว้สำหรับการฝึกอ่านของเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี จากศูนย์ดูแลเด็ก 10 ศูนย์ โดยหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์รายการหนังสือ แบบสอบถาม แบบสังเกต ผลการศึกษาพบว่าสภาพแวดล้อมการอ่านที่มีความหลากหลายมากขึ้นแปรผันไปตามสภาพห้องเรียน ครูส่วนใหญ่ใช้กิจกรรมการอ่านและเขียนในแผนการสอน ไม่มีชั่วโมงอ่านหนังสือนิทานหนังสือในห้องเรียนสำหรับฝึกอ่านมีคุณภาพทางวรรณคดีน้อยมีข้อจำกัดการเปลี่ยนหมุนเวียนหนังสือสำหรับฝึกอ่านใหม่ ๆ ในห้องเรียน และการเลือกใช้แหล่งทรัพยากร

Coombes Charie (2006) ได้ศึกษาปัจจัยที่อาจมีผลต่อการพัฒนาด้านภาษาของเด็กอนุบาล โดยได้ทำการศึกษาหลายกรณีการพัฒนาในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเชิงบวกเกี่ยวกับมาตรฐานการพูดและภาษาของนักเรียนในชั้นปีแรก ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในพื้นที่ที่มีการกีดกันทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ในกรอบของความกังวลของชาติเกี่ยวกับการรับรู้ในระดับต่ำของการพูดและทักษะทางภาษาของเด็กที่เข้าสู่สถานรับเลี้ยงเด็กและชั้นเรียนเด็กเล็ก ควบคู่ไปกับโครงการของโรงเรียนที่เกิดจากความล้มเหลวของกลยุทธ์การรู้หนังสือแห่งชาติ และกลยุทธ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดและแก้ไขปัญหานี้ในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย การวิจัยนี้กำหนดเกณฑ์การพัฒนาภาษาพูดและอายุ 3 ปี จำนวน 1 กลุ่ม โดยวัดจากการพูดของเด็กและผลคะแนนภาษาจากการสอนสนทนาพิเศษและมูลนิธิขับเคลื่อนหลักสูตร โดยแปลผลจากผลการพัฒนาด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสำรวจ พิจารณาเอกสารการสอนสนทนา ผลการค้นพบอธิบายได้ว่า ไร้รูปแบบ การสร้างองค์ความรู้ หลักสูตรการพูดปากเปล่าของทารกถึง 1 ปี การทุ่มเทเวลา เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็ก ผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอาจจะส่งผลเชิงบวกที่ส่งเสริมมาตรฐานการพูดและภาษาที่จะส่งเสริมการเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้เจตคติของเด็กที่จะเรียนรู้ให้ได้เต็มความสามารถ การวิจัยนี้แย้งว่าการเริ่มต้นการเรียนรู้การอ่านออกเขียนในช่วงต้นของการเรียนรู้ที่มากและได้เร็วเกินไป อาจส่งผลเสียต่อพัฒนาการทางภาษา กลยุทธ์กรอบการทำงาน สนับสนุนให้โรงเรียนที่จะตัดสินใจที่จะแนะนำรูปแบบการสอนอ่านออกเขียนได้ที่เป็นพื้นฐาน ความต้องการของเด็กปฐมวัย

Kedar (2007) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหมวดหมู่ไวยากรณ์ที่ใช้ในภาษาจริง โดยการศึกษาชั้นเรียนอย่างใกล้ชิดอันได้แก่ Function Words (FWS; เช่น the, and) และ morphemes (เช่น -ed, -s) ในการนำเสนอและกระบวนการทางภาษาของเด็กอนุบาลเริ่มตั้งแต่คำพื้นฐานที่ใช้ในการสร้างโครงสร้างประโยค คำถามที่เป็นคำถาม เช่น when และ how ในอีกมุมมองหนึ่ง เริ่มแรกเด็กจะมุ่งเน้นไปที่บริบทคำ เช่น คำนาม คำกริยา พื้นฐานของความหมายและการอ้างอิง ในทางตรงข้ามเด็กใช้แนวคิดและความสะดวกที่ได้จากพัฒนาการทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาก่อนเพื่อการเรียนรู้คำ หมวดหมู่คำและความหมายของประโยค การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาการเรียนรู้หลักไวยากรณ์ FWS จากประโยคหรือลักษณะเฉพาะของเด็กทารกวัย 1 ถึง 2 ปี โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มทดลอง คือ 12 เดือน 18 เดือน และ 24 เดือน โดยการทดสอบด้วยภาระงานเพื่อดูความแตกต่างของไวยากรณ์ในประโยค (เช่น 'can you see the ball?') เปรียบเทียบกับประโยคที่ผิดหลักไวยากรณ์ คือการใช้คำอื่นแทน the หรือแทนที่ด้วย and ผลปรากฏว่าเด็กอายุ 18 เดือน และ 24 เดือน สามารถหาส่วนที่ผิดหลักไวยากรณ์ของประโยคได้เร็วขึ้นและถูกต้องมากขึ้น ส่วนกลุ่มของเด็กอายุ 12 เดือน ปรากฏว่าล้มเหลว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง แต่เมื่อทำการทดสอบด้วยคนที่คุ้นเคยในครั้งแรกด้วยคำนามและความเอาใจใส่ พบว่าพวกเขาสามารถหาสิ่งที่ผิด

หลักไวยากรณ์ (and/el) ได้ถูกต้องและเร็วขึ้นการค้นพบในระยะเวลา 1 ปี นี้แสดงให้เห็นว่า แม้ว่า FWs จะถูกละเลยที่จะสอนให้เด็กทารกสร้างสรรค์คำพูด (ภาษาอังกฤษ) แต่การมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กทารกสามารถทำให้เกิดสารสนเทศที่เสริมสร้างการใช้ FWs ในกระบวนการสร้างประโยคได้ซึ่งความสามารถในการรับรู้ไวยากรณ์เบื้องต้นเหล่านี้ช่วยในการสร้างสรรค์คำพูดและง่ายต่อการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าคำศัพท์ในหมวดหมู่คำทั้ง 2 ที่เป็น FWs สามารถพัฒนาได้ควบคู่กันไปในช่วงการพัฒนาทักษะภาษา

Matthews (2010) ได้ทำการวิจัยกรณีศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนภาษาอังกฤษที่กำหนดสำหรับชั้นเรียนอนุบาล กล่าวว่า ปัจจุบันเด็กปฐมวัยภาษาอังกฤษ (ells) มากกว่า 5,000,000 คน จะเป็นการศึกษาในโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาและในปี 2020 มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในระบบโรงเรียนของรัฐในสหรัฐอเมริกาจะมาจากครอบครัวที่ใช้ภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ (ศูนย์สถิติทางการศึกษาแห่งชาติ, 2005) การสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม (CRP) (Ladson-Billings, 1995) ได้กำหนดกรอบสำหรับครูผู้สอนเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย การศึกษารายกรณีเกี่ยวกับชาติชาติพันธุ์ อธิบายว่าวัฒนธรรมการสอนอะไรที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยภาษาอังกฤษวัยเยาว์ และทำอย่างไรให้ครูโรงเรียนเตรียมอนุบาลและครูกิ่งมืออาชีพสามารถสอนสองภาษาให้ประสบความสำเร็จศึกษาครั้งนี้ คือ (ก) การตรวจสอบสภาพการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในห้องเรียนเตรียมอนุบาลสำหรับเด็กปฐมวัยภาษาอังกฤษและ (ข) การตรวจสอบวิธีการที่ครูทั้ง 2 ส่งเสริมสามหลักสำคัญของการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในห้องเรียนอนุบาล ได้แก่ (1) ความสำเร็จทางวิชาการ (2) ความสามารถทางวัฒนธรรม; และ (3) มีจิตสำนึกที่สำคัญ การศึกษาข้อมูลใช้ข้อความสำรวจข้อมูลจาก 20 ชั้นเรียน, บันทึกการสัมภาษณ์บุคคล 3 คน บันทึกการตรวจสอบเอกสารบุคคลของสมาชิก 3 คน และเอกสารการค้นพบจาก 15 ชั้นเรียน ที่ใช้เป็นพื้นฐานของกระบวนการวิเคราะห์ถอดรหัสแบบเปิดและการถอดรหัสเบื้องต้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของการปฏิบัติการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและความเชื่อข้อมูลได้แสดงให้เห็นถึง 5 หลักการสำคัญของการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเพื่อเด็กปฐมวัยภาษาอังกฤษวัยเยาว์ ได้แก่ (1) ประสบการณ์ภาษาพูดสำหรับชั้นเรียนสำหรับเด็กเล็กที่ใช้บ่อย (2) ความร่วมมือของครูหนึ่งภาษาและสองภาษาที่เป็นประโยชน์สำหรับครูและภาษาของเด็กเล็กและการพัฒนาทางวัฒนธรรม (3) กองทุนความรู้ของเด็กที่ใช้งานและบูรณาการเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน (4) การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษา การรู้หนังสือ และความเข้าใจทางวัฒนธรรม และ (5) การรับรู้ของครูและการรับรู้ของเด็กในความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังเน้นความสำเร็จทางวิชาการโดยไม่ยอมรับความล้มเหลวของนักเรียนและทำให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนให้ประสบผลสำเร็จทางการเรียน ความสามารถทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นได้เมื่อครูผู้สอนสามารถส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์

กับผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการมีจิตสำนึกที่สำคัญคือการส่งเสริมให้เด็กู้เรื่องราวที่แท้จริงของพวกเขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวพวกเขาได้ การค้นพบเหล่านี้เป็นความเข้าใจที่ยิ่งใหญ่สำหรับการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเพื่อเด็กปฐมวัยภาษาอังกฤษรุ่นเยาว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทเตรียมอนุบาล และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการวิจัยการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในอนาคตต่อไป

Roy (2011) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้คำแรก ๆ และการสร้างภาษาทางสังคมตามธรรมชาติในช่วงปีแรกของชีวิตของเด็ก วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาการเรียนรู้คำแรก ๆ ตามธรรมชาติของเด็กคนหนึ่ง โดยมุ่งเน้นศึกษาตัวสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวแปรสนับสนุนและบริบททางสังคมประเด็นสำคัญของการศึกษา คือ การเรียนรู้คำได้รับการส่งเสริมอย่างมากจากโครงสร้างกิจกรรมทางสังคมระหว่างเด็กและผู้ดูแล เพื่อค้นหาโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริม การเรียนรู้คำแรก ๆ ของเด็กตามธรรมชาติ โดยศึกษาจากข้อมูลที่ได้การบันทึกเสียงไว้เป็นจำนวน 100,000 ชั่วโมง และวิดีโอที่บันทึกซึ่งใช้กรรมวิธีการใหม่สำหรับการถอดรหัสคำพูดจากข้อมูลขนาดใหญ่ที่สามารถศึกษารายละเอียดของการพัฒนาคำศัพท์ตามช่วงเวลา สัมพันธ์กับปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้คำของผู้ดูแล การศึกษานี้ได้รวมถึงวิธีการแยกแยะในสิ่งที่ไม่ใช่ภาษาพูด บริบทกิจกรรม และการเชื่อมโยงสู่บริบทของการเรียนรู้คำแรกแรก บริบทกิจกรรมเป็นตัวแปรที่ประกอบด้วย ช่องว่าง เวลา ภาษา และการเข้าร่วมสังคมเพื่ออธิบาย ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และตามรูปแบบแนวคิดของ เจโรม บรูเนอร์ (Jerome Bruner) คำถามในบริบท เช่น กิจกรรมช่วยให้มีการเรียนรู้คำเพิ่มขึ้นและกิจกรรมเหล่านี้สามารถพัฒนาการพูดได้อย่างไร ในบริบทของการเรียนรู้ภาษาที่ผ่านมา เราหวังว่าจะเป็นส่งเสริมที่ดีกว่าเพื่อการเชื่อมโยงระหว่างภาษา การสื่อสารและสังคมโลก

Polk (2013) ได้ศึกษาทักษะเบื้องต้นของการรู้เรื่องภาษา ได้แก่ ทักษะภาษาพูด การออกเสียง และความรู้เกี่ยวกับการเขียน ซึ่งจะบ่งบอกถึงทักษะการรู้เรื่องภาษาและผลลัพธ์ผลวิจัยหลายเรื่องก่อนหน้านี้ได้มีการบันทึกไว้ว่าเด็กอนุบาลขาดความรู้และทักษะ ในการปฏิบัติจำเป็นที่จะส่งเสริมภาษาและการพัฒนาความรู้ ที่เพียงพอ งานวิจัยนี้ได้ตรวจสอบคำเตือนของนักการศึกษาการอนุบาลที่ว่าแบบฝึกหัดในชั้นเรียนอนุบาลไม่สนับสนุนให้เกิดทักษะทางภาษาและทักษะการรู้หนังสือเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตเป็นแบบสำรวจตนเอง 48 รายการ ที่มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และนำมาใช้กับชั้นเรียนของครูจาก 14 ศูนย์ดูแลเด็ก โดยการให้คะแนนจากผู้สังเกต จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนที่สังเกตตนเองของครู ผลการสังเกตพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนผู้สังเกตและผู้ครูในด้านภาษา และการรู้หนังสือที่ขัดแย้งกันเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการออกเสียง การเรียนรู้คำศัพท์ การแนะนำการใช้หนังสือให้เกิดประโยชน์ การส่งเสริมทักษะการเขียนในกรณีฉุกเฉินและการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเขียนพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างค่าคะแนนของผู้สังเกตและของครูอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ การวิจัยได้ค้นพบนัยสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัยเพื่อตรวจสอบการสอนแบบฝึกหัดและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนของนักศึกษาระดับปฐมวัย คุณค่าความรู้สำหรับครูผู้สอน คือ การปรับปรุง ความสามารถที่จะแสวงหาทรัพยากรที่เหมาะสมและช่วยเหลือเกี่ยวกับความต้องการพิเศษ

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุด การพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพมีผลมาจากการส่งเสริมพัฒนาการมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางภาษา ครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบทองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม การวิเคราะห์เด็กปฐมวัย เนื้อหาบทเรียนและหลักการแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมในระดับปฐมวัย ที่สอดคล้องกับบริบทของเด็กปฐมวัย ให้สามารถนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยออกแบบสื่อการเรียน และสถานการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยในระดับปฐมวัย ที่มีคุณภาพออกแบบกิจกรรมการประเมินผล การเรียนรู้ด้านภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยในระดับปฐมวัยที่เหมาะสมและมีคุณภาพ การจัดประสบการณ์เกี่ยวกับทักษะทางภาษาจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีข้อดีที่แตกต่างกัน การดำเนินกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้น จะต้องคำนึงถึงวัยและพัฒนาการของเด็กตลอดจนความสนใจของเด็กปฐมวัย ควรเลือกหากิจกรรม เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่เด็กได้พัฒนาทักษะทางภาษาไปพร้อมกันทั้ง 4 ทักษะโดยเด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ฝึกทักษะเกิดความสนุกสนานและสนใจให้ความร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมนั้นประสบผลสำเร็จ โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

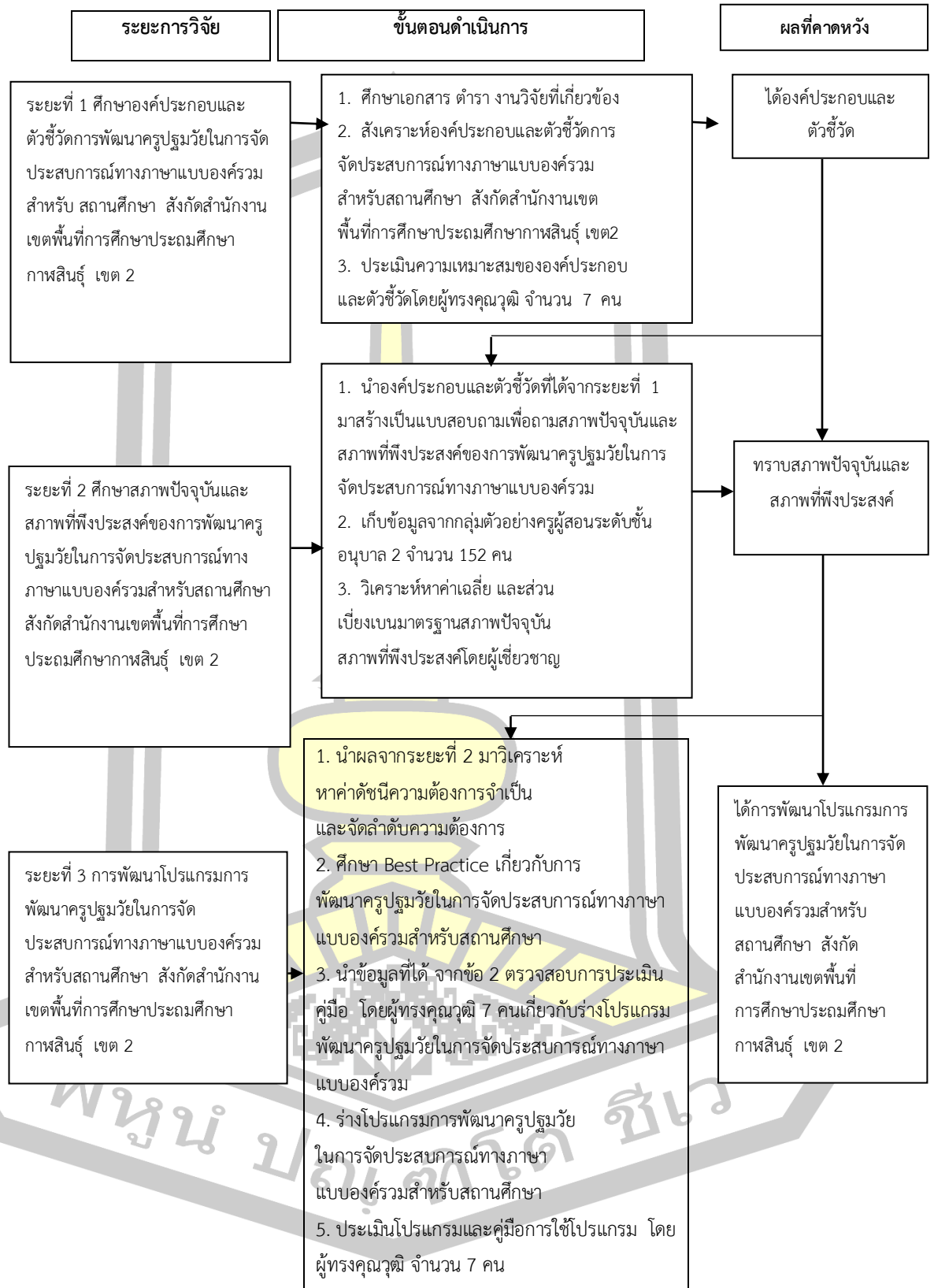
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ และมีขั้นตอนการวิจัย 10 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 องค์กรประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูการปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
การวิจัยในแต่ละระยะ วิธีดำเนินการและผลที่ได้รับ แสดงไว้ในภาพประกอบ 2

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 2 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาคู่มือวิจัยในการจัดประสบการณ์ทาง
ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือวิจัยในการจัด
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนา
คู่มือวิจัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาคู่มือวิจัยใน
การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีบทบาทในการให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำ และประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้จากการเลือก
แบบเจาะจง ประกอบด้วย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารและพัฒนาศึกษา ด้านการจัด
การศึกษาคู่มือวิจัย และด้านการพัฒนาโปรแกรม โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติ คือ เป็นผู้สำเร็จการศึกษา
ในระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน จำนวน
7 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลวรรณ์ (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนา
การศึกษา อาจารย์ สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคามผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและพัฒนาศึกษา

2.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลาด จันทร์สมบัติ (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนา
การศึกษา อาจารย์ สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ศูนย์จังหวัด
อุดรธานีผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและพัฒนาศึกษา

2.1.3 ดร.ประเสริฐ ต้นสินนท์ (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาศึกษา) ตำแหน่ง
ปัจจุบัน รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและพัฒนาศึกษา

2.1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง (ปร.ด) หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาศาสตร์

2.1.5 ดร.ประคอง จุลสอน (ปร.ด.) นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตำแหน่ง
ปัจจุบัน ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาศาสตร์

2.2 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษา โดยมีเกณฑ์
คุณสมบัติ คือ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือเป็นผู้ปฏิบัติ หน้าที่สายผู้สอนที่มี
ประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ที่มีวิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

2.2.1 นางกัลยา ไชยสีหา (ศษ.ม.) บริหารการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ครูชำนาญ
การพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาศาสตร์ โรงเรียนหนองบัววิทยาสารคาม สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาศาสตร์

2.2.2 นางพรทิพา เรืองแหล่ (ค.บ.) การศึกษาศาสตร์ ตำแหน่งปัจจุบัน ครูชำนาญ
การพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาศาสตร์ โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาศาสตร์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาศาสตร์ในการ
จัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบประเมินมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check
List) แบบเติมคำและแบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและ
ตัวชี้วัดของการพัฒนาศาสตร์ในการจัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินพิจารณาความคิดเห็น
ต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับโรงเรียน
การพัฒนาศาสตร์ในการจัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนนดังนี้
ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาศาสตร์
ในการจัดการประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครู
 ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครู
 ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครู
 ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครู
 ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการ
 ตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ
 ต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
 แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
 นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมิน

3.2.2 สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ
 ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert Type)

3.2.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

3.2.4 จัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของ
 การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
 ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ

4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบประเมินให้กับผู้เชี่ยวชาญ ด้วยตนเองและติดต่อรับแบบประเมินคืน
 ด้วยตนเอง

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืน

5.1.2 ตรวจสอบแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.2.1 นำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของ
การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำเอาผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและ
สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยใน
การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จากจำนวน 171 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 250 คน
โรงเรียนขนาดเล็กมีครูจำนวน 110 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีครูจำนวน 104 คน และโรงเรียนขนาด
ใหญ่ มีครูจำนวน 36 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จากจำนวน 171 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน
ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie
และ Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน

2.2.2 การสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random
Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม

2.2.3 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากร ตามขนาดโรงเรียน
ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random

Sampling) เพื่อสุ่มครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 152 คน ดังตาราง 10

ตาราง 7 การสุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขนาดสถานศึกษา	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	110	76
ขนาดกลาง	104	64
ขนาดใหญ่	36	12
โดยรวม	250	152

ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก 1-120	110	110	76
ขนาดกลาง 121 - 499	57	104	64
ขนาดใหญ่ 500 ขึ้นไป	4	36	12
รวม	171	250	152

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำและแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดโดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Type) มี 5 ระดับ

โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพสภาพ ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2 นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2

3.2.2 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มี 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert Type) ครอบคลุมองค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลักษณ์ เขต 2

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้ว

นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลปรากฏว่ามีค่าอยู่ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทในสาขาจิตวิทยาการศึกษา จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทในสาขาหลักสูตรและการสอนและสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทในสาขาการวัดผลและประเมินผล จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทในสาขาการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล (Ph.D.) Educational Psychology

อาจารย์สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย

3. ดร.ประคอง จุลสอน (ปร.ด.) นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ตำแหน่งปัจจุบัน ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ เรือนนระการ (ปร.ด.) สถิติประยุกต์

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. ดร.ปิยะกุล อูทโท (ปร.ด.) การบริหารการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพนสิมอนุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

3.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ

ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.6 นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวมและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป ผลวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90

3.2.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและติดต่อรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

5.1.2 ตรวจสอบแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.2.1 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู ปรูมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{Modified}$

1.2 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่เลิศ (Best Practices) ในสถานศึกษาต้นแบบการจัดประสบการณ์ เป็นการศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง โดยสัมภาษณ์และศึกษาจากเอกสารจากผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการประสบการณ์ของนักเรียน ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบระดับปฐมวัย และทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้แก่ โรงเรียนบ้านโนน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.3 นำข้อมูลที่ได้ จากการศึกษา Best Practices เพื่อตรวจสอบการประเมินเกี่ยวกับร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสมทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน

1.4 ร่างโปรแกรมการพัฒนาคู่มือวิจัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1.5 ประเมินโปรแกรมพัฒนาคู่มือวิจัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1.6 ประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาคู่มือวิจัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีบทบาทในการให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำ และประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมของโปรแกรม และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมการพัฒนาคู่มือวิจัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติ คือ เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน สาขาจิตวิทยาการศึกษา และสาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

2.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง (ปร.ด) หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย

2.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ (ศษ.ด.) การบริหารการศึกษา อาจารย์ สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา

2.1.3 ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา

2.1.4 ดร.อารยันต์ แสงนิกุล (ปร.ต.) การบริหารจัดการศึกษา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาดีหลุมข้าว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.2 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดประสบการณ์ภาษาแบบองค์รวม โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติ คือ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอก หรือเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สายวิชาการและเป็นผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ดร.ประคอง จุลสอน (ปร.ต.) นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตำแหน่งปัจจุบัน คีทชานีเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.2 นางกัลยา ไชยสีหา (ศษ.ม.) บริหารการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย โรงเรียนหนองบัววิทยาสาริม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.3 นางพรทิพา เรืองแห่ (ค.บ.) การศึกษาปฐมวัย ตำแหน่งปัจจุบัน ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

3. แบบประเมินโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

โดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินพิจารณาความคิดเห็นต่อโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม ของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม
ของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม
ของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม
ของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม
ของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. แบบประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์
ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2

โดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Rating
Scale) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินพิจารณาความคิดเห็นต่อคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครู
ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของแบบประเมิน

5.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นำมาประกอบแนวคิดในการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

5.2 สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert Type) ครอบคลุมองค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

5.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และ รูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์

5.4 จัดพิมพ์แบบประเมินโปรแกรม และแบบประเมินการใช้คู่มือโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

6.2 ผู้วิจัยจัดส่งโปรแกรมและคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และแบบประเมินให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยตนเอง และติดต่อบริแบบประเมินคืนด้วยตนเอง

7. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

7.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืน

7.1.2 ตรวจสอบแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

7.2.1 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบประเมินโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/
ความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

7.2.2 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) จากแบบประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด,
2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครู
ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อยู่ในระดั้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อยู่ในระดั้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อยู่ในระดั้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{Modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลลำดับการเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัย

ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัย

ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 แสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์	4.75	0.44	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
1. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของครูปฐมวัย	4.80	0.45	มากที่สุด
2. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในการจัดการประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม	4.80	0.45	มากที่สุด
3. จัดให้ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์พัฒนาภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	4.40	0.55	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
องค์ประกอบที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	4.58	0.50	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
5. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ให้คำปรึกษาครูปฐมวัยในการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
7. จัดอบรมพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้มีการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	4.80	0.45	มากที่สุด
8. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.20	0.45	มาก
องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเนื้อหา	4.58	0.50	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
9. จัดให้ครูปฐมวัยศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
10. ประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม	4.60	0.55	มากที่สุด
11. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
12. จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบูรณาการเนื้อหา ระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 2	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์	4.67	0.48	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
- ชั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E)			
13. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นเด็กให้มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ เช่น เพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมง่ายๆ การเล่านิทาน โดยใช้แผนภูมิเนื้อหาเพลง, รูปภาพ, บัตรคำ มาแขวงไว้ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูชี้ตามระหว่างการกระตุ้นไว้ครูจะต้องพูดอย่างชัดเจนและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	4.40	0.55	มากที่สุด
- ชั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)			
14. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรม ที่จัดขึ้นโดยไม่ตำหนิให้เด็ก แก้ไขสิ่งที่กระทำผิดทันที เช่น เขียนผิดในทันทีแต่จะแนะนำให้เด็กสังเกตจากตัวอย่างต่างๆ ระหว่างการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา ใช้ภาษาจากแรงจูงใจภายใน ไม่ใช่การบังคับให้เด็กกล่าวพูด กล่าวอ่านและกล่าวเขียน โดยที่เด็กไม่กลัวผิด สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลา	4.80	0.45	มากที่สุด
- ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)			
15. ครูปฐมวัยสามารถเปิดโอกาสให้เด็กเข้าทำทวนประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเองอย่างอิสระ และจัดบันทึกคำบรรยายผลงานศิลปะของเด็ก ระหว่างการเข้าทำทวนให้ครูเป็นผู้สังเกต อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ภาษาจากสภาพแวดล้อม วรรณกรรมการเล่นแบบ เปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจ จัดกระทำต่อสื่อวัสดุ และอุปกรณ์ด้วยตนเองอย่างอิสระสังเกตและให้ความช่วยเหลือรวมทั้งดูแลความปลอดภัยของเด็ก	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
-ชั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion : R) 16. ครูปฐมวัยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนเองหรือกลุ่มระหว่างการทำนำเสนอให้ครูเป็นผู้ฟังที่ดี และให้คำแนะนำในการใช้ภาษาทั้งในฐานะเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลาให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย	4.80	0.45	มากที่สุด
-ชั้นประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A) 17. ครูปฐมวัยใช้คำถามที่มีความหลากหลาย เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กได้อธิบายความคิดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดพูด แสดงออก สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และ ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดบนกระดาษแผ่นใหญ่ ระหว่างการประเมินให้ครูเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่มีคุณภาพ คือ พูดจาชัดเจน และรับฟังเด็กด้วยความสนใจให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย	4.60	0.55	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล	4.75	0.44	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
18. จัดการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัย เรื่องการวัดผลและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้งการใช้แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย	4.60	0.55	มากที่สุด
19. ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยในการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
20. นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลของครูตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
21. ประธานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยในการวัดผลประเมินผลที่พัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลย้อนกลับ	4.67	0.08	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
22. จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	4.80	0.45	มากที่สุด
23. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยสามารถจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
24. ประธานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.67	0.08	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เฉลี่ย 4.67

พหุบัณฑิต ชีเว

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัด
การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์	4.75	0.44	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
1. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ครูปฐมวัยมีความสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	4.58	0.50	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
4. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย	4.40	0.55	มาก
5. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ครูปฐมวัยมีทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์	4.60	0.55	มากที่สุด
7. ครูปฐมวัยได้รับการนิเทศติดตามในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์	4.80	0.45	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเนื้อหา	4.58	0.50	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
8. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา	4.20	0.45	มาก
9. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการการบูรณาการเนื้อหาระหว่าง ครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2	4.60	0.55	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์	4.67	0.48	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
- ชั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E)			
11. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการสร้างความสนใจการ จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์สำหรับสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
- ชั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)			
12. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ใน การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์สำหรับสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
- ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)			
13. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการฝึกการลงมือ ปฏิบัติการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์สำหรับสถานศึกษา	4.40	0.55	มาก
-ชั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion : R)			
14. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการการแลกเปลี่ยน ความคิดและสรุปในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์สำหรับ สถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
-ชั้นประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment:			
A)			
15. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้และ ประเมินผลการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์สำหรับ สถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล	4.75	0.44	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
16. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีของการวัดผลประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด
17. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการวัดผลประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด
18. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการวัดผลประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด
19. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด
20. ครูปฐมวัยได้รับการการนิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา	4.80	0.45	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ	4.67	0.08	มากที่สุด
ตัวชี้วัด			
21. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา	4.80	0.45	มากที่สุด
22. ครูปฐมวัยมีทักษะในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
23. ครูปฐมวัยมีทักษะในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
24. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจการวัดผลประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.67	0.08	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เฉลี่ย 4.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แสดงในตาราง 11 ถึงตาราง 16

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์	3.83	0.41	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	3.50	0.55	ปานกลาง	4.50	0.52	มาก
3. การกำหนดเนื้อหา	3.33	0.52	ปานกลาง	4.67	0.52	มากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์	3.50	0.55	ปานกลาง	4.67	0.52	มากที่สุด
5. การประเมินผล	3.67	0.52	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด
6. ข้อมูลป้อนกลับ	3.67	0.52	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
รวม	3.58	0.09	มาก	4.64	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 11 แสดงว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครู
 ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด
 ประสบการณ์

การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยใน การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้การ จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม	3.60	0.55	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด
2. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถ วิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้ เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	3.77	0.43	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
3. จัดให้ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการ กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ใน การจัดการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม	3.67	0.48	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด
4. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับ การ กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ใน การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์ รวมของสถานศึกษา เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	3.70	0.55	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด
รวม	3.83	0.41	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 12 แสดงว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนา ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทาง
 ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับ

มาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สภาพปัจจุบัน
และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์
รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.I	ระดับ	\bar{X}	S.I	ระดับ
1. การฝึกอบรมให้ครูสามารถสร้าง เครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของ เด็กปฐมวัย	3.73	0.52	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
2. ให้คำปรึกษาครูปฐมวัยในการวิเคราะห์ ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำ สารสนเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างเป็น ระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการ จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	3.83	0.45	มาก	4.77	0.43	มากที่สุด
3. จัดอบรมให้ครูปฐมวัยในการเลือกใช้สื่อ ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์ รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.83	0.38	มาก	4.77	0.43	มากที่สุด
4. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูล เด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อ พัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบ องค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.77	0.43	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
รวม	3.50	0.55	ปานกลาง	4.	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 13 แสดงว่า สภาพปัจจุบันในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครู ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการกำหนดเนื้อหา

การกำหนดเนื้อหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดให้ครูปฐมวัยศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.57	0.50	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
2. ประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.53	0.51	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด
3. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.33	0.48	ปานกลาง	4.80	0.41	มากที่สุด
4. จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2	3.43	0.50	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

การกำหนดเนื้อหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รวม	3.50	0.55	ปานกลาง	4.67	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 14 แสดงว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาด้านการกำหนดเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์

การจัดกิจกรรมกิจกรรมประสบการณ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ฝึกการสร้างความสนใจ						
1. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นเด็กให้มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ เช่น เพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมง่ายๆ การเล่านิทาน โดยใช้แผนภูมิเนื้อหาเพลง, รูปภาพ, บัตรคำ มาแขวงไว้ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูชี้ตามระหว่างการกระตุ้นเร้าครูจะต้องพูดอย่างชัดเจนและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	3.40	0.50	ปานกลาง	4.77	0.43	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมกิจกรรมประสบการณ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ฝึกให้เด็กได้เผชิญสถานการณ์						
2. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยไม่ตำหนิให้เด็กแก้ไขสิ่งทีกระทำผิดทันที เช่น เขียนผิดในทันทีแต่จะแนะนำให้เด็กสังเกตจากตัวอย่างต่างๆ ระหว่างการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา ใช้ภาษาจากแรงจูงใจภายในไม่ใช้การบังคับให้เด็กกลัวพูด กล้าอ่านและกล้าเขียน โดยที่เด็กไม่กลัวผิด สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลา						
ฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติ	3.70	0.53	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
3. ครูปฐมวัยสามารถเปิดโอกาสให้เด็กเข้าย้าทวนประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเองอย่างอิสระ และจัดบันทึกคำบรรยายผลงานศิลปะของเด็ก ระหว่างการเข้าย้าทวนให้ครูปฐมวัยเป็นผู้สังเกต อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาจากสภาพแวดล้อม วรรณกรรมการ์ตูน เลียนแบบ เปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจ จัดกระทำต่อสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ด้วยตนเองอย่างอิสระสังเกตและให้ความช่วยเหลือ						
รวมทั้งดูแลความปลอดภัยของเด็ก	3.73	0.58	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมกิจกรรมประสบการณ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ฝึกให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป						
4. ครูปฐมวัยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนเองหรือกลุ่มระหว่างการนำเสนอให้ครูเป็นผู้ฟังที่ดีและให้คำแนะนำในการใช้ภาษาทั้งในฐานะเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลาให้แรงเสริมด้วยคำ	3.83	0.38	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
การประยุกต์ใช้และประเมินผล						
5. ครูปฐมวัยใช้คำถามที่มีความหลากหลาย เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กได้อธิบายความคิดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดพูด แสดงออก สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และ ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดบนกระดาษแผ่นใหญ่ ระหว่างการประเมินให้ครูเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่มีคุณภาพ คือ พูดจาชัดเจนและรับฟังเด็กด้วยความสนใจให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย	3.83	0.38	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
รวม	3.33	0.52	ปานกลาง	4.67	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 15 แสดงว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัย เรื่องการวัดผลและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้งการใช้แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย	3.73	0.45	มาก	4.90	0.51	มากที่สุด
2. นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลของครูปฐมวัยตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้	3.73	0.45	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
3. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยในการวัดผลประเมินผล ในการพัฒนาภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.80	0.41	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด
รวม	3.67	0.52	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด

จากตาราง 16 แสดงว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครู
 ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านข้อมูลป้อนกลับ

ข้อมูลป้อนกลับ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะ ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม ประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	3.70	0.47	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด
2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัย สามารถจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	3.63	0.49	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
3. จัดเวทีให้ครูปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	3.57	0.50	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด
4. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือ ครูปฐมวัยในการนำเสนอข้อมูลผลการ ประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและ พัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการ จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	3.67	0.48	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
รวม	3.58	0.09	มาก	4.88	0.08	มากที่สุด

จากตาราง 17 แสดงว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทาง
 ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาด้านข้อมูลป้อนกลับ อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์
 การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์
ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์
ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified
Priority Needs Index : PNI_{Modified}) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยใน
การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 18 ถึงตาราง 24

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง
(PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

องค์ประกอบ	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์	3.83	4.67	0.219	6
2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	3.50	4.50	0.285	4
3. การกำหนดเนื้อหา	3.50	4.67	0.334	2
4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์	3.33	4.67	0.402	1
5. การประเมินผล	3.67	4.83	0.316	3
6. ข้อมูลป้อนกลับ	3.67	4.67	0.272	5

จากตาราง 18 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนด
จุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ ข้อมูลป้อนกลับ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย
การประเมินผล การจัดกิจกรรมประสบการณ์ การกำหนดเนื้อหา ตามลำดับ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการ ประสพการณ์

การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการประสพการณ์	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการประสพการณ์ในการจัดการเรียนรู้การจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม	3.60	4.83	0.342	2
2. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาการจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.77	4.87	0.292	4
3. จัดให้ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการประสพการณ์ในการจัดการเรียนรู้การจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม	3.67	4.93	0.343	1
4. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับ การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการประสพการณ์ในการจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของสถานศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	3.70	4.85	0.311	3

จากตาราง 19 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการประสพการณ์ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาการจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการประสพการณ์ในการจัดการประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของ

สถานศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยในการ กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้การจัดการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม จัดให้ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้การจัดการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ตามลำดับ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถสร้างเครื่องมือ การประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย	3.73	4.87	0.306	1
2. ให้คำปรึกษาครูปฐมวัยในการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับ เด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ พัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	3.83	4.77	0.245	3
3. จัดอบรมให้ครูปฐมวัยในการเลือกใช้สื่อในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา	3.83	4.78	0.245	4
4. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัย เพื่อความพร้อมในการพัฒนาจัดการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.74	4.77	0.292	2

จากตาราง 20 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จัดอบรมให้ครูปฐมวัยในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

ให้คำปรึกษาครูปฐมวัยในการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา และการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย ตามลำดับ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดเนื้อหา

การกำหนดเนื้อหา	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. จัดให้ครูปฐมวัยศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.57	4.87	0.364	4
2. ประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.53	4.83	0.368	3
3. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.33	4.80	0.441	1
4. จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2	3.43	4.83	0.408	2

จากตาราง 21 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด
 ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ด้านการกำหนดเนื้อหา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมาก
 ไปหาน้อย ได้แก่ จัดให้ครูปฐมวัยศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษา
 แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนด
 เนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัด
 ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน
 การบูรณาการเนื้อหาสาระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 และประสานผู้เชี่ยวชาญให้
 คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทางภาษา
 แบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง
 ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์

การจัดกิจกรรมประสบการณ์	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การสร้างแรงบันดาลใจ				
1. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นเด็กให้มีความตื่นตัวที่จะ เรียนรู้ เช่น เพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมง่ายๆ การเล่นิทาน โดยใช้แผนภูมิเนื้อหาเพลง, รูปภาพ, บัตร คำ มาแขวงไว้ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูชี้ตามระหว่าง กระตุ้นเร้าครูจะต้องพูดอย่างชัดเจนและถูกต้องตาม หลักไวยากรณ์	3.40	4.77	0.403	1

ตาราง 22 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประสบการณ์	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ฝึกให้เด็กได้เผชิญสถานการณ์				
2. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรม ที่จัดขึ้นโดยไม่ตำหนิให้เด็กแก้ไขสิ่งที่กระทำผิดทันที เช่น เขียนผิดในทันทีแต่จะแนะนำให้เด็กสังเกตจากตัวอย่างต่างๆ ระหว่างการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา ใช้ภาษาจากแรงจูงใจภายในไม่ใช่การบังคับให้เด็กกล่าวพูด กล่าว่านและกล้าเขียน โดยที่เด็กไม่กลัวผิด สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลา	3.70	4.80	0.297	2
ฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติ				
3. ครูปฐมวัยสามารถเปิดโอกาสให้เด็กซำ้ย้าทวนประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเองอย่างอิสระ และจดบันทึกคำบรรยายผลงานศิลปะของเด็ก ระหว่างการซำ้ย้าทวนให้ครูเป็นผู้สังเกตอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ภาษาจากสภาพแวดล้อม วรรณกรรมการเลียนแบบ เปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจ จัดกระทำต่อสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ด้วยตนเองอย่างอิสระสังเกตและให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งดูแลความปลอดภัยของเด็ก	3.73	4.83	0.295	3

ตาราง 22 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมประสบการณ์	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ฝึกให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป				
4. ครูปฐมวัยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนเองหรือกลุ่มระหว่างการนำเสนอให้ครูเป็นผู้ฟังที่ดี และให้คำแนะนำในการใช้ภาษาทั้งในฐานะเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลาให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย	3.83	4.87	0.272	5
การประยุกต์ใช้และประเมินผล				
5. ครูปฐมวัยใช้คำถามที่มีความหลากหลาย เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กได้อธิบายความคิดและแสดงความคิดเห็นเห็นอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดพูด แสดงออกสังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และ ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดบนกระดาษแผ่นใหญ่ ระหว่างการประเมินให้ครูเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่มีคุณภาพ คือ พูดจาชัดเจน และรับฟังเด็กด้วยความสนใจให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย	3.83	4.87	0.272	4

จากตาราง 22 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหสินธุ์ เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ฝึกให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป การประยุกต์ใช้และประเมินผล ฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติ ฝึกให้เด็กได้เผชิญสถานการณ์ และการสร้างความสนใจ ตามลำดับ

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการประเมินผล

การประเมินผล	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. จัดการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัย เรื่องการวัดผลและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้งการใช้แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย	3.73	4.90	0.341	1
2. นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลของครูปฐมวัยตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้	3.73	4.87	0.298	2
3. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยในการวัดผลประเมินผล ในการพัฒนาภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.80	4.90	0.289	3

จากตาราง 23 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการประเมินผล เรียงลำดับความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยในการวัดผลประเมินผล ในการพัฒนาภาษาแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลของครูปฐมวัยตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้ และจัดการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัย เรื่องการวัดผลและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้งการใช้แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านข้อมูลป้อนกลับ

ข้อมูลป้อนกลับ	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.70	4.93	0.332	4
2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยสามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	3.63	4.97	0.369	2
3. จัดเวทีให้ครูปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย	3.57	4.90	0.373	1
4. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูปฐมวัยในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.67	4.97	0.354	3

จากตาราง 24 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านข้อมูลป้อนกลับ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูปฐมวัยในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยสามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย และจัดเวทีให้ครูปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่ายตามลำดับ

2. ผลการศึกษาจากงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนน้ำพอง อำเภอศรีผู้รับผิดชอบ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 2) โรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 3) โรงเรียนบ้านโนนอำเภอลำสูง จังหวัดขอนแก่น โดยการสังเกต ศึกษาจากเอกสารหลักฐาน และสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ภาษาที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาแบบองค์รวม ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่ได้รับรางวัลเป็นโรงเรียนต้นแบบระดับปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่หรือระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประเด็นที่ใช้สัมภาษณ์มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 3) ด้านการกำหนดเนื้อหา 4) ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์ 5) ด้านการประเมินผล และ 6) ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

สรุปประเด็นการศึกษาโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ (Best Practice) กรณีศึกษา :

1) โรงเรียนน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 2) โรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 3) โรงเรียนบ้านโนน อำเภอลำสูง จังหวัดขอนแก่น

2.1 กรณี โรงเรียนน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 4 เปิดสอนในระดับ อนุบาล 1-ป.6 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนบุคลากร 112 คน มีนักเรียน จำนวน 1,200 คน

จากผลการศึกษาขององค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ และผลจากการสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ 3) กระบวนการเรียนรู้ 4) การบริหารจัดการ 5) การประกันคุณภาพการศึกษา 6) เด็กปฐมวัย 7) โรงเรียนกรอบแนวคิด (อำรุง จันทวานิช และคณะ, 2547)

ด้านสภาพแวดล้อม

1. สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อม ภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ บริการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยพัฒนาเต็มศักยภาพ

1.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยพัฒนาเต็มศักยภาพ โดยจัดห้องสมุดแห่งการเรียนรู้ จัดห้องสืบค้น ข้อมูล ห้องปฏิบัติการต่างๆส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อม และกิจกรรมที่จะพัฒนาศักยภาพนักเรียน ตามโครงการพัฒนาห้องสมุดในโรงเรียน โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนได้รับการ ส่งเสริมพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพและปลอดภัย

2. ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและจำนวนเพียงพอ

2.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลครูและบุคลากรในสังกัดปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดให้มีโครงการนิตศภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูบุคลากรในสังกัด ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อรับรู้ปัญหาและสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ด้านทรัพยากรวัสดุเทคโนโลยี และงบประมาณ

3. ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน

3.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีสภาพทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน มีห้องเรียน และสภาพแวดล้อม/ภูมิทัศน์ของโรงเรียนได้มาตรฐาน

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนมีการจัดพื้นที่ใช้สอยเพียงพอและเหมาะสมและกว้างขวาง มีบรรยากาศที่ร่มรื่น มีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษานอกห้องเรียน เช่น โรงพยาบาล วัด ตลาด สถานีตำรวจ

4. หลักสูตรเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและท้องถิ่น

4.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านและเหมาะสมกับท้องถิ่น

4.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ มีการส่งเสริมให้คณะครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการนิเทศครู เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดระบบดูแลช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงมีประสิทธิภาพ

5. สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย

5.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถเพิ่มประสิทธิภาพสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

5.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาใช้โครงการ ICT เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม กิจกรรมปรับปรุงขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กิจกรรมจัดหาสื่อรับสัญญาณดาวเทียม

6. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย

6.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและบุคลากรในสถานศึกษา

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนี้ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กิจกรรมพัฒนาห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในโรงเรียน กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา

7. งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน

7.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน และมีแผนงบประมาณที่ชัดเจน

7.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน มีการวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิตการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบภายใน
ด้านกระบวนการเรียนรู้

8. การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นเด็กปฐมวัยสำคัญที่สุด

8.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ครูมีประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเป็นรายบุคคล จัดเป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ผ่านการบูรณาการอย่างเป็นระบบ เป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่งเสริมการจัดกิจกรรมภาษาองค์รวมที่หลากหลายทุกด้าน ได้แก่ มีการจัดทำสื่อประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาด้านภาษาแบบองค์รวม หน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้ง 4 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก, เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก, เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก และเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก จำนวน 4 หน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่องปลอดภัยไว้ก่อน เรื่องครอบครัว เรื่องต้นไม้ เรื่องของเล่นของใช้ ผ่านกระบวนการกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก เรียนรู้สู่ความรื่นรมย์ ชื่นชมภาษาพาเพลิน มีการเข้ารับการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นการสร้างความสนใจด้านภาษา ขั้นการฝึกเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และขั้นประเมินภาษาแบบองค์รวม” ให้เด็กมีความพร้อมโดยเน้นการเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง คือ ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย การกำหนดเนื้อหา

ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์ เช่น การสร้างความสนใจ การเผชิญสถานการณ์ ฝึกการลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป การประยุกต์ใช้และประเมินผล ด้านการประเมินผล และด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

8.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม แบบบูรณาการเป็นรายบุคคลจัดเป็นกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ผ่านการบูรณาการเด็กได้เล่นและลงมือกระทำเพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม และทักษะที่เกี่ยวข้อง คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม ดนตรีและกีฬา ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรมของเด็กให้มากที่สุด

9. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

9.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จสถานศึกษาพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและบุคลากรในสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

9.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีให้มีการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนี้ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กิจกรรมพัฒนาห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในโรงเรียนกิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา

ด้านบริหารการจัดการศึกษา

10. การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม

10.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีการจัดทำ SWOT เน้นการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม ความเป็นอิสระในการทำงาน ยึดหลักธรรมาภิบาลยึดระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการทำงานมีความโปร่งใสในการทำงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบและความคุ้มค่า

10.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

11. การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน

11.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดีมาก สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

11.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลในการบริหารคุณภาพการศึกษา มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในทุกปี

ด้านเด็กปฐมวัย

12. เด็กปฐมวัยมีคุณภาพมาตรฐานมีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้

12.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาจัดกิจกรรม โครงการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีคุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถในการใช้ภาษาแบบองค์รวมบูรณาการกิจกรรม 6 หลัก ใช้ภาษาฟัง พูด อ่าน และการเขียนได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล

12.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพ จัดแหล่งเรียนรู้ให้บริการในการค้นคว้า ได้แก่ ห้องสมุด ห้อง ICT เพื่อพัฒนาการศึกษา โครงการพัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการคิดได้แก่ กิจกรรมค่ายวิชาการ กิจกรรมประกวดเรียงความ กิจกรรมประกวดการเล่านิทานคุณธรรม สถานศึกษามีโครงการที่เป็นตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังนี้ โครงการส่งเสริมการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ได้แก่ กิจกรรมบัณฑิตน้อย กิจกรรมการอบรมพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองปฐมวัย โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ เช่น กิจกรรมจิตอาสา โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้กิจกรรมรักการอ่าน

ด้านโรงเรียน

13. โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน

13.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพชุมชนพึงพอใจและศรัทธาต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน จนเป็นที่ยอมรับของชุมชน

13.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์กับคณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมการให้บริการชุมชนและหน่วยงาน กิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและหน่วยงานอื่น กิจกรรมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา กิจกรรมระดมทุนเพื่อการศึกษา

14. โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น

14.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ โรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นสิ่งคมแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน

14.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นสิ่งคมแห่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอก เช่น โรงพยาบาล วัด ตลาด สถานีตำรวจ

ผลจากการสัมภาษณ์การจัดประสบการณ์ภาษาที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาแบบองค์รวม รายละเอียดสรุป ดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

“...มีการจัดประชุมการจัดทำหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และบริบทของสถานศึกษา เข้ารับการอบรมจากส่วนกลาง ในการจัดทำหลักสูตร ประชุมเครือข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย มีคณะกรรมการนิเทศภายใน คอยให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 17 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

“...มีการคัดกรองเด็กปฐมวัย วิเคราะห์เด็กปฐมวัยรายบุคคลศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทและศักยภาพของเด็กปฐมวัย จากผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อจัดกลุ่มเด็กปฐมวัย โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล (เก่ง ปานกลาง อ่อน) ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูสามารถเลือกใช้สื่อการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและเข้ารับการอบรมเทคนิคการใช้สื่อการสอน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้เปิดโลกกว้างได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาสื่อการสอน...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 17 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 3 การกำหนดเนื้อหา

“...เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับรายวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางจากผู้เชี่ยวชาญ มีการบูรณาการเนื้อหาในทุกกิจกรรม 6 หลัก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนปฐมวัย มีโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้บริหารประชุมครูเกี่ยวกับการเตรียมการสอนทุกสัปดาห์...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 17 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์

“มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ด้านภาษาตามตัวชี้วัด มีการจัดทำสื่อประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาด้านภาษาแบบองค์รวม หน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้ง 4 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก, เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก, เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก และเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก จำนวน 4 หน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่องปลอดภัยไว้ก่อน เรื่องครอบครัว เรื่องต้นไม้ เรื่องของเล่นของใช้ ผ่านกระบวนการกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก เรียนรู้ สู่ความรื่นรมย์ ชื่นชมภาษาพาเพลิน มีการเข้ารับการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นตอนสร้างความสนใจด้านภาษา ขั้นตอนฝึกเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และขั้นประเมินภาษาแบบองค์รวม”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 17 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

4.1 การสร้างความสนใจ (Engagement : E)

ขั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผ่านบรรยากาศประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำทนาย โดยครูปฐมวัยนำกิจกรรมประเภทเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกม การเล่านิทานหรือ กิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ฝึกให้เด็กคุ้นเคยและซึมซับภาษาด้วยการฟัง การพูดออกเสียง คำง่าย ๆ และแสดงท่าทางประกอบได้ เพื่อปรับอารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้เตรียมพร้อม และสนุกกับเหตุการณ์ ก่อนเข้าสู่บทเรียน ด้วยบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด และเสริมบรรยากาศที่ทำทนายประสบการณ์การเรียนรู้

4.2 การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C)

ขั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์เรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ผ่านประสบการณ์การเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์จริง หรือการจำลองสถานการณ์หรือบทบาทสมมติด้วยการใช้คำศัพท์ในหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ หรือเรื่องที่เด็กสนใจ โดยครูปฐมวัยอ่านให้เด็กได้ฟัง เด็กพูดตาม อ่านตาม ท่องจำ (Recite) และเล่าเรื่องกลับ (Retell) จากเรื่องราวที่ฟังหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟังเรื่องราวในสถานการณ์เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงอ่าน และเขียนคำหรือประโยคสั้น ๆ ควบคู่ไปพร้อมด้วย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ได้ฝึกการฟัง (ฟังคำศัพท์) การพูด (ฝึกการท่องจำ

ฝึกการเล่าเรื่องราว) การอ่าน (ฝึกการเปล่งเสียง ออกเสียงอ่าน) การเขียน (เขียนคำหรือประโยคสั้น ๆ) จากเรื่องราวที่เกี่ยวกับหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้หรือเรื่องที่เด็กสนใจ

4.3 ฝึกการลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้ วางแผนการทำงาน ลงมือปฏิบัติ และทบทวน ประสบการณ์เรียนรู้ของตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและกลุ่ม ด้วยกิจกรรมศิลปะที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมวาดภาพระบายสี กิจกรรมเล่นกับสีน้ำ กิจกรรม การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และวัสดุอื่น กิจกรรมการปั้น ขยำดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งโด กระดาษ กิจกรรมการพับ ฉีก ตัด ปะ กิจกรรมการร้อย สาน และการออกแบบ และกิจกรรม การผันสี ด้วยกระดาษทราย เพื่อให้เด็กปฐมวัยถ่ายทอดความสามารถทางภาษาผ่านผลงานศิลปะสร้างสรรค์

4.4 แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R)

ชั้นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยนำเสนอผลงานด้วยการเล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนหรือกลุ่มให้เพื่อนและ ครูฟัง โดยครูปฐมวัยจัดบันทึกการถ่ายทอดความคิดของเด็กแต่ละคนไว้ ตรวจสอบความถูกต้อง และความสำเร็จ ของการปฏิบัติ เพื่อให้เด็กฝึกสื่อสารถ่ายทอดความคิดเห็น นำเสนอผลงาน ประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาสื่อสาร

4.5 การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยประมวลความรู้ที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ โดยอธิบายและแสดงความคิดเห็นจากการตอบคำถามของครูปฐมวัย และว่าจะนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร โดยที่คำถามดังกล่าว มีความหลากหลาย ได้แก่ คำถาม อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร โดยครูจัดบันทึกคำตอบลงบน กระดาษแผ่นใหญ่เพื่อสรุปร่วมกัน เพื่อการประเมินความก้าวหน้าประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ครูปฐมวัยสามารถตรวจสอบว่าความรู้ที่เด็กได้รับ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่าน 4) ด้านการเขียน โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่เรียน การประเมิน พัฒนาการ การบันทึกประจำวัน การสรุปและสะท้อนผล คือ 1. การสังเกตพฤติกรรม 2. การสนทนา 3. การสัมภาษณ์ 4. การประเมินผลงาน และ 5. การใช้แบบทดสอบ

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 5 ด้านการประเมินผล

“...มีการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 มีการนิเทศติดตามจากคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ศึกษาวิธีการประเมินผล แยกตามกิจกรรมประสบการณ์ และประเมินทุกรูปแบบ ผู้บริหารจัดอบรมครู ก่อนเปิดภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 17 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 6 ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

“...มีการประชุมครูเกี่ยวกับผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอมีการสร้างขวัญและกำลังใจจากผู้บริหาร และได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมเป็นอย่างดี และมีการจัดทำ SWOT เพื่อร่วมกันถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 17 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

2.2 กรณี โรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เปิดสอนในระดับ อบ.1-ม.3 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนบุคลากร 54 คน มีนักเรียนจำนวน 779 คน

จากผลการศึกษาค้นคว้าประกอบ 6 องค์ประกอบ และผลจากการสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ 3) กระบวนการเรียนรู้ 4) การบริหารจัดการ 5) การประกันคุณภาพการศึกษา 6) เด็กปฐมวัย 7) โรงเรียนตามกรอบแนวคิด (อำรุง จันทวานิช และคณะ, 2547)

ด้านสภาพแวดล้อม

1. สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับ โรงเรียนน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานที่ตั้งมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกปลอดภัย ชุมชนให้ร่วมมือในการสนับสนุน และร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย สภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกมีความร่มรื่น และมีการจัดตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา คือ กิจกรรมทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีข้อตกลงของห้องเรียน จัดกิจกรรมรับรู้ด้านคุณธรรม มีการบันทึกความดีของเด็ก กิจกรรมวันรักโรงเรียน กิจกรรมอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมปรับปรุงสวนหย่อมหน้าอาคารเรียน กิจกรรมการศึกษา แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

2. ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและจำนวนเพียงพอ

2.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม

มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการบริหารวิชาการและ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีการบริหารที่มีประสิทธิผล และผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหารงานครูที่สอน ตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานที่รับผิดชอบของบุคลากร ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่ครุสภากำหนด

2.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้

ดำเนินการตามโครงการพัฒนาครูให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง กิจกรรมพัฒนาบุคลากร กิจกรรมความสัมพันธ์กับชุมชน กิจกรรมจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการร่วมกิจกรรมชุมชน และยังได้ดำเนิน โครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน-ครู โครงการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการพัฒนาครูสู่ครูแกนนำ และครูต้นแบบด้านปฐมวัย โครงการส่งเสริมวิทยฐานะครู

ด้านทรัพยากรวัสดุเทคโนโลยี และงบประมาณ

3. ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐานสอดคล้องกับโรงเรียน

น้ำพอ ใต้แก่

3.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ โรงเรียนมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรม

เหมาะสม มีโครงสร้างที่เหมาะสมต่อประโยชน์ใช้สอยมีอาคารประกอบห้องเรียน ห้องทดลอง วิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล ห้องสมุด และห้องกิจกรรมอื่นๆ

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนมีการจัด

พื้นที่ใช้สอยเพียงพอและเหมาะสม มีการวางระบบอย่างเป็นสัดส่วน มีระบบน้ำดื่มน้ำใช้ที่เพียงพอต่อ จำนวนเด็กนักเรียน บริเวณรอบอาคารเรียนมีความสะอาด สะดวกสบายและมีความปลอดภัย มี อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล ห้องสมุด ห้องกิจกรรมอื่น ๆ เพียงพอและเหมาะสม

4. หลักสูตรเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและท้องถิ่น

4.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและ

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญมีการนำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์

4.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการ

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม โดยจัดให้มีหลักสูตรท้องถิ่น มีการจัดประสบการณ์แบบ บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น การอบรมการเขียนแผนการ และเทคนิคการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ ตอบสนองความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก

5. สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย

5.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ

ครูใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

5.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โรงเรียน

ดำเนินการตามโครงการจัดหาสื่อตามแผนการจัดประสบการณ์ให้มีความทันสมัย และสามารถส่งเสริมพัฒนาการครบทุกด้าน ตระหนักในส่งเสริมความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ทำให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวมเป็นที่พอใจของครู ผู้ปกครอง ผู้ร่วมงานทุกคน และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ สพฐ.

6. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย

6.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาคารสถานที่เหมาะสม ครูจัดให้มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพใ้ใช้การได้ดี ครูและนักเรียนมีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน และเอื้อต่อความต้องการของชุมชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

7. งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน สอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพอง คือ

7.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน และมีแผนงบประมาณที่ชัดเจน

7.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน มีการวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบภายใน ด้านกระบวนการเรียนรู้

8. การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นเด็กปฐมวัยสำคัญที่สุด

8.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถของครูที่รับผิดชอบในระดับปฐมวัยตามตัวบ่งชี้ ครูมีความรู้ความเข้าใจ เป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับดีมาก ครูมีความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญปัจจัยหลักในการพัฒนาเด็ก โดยใช้กิจกรรมการเล่นและประสบการณ์

ตรงที่หลากหลาย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเน้นทักษะกระบวนการทางภาษาโดยประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอน ให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงอายุ ความสามารถและความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของเด็กมีการ ประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยครบทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวัย และสอดคล้องกับสภาพจริงของการเรียนรู้ และนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมาปรับ การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาศักยภาพ เด็กปฐมวัยให้เต็มศักยภาพ

8.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ครูมีกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถของครูที่รับผิดชอบในระดับปฐมวัย ตามตัวบ่งชี้ ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับดีมาก ครูมีความสามารถจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ มีการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยครบ ทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวัยและสอดคล้องกับสภาพจริงของการเรียนรู้ และนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมาปรับการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนา ศักยภาพเด็ก ปฐมวัยให้เต็มศักยภาพ

9. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

9.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สภาพแวดล้อมภายนอกมีความสะอาด สะดวกสบาย มีต้นไม้ร่มรื่นเหมาะแก่การจัดกิจกรรม และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีการจัด บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้มีการจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

9.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรม 5 ส โครงการแหล่งเรียนรู้ มุมกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมชมรมพัฒนาเด็กปฐมวัย

บริบทการจัดการศึกษา

10. การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม

10.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ โรงเรียนมีการบริหารจัดการโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานเน้นการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในการทำงาน ยึดหลัก ธรรมาภิบาล ยึดระเบียบ กฎหมายความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการทำงานมีความโปร่งใสใน การทำงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบและความคุ้มค่า

10.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามี การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพอง คือ

11. การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบ บริหารโรงเรียน

11.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพ ภายในที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ และมีความพร้อมในการประเมินภายนอก

11.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามี ระบบและแผนการประกันคุณภาพของโรงเรียน มีการดำเนินงานตามระบบและแผนงานการประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการประเมินตนเองและการจัดทำรายงาน

ด้านเด็กปฐมวัยที่ประสบความสำเร็จมีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ โรงเรียนน้ำพอง คือ

12. เด็กปฐมวัยมีคุณภาพมาตรฐานมีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้

12.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ เด็กปฐมวัยมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีทักษะทางภาษาแบบองค์รวม ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน

12.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ คือ กิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศทาง วิชาการ กิจกรรมพัฒนากระบวนการคิดของเด็กปฐมวัย กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกิจกรรม รักการอ่าน

ด้านโรงเรียน

13. โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน มีความสำเร็จสอดคล้องกับโรงเรียนน้ำ พองในบริบทด้าน

13.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ชุมชนพึงพอใจและศรัทธา ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนจนเป็นที่ยอมรับของชุมชน

13.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ ดำเนินโครงการกิจกรรมชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

14. โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่น

14.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ โรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและ โรงเรียนอื่นในด้านการพัฒนา ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการบริการชุมชน และมีการส่งเสริมสนับสนุน โรงเรียนอื่นในการพัฒนาการศึกษา

14.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ ดำเนินโครงการกิจกรรมชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนา และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ

ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่นในการจัด
การศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์การจัดประสบการณ์ภาษาที่ส่งเสริมทักษะทางภาษา
แบบองค์รวม รายละเอียดสรุปดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

“...เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย มีการวิเคราะห์หลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อให้ทันสมัยและสามารถปรับใช้เข้ากับบริบทของท้องถิ่น ครูปฐมวัยทุกคน
มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้าน
ภาษาแบบองค์รวม...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

“...เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์เด็กปฐมวัย มี
การบริหารจัดการในชั้นเรียน ระบบดูแลนักเรียนและชั้นเรียน มีการทำสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
อย่างเป็นระบบ จัดทำชุดพัฒนากิจกรรม โดยใช้เทคนิคการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับบริบท
และศักยภาพของเด็กปฐมวัย...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 3 ด้านการกำหนดเนื้อหา

“...ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาด้านภาษาแบบองค์รวมผู้บริหารจัดอบรม
เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 และ
2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยกับโรงเรียนอื่น...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์

“...มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ตามขั้นตอนตัวชี้วัดของผู้วิจัย
คือ ขั้นการสร้างความสนใจ ขั้นฝึกการเผชิญสถานการณ์ ขั้นฝึกการลงมือปฏิบัติ ขั้นแลกเปลี่ยน
ความคิดและสรุป และขั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผลด้านภาษาแบบองค์รวม และจัดทำ
แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาแบบองค์รวม...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

4.1 การสร้างความสนใจ (Engagement : E)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผ่านบรรยากาศประสบการณ์การเรียนรู้ที่ท้าทาย โดยครูปฐมวัยนำกิจกรรมประเภทเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกม การเล่านิทานหรือ กิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ฝึกให้เด็กคุ้นเคยและซึมซับภาษาด้วย การฟัง การพูดออกเสียง คำง่าย ๆ และแสดงท่าทางประกอบได้ เพื่อปรับอารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้เตรียมพร้อม และสนุกกับเหตุการณ์ ก่อนเข้าสู่บทเรียน ด้วยบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด และเสริมบรรยากาศที่ท้าทายประสบการณ์การเรียนรู้

4.2 การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์เรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ผ่านประสบการณ์การเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์จริง หรือ การจำลองสถานการณ์หรือ บทบาทสมมติด้วยการใช้คำศัพท์ในหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ หรือเรื่องที่เด็กสนใจ โดยครูปฐมวัย อ่านให้เด็กได้ฟัง เด็กพูดตาม อ่านตาม ท่องจำ (Recite) และเล่าเรื่องกลับ (Retell) จากเรื่องราวที่ฟัง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟังเรื่องราว ในสถานการณ์เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงอ่าน และเขียนคำหรือประโยคสั้น ๆ ควบคู่ไปพร้อมด้วย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างเป็น ธรรมชาติ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ได้ฝึกการฟัง (ฟังคำศัพท์) การพูด (ฝึกการท่องจำ ฝึกการเล่าเรื่องราว) การอ่าน (ฝึกการเปล่งเสียง ออกเสียงอ่าน) การเขียน (เขียนคำหรือประโยคสั้น ๆ) จากเรื่องราวที่เกี่ยวกับหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้หรือเรื่องที่เด็กสนใจ

4.3 ฝึกการลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้ วางแผนการทำงาน ลงมือปฏิบัติ และ ทบทวนประสบการณ์เรียนรู้ของตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและกลุ่ม ด้วยกิจกรรมศิลปะที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมวาดภาพระบายสี กิจกรรมเล่นกับสีน้ำ กิจกรรม การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และวัสดุอื่น กิจกรรมการปั้น ขยี้ดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งโด กระดาษ กิจกรรมการพับ ฉีก ตัด ปะ กิจกรรมการร้อย สาน และการออกแบบ และกิจกรรม การผันสี ด้วยกระดาษทราย เพื่อให้เด็ก ปฐมวัยถ่ายทอดความสามารถทางภาษาผ่านผลงาน ศิลปะสร้างสรรค์

4.4 แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and Conclusion: R)

ชั้นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยนำเสนอผลงานด้วยการเล่าเรื่องราวจากผลงาน ศิลปะของตนหรือกลุ่มให้เพื่อนและ ครูฟัง โดยครูปฐมวัยจัดบันทึกการถ่ายทอดความคิดของเด็กแต่ละ คนไว้ตรวจสอบความถูกต้อง และความสำเร็จ ของการปฏิบัติ เพื่อให้เด็กฝึกสื่อสารถ่ายทอดความ คิดเห็น นำเสนอผลงาน ประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาสื่อสาร

4.5 การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A)

ขั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยประมวลความรู้ที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้โดยอธิบายและแสดงความเห็นจากการตอบคำถามของครูปฐมวัย และจะนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยที่คำถามดังกล่าว มีความหลากหลาย ได้แก่ คำถาม อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร โดยครูปฐมวัยจัดบันทึกคำตอบลงบน กระดาษแผ่นใหญ่เพื่อสรุปร่วมกัน เพื่อการประเมินความก้าวหน้าประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ครูปฐมวัยสามารถตรวจสอบว่าความรู้ที่เด็กได้รับเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่าน 4) ด้านการเขียน โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่เรียน การประเมิน พัฒนาการ การบันทึกประจำวัน การสรุปและสะท้อนผล ได้แก่ 1. การสังเกตพฤติกรรม 2. การสนทนา 3. การสัมภาษณ์ 4. การประเมินผลงาน และ 5. การใช้แบบทดสอบ

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 5 ด้านการประเมินผล

“...เข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูปฐมวัยที่มีความสามารถได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาต่อ และอบรมพัฒนา มาขยายผลให้กับครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง มีคณะกรรมการนิเทศติดตามการวัดและประเมินผลจากงานวิชาการ และผู้บริหารตรวจสอบอย่างเคร่งครัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 6 ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

“...มีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และกรรมการนิเทศจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเข้ามานิเทศติดตามคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่ และมีการนำผลการบันทึกหลังแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มาจัดทำวิจัยในชั้นเรียน...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 25 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

2.3 กรณี โรงเรียนบ้านโนน อำเภอลำสูง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เปิดสอนในระดับ อ.1-ป.6 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนบุคลากร 39 คน มีจำนวนนักเรียน 592 คน

จากผลการศึกษารายการประกอบ 6 องค์ประกอบ และผลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ 3) กระบวนการเรียนรู้ 4) การบริหารจัดการ 5) การประกันคุณภาพการศึกษา 6) เด็กปฐมวัย 7) โรงเรียนตามกรอบแนวคิด (อำรุง จันทวานิช และคณะ, 2547)

ด้านสภาพแวดล้อม

สอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพองและโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ในด้าน

1. สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสังคม บรรยากาศสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ บริการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยพัฒนาเต็มศักยภาพ

1.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เพียงพอเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

2. ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและจำนวนเพียงพอ

2.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ผู้บริหารใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาครูและบุคลากรมีความรู้ความสามารถมีทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและวางแผนพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพที่ยั่งยืน

2.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินการโครงการเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโดยให้บุคลากรทุกคนได้เข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ กิจกรรมพัฒนาครูในรายวิชาที่สอนอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เป็นรายบุคคล กิจกรรมการจัดการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน กิจกรรมการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน กิจกรรมจัดอบรมการวัดและประเมินผลการเรียน กิจกรรมอบรมและศึกษาดูงาน

ด้านทรัพยากรวัสดุเทคโนโลยี และงบประมาณ

3. ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน สอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพองและโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ ในด้าน

3.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีสภาพทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐานมีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม ครูมีการจัดให้มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียน

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จสถานศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ มีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอและเหมาะสม มีบรรยากาศร่มรื่น มีแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

4. หลักสูตรเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและท้องถิ่น

4.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านและเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

4.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีการ พัฒนาครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายตอบสนองความสามารถ ความถนัดของเด็กปฐมวัย พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้พัฒนาระบบนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงสนับสนุนส่งเสริมการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย

5.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้และเอื้อต่อการเรียนรู้และทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

5.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษา เสริมสร้างทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ของตนเองและเด็กปฐมวัย

6. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย สอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพอง และโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ในด้าน

6.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีโครงการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน

7. งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน

7.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินและมีแผนงบประมาณที่ชัดเจน

7.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้ มีมาตรฐานการจัดการทางการเงิน มีการวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทาง

การเงินและควบคุมงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การตรวจสอบภายใน งบประมาณส่วนใหญ่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ด้านกระบวนการเรียนรู้

8. การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นเด็กปฐมวัยสำคัญที่สุด

8.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญผ่านการบูรณาการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการทางภาษาแบบองค์รวมมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการภาษาแบบองค์รวม และมีการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ตามตัวชี้วัด เลือกใช้สื่อที่กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยเกิดการ เรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรมประสบการณ์ที่น่าสนใจ สนุก กระตุ้นสร้างแรงจูงใจกับ เด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น และต้องการค้นคว้าหาคำตอบ การสร้างความสนใจ การเผชิญสถานการณ์ฝึกการลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป การประยุกต์ใช้และ ประเมินผล โดยใช้ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผ่าน บรรยากาศประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำท่าย โดยครูปฐมวัยนำกิจกรรมประเภทเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกม การเล่านิทานหรือ กิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาด้วยการเคลื่อนไหว ร่างกาย ฝึกให้เด็กคุ้นเคยและซึมซับภาษาด้วยการฟัง การพูดออกเสียง คำง่าย ๆ และแสดงท่าทาง ประกอบได้ เพื่อปรับอารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้เตรียมพร้อม และสนุกกับเหตุการณ์ก่อนเข้าสู่บทเรียน ด้วยบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด

8.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษา

ดำเนินโครงการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จัดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยกล้าแสดงออกอย่าง ต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

9. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ที่มีคุณภาพนั้นได้สอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพอง และโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ในด้าน

9.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

9.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษา มีให้มีการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและบุคลากรในสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ด้านบริหารการจัดการศึกษา

10. การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม

10.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม มีเป็นอิสระในการทำงาน ยึดหลักธรรมาภิบาล ยึดระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการทำงาน มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการรับผิดชอบ

10.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษามีการระดมบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนและร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้ครู คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา สถานศึกษาได้แสดงออกอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการ

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับโรงเรียน น้ำพองและโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ คือ

11. การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน

11.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษามีประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดีมาก สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

11.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้จัดทำโครงการ/กิจกรรมดังนี้ โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทำแผนปฏิบัติการประจำปีและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านเด็กปฐมวัยที่ประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพสอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพอง และโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ คือ

12. เด็กปฐมวัยมีคุณภาพมาตรฐานมีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้

12.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาจัดกิจกรรม โครงการส่งเสริมเด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐาน จัดกิจกรรมตามนโยบายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย

12.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างให้นักเรียนมีความสุข สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ กิจกรรมแข่งขันกีฬา กิจกรรมทันตสุขภาพ กิจกรรมส่งเสริมอนามัย กิจกรรมอาหารกลางวันปลอดภัย กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ

โรคติดต่อร้ายแรง กิจกรรมแสดงบนเวทีในงานวันสำคัญ กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดเน้นของ สถานศึกษา

ด้านโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับโรงเรียนน้ำพอง และโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์คือ

13. โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน

13.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมี ประสิทธิภาพ เป็นที่ชื่นชมของชุมชน มีความศรัทธาต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

13.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการ สถานศึกษาในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี และโรงเรียนยังให้บริการชุมชนในด้านวิชาการ ด้านแหล่งเรียนรู้และการบริการทั่วไป เช่น สนามกีฬา ห้องสมุด และห้องคอมพิวเตอร์

14. โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น

14.1 ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ โรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและ โรงเรียนอื่น ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประสานสัมพันธ์กับชุมชนอย่าง ต่อเนื่อง

14.2 กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาได้ ดำเนินส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนยังให้บริการชุมชนในด้านวิชาการ ด้านแหล่งเรียนรู้ และการบริการทั่วไป เช่น สนามกีฬา ห้องสมุด และห้องคอมพิวเตอร์

ผลจากการสัมภาษณ์การจัดประสบการณ์ภาษาที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาแบบ องค์กรรวม รายละเอียดสรุป ดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์
 “...เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย 2560 จากผู้เชี่ยวชาญ ในหน่วยงานต้นสังกัด และสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาภาษาแบบองค์กรรวม และจัดประชุมกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษา ปฐมวัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมี ประสิทธิภาพ...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

“...อบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างเครื่องมือเพื่อพิจารณาความพร้อมเด็กปฐมวัย มีการจัดทำระบบสารสนเทศเกี่ยวกับข้อมูลเด็กปฐมวัย อย่างเป็นระบบ เข้ารับการอบรมการจัดทำสื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญทุกภาคเรียนจนสามารถจัดทำสื่อประสบการณ์การเรียนรู้ ที่พัฒนาภาษาแบบองค์รวมของของเด็กปฐมวัยได้และมีการนิเทศ และประเมินสื่อประสบการณ์การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 3 ด้านการกำหนดเนื้อหา

“...มีการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ในการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้เด็กปฐมวัยและชุมชนและสภาพแวดล้อมของชุมชน มีการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 และครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 จะสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์

“...มีการดำเนินการเพื่อให้บุคลากรสามารถมีความรู้ ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยโรงเรียนได้มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการภาษาแบบองค์รวม และมีการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ตามตัวชี้วัด เลือกใช้สื่อที่กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรมประสบการณ์ที่น่าสนใจ สนุก กระตุ้นสร้างแรงจูงใจกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็น และต้องการค้นคว้าหาคำตอบ

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

4.1 การสร้างความสนใจ (Engagement : E)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผ่านบรรยากาศประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำทนาย โดยครูปฐมวัยนำกิจกรรมประเภทเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกม การเล่านิทานหรือ กิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ฝึกให้เด็กคุ้นเคยและซึมซับภาษาด้วย

การฟัง การพูดออกเสียง คำง่าย ๆ และแสดงท่าทางประกอบได้ เพื่อปรับอารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้เตรียมพร้อม และสนุกกับเหตุการณ์ ก่อนเข้าสู่บทเรียน ด้วยบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด และเสริมบรรยากาศที่ท้าทายประสบการณ์การเรียนรู้

4.2 การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์เรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติผ่านประสบการณ์การเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์จริง หรือ การจำลองสถานการณ์หรือบทบาทสมมติ ด้วยการใช้คำศัพท์ในหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ หรือเรื่องที่ได้สนใจ โดยครูปฐมวัยอ่านให้เด็กได้ฟัง เด็กพูดตาม อ่านตาม ท่องจำ (Recite) และเล่าเรื่องกลับ (Retell) จากเรื่องราว ที่ฟังหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟังเรื่องราว ในสถานการณ์เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงอ่าน และเขียนคำหรือประโยคสั้น ๆ ควบคู่ไปพร้อมด้วย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ได้ฝึกการฟัง (ฟังคำศัพท์) การพูด (ฝึกการท่องจำ ฝึกการเล่าเรื่องราว) การอ่าน (ฝึกการเปล่งเสียง ออกเสียงอ่าน) การเขียน (เขียนคำหรือประโยคสั้นๆ) จากเรื่องราวที่เกี่ยวกับหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้หรือเรื่องที่ได้สนใจ

4.3 ฝึกการลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้ วางแผนการทำงาน ลงมือปฏิบัติ และ ทบทวนประสบการณ์เรียนรู้ของตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและกลุ่ม ด้วยกิจกรรมศิลปะที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมวาดภาพระบายสี กิจกรรมเล่นกับสีน้ำ กิจกรรม การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และวัสดุอื่น กิจกรรมการปั้น ขยำดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งโด กระดาษ กิจกรรมการพับ ฉีก ตัด ปะ กิจกรรมการร้อย สาน และการออกแบบ และกิจกรรม การผันสี ด้วยกระดาษทราย เพื่อให้เด็กปฐมวัยถ่ายทอดความสามารถทางภาษาผ่านผลงาน ศิลปะสร้างสรรค์

4.4 แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R)

ชั้นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยนำเสนอผลงานด้วยการเล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนหรือกลุ่มให้เพื่อนและ ครูฟัง โดยครูปฐมวัยจัดบันทึกการถ่ายทอดความคิดของเด็กแต่ละคนไว้ตรวจสอบความถูกต้องและความสำเร็จ ของการปฏิบัติ เพื่อให้เด็กฝึกสื่อสารถ่ายทอดความคิดเห็น นำเสนอผลงาน ประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาสื่อสาร

4.5 การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and Assessment : A)

ชั้นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยประมวลความรู้ที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้โดยอธิบายและแสดงความคิดเห็นจากการตอบคำถามของครูปฐมวัย และว่าจะนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยที่คำถามดังกล่าว มีความหลากหลาย ได้แก่ คำถาม อะไร

ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร โดยครูปฐมวัยจัดบันทึกคำตอบลงบน กระดาษแผ่นใหญ่เพื่อสรุป ร่วมกัน เพื่อการประเมินความก้าวหน้าประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ครูปฐมวัยสามารถตรวจสอบ ว่าความรู้ที่เด็กได้รับเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลประสบการณ์การเรียนรู้ ภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการ อ่าน 4) ด้านการเขียน โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรมในขณะเรียน การประเมิน พัฒนาการ การบันทึก ประจำวัน การสรุปและสะท้อนผล คือ 1. การสังเกตพฤติกรรม 2. การสนทนา 3. การสัมภาษณ์ 4. การประเมินผลงาน และ 5. การใช้แบบทดสอบ

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 5 ด้านการประเมินผล

“...เข้ารับการฝึกอบรมบุคลากรสามารถมีความรู้ความเข้าใจในการ ประเมินผล คือนอกจาก จะดำเนินการตามระเบียบของการวัดและประเมินผลแล้ว โรงเรียนยังมีการ กำกับ ติดตามให้การประเมินผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างจริงจัง เช่น การ ประเมินผลก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาส่งเสริมหรือ ปรับปรุง พฤติกรรมที่ประสงค์ตามคุณลักษณะของทักษะทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย จัดประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะ ทางภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัยให้เป็นพฤติกรรมที่ถาวร จัดเข้าค่ายทางวิชาการให้ความรู้ ในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีการบูรณาการในการสอนจากครูปฐมวัยในระดับชั้นต่าง ๆ มีการ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย และสมรรถนะสำคัญของเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัย เข้ารับการอบรมและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการรายงานผลต่อนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษาและ ได้นำผลที่ได้จากการประเมินผลมาพัฒนาปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 6 ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

“...มีการจัดอบรมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยจัดประชุมให้ครูปฐมวัยได้นำเสนอ ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อหา แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ผลที่ได้ จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ครูปฐมวัยได้นำเสนอข้อมูลจากการประเมินผลเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และนำข้อมูลมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ

ให้เป็นปัจจุบันสามารถติดตามผลได้ง่าย ให้ครูได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน จัดประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัย ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย...”

(ครูผู้รับผิดชอบ, วันที่ 31 มกราคม 2561: สัมภาษณ์)

สรุปผลการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ทั้ง 3 โรงเรียน ของการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการสังเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการร่างโปรแกรม ดังนี้

ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

มีการประชุมกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยในการชี้แจงให้ครูปฐมวัยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ โดยร่วมมือกันวางแผน เพื่อเป็นแนวทางเดียวกัน โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เป็นหลักเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 มีการเข้าร่วมฝึกอบรมในเรื่องการพัฒนาคุณภาพครูปฐมวัยให้สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดประสบการณ์ที่ชัดเจนที่เน้นตามตัวชี้วัด และมีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข

ด้านการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

มีการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย มีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล ศึกษาบริบทของเด็กปฐมวัยโดยครูประจำชั้น เพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติและศักยภาพของเด็กปฐมวัย โดยการเข้ารับการฝึกอบรม การสร้างเครื่องมือและการเลือกใช้สื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และมีคณะกรรมการนิเทศภายใน คอยให้คำปรึกษาและกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

ด้านการกำหนดเนื้อหา

มีการกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 โดยการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และผู้ร่วมอบรม มีการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2

ด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์

มีการจัดอบรมการจัดกิจกรรมประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมให้แก่ครูปฐมวัยตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของภาษาแบบองค์รวม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เข้าอบรมและผู้เชี่ยวชาญ ออกแบบและทดลองการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ครูปฐมวัย สามารถจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยเกิดกระบวนการพัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวมในการฟัง พูด อ่าน และเขียน

ด้านการประเมินผล

มีการกำกับติดตามการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย 2560 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย นิเทศติดตามจาก คณะกรรมการนิเทศภายใน เข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ มีการรายงานผลการเรียนรู้ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

มีการประชุมเพื่อให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาแนวทาง แก้ไขร่วมกันและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานจากฝ่ายบริหาร มีการนิเทศติดตามให้ครูปฐมวัยได้ใช้ กระบวนการวิจัย มีการจัดทำ SWOT เพื่อร่วมกันถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. การออกแบบโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา และการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การออกแบบโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ดังแสดงในตาราง 25

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 25 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด
 ประสพการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัดการจัด ประสพการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการพัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
1.	การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสพการณ์ -การฝึกอบรมให้ความรู้ แก่ครูปฐมวัยในการ กำหนดจุดมุ่งหมายการ จัดประสพการณ์ ใน การจัดการเรียนรู้การ จัดประสพการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม	มาก	มากที่สุด	2	(6) -เชิญวิทยากร มาให้ความรู้ใน การกำหนด จุดมุ่งหมายการ จัด ประสพการณ์ และการ วิเคราะห์ หลักสูตร และมี คณะกรรมการ นิเทศภายใน คอยให้ คำปรึกษา	-ฝึกอบรมการ กำหนด จุดมุ่งหมาย การจัด ประสพการณ์ -การเรียนรู้ ด้วยตนเอง	1. ให้ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบและ ขั้นตอนในการ กำหนดจุดมุ่งหมาย การจัด ประสพการณ์ใน การจัดการเรียนรู้ 2. ให้ครูสามารถ วิเคราะห์หลักสูตร ปฐมวัย 2560 เพื่อ นำไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ 3. ให้ครูสามารถใน การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการ กำหนดจุดมุ่งหมายจัด ประสพการณ์ในการ จัดการเรียนรู้
	-การฝึกอบรมให้ครู ปฐมวัยสามารถ วิเคราะห์หลักสูตร ปฐมวัย 2560 ให้ เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาการจัด ประสพการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	4			
	-จัดให้ครูปฐมวัยมี ส่วนร่วมในการ กำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสพการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ การจัดประสพการณ์ ทางภาษาแบบองค์ รวม	มาก	มากที่สุด	1			

ตาราง 25 (ต่อ)

ชื่อ	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การจัดการจัด ประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
	-ประสานงาน ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัย เกี่ยวกับ การกำหนด จุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ในการจัด ประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมของ สถานศึกษา เพื่อนำมา พัฒนาปรับปรุงตนเอง ให้ดีขึ้น	มาก	มากที่สุด	3			
2.	การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย -การฝึกอบรมให้ครู ปฐมวัยสามารถสร้าง เครื่องมือการประเมิน ความรู้พื้นฐานของเด็ก ปฐมวัย	มาก	มากที่สุด	(4) 1	-ฝึกอบรม การสร้าง เครื่องมือ และเลือกใช้ สื่อที่ เหมาะสมกับ เด็กปฐมวัย	-ฝึกอบรม การ พิจารณา ความพร้อม ของเด็ก ปฐมวัย ได้แก่	1. ให้ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการ สร้างเครื่องมือการ ประเมินความรู้ พื้นฐานของเด็ก ปฐมวัย 2. ให้ครูความสาร มารถในการ วิเคราะห์ความ พร้อมของเด็ก ปฐมวัย

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัดการจัด ประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
	-ให้คำปรึกษาครูใน การวิเคราะห์ความ พร้อมของเด็กปฐมวัย และจัดทำสารสนเทศ เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย อย่างเป็นระบบเพื่อ ใช้เป็นข้อมูลในการ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	3	การวิเคราะห์ ผู้เรียน รายบุคคล และ มีคณะกรรมการ นิเทศภายใน คอยให้ คำแนะนำและ ปรึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	การ วิเคราะห์ ความ พร้อมของ เด็กปฐมวัย พัฒนา ทักษะการ เลือกสื่อ -การเรียนรู้ ด้วยตนเอง	และการจัดทำ สารสนเทศของเด็ก ปฐมวัย 3. พัฒนาทักษะใน การเลือกใช้สื่อใน การจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ 4. ให้ครูปฐมวัย ได้รับการนิเทศ ติดตามในการนำ ข้อมูลของเด็ก ปฐมวัยเพื่อความ พร้อมในการพัฒนา ด้านการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้
	-จัดอบรมให้ครูปฐมวัย ในการเลือกใช้สื่อในกา จัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวมเพื่อ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	4			
	-นิเทศติดตามครู ปฐมวัยในการนำ ข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อ ความพร้อมในการ พัฒนาการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อพัฒนาการ จัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	2			

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัดการจัด ประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์				
3.	การกำหนดเนื้อหา -จัดให้ครูปฐมวัย ศึกษาคูงานแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อ การกำหนดเนื้อหา การจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ทางภาษา แบบองค์รวมเพื่อ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์ รวมสำหรับ สถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	(2) 4	เข้ารับการ อบรมจาก ผู้เชี่ยวชาญ ใน การกำหนด เนื้อหาที่ สอดคล้องกับ มาตรฐานและ สาระการเรียนรู้ และมีการบูร ณาการเนื้อหา สาระการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ การศึกษา ปฐมวัย	ฝึกอบรม การกา กำหนด เนื้อหาที่ สอดคล้อง กับการจัด ประสบการณ์ การ เรียนรู้ ด้วยตนเอง	1. ให้ความรู้ เกี่ยวกับ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อ การกำหนดเนื้อหา 2. ให้ครูปฐมวัย สามารถ กำหนดเนื้อหาที่ สอดคล้องกับ การจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้ 3. ให้ครูปฐมวัย สามารถบูรณาการ เนื้อหาระหว่างครู กลุ่ม สาระการเรียนรู้ การศึกษาปฐมวัย
	-ประชุม ปฏิบัติการให้ครู ปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถใน การกำหนดเนื้อหา ที่สอดคล้องกับ การจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ทางภาษา แบบองค์รวมเพื่อ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์ รวมสำหรับ สถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	3			

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัดการจัด ประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
	-ประสาน ผู้เชี่ยวชาญให้ คำปรึกษาแก่ครู ปทุมวัยเกี่ยวกับการ กำหนดเนื้อหาที่ สามารถจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ที่ทางภาษา แบบองค์รวมเพื่อ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	ปาน กลาง	มากที่สุด	1			
	-จัดให้มีเวทีในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการบูรณาการ เนื้อหาระหว่างครู ปทุมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2	ปาน กลาง	มากที่สุด	2			
4.	การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ -ชั้นการสร้าง ความสนใจ ครูปทุมวัยสามารถ กระตุ้นเด็กให้มี ความตื่นตัวที่จะ เรียนรู้ เช่น เพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกม ง่ายๆ การเล่า	ปาน กลาง	มากที่สุด	(1) 1	มีการจัดอบรม การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ การเรียนรู้ด้าน ภาษาแบบ	-ฝึกอบรม การจัด กิจกรรม ประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ พัฒนา ทักษะ	1. ให้ครูปทุมวัยมี ความรู้ ความสามารถในการ สร้างความสนใจ 2. ให้ครูปทุมวัยมี ความรู้ ความสามารถในการ ฝึกภาษาเด็กปทุมวัย แบบองค์รวม

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัดการจัด ประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
	นิทาน โดยใช้แผนภูมิ เนื้อหาเพลง, รูปภาพ, บัตรคำ มาแขวงไว้ ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูชี้ตามระหว่างการ กระตุ้นเร้าครูจะต้อง พูดอย่างชัดเจนและ ถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์				องค์กรวม ให้แก่ ครู ปฐมวัย ตามองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของ ภาษาแบบองค์ รวม และมีการ จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยวิธี ที่หลากหลายมี การจัดอบรมการ จัดกิจกรรม ประสบการณ์การ เรียนรู้ด้านพัฒนา ทักษะทางภาษา แบบองค์รวม	ทางภาษา แบบองค์ รวม -การ เรียนรู้ด้วย ตนเอง- ฝึกอบรม การจัด กิจกรรม ประสบกา รณ์การ เรียนรู้ที่ พัฒนา ทักษะทาง ภาษาแบบ องค์รวม -การ เรียนรู้ด้วย ตนเอง	องค์กรวมเป็น รายบุคคล 2. ให้ครูปฐมวัยมี ความรู้ ความสามารถในการ ฝึกเผชิญสถานการณ์ ทางภาษาแบบองค์ รวมเป็นรายบุคคล 3. ให้ครูปฐมวัยมี ความรู้ความสามารถ ในการให้เด็กฝึกลงมือ ปฏิบัติและเลือก อุปกรณ์ด้วยตนเอง อย่างอิสระสังเกต และให้ความ ช่วยเหลือ รวมทั้งดูแล ความปลอดภัย ของเด็ก
	-ชั้นเผชิญสถานการณ์ ครูปฐมวัยสามารถ กระตุ้นให้เด็ก เชื่อมโยง ประสบการณ์ที่เด็กมี อยู่เดิมให้สัมพันธ์กับ กิจกรรม ที่จัดขึ้นโดย ไม่ตำหนิให้เด็ก แก้ไขสิ่งที่กระทำผิด ทันทีเช่น เขียนผิด ในทันทีแต่จะแนะนำ ให้เด็กสังเกตจาก ตัวอย่างต่างๆ ระหว่างการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กแสดง การสื่อสารผ่าน กระบวนการคิด ตลอดเวลา ใช้ภาษา จากแรงจูงใจภายใน ไม่ใช่การบังคับให้เด็ก กล่าวพูด กล่าว	มาก	มาก ที่สุด	2			

ตาราง 25 ต่อ

ชื่อ	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการพัฒนา	ผลการ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ การพัฒนา โปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
	อ่านและกล้าเขียน โดย ที่เด็กไม่กลัวผิด สังเกต การสนทนาโต้ตอบของ เด็ก และให้ข้อมูล ป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้ เด็กได้คิดต่อยอด กระตุ้นกระบวนการคิด ตลอดเวลา				ให้แก่ครู ปฐมวัย ตาม องค์ประกอบ และตัวชี้วัด ของภาษาแบบ องค์รวมและมี การจัดการ เรียนรู้ด้วยวิธีที่		
	-ชั้นการฝึกให้เด็กลงมือ ปฏิบัติ ครูปฐมวัยสามารถเปิด โอกาสให้เด็กเข้าย้าทวน ประสบการณ์เรียนรู้ ด้วยการทำกิจกรรม ศิลปะด้วยตนเองอย่าง อิสระ และจัดบันทึกคำ บรรยายผลงานศิลปะ ของเด็ก ระหว่างการ เข้าย้าทวนให้ครูเป็นผู้ สังเกต อำนวยความ สะดวกในการเรียนรู้ และให้แรงเสริมด้วยคำ ชมเชย สร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ภาษาจาก สภาพแวดล้อม วรรณกรรมการ	มาก	มากที่สุด	3	หลากหลาย		

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับความสำคัญ	ผลจากการศึกษา Best Practices	วิธีการพัฒนา	ผลการสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรม
		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์				
	เลียนแบบ เปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจ จัดกระทำต่อสื่อวัสดุ สังเกตและให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งดูแลความปลอดภัยของเด็ก						
	-ชั้นฝึกให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดและสรุปครูปฐมวัยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนเองหรือกลุ่มระหว่างการนำเสนอให้ครูเป็นผู้ฟังที่ดี และให้คำแนะนำในการใช้ภาษาทั้งในฐานะเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลาให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย	มาก	มากที่สุด	5	มีการจัดอบรมการจัดกิจกรรมประสบการณ์พัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวมให้แก่ครูปฐมวัย ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของภาษาแบบองค์รวมและมีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย	-ฝึกอบรมการจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวม-การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4. ให้ครูปฐมวัยมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป

ตาราง 25 (ต่อ)

ชื่อ	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์				
	-ขั้นการประยุกต์ใช้ และประเมินผล ครูปฐมวัยสามารถใช้ คำถามที่มีความ หลากหลาย เป็น คำถามปลายเปิด เพื่อให้เด็กได้อธิบาย ความคิดและแสดง ความคิดเห็นอย่าง อิสระ เปิดโอกาสให้ เด็กได้คิดพูด แสดงออก สังเกตการ สนทนาโต้ตอบของ เด็ก และ ให้ข้อมูล ป้อนกลับแก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้ติดต่อ ยอดบนกระดาษแผ่น ใหญ่ ระหว่างการ ประเมินให้ครูเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่มีคุณภาพ คือ พูดจาชัดเจน และรับฟังเด็กด้วย ความสนใจให้แรง เสริมด้วยคำชมเชย	มาก	มากที่สุด	4			5. ให้ครูปฐมวัยมี ความรู้ ความสามารถ ในการ ประยุกต์ใช้และ ประเมินผล

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการ สังเคราะห์เพื่อ นำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
5.	การประเมินผล -จัดการฝึกอบรมให้ครู ปฐมวัย เรื่องการวัดผล และประเมินผลตาม แนวทางของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัด ประสบการณ์ของครู ปฐมวัยในการฟัง การ พูด การอ่าน และการ เขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้ง การใช้แบบทดสอบวัด ทักษะทางภาษาแบบ องค์รวมของเด็กปฐมวัย	มาก	มากที่สุด	(3) 1	-เข้ารับการ อบรมและ ศึกษาต่อใน ระดับสูงขึ้น ที่เกี่ยวข้อง กับการ จัดการ เรียนรู้ และ มีการนิเทศ ติดตามให้ครู ปฐมวัย โดย คณะกรรมการ การนิเทศ ภายใน	-ฝึกอบรม การ ประเมิน ผล -การ เรียนรู้ด้วย ตนเอง	1. ให้องค์ความรู้ เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลตาม แนวทางของ หลักสูตรปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับ หลักการและ ทฤษฎีของการ วัดผลประเมินผล 2) ความรู้เกี่ยวกับ องค์ประกอบการ วัดผลประเมินผล 3) ความรู้เกี่ยวกับ แนวทางการ วัดผลประเมินผล 4) ความสามารถ ในการสร้างและ พัฒนาเครื่องมือ การวัดผล ประเมินผล 2. ครูปฐมวัย ได้รับการการ นิเทศ ติดตามการ วัดผลประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนา
	-นิเทศ ติดตามการ วัดผลประเมินผลของ ครูปฐมวัยตาม โปรแกรมที่ได้กำหนดไว้	มาก	มากที่สุด	2			
	-ประสานผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษาแก่ครู ปฐมวัยในการวัดผล ประเมินผล ในการ พัฒนาภาษาแบบองค์ รวมเพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	3			

ตาราง 25 (ต่อ)

ชื่อ	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์	ผลจากการสำรวจ		ลำดับ ความต้องการ จำเป็น	ผลจาก การศึกษา Best Practices	วิธีการ พัฒนา	ผลการสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโปรแกรม
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึง ประสงค์				
6.	ข้อมูลป้อนกลับ -ประสานผู้เชี่ยวชาญให้ คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัย ในการวัดผลประเมินผล ในการพัฒนาภาษาแบบ องค์รวมเพื่อพัฒนาการ จัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	4	มีการประชุม เพื่อให้ครู ปฐมวัยได้ ชี้แนะปัญหาที่ เกิดจากการ จัดการเรียนรู้	-ฝึกอบรม การให้ ข้อมูล ป้อนกลับ -การเรียนรู้ ด้วยตนเอง	1. ให้ความรู้เกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหาที่ เกิดจากการจัด กิจกรรม ประสบการณ์การ เรียนรู้ เพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา
	-จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูปฐมวัยสามารถจัด กระทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ข้อมูล เป็นปัจจุบัน และสืบค้นได้ง่าย	มาก	มากที่สุด	2	ร่วมกันแก้ไข และ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้	-ฝึกอบรม การให้ ข้อมูล ป้อนกลับ -การเรียนรู้ ด้วยตนเอง	2. ให้ครูปฐมวัย พัฒนาทักษะในการ จัดทำข้อมูล สารสนเทศเพื่อให้ ข้อมูลเป็นปัจจุบัน และสืบค้นได้ง่าย
	-จัดเวทีให้ครูปฐมวัยได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน การจัดกระทำข้อมูล สารสนเทศเพื่อให้ข้อมูล เป็นปัจจุบันและสืบค้น ได้ง่าย			3			3. ให้ครูปฐมวัยมี ความสามารถในการ นำเสนอข้อมูลผล การประเมินเพื่อ นำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการ จัดการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้
	-ประสานงาน ผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ช่วยเหลือครูปฐมวัยใน การนำเสนอข้อมูลผลจัด ประสบการณ์เพื่อ พัฒนาการจัด ประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา	มาก	มากที่สุด	1			

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการศึกษาในระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามแนวคิด ทฤษฎี จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย และจากการประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการสอบถามครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยโดยใช้แบบสอบถาม ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการ การศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวม แล้วทำการออกแบบร่างโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งรายละเอียดแสดงได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

รายละเอียดของโปรแกรมมีดังนี้

1. หลักการ

โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เป็นโปรแกรมที่ได้ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญหลายขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ การประเมินผล และข้อมูลป้อนกลับ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

โปรแกรมในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้สร้างขั้นตอนการดำเนินการในการพัฒนาแยกออกเป็น 6 Module คือ Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนดเนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งในเนื้อหา 6 Module มีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัด ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 องค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ 5) การประเมินผล และ 6) ข้อมูลป้อนกลับ

เนื้อหาของโปรแกรม ประกอบด้วย 6 Module

Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

Module 3 การกำหนดเนื้อหา

Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์

Module 5 การประเมินผล

Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ

การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ทำให้ผู้เข้ารับ

การอบรมพัฒนา สามารถศึกษา วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้และสามารถนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยนำเสนอการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนในบทต่างๆ ซึ่งมีการจัดเรียงไปในทิศทางเดียวกัน คือ 1) สร้างฐานการคิด เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้รับการพัฒนากับโปรแกรม 2) พิชิตความรู้ เป็นการเตรียมองค์ความรู้สู่การพัฒนาตามโปรแกรม 3) สู่การปฏิบัติ หลังจากได้ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว จะได้ทำกิจกรรมตามขั้นตอนโปรแกรมที่ได้จัดทำขึ้น มีการทำแบบฝึกหัด เอกสารใบงานต่าง ๆ ตามขั้นตอนที่กำหนดเพื่อพัฒนาให้เกิดเป็นองค์ความรู้ต่อไป 4) วัดผลงาน เป็นการวัดผลประเมินผลที่เกิดขึ้น ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินการตามโปรแกรม และ 5) สานต่อความรู้ใหม่ เป็นการสรุปองค์ความรู้ของหน่วยการเรียนรู้และการทดสอบความรู้ในเนื้อหา

2. วัตถุประสงค์

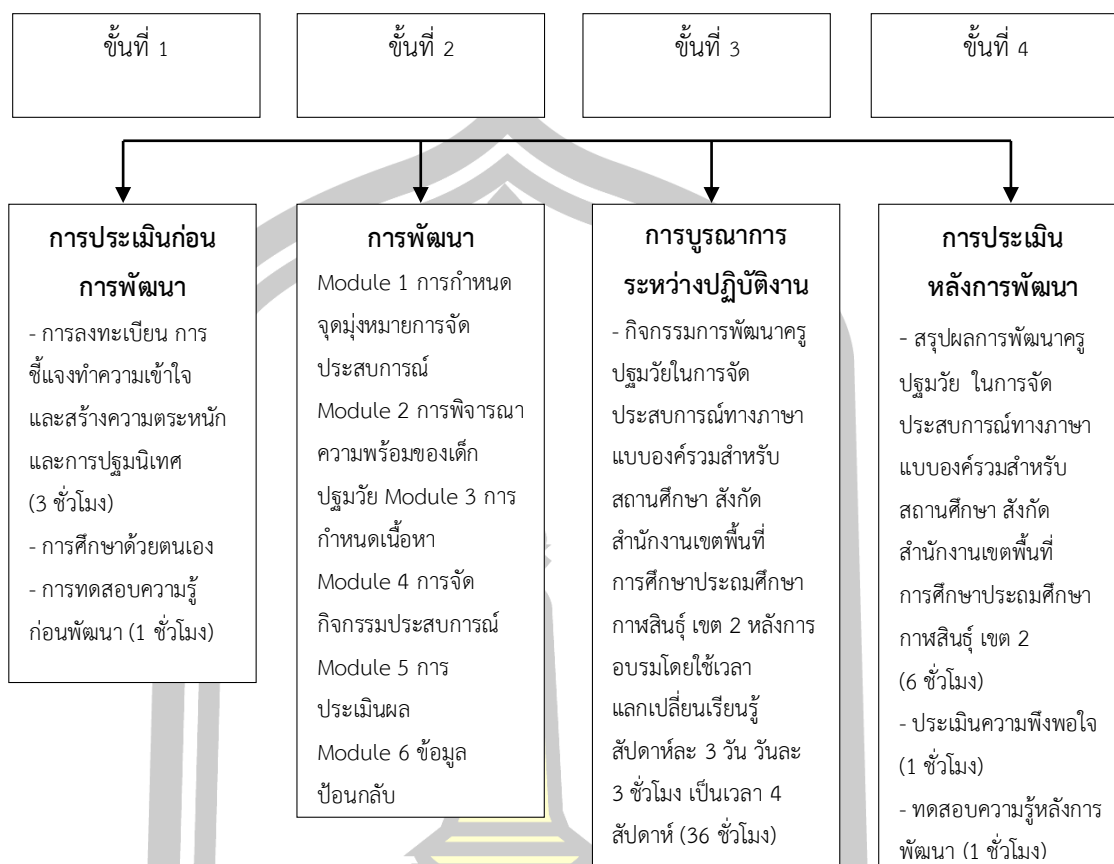
เพื่อพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป้าหมาย

เพื่อให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาได้ และนำทักษะการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

4. เนื้อหาและวิธีการพัฒนา

เนื้อหาและวิธีการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จะใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศาสามารถนำไปพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาโปรแกรม ได้แก่ 1. การอบรม 2. การพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และขั้นตอนการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีรายละเอียดดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 การดำเนินการการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาลสินธุ์ เขต 2

รายละเอียดของเนื้อหาและวิธีการพัฒนามีดังนี้

- 4.1 การประเมินก่อนการพัฒนา (4 ชั่วโมง) ประกอบด้วย
 - 4.1.1 การลงทะเบียน การชี้แจงทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก และการปฐมนิเทศ จำนวน 3 ชั่วโมง
 - 4.1.2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (ไม่นับชั่วโมง)
 - 4.1.3 การทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา จำนวน 1 ชั่วโมง
- 4.2 การพัฒนา (118 ชั่วโมง) ประกอบด้วย
 - 4.2.1 Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์
 - 4.2.2 Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย
 - 4.2.3 Module 3 การกำหนดเนื้อหา
 - 4.2.4 Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์
 - 4.2.5 Module 5 การประเมินผล

4.2.6 Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ

4.3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน (36 ชั่วโมง) เป็นการนิเทศและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลังการอบรมโดยใช้เวลาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ (36 ชั่วโมง)

4.4 การประเมินหลังการพัฒนา (8 ชั่วโมง) เป็นการประชุมสัมมนาเพื่อนำเสนอ ผลการพัฒนา ประเมินการพัฒนา และสรุปผลการพัฒนา

ตารางการอบรมโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

ตาราง 26 การอบรมโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

ครั้งที่	08.30 – 09.00	09.00 – 10.00	10.00 – 11.00	12.00 – 13.00	13.00 – 14.00	14.00 – 15.00	15.00 – 16.00
1	ปฐมนิเทศ	การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์		พัก กลางวัน	การพิจารณาความพร้อมของเด็ก ปฐมวัย		
2	การกำหนดเนื้อหา		การกำหนดเนื้อหา				
3	การจัดกิจกรรมประสบการณ์		การประเมินผล				
4	ข้อมูลป้อนกลับ		ข้อมูลป้อนกลับ		แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน		

เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม (118 ชั่วโมง)

ในขั้นตอนนี้ เป็นการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาการจัดการเรียนรู้เพื่อการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนา สามารถศึกษา วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้และสามารถนำไปปรับปรุง การจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสมโดยนำเสนอการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนในบทต่าง ๆ ซึ่งมีการจัดเรียงไปในทิศทางเดียวกัน คือ 1) สร้างฐานการคิด เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้รับการพัฒนาตามโปรแกรม 2) พิสูจน์ความรู้ เป็นการเตรียมองค์ความรู้สู่การพัฒนาตามโปรแกรม 3) สู่การปฏิบัติ หลังจากได้ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว จะได้

ทำกิจกรรมตามขั้นตอนโปรแกรมที่ได้จัดทำขึ้น มีการทำแบบฝึกหัดเอกสารใบงานต่างๆ ตามขั้นตอนที่กำหนดเพื่อพัฒนา ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ต่อไป 4) วัดผลงาน เป็นการวัดผลประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินการตามโปรแกรม และ 5) สานต่อความรู้ใหม่ เป็นการสรุปองค์ความรู้ของบทเรียน และการทดสอบความรู้โดยมีรายละเอียดเนื้อหาในแต่ละ Module ดังตาราง 27 ถึงตาราง 32

ตาราง 27 รายละเอียด Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	3
2	พิชิตความรู้ 1. องค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3. การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4
3	สูการปฏิบัติ 1. องค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.1 ความหมายและความสำคัญของการกำหนดจุดมุ่งหมายจัดประสบการณ์การเรียนรู้	6

ตาราง 27 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
	1.2 องค์ประกอบการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.3 ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2.1 แนวคิดและหลักการวิเคราะห์หลักสูตร 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หลักสูตร 3. การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 3.1 การประเมินผลการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.2 การปรับปรุงและพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	
4	วัดผลงาน 1. การทดสอบก่อนและหลัง 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	2
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. สรุบทเรียน 3. แบบทดสอบ	3

ตาราง 28 รายละเอียด Module 2 การพิจารณาความพร้อมของผู้เด็กปฐมวัย

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	2
2	พิชิตความรู้ 1. การสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เด็กปฐมวัย 2. การวิเคราะห์ความพร้อมของผู้เด็กปฐมวัยและการจัดทำ สารสนเทศของผู้เด็กปฐมวัย 3. ทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศติดตาม ในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อม ในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	5
3	สู่การปฏิบัติ 1. การสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 1.1 แนวคิดและความสำคัญของการสร้างเครื่องมือการประเมิน ความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 1.2 วิธีการและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้ พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 2. การวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและการจัดทำ สารสนเทศของเด็กปฐมวัย 2.1 แนวคิดและหลักการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย 2.2 วิธีการและขั้นตอนจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย 3. ทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.1 แนวคิดในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	8

ตาราง 28 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
	3.2 วิธีการในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4. การนิเทศติดตาม ในการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 4.1 ได้รับการนิเทศติดตามในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อ ความพร้อมในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดย ผู้เชี่ยวชาญ	
4	วัดผลงาน 1. การทดสอบก่อนและหลัง 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	2
5	สานก่อนความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบบทเรียน 4. แบบทดสอบ	3

ตาราง 29 รายละเอียด Module 3 การกำหนดเนื้อหา

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	3

ตาราง 29 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
2	พิชิตความรู้ 1. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 2. การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3. การบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย	7
3	สู่การปฏิบัติ 1. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 1.1 ความหมายและความสำคัญของการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 1.2 วิธีการของการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 2. การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	12
	2.1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2.2 รูปแบบในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ 3. การบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย 3.1 ความสำคัญในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย 3.2 ขั้นตอนในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย	
4	วัตถุประสงค์ 1. การทดสอบก่อนและหลัง 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	3
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุปบทเรียน 4. แบบทดสอบ	5

ตาราง 30 รายละเอียด Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	2
2	พิชิตความรู้ 1. การสร้างความสนใจ 3. การลงมือปฏิบัติ 4. การแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป 5. การประยุกต์ใช้และประเมินผล	2
3	สู่การปฏิบัติ 1. การสร้างความสนใจ 1.1 ความหมายและความสำคัญของการสร้างความสนใจ 1.2 ขั้นตอนการสร้างความสนใจ 2. การฝึกเผชิญสถานการณ์ 2.1 ความหมายและความสำคัญของการฝึกเผชิญสถานการณ์ 2.2 ขั้นตอนการฝึกเผชิญสถานการณ์เป็นรายบุคคล 3. การลงมือปฏิบัติ 3.1 ความหมายและความสำคัญของการฝึกการลงมือปฏิบัติ 3.2 ขั้นตอนการฝึกการลงมือปฏิบัติ 4. การแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป 4.1 ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป 4.2 ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป	6

ตาราง 30 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
	5. การประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.1 ความหมายและความสำคัญการประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.2 เครื่องมือที่ใช้วัดผลการประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.3 เกณฑ์การวัดและประเมินการประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.4 ขั้นตอนการประเมินการประยุกต์ใช้และประเมินผล	
4	วัดผลงาน 1. การทดสอบก่อนและหลัง 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	2
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบบทเรียน 4. แบบทดสอบ	3
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	1
2	พิชิตความรู้ 1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560	2

ตาราง 31 รายละเอียด Module 5 การประเมินผล

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
3	<p>สู่การปฏิบัติ</p> <p>1. ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560</p> <p>1.1 หลักและทฤษฎีของการวัดผลประเมินผล</p> <p>1.2 องค์ประกอบการวัดผลประเมินผล</p> <p>1.3 แนวทางการวัดผลประเมินผล</p> <p>1.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผล</p>	4
4	<p>วัดผลงาน</p> <p>1. การทดสอบก่อนและหลัง</p> <p>2. ใบงาน</p> <p>3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย</p>	1
5	<p>สานต่อความรู้ใหม่</p> <p>1. นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผล</p> <p>2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>3. สรุปรทเรียน</p> <p>4. แบบทดสอบ</p>	2

ตาราง 32 รายละเอียด Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	<p>สร้างฐานการคิด</p> <p>1. หลักการและแนวคิด</p> <p>2. วัตถุประสงค์</p> <p>3. เนื้อหาสาระ</p> <p>4. แนวทางดำเนินกิจกรรม</p> <p>5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้</p> <p>6. การวัดผลและประเมินผล</p>	3

ตาราง 32 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
2	<p>พิชิตความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา 2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย 3. การนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข้และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 	7
3	<p>สู่การปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความสำคัญในการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา 1.2 วิธีแกไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา 2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ความสำคัญในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย 2.2 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย 3. การนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข้และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ความสำคัญในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข้และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.2 ขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข้และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 	8

ตาราง 32 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
4	วัดผลงาน 1. การทดสอบก่อนและหลัง 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	2
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบบทเรียน 4. แบบทดสอบ	5

5. การประเมินผลโปรแกรม

5.1 การประเมินความรู้ก่อน-หลังการเข้าร่วมโปรแกรม

5.2 การประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผู้เข้าร่วมโปรแกรม

5.3 การประเมินความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโปรแกรม

4. ยกย่องคู่มือการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม

สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา

แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

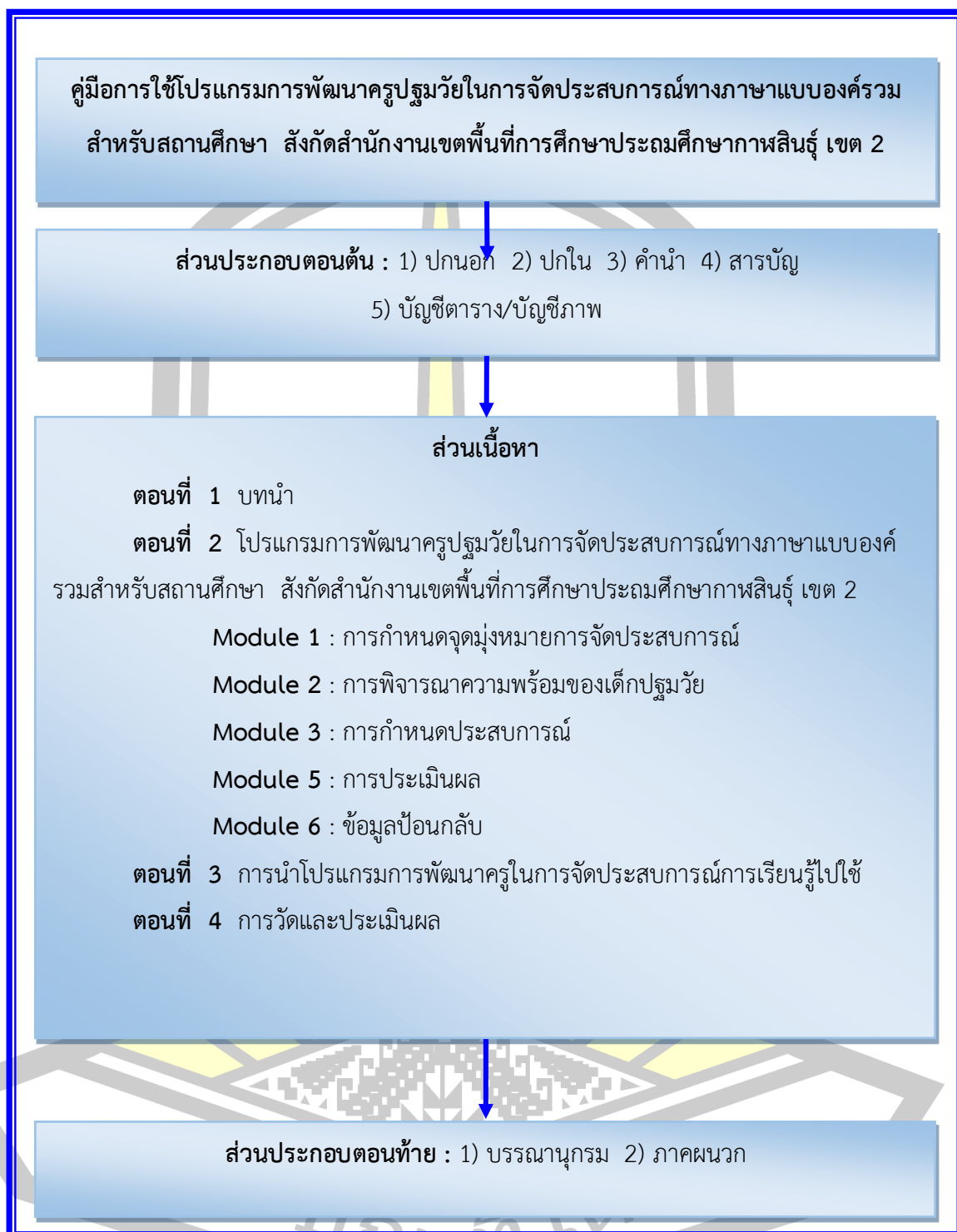
และผ่านการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

เพื่อให้โปรแกรมการพัฒนาครูมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำคู่มือการใช้โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด

ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 รายละเอียดแสดงดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 4 คู่มือการใช้โปรแกรมการพัฒนาครูผู้ช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

5. ประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

5.1 ผลการประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงดังตาราง 33

ตาราง 33 ผลการประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์
รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ด้าน/รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับการประเมิน
ด้านความเป็นประโยชน์			
1. โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์สามารถตอบสนองความต้องการของครูได้อย่างครอบคลุม	4.60	0.55	มากที่สุด
2. โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
3. โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
4. โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมด้านความเป็นประโยชน์	4.70	0.50	มากที่สุด
ด้านความเป็นไปได้			
5. โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับสถานการณ์จริง	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 33 (ต่อ)

ด้าน/รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับการประเมิน
6. โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.40	0.55	มาก
7. โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.40	0.55	มาก
รวมด้านความเป็นไปได้	4.47	0.55	มาก
ด้านความเหมาะสม			
8. โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนางานบุคลากรของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
9. โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมที่จะกับการอบรมพัฒนาคู่มือครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2	4.60	0.55	มากที่สุด
10. โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมที่จะใช้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมด้านความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.59	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 33 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของการประเมินโปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ

สถานศึกษา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสมของโปรแกรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และด้านความเป็นไปได้ของโปรแกรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 2 ข้อ ตามลำดับ แสดงว่าโปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ได้

5.2 ผลการประเมินคู่มือโปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงดังตาราง 34

ตาราง 34 ผลการประเมินคู่มือโปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ส่วนที่ 1 บทนำ		3.83	0.41	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	4.55	0.36	มากที่สุด
1	หลักการของโปรแกรม	3.60	0.55	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	4.30	0.45	มาก
	1.1 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.77	0.43	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
	1.2 ความสมเหตุสมผลที่ต้องพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	3.67	0.48	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
	1.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	3.70	0.55	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	4.00	0.71	มาก

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	1.4 แนวทางในการ แก้ปัญหาโดยใช้โปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบ องค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 คือ Module 1 การกำหนด จุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ Module 2 การพิจารณา ความพร้อมของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนด เนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ	3.83	0.41	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
2	วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้การศึกษา ปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบ องค์รวมสำหรับสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.57	0.50	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3	เป้าหมาย เพื่อให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 มีความรู้ความเข้าใจและมี ความสามารถจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบ องค์รวมสำหรับสถานศึกษา ได้และนำทักษะการเรียนรู้สู่ การปฏิบัติ	3.53	0.53	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	นิยามศัพท์เฉพาะ	3.33	0.52	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	4.80	0.27	มากที่สุด
	4.1 การจัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษาได้ หมายถึง กระบวนการดำเนินการพัฒนา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน การจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคพื้นดิน เขต 2 ให้มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการ กำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ การพิจารณา ความพร้อมของเด็กปฐมวัย การ กำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ การประเมินผล และข้อมูล ป้อนกลับ	3.33	0.48	ปานกลาง	4.80	0.41	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	4.2 โปรแกรมการพัฒนาครู ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ประกอบด้วย 1) กำหนด จุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ 2) การพิจารณา ความพร้อมของเด็กปฐมวัย 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การจัด กิจกรรมประสบการณ์ 5) การ ประเมินผล 6) ข้อมูลป้อนกลับ	3.43	0.50	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2	โครงสร้างโปรแกรมการพัฒนา ครูในการจัดประสบการณ์	3.67	0.52	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
	2.1 Module 1 การกำหนด จุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบและขั้นตอนใน การกำหนดจุดมุ่งหมายการ เรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อ นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ 3) การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการ กำหนดจุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	3.80	0.41	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2.2 Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย	3.73	0.45	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด	4.20	0.45	มาก
	2) การวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย 3) ทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การนิเทศติดตาม ในการนำข้อมูลของเด็กปฐมวัย เพื่อความพร้อมในการพัฒนา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.70	0.47	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	2.3 Module 3 การกำหนดเนื้อหา ประกอบด้วย 1) การศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 2) การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบูรณาการเนื้อหา ระหว่างครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย	3.63	0.49	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.4	Module 4 การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างความสนใจ 2) การเผชิญสถานการณ์ 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การแลกเปลี่ยนความคิด และสรุป 5) การประยุกต์ใช้และ ประเมินผล	3.57	0.50	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5	Module 5 การประเมินผล ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับ การวัดผลประเมินผลตามแนว ทางของหลักสูตรปฐมวัย คือ 1) หลักและทฤษฎีของการ วัดผลประเมินผล 2) องค์ประกอบการวัดผล ประเมินผล 3) แนวทางการวัดผล ประเมินผล 4) การสร้างและพัฒนา เครื่องมือการวัดผลประเมินผล	3.67	0.48	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2.6	Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการ จัดกิจกรรมประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา 2) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและ สืบค้นได้ง่าย 3) การนำเสนอ ข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	3.80	0.41	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ส่วนที่ 3 การนำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้		3.58	0.09	มาก	4.88	0.08	มากที่สุด	4.95	0.11	มากที่สุด
1	ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา	3.70	0.47	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ขั้นที่ 2 การพัฒนา	3.63	0.49	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3	ขั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน	3.57	0.50	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา	3.67	0.48	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 4 การประเมินผล		3.73	0.58	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	4.70	0.50	มากที่สุด
1	แบบประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาภาคีสันธุ์ เขต 2	3.73	0.45	มาก	4.90	0.51	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2	แบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคีสันธุ์ เขต 2	3.73	0.45	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 36 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด แสดงว่า คู่มือโปรแกรม การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อเสนอโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สรุปผล

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถสรุปผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา พบว่า มี 6 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของครูปฐมวัย 2) การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในการจัดการประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม 3) จัดให้ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม 4) ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์พัฒนาภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 2) ให้คำปรึกษาครูปฐมวัยในการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 3) จัดอบรมพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้มีการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 4) นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเนื้อหา ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จัดให้ครูปฐมวัยศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 2) ประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดการประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม 3) ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 4) จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1 และครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 2

องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ขั้นการสร้าง ความสนใจ (Engagement : E) หมายถึง ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นเด็กให้มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ เช่น เพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมง่าย ๆ การเล่านิทาน โดยใช้แผนภูมิเนื้อหาเพลง, รูปภาพ, บัตรคำ มาแขวงไว้ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูชี้ตามระหว่างการกระตุ้นเร้าครูจะต้องพูดอย่างชัดเจนและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ 2) ชั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of Events : C) หมายถึง ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยไม่ตำหนิให้เด็กแก้ไขสิ่งที่กระทำผิดทันที เช่น เขียนผิดในทันทีแต่จะแนะนำให้เด็กสังเกต จากตัวอย่างต่าง ๆ ระหว่างการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา

ใช้ภาษาจากแรงจูงใจภายในไม่ใช่การบังคับให้เด็กกล้าพูด กล้าอ่านและกล้าเขียน โดยที่เด็กไม่กลัวผิด สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้น กระบวนการคิดตลอดเวลา 3) ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in Real Situation : A) หมายถึง ครูปฐมวัย สามารถเปิดโอกาสให้เด็กซำฮ่าทวนประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเอง อย่างอิสระ และจัดบันทึกคำบรรยายผลงานศิลปะของเด็ก ระหว่างการซำฮ่าทวนให้ครูเป็นผู้สังเกต อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาจาก สภาพแวดล้อม วรรณกรรมการเล่นแบบ เปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจ จัดกระทำต่อสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ด้วยตนเองอย่างอิสระสังเกตและให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งดูแลความปลอดภัยของเด็ก 4) ชั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and Conclusion : R) ครูปฐมวัยเปิดโอกาสให้ เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนเองหรือกลุ่มระหว่างการทำนำเสนอให้ครูเป็นผู้ฟังที่ดี และให้คำแนะนำในการใช้ภาษาทั้งในฐานะเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลาให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย 5) ชั้นประยุกต์ใช้ และประเมินผล (Application and Assessment : A) หมายถึง ครูปฐมวัยใช้คำถามที่มีความ หลากหลาย เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อ ให้เด็กได้อธิบายความคิดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดพูด แสดงออก สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดบนกระดานแผ่นใหญ่ ระหว่างการประเมินให้ครูเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่มีคุณภาพ คือ พูดจาชัดเจน และรับฟังเด็กด้วยความสนใจให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จัดการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัย เรื่องการวัดผลและประเมินผลตาม แนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้งการใช้แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาของเด็ก ปฐมวัย 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยในการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 3) นิเทศ ติดตามการวัดผล ประเมินผลของครูตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้ 4) ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัย ในการวัดผลประเมินผลที่พัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิด จากการจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน 2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยสามารถจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็น ปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย 3) ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูในการนำเสนอข้อมูล ผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประเมินผล การจัดกิจกรรมประสบการณ์กำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ ข้อมูลป้อนกลับ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัยและการกำหนดเนื้อหา ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อมูลป้อนกลับ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย การประเมินผล การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมประสบการณ์ และการกำหนดเนื้อหาตามลำดับ

3. การสร้างโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมายของโปรแกรม 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) โครงสร้างของโปรแกรม 6) เนื้อหา และสาระสำคัญของโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย 6 Module คือ Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนดเนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ โดยใช้ระยะเวลาการพัฒนา 118 ชั่วโมง จะใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถนำไปพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งวิธีการต่างๆที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาโปรแกรม ได้แก่ 1) การอบรม 2) การพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การดำเนินการพัฒนา กำหนดกระบวนการพัฒนาไว้ 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การพัฒนา ขั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน และขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา ผลการประเมินโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุดความเหมาะสมของโปรแกรม อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมาก พิจารณาทุกด้านโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการจัดทำคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์

ส่วนที่ 3 การนำโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ไปใช้ และส่วนที่ 4 การประเมินผล และผลการประเมินคู่มือโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ และมีตัวชี้วัด 24 ข้อ องค์ประกอบของการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ 5) การประเมินผลและ 6) ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งทุกองค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด การที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะผู้วิจัย ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งในลักษณะเอกสาร วารสารทางวิชาการ ข้อมูลในองค์การรวมทั้งบทความวิจัย และยังได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนักวิชาการและนักการศึกษา จนสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สรุปได้ว่าผู้วิจัยใช้วิธีการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ซึ่งมาจากหลายแหล่งที่มีทฤษฎีรองรับ และสามารถอธิบายได้ด้วยเหตุและผลสามารถตรวจสอบความตรง (Validity) ได้ง่าย (อาภรณ์ ภูวิทยาพันธุ์, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับซัทซ์มพร บัญญมาก (2558) ได้วิจัยพัฒนาระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน 3) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 4) การกำหนดเนื้อหา 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผล 7) การให้ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากการนำระบบไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่เป็นหน่วยศึกษา พบว่า รูปแบบดังกล่าวส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านครูและนักเรียนดังนี้คือ 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สูงขึ้น จะเห็นได้จากผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนการอบรม มีความรู้อยู่ในระดับน้อยและหลังการอบรม มีความรู้อยู่ในระดับมาก 2) ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้

ครูมีความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาครูในด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างความสนใจ 2) การฝึกเผชิญสถานการณ์ 3) การฝึกการลงปฏิบัติ 4) ชั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป และ 5) ชั้นประยุกต์ใช้และประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ เพ็ญพิสุทธิ์ เนคมานุรักษ์ (2537) ได้วิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ชั้นเสนองาน 2) ชั้นฝึกกระบวนการคิด ซึ่งแบ่งเป็น 2.1) ฝึกการคิด เป็นรายบุคคล 2.2) ฝึกการคิดเป็นกลุ่มย่อย 2.3) เสนอผลการคิด 3) ชั้นประเมินกระบวนการคิด และสอดคล้องกับ สมชาย รัตนทองคำ (2545) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษากายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า รูปแบบการสอน มีขั้นตอน 6 ขั้น คือ 1) ชั้นนำ 2) ชั้นสอนและพัฒนาระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วย การคิด ไตร่ตรองรายบุคคล การคิดไตร่ตรองระดับกลุ่มย่อย และการนำเสนอผลแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 3) ชั้นสรุป 4) ชั้นพัฒนาทักษะ 5) ชั้นพัฒนาการนำไปใช้ และ 6) ชั้นประเมิน สอดคล้องกับ ชญาภา นำบัณฑิตย์ (2556) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมี วิจารณญาณ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า องค์ประกอบการบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณของครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย การระบุประเด็นปัญหา การรวบรวมข้อมูล การพิจารณาความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูล การตั้งสมมุติฐาน การสรุปอ้างอิง และการตัดสินใจ และสอดคล้องกับ ปรีชมน กาลพัฒน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผล

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การอบรมและ การศึกษาด้วยตนเอง ที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ เติบโตตามศักยภาพ ซึ่งภาษาไทยถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิด ความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการ ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมภาระงาน

และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง และสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการ สภากาการศึกษาไทย (2553) ได้วิจัยเพื่อพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่ได้จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในกลุ่มสาระที่สอน มีภาระงานมาก ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีการวัดผล ประเมินผลไม่เหมาะสม ขาดการนิเทศติดตามการพัฒนาครู ขาดขวัญ กำลังใจในการทำงานผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ขาดอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม 2) ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทางวิชาการมากขึ้นแต่มีปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และขาดความคิดสร้างสรรค์ ด้านครูและบุคลากร ทางการศึกษา พบว่าได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างและระบบบริหาร ทำให้มี ภารกิจเพิ่มขึ้น เกิดวิกฤติการณ์ขาดแคลนครูผู้สอนในทุกช่วงชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การไม่สามารถจูงใจคนที่มีความรู้ ความสามารถมาเป็นครู ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า การเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ให้มีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายกับเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการอบรมผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนบางส่วนยังไม่ สามารถปรับ และพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของ สังคม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานการกระจาย อำนาจการบริหาร การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเอกชนและครอบครัว ขาดการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ขาดกลไกที่จะจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการจัด การศึกษา และ 3) ผลการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชีฆัมพร บุญมาก (2558) ได้วิจัยพัฒนาระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนขยายโอกาส พบว่า สภาพการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาการพัฒนาครูโดยรวมปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ความต้องการพัฒนาครูโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และความต้องการวิธีการ พัฒนาครูจากความต้องการมากที่สุดไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน

การนิเทศภายใน การพัฒนาทีมงานครู การอบรมเชิงปฏิบัติการการให้คำปรึกษา การวิจัย การพัฒนาตนเอง การสัมมนา การช่วยเหลือครูโดยตรงและการศึกษาต่อ

3. การสร้างโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมายของโปรแกรม 4) เนื้อหาและกิจกรรมพัฒนาของโปรแกรม และ 5) การประเมินผลโปรแกรม สำหรับโครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมการพัฒนาของโปรแกรมแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ระยะที่ 2 การพัฒนา ประกอบด้วย 6 Module ได้แก่ Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนดเนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล และ Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ โดยใช้ระยะเวลาการพัฒนา 118 ชั่วโมง ซึ่งวิธีการพัฒนา ได้แก่ การฝึกอบรม และการพัฒนาตนเอง ระยะที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงานและการประเมินหลังการพัฒนา และผลการจัดทำการใช้คู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ ส่วนที่ 3 การนำโปรแกรมการพัฒนาครูไปใช้ และส่วนที่ 4 การประเมินผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สร้างและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ คือ 1) วิสัยทัศน์ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการ 6) โครงสร้าง และ 7) การวัดและประเมินผลกระบวนการของโปรแกรม และสอดคล้องกับ ชญาภา นำบัณฑิตย์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคู่มือกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาคู่มือกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนา และการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ ปรีชมน กาลพัฒน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผล ทั้งนี้สอดคล้องกับ ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้าง ของโปรแกรม 5) เนื้อหา และสาระสำคัญของโปรแกรม และสอดคล้องกับ สุจินันท์ ภักดิ์วิบูลย์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้สร้างโปรแกรมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการของโปรแกรมพัฒนา การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโปรแกรม โดยกระบวนการของโปรแกรมพัฒนา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ (Preparation) ประกอบด้วย 1 กิจกรรม สำรวจประสบการณ์เดิม กิจกรรม 2 : วางแผนร่วมกัน 2) ขั้นการบ่มเพาะ (Incubation) ประกอบด้วย กิจกรรม 3 : สร้าง ความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด 3) ขั้นการเห็นแจ้ง (Insight) ประกอบด้วย กิจกรรม 4 : ประยุกต์แนวคิด และกิจกรรม 5 : การนำไปปฏิบัติ 4) ขั้นการตรวจสอบ ประเมินค่า ประกอบด้วย กิจกรรม 6 : การนิเทศติดตามผลและประเมินผลร่วมกัน และ 5) ขั้นเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ประกอบด้วยกิจกรรม 7 : ให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรง และกิจกรรม 8 : การสัมมนาเสริมสร้างความเข้มแข็ง

จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงทำให้ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความตระหนักในคุณค่าและเห็นว่าโปรแกรมการพัฒนาดังกล่าวเป็น ประโยชน์ มีความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาครูปฐมวัย ในสถานการณ์จริงได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาครูปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ฉะนั้นผู้บริหารและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยใน การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นซึ่งได้ผ่านขั้นตอนการ พัฒนาอย่างเป็นระบบระเบียบมีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จนเป็นโปรแกรมที่สามารถ

นำไปใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัยให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

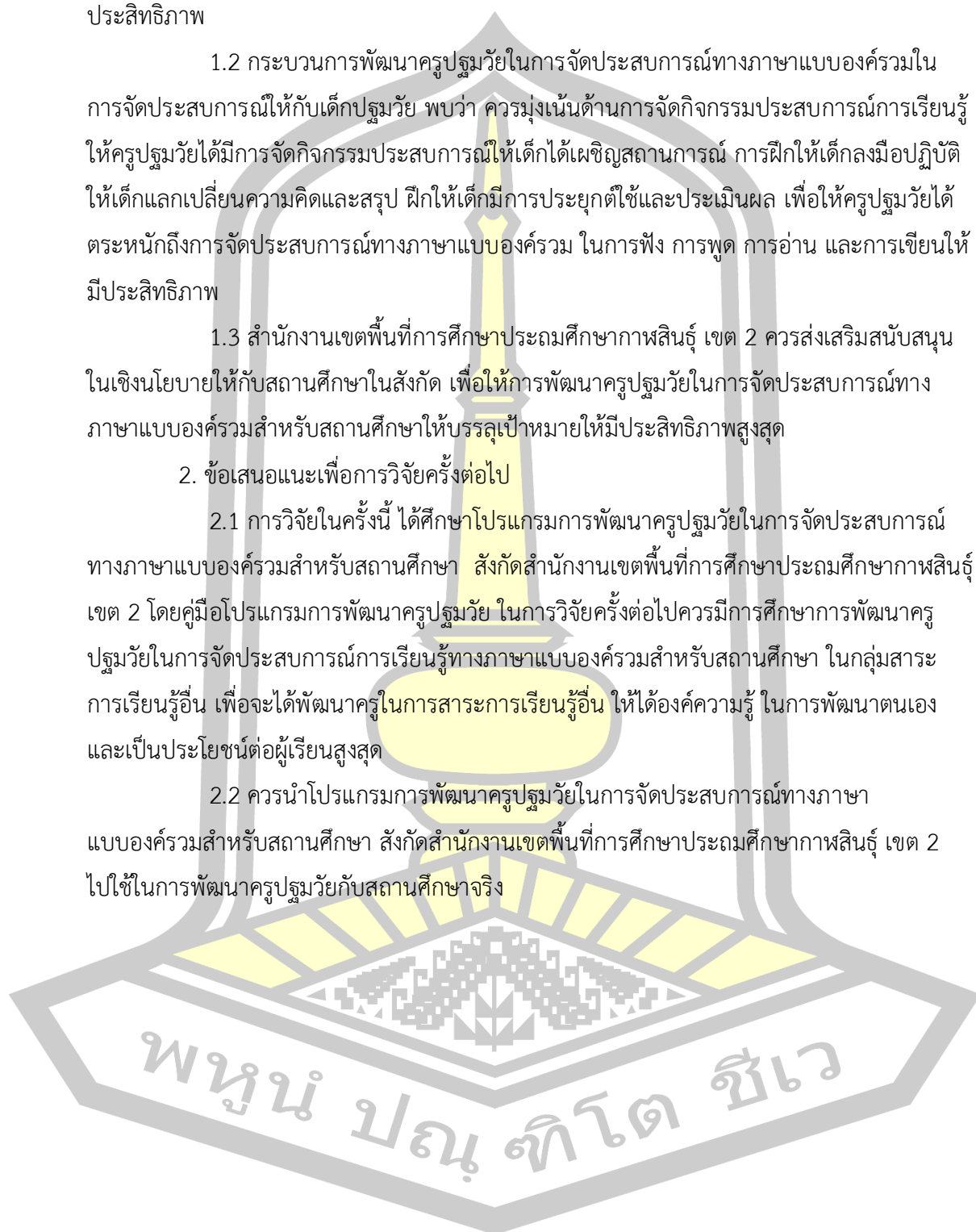
1.2 กระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย พบว่า ความมุ่งเน้นด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ให้ครูปฐมวัยได้มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้เด็กได้เผชิญสถานการณ์ การฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติ ให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุป ฝึกให้เด็กมีการประยุกต์ใช้และประเมินผล เพื่อให้ครูปฐมวัยได้ตระหนักถึงการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้มีประสิทธิภาพ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรส่งเสริมสนับสนุนในเชิงนโยบายให้กับสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

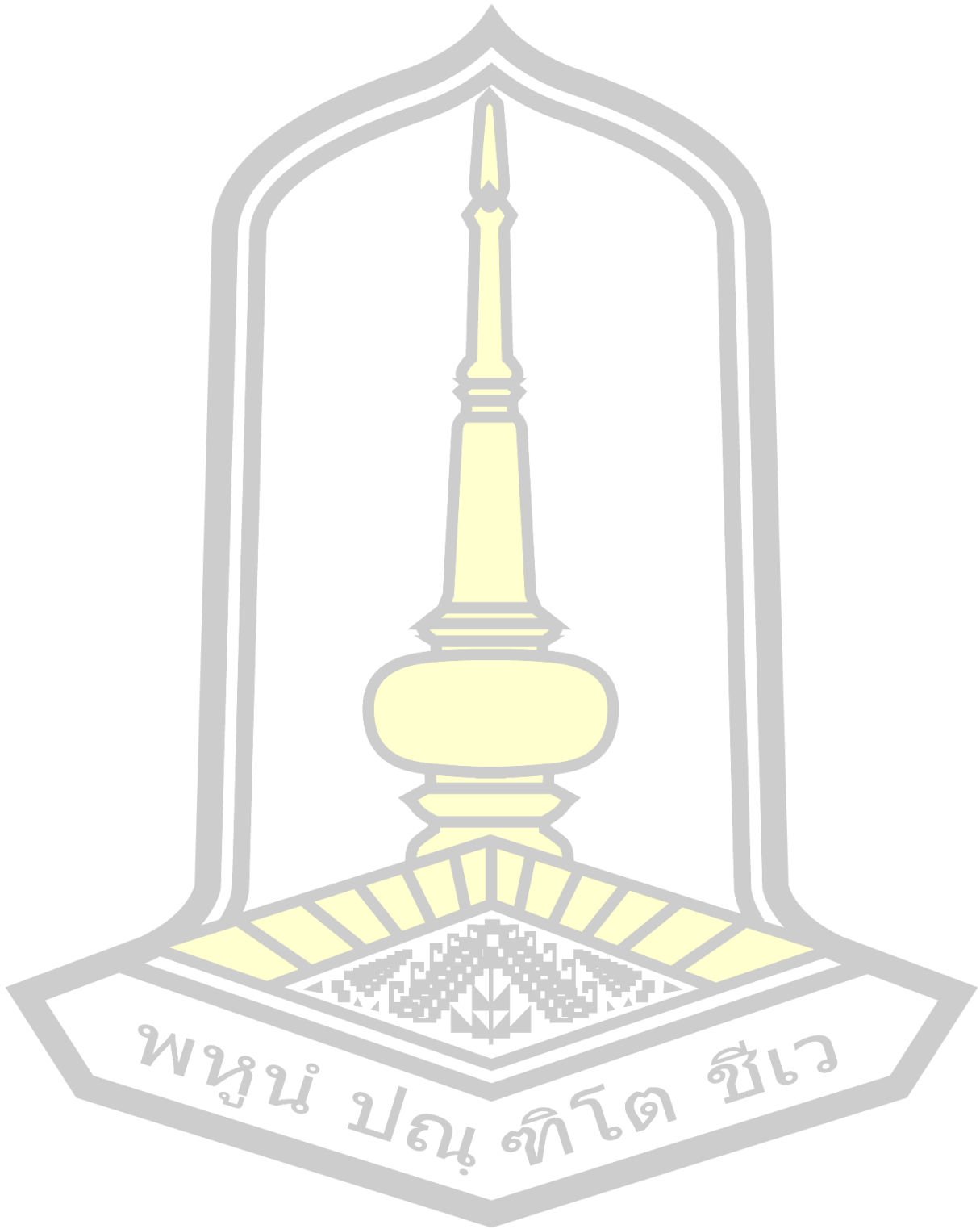
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อจะได้พัฒนาครูในการสาระการเรียนรู้อื่น ให้ได้องค์ความรู้ ในการพัฒนาตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด

2.2 ควรนำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ไปใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัยกับสถานศึกษาจริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย*. กรุงเทพฯ : พริกหวานพิมพ์.
- กรมวิชาการ. (2550). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- กรวิภา สรรพกิจจำนง. (2548). *การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบฮาร์ทที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กัญนิกา พรหมณัฒพิทักษ์. (2551). *การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (BBL)*. *วารสารวิชาการ*, 11(4) : 19-23 ; ตุลาคม-ธันวาคม.
- กัญนิกา สิมลาโคตร. (2555). *การพัฒนาทักษะทางภาษาโดยใช้หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพชั้นอนุบาลปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา จันทะโยธา. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา ช่องผม. (2555). *ผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้แนวคิดของเรกจิโอเอมีเลีย และแนวคิดของจอห์นดิวอี้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2544). *สื่อการสอนและการฝึกอบรม : จากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เบรน-เบส บุ๊คส์.
- คำหมาน คนไค. (2543). *ทางก้าวหน้าคือมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- จารึก ทองฤกษ์. (2542). *การศึกษาพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- จารุวรรณ ธฤตชนันท์. (2553). การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการพูด และการเขียนของนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จำลอง ไชยยา. (2545). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ เจตคติและการปฏิบัติในการอนุรักษ์ป่า
ต้นน้ำโดยใช้วีดิทัศน์ออนไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ พิมพ์ใจใส. (2553). การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจนจิรา คงสุข. (2539). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการ
ทางร่างกายของเด็กอนุบาล ด้วยรูปแบบการให้ประชาชนในชนบทมีส่วนร่วมในการ
แก้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2551). รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน.
กรุงเทพฯ : สาราเด็ก.
- เฉลิมพล มลิลลา. (2526). พฤติกรรมการสอนประวัติศาสตร์ 2. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์การพิมพ์.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์
และการเขียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชบา พันธุ์ศักดิ์. (2550). การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะ
ชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต เกิดทิพย์. (2549). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร
โรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชวลิต ชุกกำแพง. (2551). การประเมินการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชัยยศ ชวระนอง. (2556). การพัฒนามาตรวัดสมรรถนะสำหรับครูปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก :
วิเคราะห์ห้องศัประกอบเชิงยืนยันพระดัต. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- ชัยเลิศ พิชิตพรชัย. (2550). *สรีรวิทยา 3*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). *เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : บริษัทหลักทรัพย์จำกัด.
- โชติมา หนูพริก. (2557). เทคนิคการประเมินเพื่อการเรียนรู้ : การตั้งคำถามและการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 17(3) : 2-11 ; กรกฎาคม-กันยายน.
- ณรงค์ รอดพันธ์. (2557). ครูกับการพัฒนาตนเอง. *ข้าราชการครู*, 19(3) : 37-39 ; กุมภาพันธ์-มีนาคม.
- ดิเรก พรสีมา. (2543). *ปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ออฟเซ็ท.
- ดุขฎิ อาษากิจ. (2553). *ผลการส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2540). *โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *รูปแบบพัฒนาครูการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพนารี คงอ่อน. (2556). *การพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและพูดของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้บทบาทสมมติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). *พฤติกรรมบุคคลในองค์การ*. กรุงเทพฯ : เจริญพัฒนา.
- นงลักษณ์ สิ้นสืบผล. (2542). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- นันทชนนปภพ ปาลินทร. (2554). *การพัฒนารูปแบบการสอนแบบ PICC เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2546). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *หลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 3*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นารินทร์ จันทวฤทธิ์. (2553). การส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning). วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บังอร ศรีกาล. (2553). ผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บันลือ พงกษะวัน. (2542). สอนอ่านให้เสริมสร้างกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุบผา เรืองรอง. (2550). ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เบญจพร สมานมาก. (2554). รูปแบบพัฒนาการจัดการจัดศูนย์การเรียนรู้แบบองค์รวม. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรีชมน กาลพัฒน์. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้อาจารย์มหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปริญญา มีสุข. (2552). ผลการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา มีสุข. (2552). การวิจัยและพัฒนาวิธีการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครู โดยใช้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปะรินทร ชินกลาง. (2550). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลไทรน้อย อำเภอมะนัง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญญา ธีระเวชวรุดิ. (2553). คู่มืออบรมพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส.

- ปิยลักษณ์ อัครรัตน์. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ 6P ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะมาศ ทองเปลว. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรพิไล เลิศวิชา และ อัครภูมิ จารุภากร. (2551). สมอองอนุบาล : กระบวนการพัฒนาภาษาและการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ธารปัญญา.
- พรพิไล เลิศวิชา. (2553). ออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยเข้าใจสมอง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยาการการเรียนรู้.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2551). ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณณี เกษกมล. (2549). การใช้พลังสมองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. วิชาการ. 9(1) : 6-10 ; มกราคม-มีนาคม.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2546). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการปฏิรูป การผลิตและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2544). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พัชรา พุ่มชาติ. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรี ผลโยธิน และคณะ. (2550). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดไฮโคป. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- พัชรี ผลโยธิน. (2540). ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติได้อย่างไร. รักรูก, 12(142) : 188-189.
- พัชรี สวนแก้ว. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2551). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนอิงมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เพชรรัตดา เทพพิทักษ์. (2545). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา*
โครงการวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2554). *กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :*
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ อัครประชะ. (2551). *การพัฒนาทักษะทางภาษาโดยใช้โปรแกรมบทเรียน สำหรับนักเรียน*
ชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพบุลย์ แจ่มขำ. (2543). *วิทยาการสอน. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.*
- ไพศาล หวังพานิช. (2545). *การวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง*
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2547). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงาน*
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ภัทรตรา พันธุ์สีดา. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ SPARPS เพื่อ*
เสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภิญญาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. (2551). *การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยเกี่ยวกับการ*
ปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัยในจังหวัดชลบุรี.
วารสารศึกษาศาสตร์, 19(3) : 174-176 ; มิถุนายน กันยายน.
- ภิญญาพัชญ์ ปลายัดทอง. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ*
เผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. (2543). *แนวการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์*
ชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มาลี จุฑา. (2544). *การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์.*
- มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร. (2549). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จริยธรรมแบบ MCCP สำหรับ*
เด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*

- ยอดอนงค์ จอมหงส์พิทักษ์. (2553). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาระบบ การพิมพ์.
- ระวีวรรณ ศรีครามครัน. (2552). เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสรรค์ จันดี. (2542). เอกสารประกอบการสอนวิชา ศท 130 ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- รังสรรค์ สุฑารมย์. (2556). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างผู้นำครูด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร.
- รัศมี ภิบาลแทน. (2551). แนวคิดในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้. วารสารรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 25(3) : 130-142 ; กรกฎาคม-กันยายน.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- วชิรา อยู่สุข. (2545). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2542). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย 3-5 ปี. กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์.
- วรรณมน โลกานุกวัตรเสถียร. (2560). การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้. [ออนไลน์].
ได้จาก : <<https://www.gotoknow.org/posts/545253>>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 ตุลาคม 2560].
- วสันต์ ทองไทย. (2546). การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตพิสัยในการ เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วารินทร์ รัศมีพรหม. (2542). การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยี การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544). การวิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมทางการเรียนด้านสติปัญญาของ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วาสนา จักรแก้ว และคณะ. (2555). การศึกษาความต้องการการพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพด้าน การเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิต.
- วิจิตร ชิวชิต. (2550). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติควบคู่กับการเสริมแรง ทางสังคมที่มีต่อทักษะการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหน้อยเขตพระ โขนงกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย.: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2547). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิชัย ศรีมหันต์. (2552). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ แบบ B-SLIM Model โรงเรียนบ้านปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร ชิวพิมาย และคณะ. (2545). การฝึกอบรมและคู่มือวิทยากร. กรุงเทพฯ : สมาพันธ์.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Back Ward Design. กรุงเทพฯ : ช่างทอง.
- วิโรจน์ ลักษณะอดิสร. (2550). การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- วิสุทธิ์ เวียงสมุทร. (2553). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม. (2541). พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 1 แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็ก ตอนกลาง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Evaluation of Child Center Learning). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพรรณ สิทธิพูนอนุภาพ. (2552). การพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเสรีตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope). วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

- ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา คุุชฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันวิทยาการเรียนรู้. (2548). *หลักสูตรการเรียนรู้แบบ Brain-Based Learning*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยาการเรียนรู้.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. (2543). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สายสมร ทองก้านเหลือง. (2554). *การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน โรงเรียนพศัฒณภูมิพิสัย อำเภอพศัฒณภูมิพิสัยจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากภาพสินธุ์ เขต 2. (2560). *แบบรายงานข้อมูลนักเรียน*. กภาพสินธุ์ : กลุ่มงานแผนอัตรากำลัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากภาพสินธุ์ เขต 2 .
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากภาพสินธุ์ เขต 2. (2560). *รายงานผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีงบประมาณ 2560*. กภาพสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากภาพสินธุ์ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *คุณภาพครูสู่คุณภาพแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *การพัฒนาองค์กรและบุคลากรแนวคิดใหม่ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553) *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตาม*
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *รายงานผลการติดตามผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ 2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและแนวทางการประเมิน : เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- สุจิตตรา สุตขารี. (2554). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2551). *รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ : สาราเด็ก.
- สุทัศน์ ขุนเทียน. (2560). *การวิเคราะห์ผู้เรียน ชุมชนออนไลน์เพื่อการจัดการความรู้*. [ออนไลน์].
ได้จาก : <<https://www.gotoknow.org/posts/48657>> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 ตุลาคม 2560].
- สุธินันท์ ภัคทีวุฒิ. (2556). *การพัฒนาโปรแกรมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2548). *หลักการเรียนรู้โดยเน้นสมองเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา และการแนะแนว สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุภา บุญพึง. (2553). *การเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับแบบฮาร์ทส*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. (2542). *พัฒนาทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม*. นครสวรรค์ : อินทนนท์การพิมพ์.
- สุนงษา พงษ์มาลา. (2543). *เอกสารการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนมินบุรี.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2548). *รายงานการประเมินการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : พหุกรณีศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

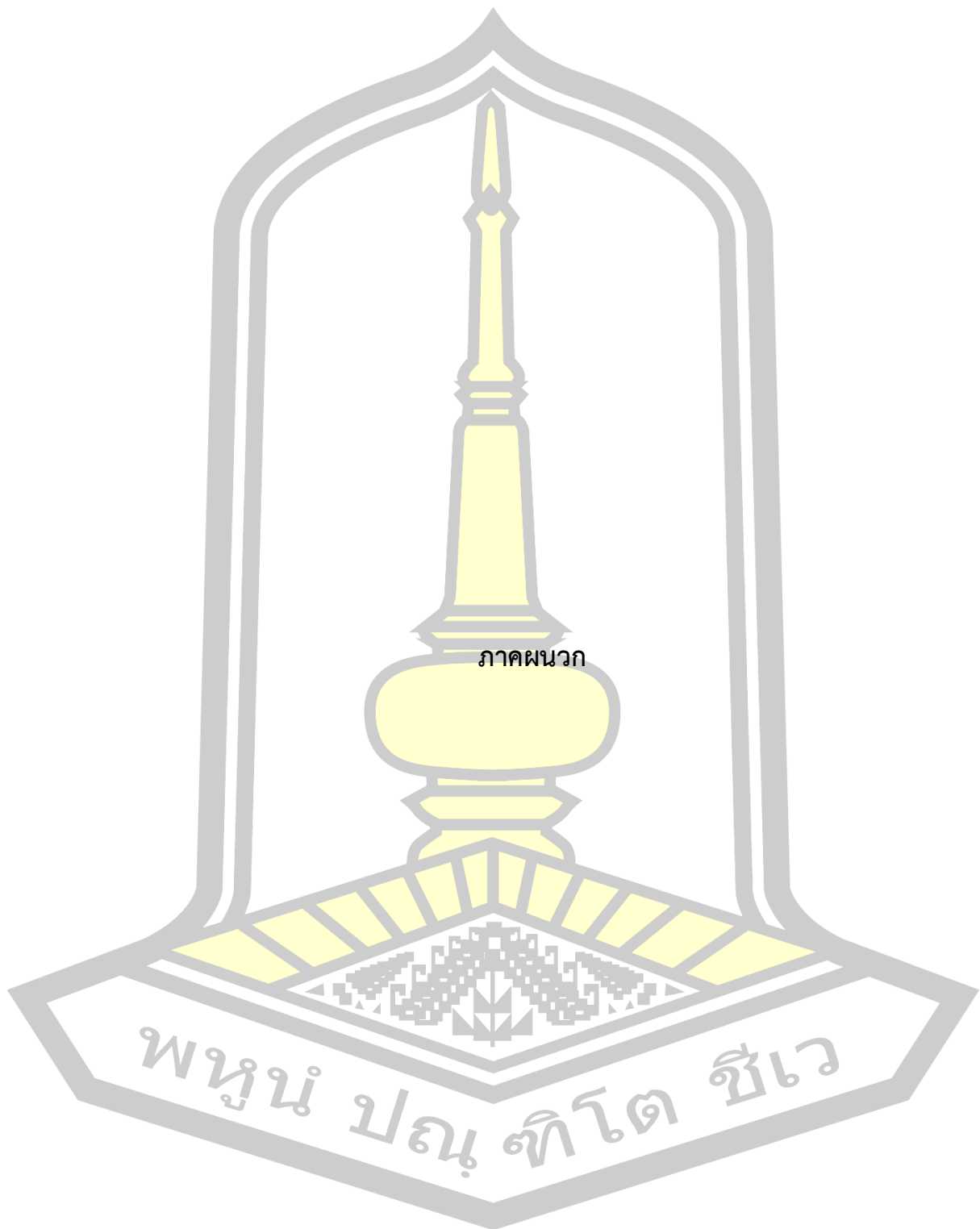
- เสนห์ จุ้ยโต. (2551). *การฝึกอบรมเชิงระบบ*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- हरररर รุขกรล. (2543). *การพัฒนาารูปแบบโปรแกรมระหว่างเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของนิสิต
นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.*
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุข ศรีสะอาด.(2558). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- อัญชลี ไสยวรรณ. (2548). *การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับ
เด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). *คุณธรรมนำชีวิต*. กรุงเทพฯ : พรีเมียด.
- อารี สันทรวี. (2550). *นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อำรุง จันทวานิช และคณะ. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียน
คุณภาพ*. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- อุ่นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอก
ระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- เอรินทร์ แสงสาย. (2551). *การเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัด
ประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์ตามปกติ.*
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Anthony, W.P., P.L. Perrewe and K.M. Kachmar. (1996). *Starategie Human Resource
Management*. 2nd ed. Orlando, Florida : Harcourt Brace and Company.
- Barr, M.J. and L.A. Keating. (1990). *Developing Effective Student Services Program*.
San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Bayer, B.K. (1985). Teaching Critical Thinking : A Direct Approach. *Social Education*,
49(4) : 297-303 ; April.
- Beck, Lynn G. and Joseph Murphy. (1998). *The Four Imperative of the Successful
School*. California : Corwin Pres.
- Berk, L. E. (1998). *Development Through the Lifespan*. Massachusetts : A Division of
Paramount Publishing.

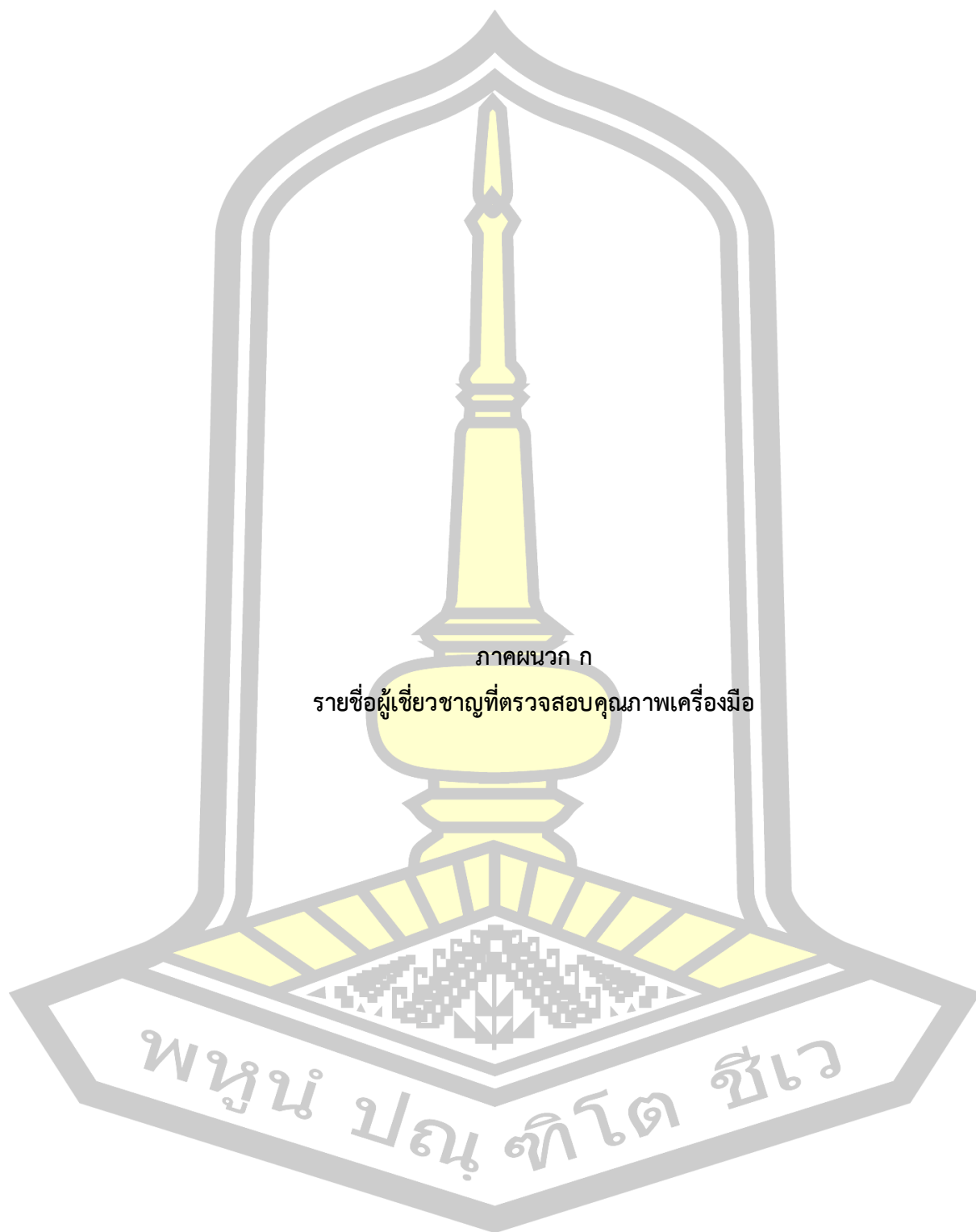
- Boone, Edgar J. (1992). *Developing Program in Adult Education*. New Jersey : Prentice Hall.
- Boyle, Patrick G. (1981). *Planning Better Program*. New York : Mac Graw-Hill.
- Caffarella, Rosemary S. (2002). *Planning : Programs for Adult Learners : A Practical Guide for Educations*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Caines R. and G. Caines. (2014). *Brain-based Learning*. Retrieved from : <http://WWW.funderstanding.com/brain_based_learning.cfm>.
- Choi, Seonghee. (2000). *Teaching English as a Foreign Language in Korean Middle School : Exploration of Communicative Language Teaching Through Teachers' Beliefs and Self-Reported Classroom Teaching Practices*. *Dissertation Abstracts International*, 60(08) : 2838-A ; February.
- Coombes, Charie. (2014). *Factors Which May Improve Children's Early Language Development*. Retrieved from : <<http://www.foundationshypnotherapy.co.uk/publications/bookpdf>>.
- Edwards, C., L. Gandini and G. Forman. (2005). *Our Philosophy*. Retrieved from : <<http://www.cushmanskott.org/philosophy.html>> 2005.
- Ennis, R.H. (1985). A Logical Basic for Measuring Critical Thinking Skill. *Educational Leadership*, 43(2) : 44-48 ; October.
- Fullen, M. and A. Hargreaves. (1992). *Teacher Development and Education Change*. London : the Falmer Press.
- Glaser, Robert. (1965). *Toward a Behavioral Science Base for Instructional Design*. Washington : Department of Audiovisual Instruction National Education Association.
- Glickman, C.D. (2004). *Supervision and Instruction Leadership : A Development Approach*. 6th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Good, Carter V. 2004. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Harvey, D. and R.B. Bowin. (1996). *Human Resource Management An Experiment Approach*. New Jersey : Prentice Hall.
- Kedar, Yarden Elihu. (2007). *Functional Categories in Early Language Acquisition : The Case of Determiners*. New York : Cornell University.

- Kemp, J.E. (1977). *Instructional Design A Plan for Unit and Course Development*. California : Fearon-Pittman.
- Klausmeier, H.J. and R.E. Ripple. (1971). *Learning and Human Abilities : Educational Psychology*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Klien, S.B. (1991). *Learning*. New York : McGraw-Hill.
- Knowles, Malcolm S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education from Pedagog to Andragogy*. New York : The Adult Education company.
- Logan, M. and V.G. Logan. (1974). *Educational for Young Children*. Toronto : McGraw-Hill.
- Matthews, isa Anne. (2010). *A Case Study Examination of Culturally Relevant Pedagogical Practices for English- Language Learners in a Pre-Kindergarten Classroom Setting*. Doctor's Thesis, United States - Georgia : Georgia State University.
- McAfee, O. and D. Leong. (1994). *Assessing and Guiding Young Children's Development and Learning*. Boston : Allyn & Bacon.
- Morrow, L. M. (1993). *Literacy Development in the Early year, Helping Children Read and Write*. United States of America : A Division of Simon and Schuster Inc.
- Nadler, L. and Z. Nalder. (1989). *Developing Human Resoueces*. San Fransisco : Zessey-Bass Publishers.
- Palmer, T.M. (1978). *The in-Service Education of Teacher : Trends Process and Prescriptions*. Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Piaget, J. (1977). *The Origin of Intelligence in the Child*. United States of America : Published in Penguin Education.
- Polk, K. (2013). *Language and literacy supports in early childhood classrooms: comparing ratings of teachers and observers*. Master's Thesis, United States-Pennsylvania : The Pennsylvania State University.
- Popli, I. (2011). Promotion of Critical thinking by using Case Studies as teaching method. *Nurse Education Today*, 31(2) : 204-207 ; February.
- Richey, W. Robert. (1986). *Planning for Teaching an Introduction to Education*. New York : McGraw-Hill.

- Roy, Brandon C. (2011). *Early Word Learning in Context*. Doctor's Thesis, Stanford : Stanford University.
- Shiel, G..and others. (2005). *Oral Language in Early Childhood and Primary Education (3-8 years)*. Research conducted on behalf of the National Council for Curriculum and Assessment. 24, Merrion Square, Dublin 2.
- Smith, Patrical L. and others. (1999). *Instructional Design*. 2nd ed. New York : Chichester.
- Sparks, P. and S. Loucks-Norsley. (1989). Five models of Staff Development of Teacher. *Journal of Stall Development*, 19(4) : 40-57 ; November.
- Stone, Sandra McCurdy. (2001). *The Child Care Teacher's Role in Providing Reading-Related Literacy Experiences for four-year-old Children*. Dissertation Abstracts International, 60(6) : 1909-A ; December.
- Tyler, R.W. (1950). *Basic Principle of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.
- Vukelich, C., J. Christie, and B.ENZ. (2002). *Helping Young Children Learn Language and Literacy*. Boston : Allyn & Bacon.
- Vygotsky, L.S. (2014). *Applications of Vygotsky's Theory to Education*. Retrieved from : <<http://facultyweb.cortland.edu/andersmd/VYG/APP.HTML>>.
- Mind in society. (2014). *The Developmental of Higher Psychological Process*. Cambridge, MA : Harvard University Press.
- Vygotsky's. (2014). *Zone of Proximal Development (ZPD)*. Retrieved from : <<http://www.kings.edu/kdils/Vygotsky.htm>>.
- Zimbardo, P.G. and F.L. Ruth. (1979). *Phycology and Life*. 10th ed. Glenview : Scott Forseman.

พหุ ประถมศึกษา

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

พหุ ประทีป ชัยเว

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1. ผศ.ดร.สุวัฒน์ จุลวรรณ	อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รศ.ดร.ฉลาด จันทรมบัติ	อาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยการบึงกาฬ
3. ดร.ประเสริฐ ต้นสินนท์	รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
4. รศ.ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง	อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. ดร.ประคอง จุลสอน	ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
6. นางกัลยา ไชยสีหา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองบัววิทยาเสริม อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
7. นางพรทิพา เรืองแท้	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

พูน ปณ ติโต ชีเว

รายชื่อผู้สื่อข่าวในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1. ดร.อารยา ปิยะกุล	อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รศ.ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง	อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ดร.ประคอง จุลสอน	ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
4. ผศ.ดร.ประเสริฐ เรือนนະการ	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ดร.ปิยะกุล อุทโท	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพนสิมอนุเคราะห์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

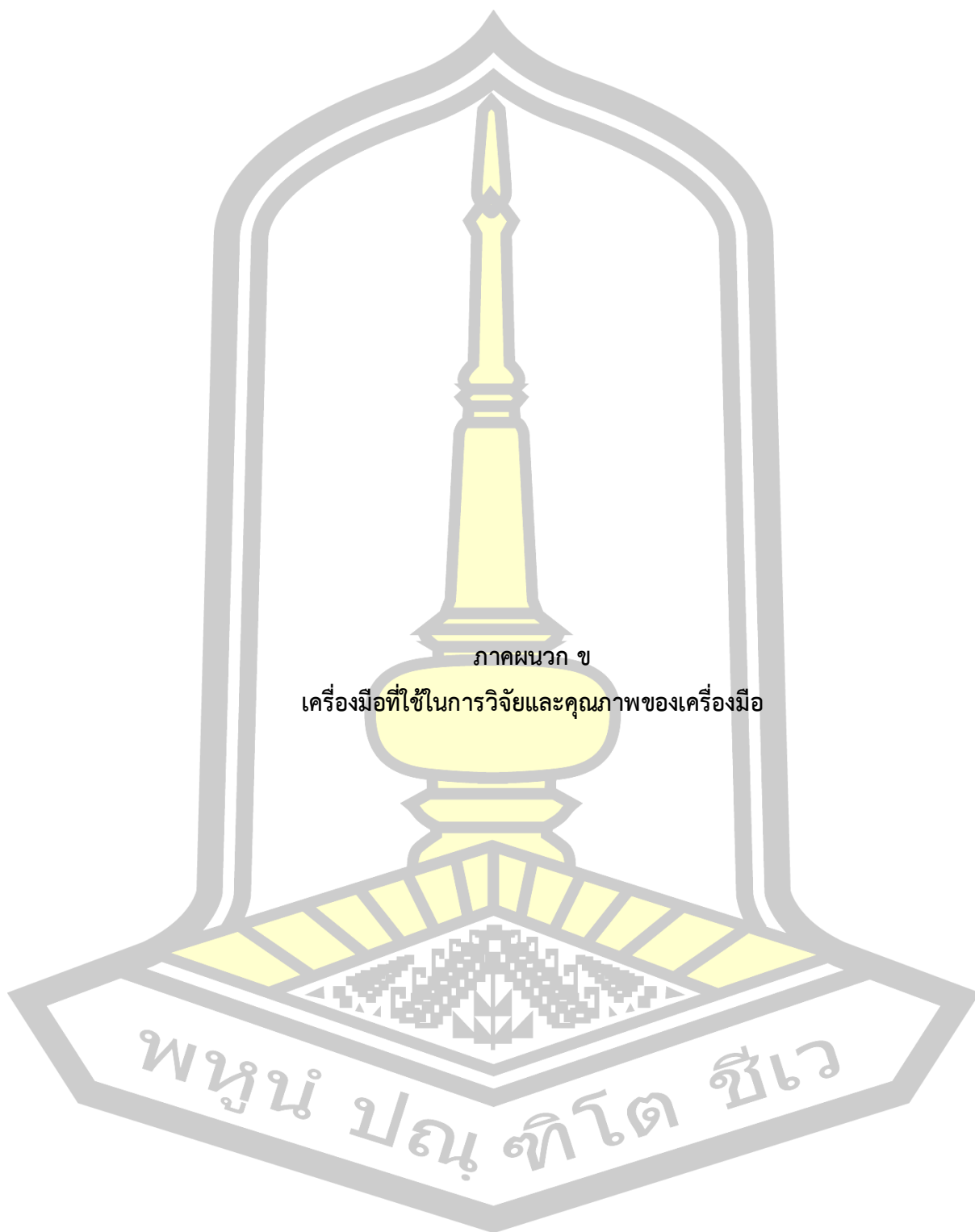
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

1. รศ.ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง	อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ผศ.ดร.ธรินธร นามวรรณ	อาจารย์สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ดร.วิจิตรา โคตรบัญชา	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2
4. ดร.อารยันต์ แสงนิกุล	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนนาดีหลุมข้าว อำเภอยางตลาด
จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
5. ดร.ประคอง จุลสอน	ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
6. นางกัลยา ไชยสีหา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองบัววิทยาเสริม
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
7. นางพรทิพา เรืองแท้	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่ง
ประชาบำรุง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 1

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์
ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับการวิจัย
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง :

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ปรากฏในเครื่องมือฉบับนี้ ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่กำหนดมาให้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด ใน 5 ระดับต่อไปนี้คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
3. กรณีที่ท่านเห็นว่าควรมีองค์ประกอบ หรือตัวชี้วัดในองค์ประกอบใดเพิ่มเติม กรุณาระบุในช่องขวามือท้ายสุดรายการนั้นๆ หรือหากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ กรุณาระบุท้ายแบบประเมิน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์					
1. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูปฐมวัยในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของครูปฐมวัย					
2. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในการจัดการประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม					
3. จัดให้ครูปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม					
4. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์พัฒนาภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น					
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย					
6. การฝึกอบรมให้ครูปฐมวัยสามารถสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย					
7. ให้คำปรึกษาครูปฐมวัยในการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัยและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
8. จัดอบรมพัฒนาให้ครูปฐมวัยได้มีการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเนื้อหา					
11. จัดให้ครูปฐมวัยศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
12. ประชุมปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวม					
13. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาที่สามารถจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
14. จัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 2					
15. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์					
1) ชั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E)					
16. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นเด็กให้มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ เช่น เพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เกมง่ายๆ การเล่านิทานโดยใช้แผนภูมิเนื้อหาเพลง, รูปภาพ, บัตรคำ มาแขวงไว้ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูชี้ตามระหว่างการกระตุ้นเร้าครูจะต้องพูดอย่างชัดเจน					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
2) ชั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)					
17. ครูปฐมวัยสามารถกระตุ้นให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรม ที่จัดขึ้นโดยไม่ตำหนิให้เด็กแก้ไขสิ่งที่กระทำผิดทันที เช่น เขียนผิดในทันทีแต่จะแนะนำให้เด็กสังเกตจากตัวอย่างต่างๆ ระหว่างการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา ใช้ภาษาจากแรงจูงใจภายในไม่ใช่การบังคับให้เด็กกล่าวพูด กล่าว่านและกล่าวเขียน โดยที่เด็กไม่กลัวผิด สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลา					
3) ชั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)					
18. ครูปฐมวัยสามารถเปิดโอกาสให้เด็กซำ้ย้าทวนประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเองอย่างอิสระ และจดบันทึกคำบรรยายผลงานศิลปะของเด็ก ระหว่างการซำ้ย้าทวนให้ครูเป็นผู้สังเกต อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ภาษาจากสภาพแวดล้อม วรรณกรรมการเล่นแบบ เปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจ จัดกระทำต่อสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ด้วยตนเองอย่างอิสระ สังเกตและให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งดูแลความปลอดภัยของเด็ก					
4) ชั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R)					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
19. ครูปฐมวัยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานศิลปะของตนเองหรือกลุ่มระหว่างการนำเสนอให้ครูเป็นผู้ฟังที่ดีและให้คำแนะนำในการใช้ภาษาทั้งในฐานะเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารรวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดกระตุ้นกระบวนการคิดตลอดเวลาให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย					
5) ชั้นประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)					
20. ครูปฐมวัยใช้คำถามที่มีความหลากหลาย เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กได้อธิบายความคิดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดพูด แสดงออก สังเกตการสนทนาโต้ตอบของเด็ก และ ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้คิดต่อยอดบนกระดานแผ่นใหญ่ ระหว่างการประเมินให้ครูเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่มีคุณภาพ คือ พูดจาชัดเจน และรับฟังเด็กด้วยความสนใจให้แรงเสริมด้วยคำชมเชย					
21. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล					
22. จัดการฝึกอบรมให้ครูปฐมวัย เรื่องการวัดผลและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ขณะทำกิจกรรม และผลงาน รวมทั้งการใช้แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
23. ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยในการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
24. นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลของครูตามโปรแกรมที่ได้กำหนดไว้					
25. ประสานผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูปฐมวัยในการวัดผลประเมินผลที่พัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
26. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลย้อนกลับ					
27. จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่พัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน					
28. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยสามารถจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย					
29. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
30. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. นิเทศติดตามครูปฐมวัยในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
.....					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

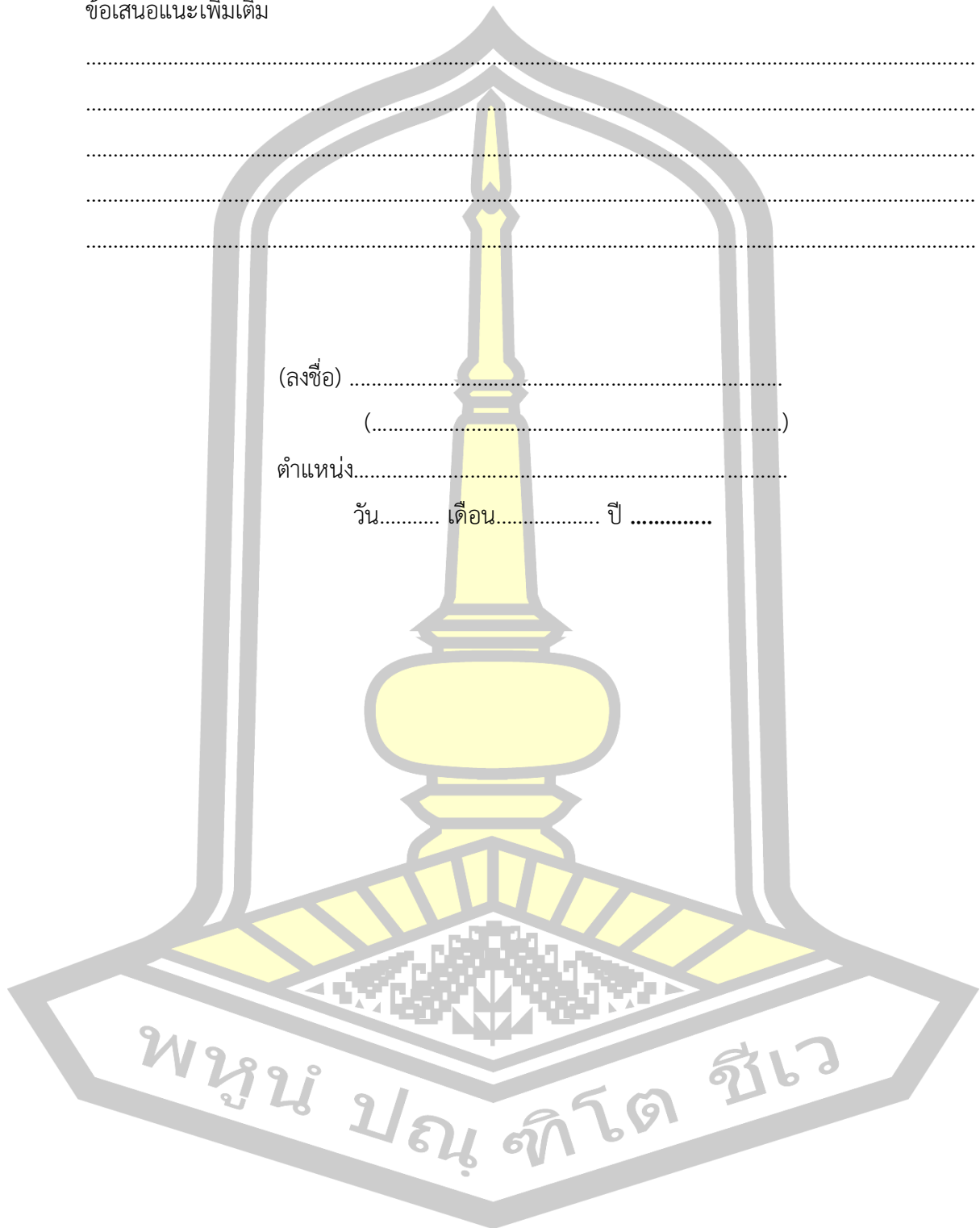
พูน ปณ ทิโต ชีเว

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์					
1. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและ ขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายจัดประสบการณ์ในการจัดการ เรียนรู้					
2. ครูปฐมวัยมีความสามารถวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์					
3. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการประเมิน ปรับปรุง และ พัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้					
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย					
5. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ การประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย					
6. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการวิเคราะห์ความพร้อมของ เด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย					
7. ครูปฐมวัยมีทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์					
8. ครูปฐมวัยได้รับการนิเทศติดตามในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัย เพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์					
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเนื้อหา					
10. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ กำหนดเนื้อหา					
11. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้อง					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กับการจัดประสบการณ์					
12. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการบูรณาการเนื้อหา ระหว่างครูปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2					
13. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์					
1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement : E)					
14. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการสร้างความสนใจ การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
2) ขั้นเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)					
15. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
3) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)					
16. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการฝึกการลงมือ ปฏิบัติการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา					
4) ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R)					
17. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการแลกเปลี่ยน ความคิดและสรุปในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์ รวมสำหรับสถานศึกษา					
5) ขั้นประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)					
18. ครูปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้และ ประเมินผลการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา					
19. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา	ระดับความเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
.....					
องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ประกอบด้วย					
20. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีของการ วัดผลประเมินผล					
21. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการวัดผล ประเมินผล					
22. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการวัดผลประเมินผล					
23. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การวัดผลประเมินผล					
24. ครูปฐมวัยได้รับการการนิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา					
25. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
องค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลป้อนกลับ					
26. ครูปฐมวัยมีความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา					
27. ครูปฐมวัยมีทักษะในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย					
28. ครูปฐมวัยมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลผลการ ประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์					
29. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูปฐมวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูภูมิวัย
ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูภูมิวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist)
 - ตอนที่ 2 คำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูภูมิวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ
 ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ ตามความคิดเห็นของท่านและการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ ต่อตัวท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาครูภูมิวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เมื่อท่านตอบแบบสอบถามแล้ว ขอความอนุเคราะห์ส่งคืนตามที่อยู่ด้านหลังของแบบสอบถามนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อโดยตรงที่ นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ หมายเลขโทรศัพท์ 095-175-6391 และ E-mail : teeranee1991@gmail.com

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รายการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2	สภาพ ปัจจุบัน					สภาพที่ พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา										
ข้อมูลป้อนกลับ										
21. จัดการอบรมให้ครูปฐมวัยได้ชี้แนะปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม ประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา										
22. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูปฐมวัยสามารถจัดกระทำข้อมูล สารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย										
23. จัดเวทีให้ครูปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกระทำข้อมูล สารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย										
24. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือครูปฐมวัยในการนำเสนอ ข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัด ประสบการณ์เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา										

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices)

ผู้ให้สัมภาษณ์.....นางพวงเพ็ญ ทองกอง.....
ตำแหน่ง.....ครูชำนาญการพิเศษ.....หน่วยงาน.....สพป. ขก. เขต 4
เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
ผู้สัมภาษณ์ นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ
สถานที่.....โรงเรียนน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน มีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้โดยตรงต่อเด็กปฐมวัย ท่านมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร จึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

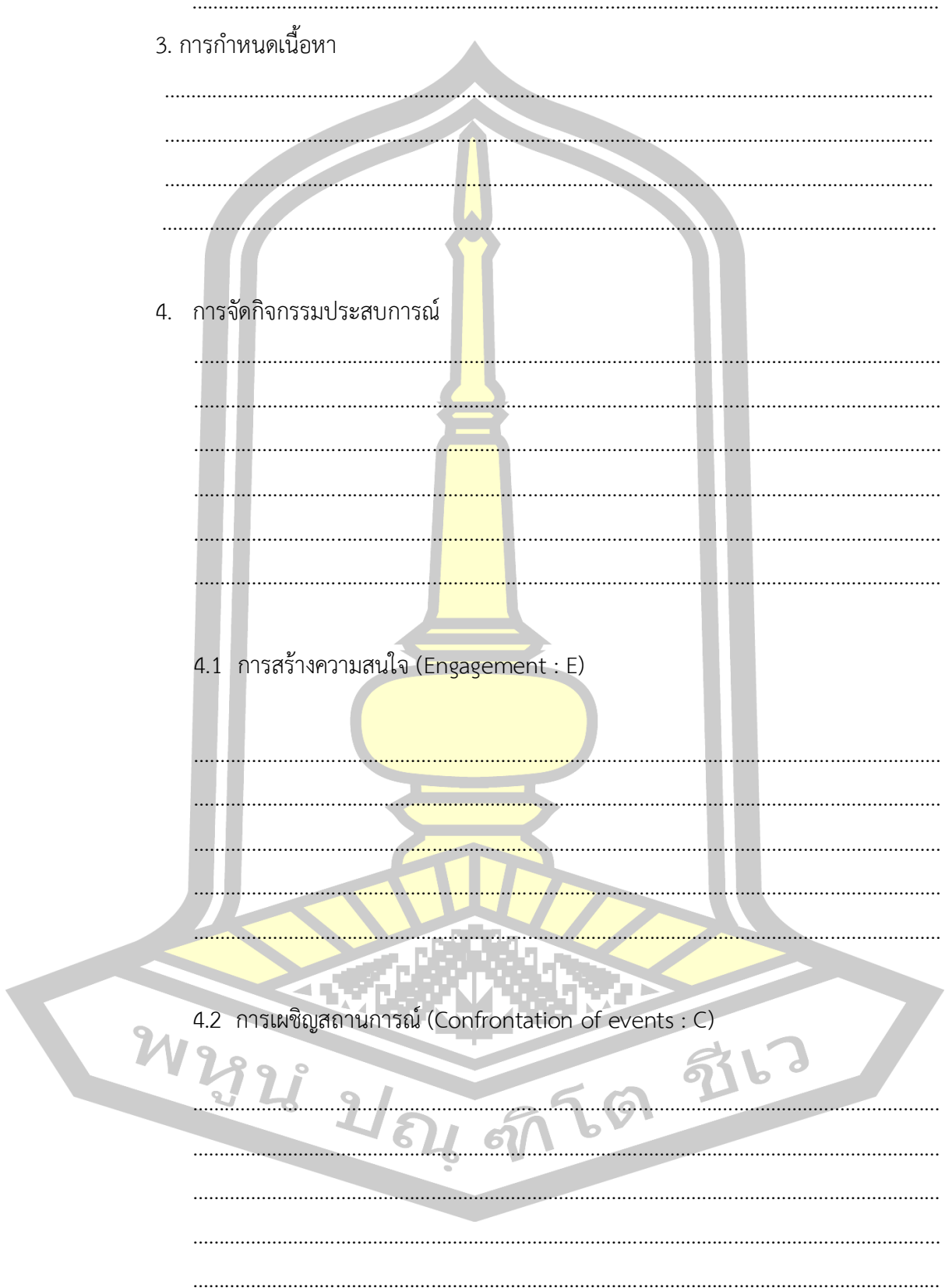
พจนานุกรมศัพท์ โศภิต ชีวะ

3. การกำหนดเนื้อหา

4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์

4.1 การสร้างความสนใจ (Engagement : E)

4.2 การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)

4.3 ฝึกการลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)

.....

.....

.....

4.4 แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R)

.....

.....

.....

4.5 การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)

.....

.....

.....

5. การประเมินผล

.....

.....

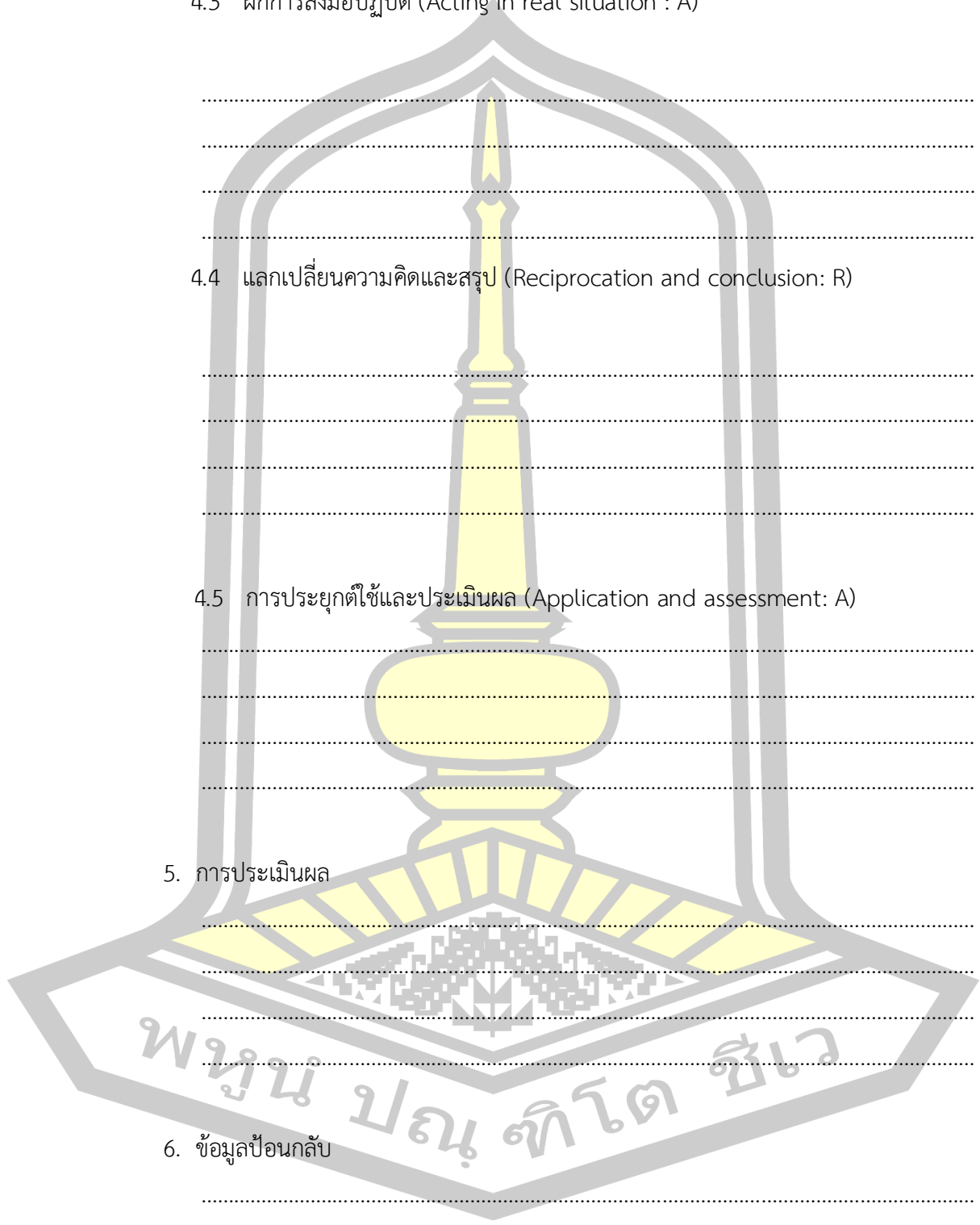
.....

6. ข้อมูลป้อนกลับ

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices)

.....
ผู้ให้สัมภาษณ์.....นางลำดวน ธรรมพัฒนกุล

ตำแหน่ง.....ครูชำนาญการพิเศษ.....หน่วยงาน.....สพป. ชก. เขต 4

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

ผู้สัมภาษณ์ นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ

สถานที่.....โรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุรุราษฎร์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน มีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้โดยตรงต่อเด็กปฐมวัย
ท่านมีความคิดเห็นว่า การพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ
สถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร จึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในประเด็นคำถามในการ
สัมภาษณ์ ต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

.....
.....
.....

2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

.....
.....
.....

3. การกำหนดเนื้อหา

.....
.....

พวงมณี ปณฺ ทิโต สีวะ

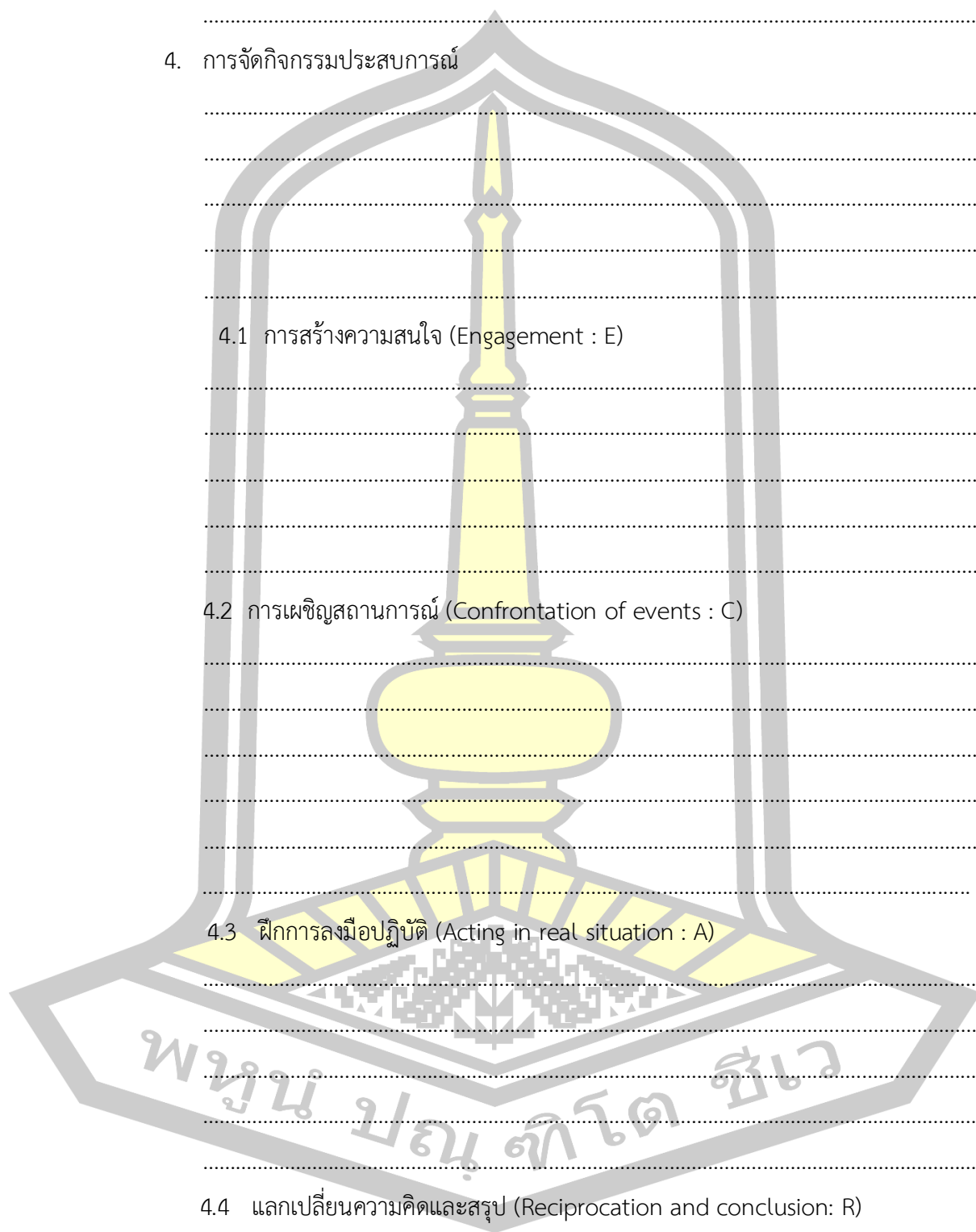
4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์

4.1 การสร้างความสนใจ (Engagement : E)

4.2 การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)

4.3 ฝึกการลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)

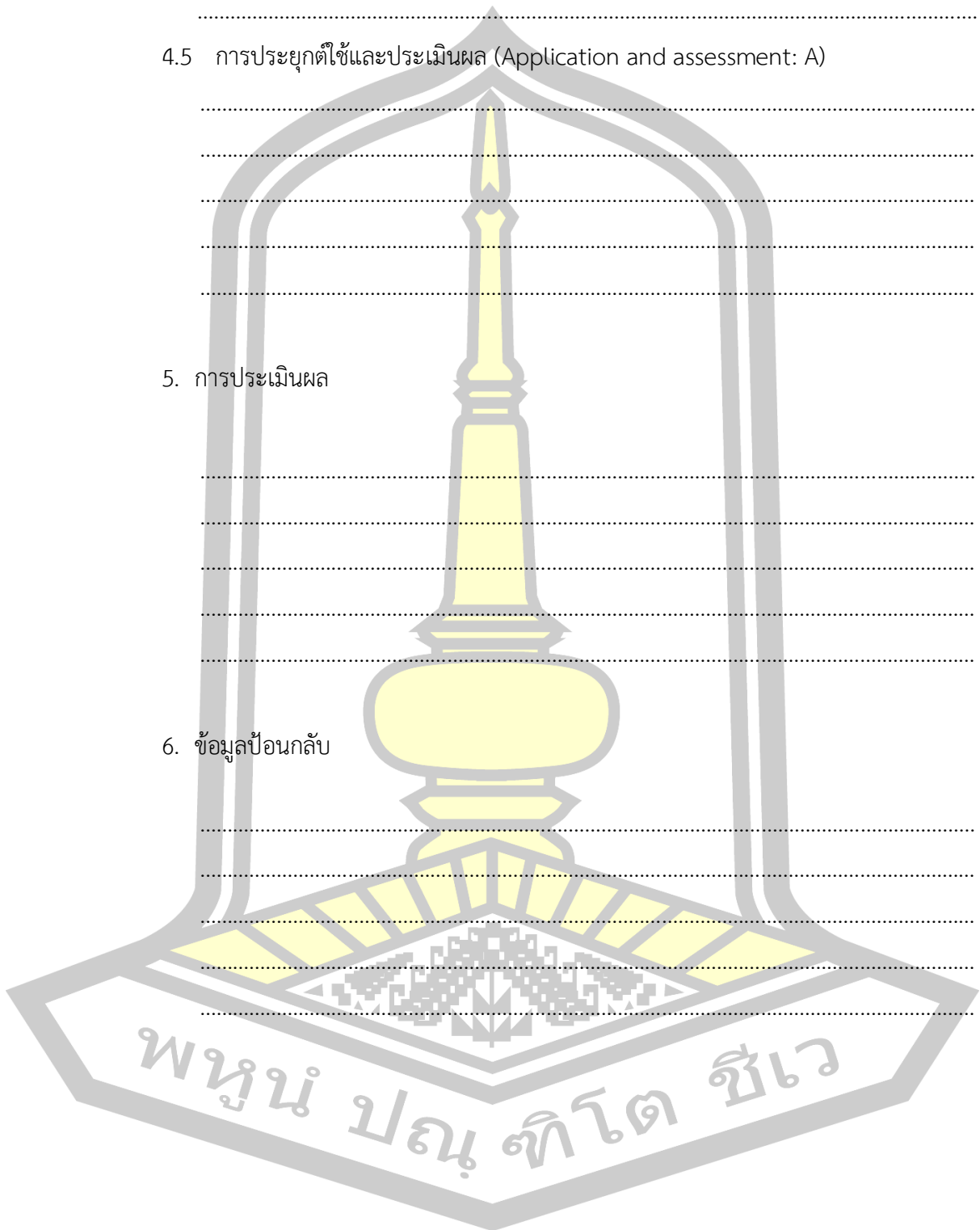
4.4 แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R)

4.5 การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)

5. การประเมินผล

6. ข้อมูลป้อนกลับ

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ผู้ให้สัมภาษณ์.....นางไครสี ร่วมแก้ว

ตำแหน่ง.....ครูชำนาญการพิเศษหน่วยงาน.....สพป. ขก. เขต 4.....

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

ผู้สัมภาษณ์ นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ

สถานที่..โรงเรียนบ้านโนน อำเภอลำสูง จังหวัดขอนแก่น.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน มีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรงต่อเด็กปฐมวัย ท่านมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร จึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

พหุบัณฑิต ชีเว

2. การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

3. การกำหนดเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

4. การจัดกิจกรรมประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

4.1 การสร้างความสนใจ (Engagement : E)

.....

.....

.....

.....

4.2 การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)

.....

.....

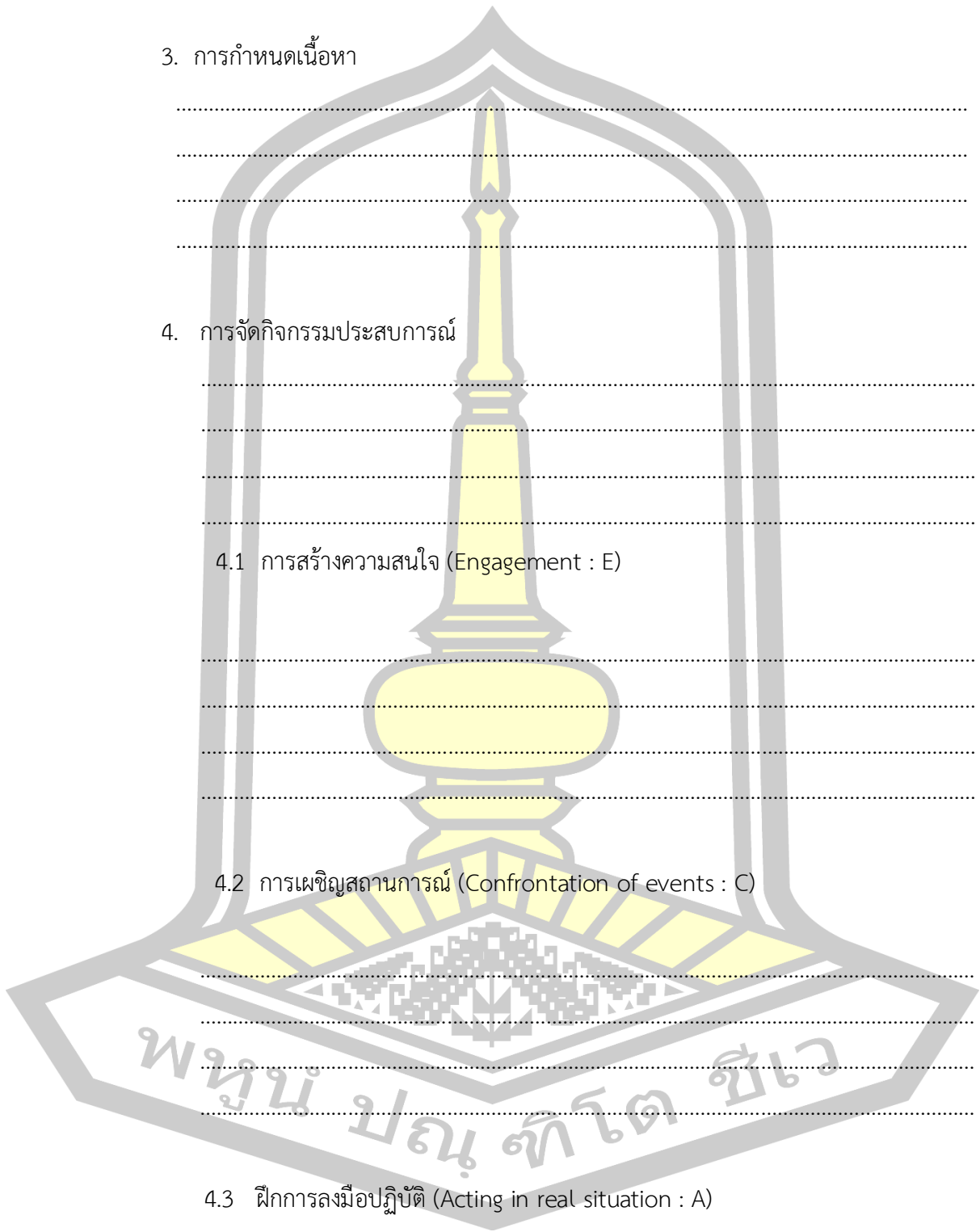
.....

.....

4.3 ฝึกการลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)

.....

.....

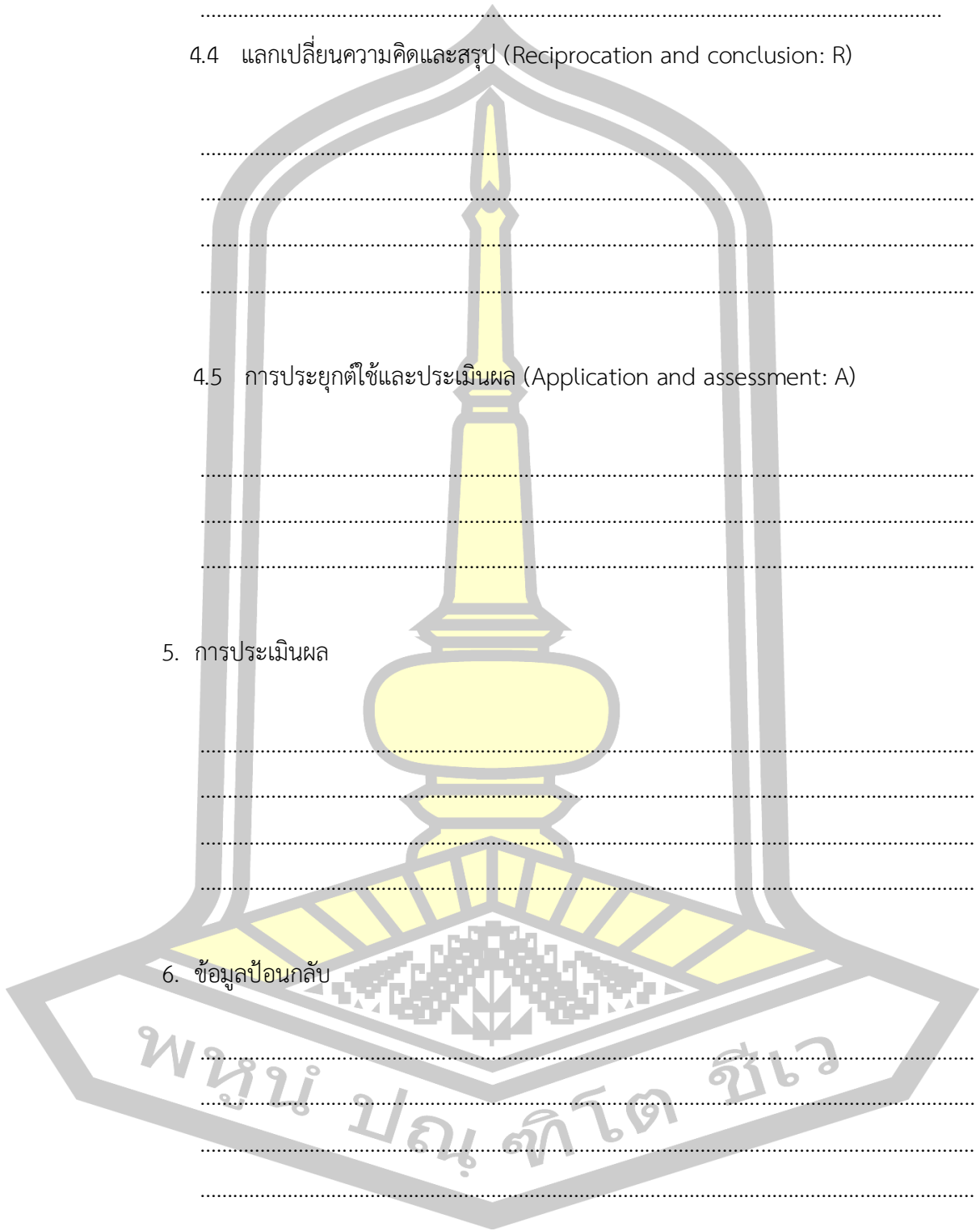

4.4 แลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R)

4.5 การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)

5. การประเมินผล

6. ข้อมูลป้อนกลับ

แบบประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบประเมินแบบประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของ นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภุริหิรัญ นิสิตปริญญาโท รุ่น พ.28 หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมี ผศ.ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. แบบประเมินฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามกรอบการประเมิน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ของโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้แนบมาพร้อมแบบประเมินนี้
2. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุล
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง
3. สังกัดหน่วยงาน

ตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาเพื่อประเมินโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของแต่ละข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับความคิดเห็นต่อโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

- 5 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ มาก
- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ น้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความเป็นประโยชน์						
1	โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์สามารถตอบสนองความต้องการของครูได้อย่างครอบคลุม					
2	โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบ					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
	องค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา					
3	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์ต่อการพัฒนางานบุคลากรของสถานศึกษา					
4	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน					
ด้านความเป็นไปได้						
5	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับสถานการณ์จริง					
6	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
7	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา					
ด้านความเหมาะสม						
8	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนางานบุคลากรของสถานศึกษา					
9	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมกับการอบรมพัฒนาคู่มือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2					
10	โปรแกรมการพัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมที่จะใช้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2					

แบบประเมินคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบประเมินคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของ นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรฤทธิรัญ นิสิตปริญญาโท รุ่น พ.28 หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมี ผศ.ดร.จัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

แบบประเมินฉบับนี้ เป็นแบบประเมินคู่มือการใช้โปรแกรมโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคู่มือการใช้โปรแกรมโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุล
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง
3. สังกัดหน่วยงาน

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้โปรแกรมโปรแกรมการพัฒนาครู
ปฐมว้ยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมว้ยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ในคู่มือการใช้โปรแกรมโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมว้ยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของแต่ละข้อคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ด้าน/รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
2	แบบประเมินความพึงพอใจ โปรแกรมการพัฒนาคู ปฐมว้ยในการจัดประสบการณ์ ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2									

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

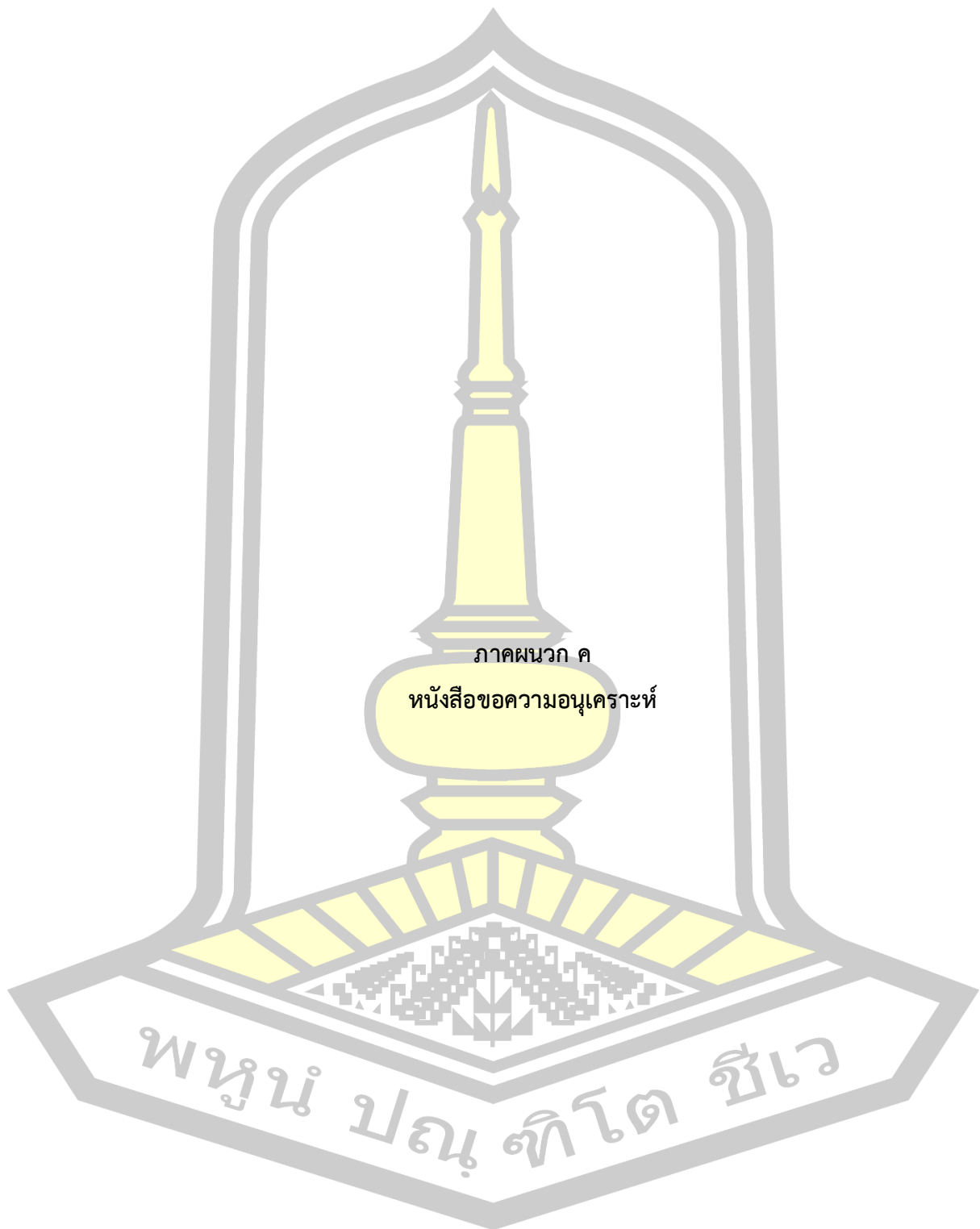
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พจนนั บณู สิโรต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 673 วันที่ 19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๖678

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของโปรแกรม

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทรมบัติ

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรกูริทธิฎ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการ
จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนนท์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

พหุบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๖678

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของโปรแกรม

เรียน ดร.ประเสริฐ ดันสินนท์

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรฤทธิรัญญ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาคู่มือรายในการ
จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว678

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของโปรแกรม

เรียน รองศาสตราจารย์ .ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรฎริทธิธัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการ
จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว678

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของโปรแกรม

เรียน ดร.ประคอง จุลสอน

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหริธัญญ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาคู่มือช่วยในการ
จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๖678

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของโปรแกรม

เรียน นางกัลยา ไชยสีหา

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรฎริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในการ
จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จูลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๖678

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของโปรแกรม

เรียน นางพรทิวา เรื่องแหล่ง

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรฎริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการ
จัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จูลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พหุบัน ปณุ สรีด สีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๗703 วันที่ 22 มีนาคม 2561
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 เรียน ดร.อารยา ปิยะกุล

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริทธิธัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำเรื่อง “การพัฒนา
 โปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
 หลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ ที่
 ปริญญาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
 ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว703

วันที่ 22 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนะการ

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริทธิธัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปรณ ทัต ไซเว

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว703

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ .ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภุทธิรัฐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว703

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 มีนาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตครูประจำชั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ประคอง จุลสอน

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภุริหรินญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสัณฐาน เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษ โดยมี ผศ.ดร. รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตครูประจำชั้นจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว703

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ปิยะกุล อุทโท

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครู ปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว703

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด**เรียน** ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำพอง

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๗703

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศิริคุรุราษฎร์

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครูปฐมวัยในจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ ใ้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นความอนุเคราะห์สัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จิตสุวรรณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

ปณ ๓๒๓ ชีวะ

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว739

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนน

ด้วย นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาคู่มือช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. ธัชชัย จิตรนนท์ ใ้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับควกรณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุฬสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0951756391

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา

แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

©fumira

โดย

นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จัดทำขึ้นเพื่อสร้างกระบวนการและความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณภาพของนักเรียน

โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระวิธีการใช้งานโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้เข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัย

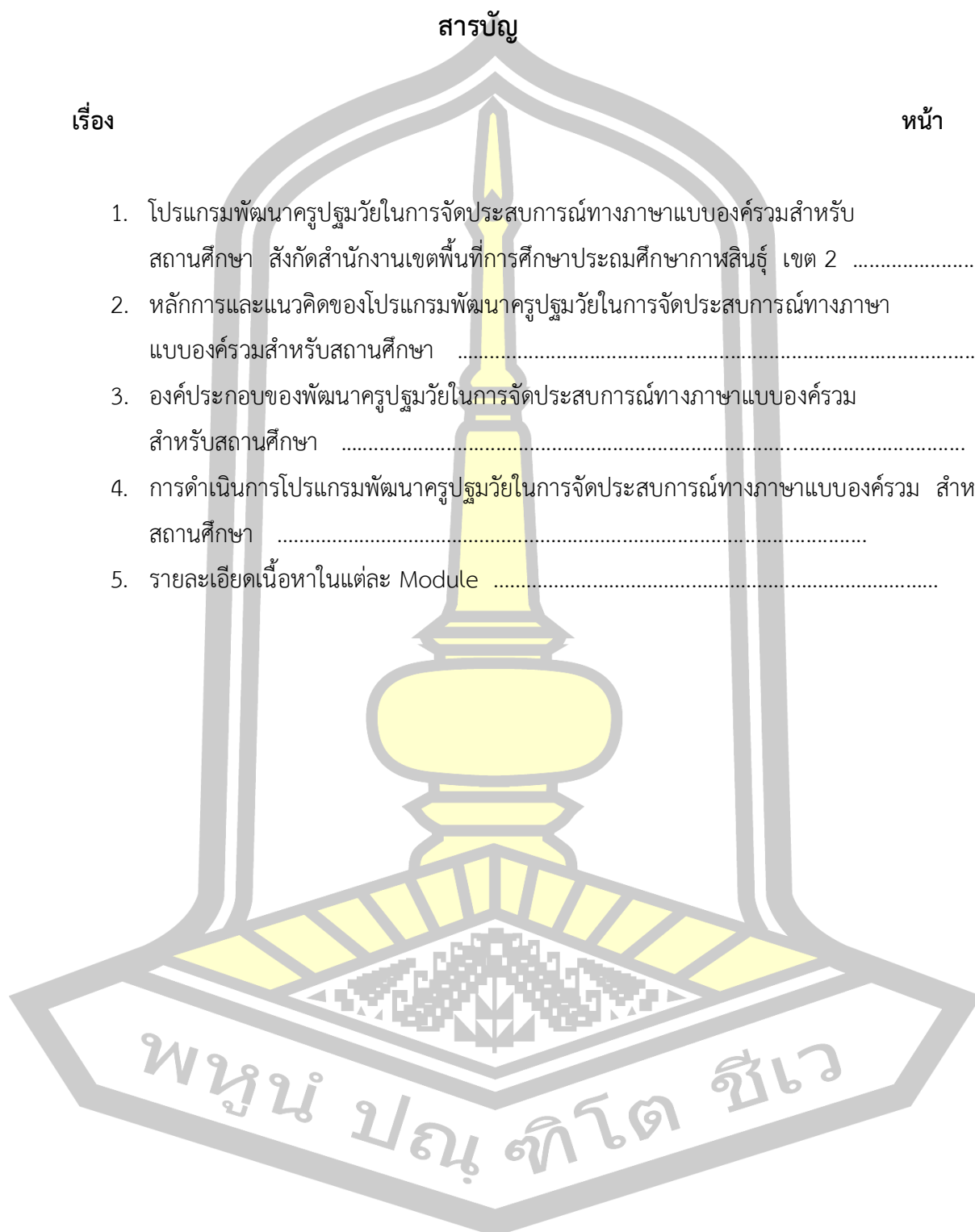

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

1. โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. หลักการและแนวคิดของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษา
แบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
3. องค์ประกอบของพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา
4. การดำเนินการโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับ
สถานศึกษา
5. รายละเอียดเนื้อหาในแต่ละ Module

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	องค์ประกอบ แนวคิด เนื้อหา และวิธีการพัฒนา	
2	รายละเอียด Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์	
3	รายละเอียด Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย	
4	รายละเอียด Module 3 การกำหนดเนื้อหา	
5	รายละเอียด Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์	
6	รายละเอียด Module 5 การประเมินผล	
7	รายละเอียด Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ	

**โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต ๒**

หลักการของโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นโปรแกรมที่ได้ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญหลายขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ การประเมินผล และข้อมูลป้อนกลับ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้สร้างขั้นตอนการดำเนินการในการพัฒนาแยกออกเป็น 6 Module คือ Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์ Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนดเนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งในเนื้อหา 6 Module มีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 องค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

องค์ประกอบของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ 5) การประเมินผล และ 6) ข้อมูลป้อนกลับ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 องค์ประกอบ แนวคิด เนื้อหา และวิธีการพัฒนา

Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
Module 1 การกำหนด จุดมุ่ง หมายการจัด ประสบการณ์	ในโมดูลนี้เป็นการมุ่ง ส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับองค์ประกอบ และขั้นตอนของการ กำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์ ให้กับครูกลุ่มสาระการ เรียนรู้การศึกษา ปฐมวัย ระดับชั้น อนุบาล 2 เพื่อให้ ได้รับองค์ความรู้ พร้อมทั้งให้ครูปฐมวัย มีความสามารถในการ วิเคราะห์หลักสูตร ปฐมวัย 2560 และ สามารถประเมิน ปรับปรุง และ พัฒนาการกำหนด จุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ เพื่อ นำไปจัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับเด็ก ปฐมวัยและเพื่อให้ครู ปฐมวัยได้พัฒนาการ จัดประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา	1. องค์ประกอบและ ขั้นตอนในการกำหนด จุดมุ่งหมายการจัด ประสบการณ์ในการ จัดการเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์ หลักสูตรหลักสูตร ปฐมวัย 2560 เพื่อ นำไปใช้ในการจัด ประสบการณ์ 3. การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการ กำหนดจุดมุ่งหมายการ จัดประสบการณ์ ในการ จัดการเรียนรู้	1. ชี้แจง วัตถุประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการ อบรม 2. ให้ศึกษาเกี่ยวกับ การกำหนด จุดมุ่งหมายจัด ประสบการณ์ตาม เอกสารจากการ อบรม 3. มีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรมและใบ งานตามที่กำหนด 4. ศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้อื่น 5. นำความรู้ไปใช้ใน การจัดจัด ประสบการณ์	1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ องค์ประกอบ และขั้นตอนใน การกำหนด จุดมุ่งหมายจัด ประสบการณ์ใน การจัดการ เรียนรู้ 2. มี ความสามารถ วิเคราะห์ หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อ นำไปใช้ในการ จัดประสบการณ์ 3. มี ความสามารถใน การประเมิน ปรับปรุง และ พัฒนาการ กำหนด จุดมุ่งหมายจัด ประสบการณ์ใน การจัดการ เรียนรู้

ตาราง 1 (ต่อ)

Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
Module 2 การพิจารณา ความพร้อม ของเด็ก ปฐมวัย	ในโมดูลนี้มุ่งส่งเสริม ให้ครูปฐมวัยมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการ พิจารณาความ พร้อมของเด็ก ปฐมวัย โดยให้ครู ปฐมวัย ระดับชั้น อนุบาล 2 สามารถ สร้างเครื่องมือของ การประเมินความ พร้อมของเด็ก ปฐมวัย และ สามารถวิเคราะห์ ความพร้อม และ การจัดทำ สารสนเทศของเด็ก ปฐมวัย ได้มีทักษะ ในการเลือกสื่อที่ใช้ ในการจัด ประสบการณ์เพื่อ พัฒนาภาษาแบบ องค์รวม และได้รับ การนิเทศ ติดตาม ผล การพิจารณา ความพร้อมของเด็ก ปฐมวัย เพื่อ ปรับปรุง พัฒนา	1. การสร้าง เครื่องมือการ ประเมินความรู้ พื้นฐานของเด็ก ปฐมวัย 2. การวิเคราะห์ ความพร้อมของ เด็กปฐมวัย และ การจัดทำ สารสนเทศของ เด็กปฐมวัย 3. ทักษะในการ เลือกใช้สื่อในการ จัดประสบการณ์ 4. การนิเทศ ติดตาม ในการนำ ข้อมูลเด็กปฐมวัย เพื่อความพร้อมใน การพัฒนาด้าน การจัด ประสบการณ์	1. ชี้แจง วัตถุประสงค์ เนื้อหาและ ขั้นตอนการอบรม 2. ให้ศึกษา เกี่ยวกับการ พิจารณาความ พร้อมของเด็ก ปฐมวัย ตาม เอกสารจากการ อบรม 3. มีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรม และใบงานตามที่ กำหนด 4. นำความรู้ไปใช้ ในการจัด ประสบการณ์ 5. การจัดทำ บันทึกการเรียนรู้ เพื่อรับการนิเทศ ติดตาม	1. มีความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการ สร้างเครื่องมือ การประเมิน ความรู้พื้นฐาน ของเด็กปฐมวัย 2. มีความสาร มารถในการ วิเคราะห์ความ พร้อมของเด็ก ปฐมวัย และการ จัดทำสารสนเทศ ของเด็กปฐมวัย 3. มีทักษะในการ เลือกใช้สื่อในการ จัดประสบการณ์ 4. ได้รับการนิเทศ ติดตามในการนำ ข้อมูลเด็กปฐมวัย เพื่อความพร้อมใน การพัฒนาด้าน การจัด ประสบการณ์

ตาราง 1 (ต่อ)

Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
Module 3 การกำหนด เนื้อหา	ในโมดูลนี้เป็นการ มุ่งส่งเสริมให้ครู ปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การกำหนดเนื้อหา ที่สอดคล้องกับการ การจัด ประสบการณ์ทาง ภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา และสามารถบูรณา การเนื้อหาที่ต่าง กลุ่มสาระการ เรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสมและ หลากหลาย รวมทั้ง การแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อน ร่วมงาน	1. การศึกษา แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการกำหนด เนื้อหา 2. การกำหนด เนื้อหาที่ สอดคล้องกับการ ประสบการณ์ 3. การบูรณาการ เนื้อหาระหว่างครู ปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2	1. ชี้แจง วัตถุประสงค์ เนื้อหาและ ขั้นตอนการอบรม 2. ให้ศึกษา เกี่ยวกับการ กำหนดเนื้อหา ตามเอกสารจาก การอบรม 3. มีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรม และใบงานตามที่ กำหนด 4. ให้แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อน ร่วมงาน 5. นำความรู้ไปใช้ ในการจัด ประสบการณ์	1. มีความรู้ เกี่ยวกับแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อ การกำหนดเนื้อหา 2. มีความสามารถ ในการกำหนด เนื้อหาที่สอดคล้อง กับการจัดจัด ประสบการณ์ 3. มีความสามารถ ในการ บูรณาการเนื้อหา ระหว่างครูปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1 และ ชั้นอนุบาล 2

ตาราง 1 (ต่อ)

Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
Module 4 การจัดกิจกรรม ประสบการณ์	ในโมดูลนี้เป็นการมุ่งส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประสบการณ์จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างความสนใจ การเผชิญสถานการณ์ การลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความคิด และสรุป การประยุกต์ใช้และประเมินผล โดยการฝึกอบรม และการมีส่วนร่วมของครูจนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1) การสร้างความสนใจ (Engagement : E) 2) การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C) 3) การลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A) 4) การแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R) 5) การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)	1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการอบรม 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเอกสารจากการอบรม 3. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและใบงานตามที่กำหนด 4. นำความรู้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	1. มีความรู้ความสามารถในการสร้างความสนใจในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 2. มีความรู้ความสามารถในการเผชิญสถานการณ์การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 3. มีความรู้ความสามารถในการฝึกการลงมือปฏิบัติการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 4. มีความรู้ความสามารถในการแลกเปลี่ยนความคิดและสรุปการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 5. มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้และประเมินผลการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา

ตาราง 1 (ต่อ)

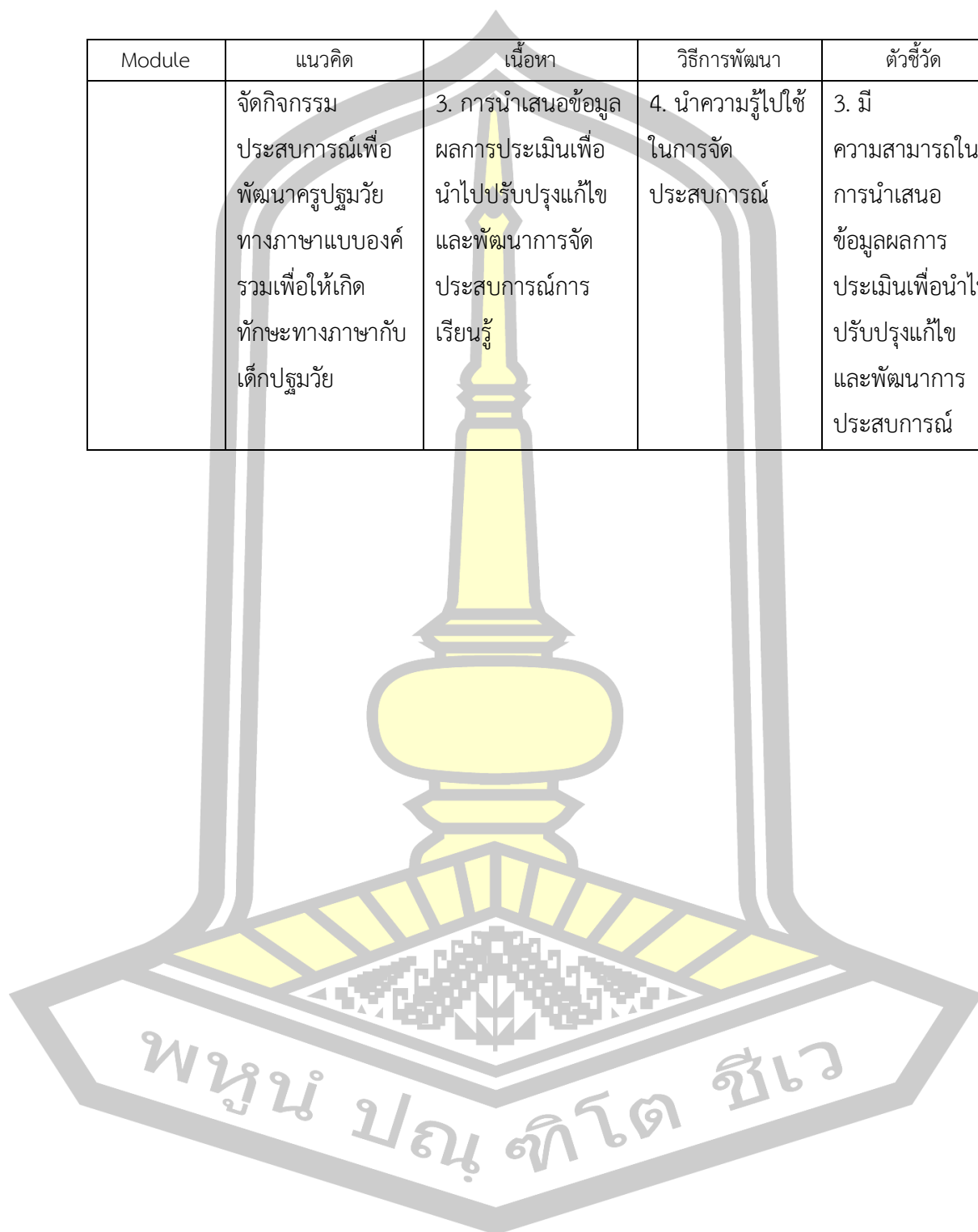
Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
Module 5 การประเมินผล	ในโมดูลนี้เป็นการมุ่งส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประเมินผล ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ประกอบด้วย หลักการและทฤษฎี การประเมินผล องค์ประกอบการประเมินผล แนวทางการประเมินผล และการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูปฐมวัยทางภาษาแบบองค์รวม อีกทั้งได้รับการนิเทศติดตามการวัดผลประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา	1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ประกอบด้วย 1.1 หลักการและทฤษฎีของการวัดผลประเมินผล 1.2 องค์ประกอบการวัดผลประเมินผล 1.3 แนวทางการวัดผลประเมินผล 1.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผล	1. ชี้แจงวัตถุประสงค์เนื้อหาและขั้นตอนการอบรม 2. ให้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลตามเอกสารจากการอบรม 3. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและใบงานตามที่กำหนด 4. นำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 5. ได้รับการการนิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา	1. มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรประกอบด้วย 1.1 มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีของการวัดผลประเมินผล 1.2 มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการวัดผลประเมินผล 1.3 มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการวัดผลประเมินผล 1.4 มีความสามารถในการสร้างและพัฒนา

ตาราง 1 (ต่อ)

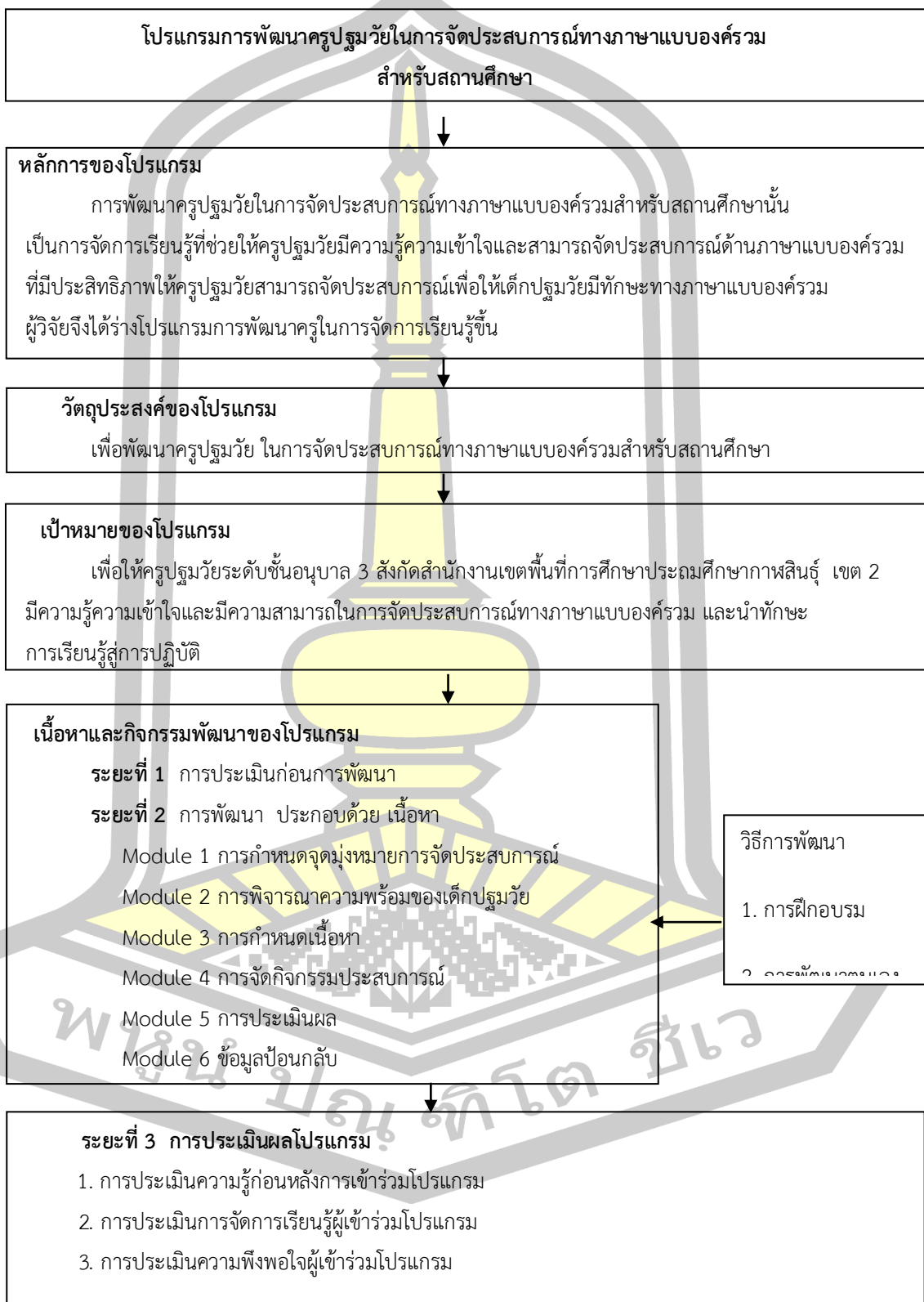
Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
				<p>เครื่องมือการวัดผล</p> <p>ประเมินผล</p> <p>2. ได้รับการการนิเทศ</p> <p>ติดตามการวัดผล</p> <p>ประเมินผลเพื่อนำไป</p> <p>ปรับปรุงและพัฒนา</p>
Module6 ข้อมูล ป้อนกลับ	<p>ในโมดูลนี้เป็นการ</p> <p>มุ่งส่งเสริมให้ครู</p> <p>ปทุมวัยมีความรู้</p> <p>ความสามารถ</p> <p>เกี่ยวกับการแก้ไข</p> <p>ปัญหาที่เกิดจาก</p> <p>การจัดกิจกรรม</p> <p>ประสบการณ์การ</p> <p>เรียนรู้ เพื่อ</p> <p>หาทางแก้ไข</p> <p>ปัญหาการจัดทำ</p> <p>ข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>เพื่อให้ข้อมูลเป็น</p> <p>ปัจจุบันและ</p> <p>สืบค้นได้ง่าย</p> <p>การนำเสนอ</p> <p>ข้อมูลผลการ</p> <p>ประเมินเพื่อนำไป</p> <p>ปรับปรุงแก้ไข</p> <p>และ สามารถนำ</p> <p>ความรู้ที่ได้ไปใช้</p> <p>ในการ</p>	<p>1. ความรู้</p> <p>เกี่ยวกับการ</p> <p>แก้ไขปัญหาที่</p> <p>เกิดจากการ</p> <p>จัดกิจกรรม</p> <p>การเรียนรู้</p> <p>เพื่อหาทาง</p> <p>แก้ไขปัญหา</p> <p>2. การจัดทำ</p> <p>ข้อมูล</p> <p>สารสนเทศ</p> <p>เพื่อให้ข้อมูล</p> <p>เป็นปัจจุบัน</p> <p>และสืบค้นได้</p> <p>ง่าย</p>	<p>1. ชี้แจง</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เนื้อหาและ</p> <p>ขั้นตอนการอบรม</p> <p>2. ให้ศึกษา</p> <p>เกี่ยวกับ</p> <p>ข้อมูลป้อนกลับ</p> <p>ตามเอกสารจาก</p> <p>การอบรม</p> <p>3. มีส่วนร่วมใน</p> <p>การทำกิจกรรม</p> <p>และใบงานตามที่</p> <p>กำหนด</p>	<p>1. มีความรู้เกี่ยวกับการ</p> <p>แก้ไขปัญหาที่เกิดจาก</p> <p>การจัดกิจกรรมการ</p> <p>เรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข</p> <p>ปัญหา</p> <p>2. มีทักษะในการจัดทำ</p> <p>ข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้</p> <p>ข้อมูลเป็นปัจจุบันและ</p> <p>สืบค้นได้ง่าย</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

Module	แนวคิด	เนื้อหา	วิธีการพัฒนา	ตัวชี้วัด
	จัดกิจกรรม ประสบการณ์เพื่อ พัฒนาครูปฐมวัย ทางภาษาแบบองค์ รวมเพื่อให้เกิด ทักษะทางภาษากับ เด็กปฐมวัย	3. การนำเสนอข้อมูล ผลการประเมินเพื่อ นำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้	4. นำความรู้ไปใช้ ในการจัด ประสบการณ์	3. มี ความสามารถใน การนำเสนอ ข้อมูลผลการ ประเมินเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการ ประสบการณ์

1. การดำเนินการจัดทำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ดังรายละเอียด

3. รายละเอียดเนื้อหาในแต่ละ Module

เนื้อหาการอบรมมุ่งเน้นการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมประสบการณ์ การประเมินผล และข้อมูลป้อนกลับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ หมายถึง การระบุเป้าหมาย เพื่อให้ครูปฐมวัยบรรลุวัตถุประสงค์ ในด้านการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมซึ่งเนื้อหาในการพัฒนามีดังนี้

1. องค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้
2. การวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์
3. การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้
4. กิจกรรมและใบงาน
5. แบบทดสอบ

รายละเอียดแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 รายละเอียด Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล 	3

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
2	<p>พินิจความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. องค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ 3. การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ 	4
3	<p>สู่การปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. องค์ประกอบและขั้นตอนในการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความหมายและความสำคัญของการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 1.2 องค์ประกอบการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 1.3 ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2. การวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย 2560 เพื่อนำไปใช้ในการจัดการจัดประสบการณ์ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 แนวคิดและหลักการวิเคราะห์หลักสูตร 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หลักสูตร 3. การประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 การประเมินผลการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 3.2 การปรับปรุงและพัฒนาการกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 	6
4	<p>วัดผลงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทดสอบก่อนและหลัง 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย 	2

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. สรุบบทเรียน 3. แบบทดสอบ	3

2. Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย หมายถึง การวิเคราะห์ลักษณะและความพร้อมของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งเนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย
2. การวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย
3. ทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. การนิเทศติดตาม ในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
5. กิจกรรมและใบงาน
6. แบบทดสอบ

รายละเอียดแสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 รายละเอียด Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	2

ตาราง 3 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
2	<p>พิชิตความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 2. การวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย 3. ทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศติดตาม ในการนำข้อมูลนักเรียนเพื่อความพร้อมในการพัฒนาต้นการจัดประสบการณ์ 	5
3	<p>สู่การปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 แนวคิดและความสำคัญของการสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 1.2 วิธีการและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการประเมินความรู้พื้นฐานของเด็กปฐมวัย 2. การวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย <ol style="list-style-type: none"> 2.1 แนวคิดและหลักการวิเคราะห์ความพร้อมของเด็กปฐมวัย 2.2 วิธีการและขั้นตอนจัดทำสารสนเทศของเด็กปฐมวัย 3. ทักษะในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 แนวคิดในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ 3.2 วิธีการในการเลือกใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ 4. การนิเทศติดตาม ในการพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ได้รับการนิเทศติดตามในการนำข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อความพร้อมในการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ 	8

ตาราง 3 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
4	วัดผลงาน 1. การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	2
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบบทเรียน 4. แบบทดสอบ	3

3. Module 3 การกำหนดเนื้อหา หมายถึง การกำหนดสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยให้บรรลุความมุ่งหมายของการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา
2. การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์
3. การบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 ครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2
4. กิจกรรมและใบงาน
5. แบบทดสอบ

รายละเอียดแสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 รายละเอียด Module 3 การกำหนดเนื้อหา

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	3
2	พิชิตความรู้ 1. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 2. การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3. การบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 กับครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2	7
3	สู่การปฏิบัติ 1. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 1.1 ความหมายและความสำคัญของการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 1.2 วิธีการของการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการกำหนดเนื้อหา 2. การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ 2.1 หลักการ แนวคิดในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ 2.2 รูปแบบในการกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ 3. การบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 กับครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 3.1 ความสำคัญในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 กับครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 3.2 ขั้นตอนในการบูรณาการเนื้อหาระหว่างครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 1 กับครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2	12

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
4	วัดผลงาน 1. การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	3
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบบทเรียน 4. แบบทดสอบ	5

4. Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดกิจกรรมประสบการณ์เพื่อพัฒนาครูผู้ช่วยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ซึ่งเนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การสร้างความสนใจ (Engagement : E)
2. การเผชิญสถานการณ์ (Confrontation of events : C)
3. การลงมือปฏิบัติ (Acting in real situation : A)
4. การแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป (Reciprocation and conclusion: R)
5. การประยุกต์ใช้และประเมินผล (Application and assessment: A)
6. กิจกรรมและใบงาน
7. แบบทดสอบ

รายละเอียดแสดงดังตาราง 5

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 5 รายละเอียด Module 4 การจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	2
2	พิชิตความรู้ 1. การสร้างความสนใจ 2. การเผชิญสถานการณ์ 3. การลงมือปฏิบัติ 4. การแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป 5. การประยุกต์ใช้และประเมินผล	2
3	สู่การปฏิบัติ 1. การสร้างความสนใจ 1.1 ความหมายและความสำคัญของการสร้างความสนใจ 1.2 ขั้นตอนการสร้างความสนใจ 2. การเผชิญสถานการณ์ 2.1 ความหมายและความสำคัญของการฝึกการเผชิญสถานการณ์ 2.2 ขั้นตอนการฝึกการเผชิญสถานการณ์ 3. การฝึกการลงมือปฏิบัติ 3.1 ความหมายและความสำคัญของการฝึกการลงมือปฏิบัติ 3.2 ขั้นตอนการฝึกการลงมือปฏิบัติ 4. การแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป 4.1 ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป 4.2 ขั้นตอนการนำการแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป	6

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
	5. การประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.1 ความหมายและความสำคัญของการประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.2 เครื่องมือที่ใช้วัดผลประเมินการประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.3 เกณฑ์การวัดและประเมินการประยุกต์ใช้และประเมินผล 5.4 ขั้นตอนการประยุกต์ใช้และประเมินผล	
4	วัดผลงาน 1. การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	2
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบทบทเรียน 4. แบบทดสอบ	3

5. Module 5 การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้ข้อมูลในการปรับปรุงวิธีการจัดกิจกรรมประสบการณ์ของครูปฐมวัยและส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาในการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรปฐมวัย 2560
2. กิจกรรมและใบงาน
3. แบบทดสอบ

รายละเอียดแสดงดังตาราง 6

พจนานุกรมศัพท์โต ชีเว

ตาราง 6 รายละเอียด Module 5 การประเมินผล

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล	1
2	พิชิตความรู้ 1. องค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตร	2
3	สู่การปฏิบัติ 1. ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตร ปฐมวัย 2560 1.1 หลักและทฤษฎีของการวัดผลประเมินผล 1.2 องค์ประกอบการวัดผลประเมินผล 1.3 แนวทางการวัดผลประเมินผล 1.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผล	4
4	วัดผลงาน 1. การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย	1
5	สานต่อความรู้ใหม่ 1. นิเทศ ติดตามการวัดผลประเมินผล 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุบทเรียน 4. แบบทดสอบ	2

6. Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ พิจารณาจากการประเมินผลในการจัดประสบการณ์เพื่อปรับปรุง แก้ไข และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป ซึ่งเนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา
2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย
3. การนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. กิจกรรมและใบงาน
5. แบบทดสอบ

รายละเอียดแสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 รายละเอียด Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	สร้างฐานการคิด <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการและแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางดำเนินกิจกรรม 5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6. การวัดผลและประเมินผล 	3
2	พิชิตความรู้ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา 2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย 3. การนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 	7

ตาราง 7 (ต่อ)

หน่วยที่	รายละเอียดเนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
3	<p>สู่การปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม จัด ประสพการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความสำคัญในการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม จัด ประสพการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา 1.2 วิธีการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการ จัดประสพการณ์การเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไข้ปัญหา 2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสืบค้นได้ ง่าย <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ความสำคัญในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็น ปัจจุบันและสืบค้นได้ง่าย 2.2 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน และสืบค้นได้ง่าย 3. การนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข้และ พัฒนาจัดประสพการณ์การเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ความสำคัญในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไข้และพัฒนาการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ 3.2 ขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูลผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข้และพัฒนาการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ 	8
4	<p>วัดผลงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 2. ใบงาน 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปราย 	2
5	<p>สานต่อความรู้ใหม่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและแนะนำ 2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. สรุปรทเรียน 4. แบบทดสอบ 	5

แนวทางดำเนินกิจกรรม

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การอบรมจากโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
3. การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต
4. การเรียนรู้เป็นกลุ่ม
5. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. การปฏิบัติจริง

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบ Module 1, Module 2, Module 3, Module 4, Module 5, และ Module 6
2. วีดิทัศน์/สื่อประสมในการบรรยาย (Power Point)
3. ใบงาน/แบบทดสอบ
4. แบบประเมิน
5. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
6. ห้องสมุด

การประเมินผล

1. ประเมินตนเอง ก่อน ระหว่าง และหลังพัฒนา
2. ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
3. ประเมินความสนใจและตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง
4. ประเมินการซักถามและให้ข้อคิดเห็น
5. ประเมินการรายงานอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

พูน ปณ ทัโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางกุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูมิหิรัญ
วันเกิด	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524
สถานที่เกิด	อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 63 หมู่ 2 ตำบลหนองตอกแป้น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ. 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเนินลาดวิทยา อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 รหัสไปรษณีย์ 46170
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2536 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2546 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการศึกษา ปทุมวัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2561 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณุกิตโต ชีวะ